

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	<u>Σελίδα</u>
<i>Επιχειρησιακή Σύνοψη</i>	2
I. Εξελίξεις Οικονομίας Ν. Κορέας	2
II. Διμερείς Οικονομικές & Εμπορικές Σχέσεις	7
<i>1^ο ΜΕΡΟΣ Η Οικονομία της Νοτίου Κορέας κατά το 2020</i>	
1. Μακροοικονομικά Μεγέθη & Οικονομικές εξελίξεις	14
2. Οικονομικές & Εμπορικές σχέσεις Ε.Ε. – Ν. Κορέας	22
I. Γενική Εικόνα	22
II. Διμερείς Εμπορικές Σχέσεις κρατών-μελών με Νότιο Κορέα	28
III. Εκσυγχρονισμός Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών	30
3. Διαδικασίες εισαγωγής ελληνικών προϊόντων στη Ν. Κορέα	33
<i>2^ο ΜΕΡΟΣ Οικονομικές και Εμπορικές Σχέσεις Ελλάδας – Νοτίου Κορέας κατά το 2020</i>	
1. Εισαγωγή	39
2. Εξαγωγές Νοτίου Κορέας προς την Ελλάδα	41
3. Εξαγωγές Ελλάδας προς τη Νότιο Κορέα	42
4. Προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος	46
Α. Ελαιόλαδο	46
Β. Κρασί	60
Γ. Μύρα	77
Δ. Εμφιαλωμένο νερό, Water Drinks, Αναψυκτικά	90
Ε. Κονσέρβες Ροδακίνων	96
ΣΤ. Μέλι	104
Ζ. Γαλακτοκομικά Προϊόντα	109
Η. Γούνες και Γουνοδέρματα	131
Θ. Δομικά Υλικά	141
I. Καλλυντικά	147
5. Τουρισμός	156
6. Διεθνείς Εκθέσεις	162
7. Διμερές Συμβατικό Πλαίσιο	163
8. Χρήσιμες Διευθύνσεις	164

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Πρεσβεία της Ελλάδος Σεούλ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΥΝΟΨΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ 2020

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΚΟΡΕΑΣ (Στατιστικά στοιχεία 2020)

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη

Α.Ε.Π.	1,6 τρις \$ ΗΠΑ
ΑΕΠ κατά κεφαλή	30.644 \$ ΗΠΑ = 26.881 €
Ρυθμός ανάπτυξης (αύξηση ΑΕΠ)	-1 % (2019: 2%. Πρόβλεψη 2021-2022: 3%)
Σύνθεση ΑΕΠ Ν. Κορέας	Πρωτογενής τομέας 2,2%, Βιομηχανία 39,3%, Υπηρεσίες 58,3%
Πληθωριστικός δείκτης	0,5%
Δείκτης ανεργίας	4,1 %
Καθαρή Αποταμίευση	6% του διαθέσιμου εισοδήματος
Άμεσες Επενδύσεις από αλλοδαπή	230,6 δις \$ ΗΠΑ – σωρευτικά
Άμεσες Επενδύσεις στην αλλοδαπή	344,7 δις \$ ΗΠΑ – σωρευτικά
Πρωτογενές Δημοσιονομικό Έλλειμμα	- 3,5% του Α.Ε.Π. (2019: Πλεόνασμα +1,6 %)
Δημόσιο Χρέος	39,8 % του Α.Ε.Π. (2019: 35,9 %)
Εξωτερικό Χρέος	542,4 δις \$ ΗΠΑ ή 33,9% του Α.Ε.Π.
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	+ 4,25% του Α.Ε.Π.
Αποθεματικά ξένου συναλλάγματος και χρυσού	409 δις \$ ΗΠΑ
Εμπορικό Πλεόνασμα	+ 44,9 δις \$ ΗΠΑ (2,8% του ΑΕΠ)
Κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα	Ημιαγωγοί (15,35%), Μηχανολογικός Εξοπλισμός (12,8%), Αυτοκίνητα και Ανταλλακτικά (11,3%), Διυλισμένα Πετροχημικά (7%), Πλαστικά (5,9%), Χάλυβας (4,2%), Πλοία, Εξοπλισμοί Ασύρματης Επικοινωνίας, Επίπεδες Οθόνες, Ηλεκτρονικά, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές
Κύριοι Πελάτες	Κίνα (25,9 %), Η.Π.Α. (14,5%), Βιετνάμ (9,5%), Χονγκ Κονγκ (6%), Ιαπωνία (4,9%)
Κυριότερες εισαγωγές	Αργό Πετρέλαιο (25%), Μηχανολογικός Εξοπλισμός (9,2%), Ολοκληρωμένα Κυκλώματα (7,1%), φυσικό αέριο, λιγνίτης, χάλυβας, μέρη ηλεκτρονικών υπολογιστών, και ειδών ασύρματης επικοινωνίας, αυτοκίνητα, χημικά προϊόντα, κλωστοϋφαντουργικά
Κύριοι Προμηθευτές	Κίνα (23,3%), Η.Π.Α. (12,3%), Ιαπωνία (9,8%), Γερμανία (4,4%), Βιετνάμ (4,4%), Αυστραλία (4 %), Σαουδική Αραβία (3,4%)

Η Νότια Κορέα είναι μια από τις πιο ανταγωνιστικές βιομηχανικές χώρες παγκοσμίως και πρωτοπόρος σε πολλούς τομείς υψηλής τεχνολογίας, όπως οι ημιαγωγοί, ηλεκτρονικά, τηλεπικοινωνίες, τεχνολογίες διαδικτύου, αυτοκινητοβιομηχανία, χαλυβουργία, πετροχημικά, πυρηνικοί αντιδραστήρες, τρένα υψηλής ταχύτητας, συστήματα διαχείρισης αεροδρομίων, πολεμική

βιομηχανία, καλλυντικά, φαρμακευτική βιομηχανία. Η χώρα παρουσιάζει διαχρονικά τριπλό πλεόνασμα, δημοσιονομικό, εμπορικό και τρεχουσών συναλλαγών. Τα δύο τελευταία εξηγούνται βέβαια εύκολα με μια στοιχειώδη ανάλυση του εξαγωγικού και εισαγωγικού προφίλ της Νοτίου Κορέας.

Στο εσωτερικό μέτωπο, η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει επηρεάσει αρνητικά την παραγωγικότητα της Κορεατικής Οικονομίας και τα κέρδη των επιχειρήσεων σε μια πολύ ευαίσθητη συγκυρία, κατά την οποία παραδοσιακοί βιομηχανικοί τομείς της χώρας, όπως τα ναυπηγεία, η αυτοκινητοβιομηχανία και η χημική βιομηχανία δέχονται ισχυρές πιέσεις λόγω διεθνούς ανταγωνισμού, μειωμένης ανταγωνιστικότητας, κορεσμού ορισμένων τομέων όπως η ναυτιλία και συνολικής επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας. Ταυτόχρονα, τα δομικά προβλήματα της Κορεατικής οικονομίας και κοινωνίας παραμένουν και οξύνονται διαχρονικά:

- Η συνεχιζόμενη κυριαρχία των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων (chaebols) και η διαφθορά,
- Η υψηλότετη εξάρτηση από τις εξαγωγές (σε σχέση με την εγχώρια κατανάλωση),
- Το συνταξιοδοτικό σύστημα για τον ταχέως γηράσκοντα πληθυσμό της χώρας,
- Η ακαμψία που χαρακτηρίζει την αγορά εργασίας σε συνδυασμό με την προοδευτική πτώση της παραγωγικότητας,
- Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους και φτώχιας στους ηλικιωμένους,
- Η διεύρυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων,
- Η στασιμότητα εισοδήματος και η υπερχρέωση των νοικοκυριών.

Παρότι η Νότιος Κορέα βρίσκεται, εν μέσω πανδημίας, σε λιγότερο δυσχερή επιδημιολογική κατάσταση σε σχέση με τις περισσότερες χώρες, οι δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις έχουν βέβαια κάνει την εμφάνισή τους και στην χώρα της Άπω Ανατολής. Παρότι η Κορέα επέτυχε να αποφύγει τα lockdowns και, επομένως, την διακοπή λειτουργίας της βιομηχανικής της υποδομής, η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από την ευρεία παγκόσμια διασπορά της SARS-CoV-2 δοκιμάζει την βιωσιμότητα του Κορεατικού οικονομικού μοντέλου, το οποίο βασίζεται δομικά στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους (chaebols) και λειτουργικά στις εξαγωγές. Ωστόσο, η ισχύς εξαγωγών ημιαγωγών και οθονών OLED προς το τέλος του 2020 συνέβαλε στον περιορισμό της ετήσιας ύφεσης στο 1%. Ακόμη όμως και αυτή η ήπια, στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών, ύφεση οδήγησε στην απώλεια 628.000 θέσεων εργασίας με συνέπεια την αύξηση της ανεργίας από 3,4% σε 4,1%.

Προς αντιμετώπιση της κατάστασης, η Κεντρική Τράπεζα της Κορέας προέβη σε μέτρα σαφούς χαλάρωσης της νομισματικής της πολιτικής (μείωση επιτοκίου αναφοράς από 1,25% σε 0,75%), με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς, καθώς και συγκράτησης της αξίας του εθνικού νομίσματος δια της χρήσης των συναλλαγματικών της αποθεματικών. Για τον ίδιο λόγο υλοποίησε και ανταλλαγή συναλλάγματος (currency swap) ύψους 60 δις δολαρίων με τις Η.Π.Α..

Από την πλευρά της, η κυβέρνηση της Νοτίου Κορέας, κάνοντας χρήση των δικών της υψηλών αποθεματικών, που δημιουργήθηκαν από σειρά ετών με συμπαγή δημοσιονομικά πλεονάσματα, ενέκρινε, μέσω αλληπάλληλων τροποποιήσεων του προϋπολογισμού, κλιμακούμενα πακέτα στήριξης της εθνικής οικονομίας, προστασίας της παραγωγικής της σπονδυλικής στήλης και ενίσχυσης της αγοραστικής δύναμης και, συνεπώς, της ενεργούς κατανάλωσης των νοικοκυριών. Τα πακέτα αυτά, συνολικού ύψους 153,9 δις \$ Η.Π.Α., συνίστατο σε:

1. Ενίσχυση 24,9 δις \$ Η.Π.Α. στις 19 Μαρτίου για την τόνωση της πραγματικής οικονομίας,
2. Χρηματοδότηση 77,8 δις \$ Η.Π.Α. στις 24 Μαρτίου για την εξασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας,
3. Εκταμίευση 15,6 δις \$ Η.Π.Α. στις 30 Μαρτίου και επιπλέον 6,2 δις \$ Η.Π.Α. στις 8 Απριλίου για διάφορα συμπληρωματικά μέτρα.
4. Συμπληρωματικό προϋπολογισμό Ιουνίου ύψους 29,4 δις \$ Η.Π.Α., οι πόροι του οποίου κατευθύνθηκαν σε μέτρα φορολογικών ελαφρύνσεων (32,3% του οικονομικού πακέτου), προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας, ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τόνωση της ζήτησης των νοικοκυριών (32%), έκτακτες γραμμές χρηματοδότησης και στήριξη της χρηματιστηριακής αξίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (14,2%), καθώς και ενίσχυση του κοινωνικού δικτύου προστασίας και στήριξη της απασχόλησης (26,6%).

Τέλος, μετά την συγκρουσιακή κατάσταση με την Ιαπωνία το καλοκαίρι του 2019 και τα εκατέρωθεν εμπορικά αντίμετρα που δημιούργησαν σοβαρά ζητήματα στην Κορεατική βιομηχανία ημιαγωγών και οθονών υψηλής τεχνολογίας, η κρίση του COVID-19 έφερε με ακόμη εντονότερο τρόπο στην επιφάνεια την ισχυρή διασύνδεση και εξάρτηση της οικονομίας της Κορέας από την αντίστοιχη της Κίνας, ιδίως σε ό,τι αφορά στην αλυσίδα προμηθειών ενδιάμεσων δευτερογενών εισροών (με εξέχον παράδειγμα την αυτοκινητοβιομηχανία). Παρότι δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί τα σχεδιαζόμενα μέτρα και η μονεταριστική τους εξειδίκευση, είναι βέβαιο ότι η Νότιος Κορέα επεξεργάζεται εκτεταμένα σχέδια επέκτασης και διαφοροποίησης του διεθνούς δικτύου προμηθευτών της, καθώς και εγχώριας ανάπτυξης βιομηχανικής παραγωγής των πλέον κρίσιμων και στρατηγικών ενδιάμεσων εισροών.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει, σε βάθος χρόνου, την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί, η κυβέρνηση του κ. Moon εξήγγειλε πενταετές πρόγραμμα (K-New Deal, 2020-2025) ύψους 132,6 δις \$ Η.Π.Α. με στόχο την μεσοπρόθεσμη αναδιάρθρωση και ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας του. Από αυτά, 94,5 δις \$ θα διατεθούν από την κεντρική κυβέρνηση και 37,2 δις \$ από τις κατά τόπους περιφερειακές και δημοτικές αρχές. Είναι αξιοσημείωτο ότι, αντίθετα με τις κυβερνήσεις των περισσότερων χωρών, των οποίων τα οικονομικά πακέτα αφορούν πρωτίστως την ενίσχυση των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί και την τόνωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, η λογική

του πενταετούς προγράμματος της Κορεατικής κυβέρνησης εστιάζει στην μεσοπρόθεσμη αναδιάρθρωση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, με στόχο την ισχυροποίησή της εντός του διεθνούς οικονομικού πλαισίου στην μετά-COVID-19 εποχή.

Το πενταετές πλάνο του κ. Moon επιδιώκει να μειώσει την εξάρτηση της χώρας από την βιομηχανική υποδομή των chaebols, στηριζόμενο σε δύο πυλώνες, την πράσινη ανάπτυξη (Green New Deal) και την ψηφιακή ανάπτυξη (Digital New Deal), φιλοδοξεί δε να δημιουργήσει 1,9 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας έως το 2025.

Ο πυλώνας της **πράσινης ανάπτυξης** περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Την κατασκευή αριθμού εκτεταμένων αιολικών πάρκων στο ηπειρωτικό τμήμα της χώρας,
- Την ενίσχυση των περιβαλλοντικά φιλικών μετακινήσεων των πολιτών (eco-friendly mobility), μέσω της διάθεσης στην αγορά 1,1 εκατομμυρίων ηλεκτρικών Ι.Χ. οχημάτων εντός της προσεχούς πενταετίας,
- Την κατασκευή 230.000 “πράσινων” κατοικιών και δημόσιων κτιρίων, και
- Την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης δυνατής μείωσης των ρύπων των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων.

Αντίστοιχα, το σκέλος της **ψηφιακής ανάπτυξης**, στο οποίο δίνεται και το μεγαλύτερο ειδικό βάρος, εστιάζει κατά κύριο λόγο στην ενίσχυση των τεχνολογιών του **5G**, των **big data** και της **Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligence – AI)**. Σχεδιάζεται επίσης η επέκταση της υποδομής διαδικτύου υψηλών ταχυτήτων στις αγροτικές περιοχές (digital inclusiveness) αλλά και των ευρυζωνικών δικτύων WiFi σε δημόσιους χώρους, προκειμένου να προαχθεί η τηλεεργασία και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (remote learning).

Παρότι η Νότιος Κορέα είναι πρωτοπόρος στην ανάπτυξη των δικτύων 5G, η περαιτέρω ενίσχυση και επέκταση της υποδομής αυτής θεωρείται κρίσιμης σημασίας για την αξιοποίηση της πλήρους δυναμικής των τεχνολογιών των Big Data και Artificial Intelligence. Αντίθετα, η τεχνογνωσία και ανταγωνιστικότητα της Κορέας είναι ακόμη συγκριτικά χαμηλή στους τομείς των big data (υφίσταται συλλογή μεγάλου όγκου δεδομένων αλλά ανεπαρκής επεξεργασία και αξιοποίηση) και της τεχνητής νοημοσύνης, ιδίως σε σχέση με τις Η.Π.Α..

Για τα big data, προγραμματίζεται η δημιουργία μιας ευρείας δεξαμενής δεδομένων (data dam), η οποία θα συγκεντρώνει στοιχεία από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές, καθώς και 15 μεγάλων προγραμμάτων (data platforms) για την ανάλυση και αξιοποίησή τους. Ταυτόχρονα, προβλέπεται η ενίσχυση της εκπαίδευσης και της έρευνας & ανάπτυξης στον χώρο της τεχνητής νοημοσύνης, με απώτερο στόχο την αποφοίτηση 100.000 εξειδικευμένων επαγγελματιών έως το 2025.

Η Νότιος Κορέα παραμένει φυσικά μια εξαιρετικά αναπτυγμένη βιομηχανικά χώρα και πρωτοπόρος σε πολλούς τομείς υψηλής τεχνολογίας, με συμπαγή δημοσιονομικά δεδομένα. Δεν είναι

απίθανο μια αναστροφή της διεθνούς οικονομικής συγκυρίας εντός του 2020 να ανατρέψει σε σοβαρό βαθμό την ανωτέρω περιγραφείσα δυσοίωνη εικόνα, ιδίως σε ότι αφορά εξαγωγικούς κλάδους αιχμής όπως οι ημιαγωγοί, οι μνήμες και οι έξυπνες οθόνες, όπου η Κορέα διαθέτει σχεδόν παγκόσμιο τεχνολογικό μονοπώλιο. Από την άλλη πλευρά, ο εντεινόμενος ανταγωνισμός από την Κίνα (ναυπηγήσεις, κινητά τηλέφωνα) και ο κορεσμός κάποιων κλάδων (ναυτιλία, αυτοκινητοβιομηχανία), σε συνδυασμό με τα επιδεινούμενα δομικά προβλήματα μιας μικρής και άνευ πρωτογενών πλουτοπαραγωγικών πόρων χώρας και την ελάχιστα ρεαλιστική πολιτική της κυβέρνησής της, δημιουργούν εύλογο προβληματισμό για την μεσο-μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του οικονομικού και κοινωνικού της μοντέλου.

Σε ότι αφορά στο διεθνές εμπόριο, η Κορέα έχει διμερή εμπορική ροή 241,5 δις δολ. ΗΠΑ με την Κίνα, 131,6 δις δολάρια με τις Η.Π.Α., 102,6 δις δολάρια με την Ε.Ε. και 71,1 δις δολάρια με την Ιαπωνία. Έχει εμπορικό πλεόνασμα 23,7 δις δολάρια έναντι της Κίνας, 16,6 δις δολάρια έναντι των Η.Π.Α. ενώ εμφανίζει έλλειμμα 7,6 δις δολάρια έναντι της Ε.Ε. και 20,1 δις δολάρια έναντι της Ιαπωνίας.

Το διμερές εμπόριο της Ε.Ε. με τη Ν. Κορέα εξακολούθησε να κινείται σε υψηλά επίπεδα το 2020, παρά την ισχυρή ύφεση που υπέστησαν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. λόγω πανδημίας. Η ροή εμπορίου σημείωσε μικρή για τις διεθνείς συγκυρίες κάμψη της τάξης του 1,6%, διαμορφούμενη στα 90 δις ευρώ. Η Νότιος Κορέα αποτελεί τον 8^ο σημαντικότερο προμηθευτή και την 9^η σημαντικότερη αγορά για τις εξαγωγές της Ε.Ε.. Η Ε.Ε. αποτελεί τον 3^ο σημαντικότερο προμηθευτή της Νοτίου Κορέας (Κίνα 23,3%, Η.Π.Α. 12,3%, Ε.Ε. 11,9%, Ιαπωνία 9,8%) και τον 4^ο σημαντικότερο πελάτη της (Κίνα 25,9%, Η.Π.Α. 14,5%, Βιετνάμ 9,5%, Ε.Ε. 9,3%, Χονγκ Κονγκ 6%, Ιαπωνία 4,9%). Το διμερές ισοζύγιο είναι πλέον ελαφρά πλεονασματικό για την Ε.Ε., κατά 3 δις ευρώ το 2019 και κατά 1,2 δις ευρώ το 2020.

Από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Νοτίου Κορέας είναι η Γερμανία (29,7% της συνολικής ροής εμπορίου), η Ολλανδία (12%), η Ιταλία (9,5%) και η Γαλλία (9,5%).

Σε ότι αφορά τις υπηρεσίες, οι διμερείς ανταλλαγές αυξάνονται ταχύτατα, λόγω της ανάπτυξης των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Η αξία των ροών με τη Νότιο Κορέα διαμορφώθηκε το 2019 στα 20,4 δις ευρώ, ενώ η Ε.Ε. εμφανίζει ξανά πλεόνασμα της τάξης των 5,7 δις ευρώ.

Η Ε.Ε. παραμένει ο μεγαλύτερος επενδυτής στην Νότιο Κορέα, με 44 δις ευρώ σωρευτικές άμεσες επενδύσεις κατά 2019 (αντιπροσωπεύει το 37% των άμεσων επενδύσεων στην Κορέα από την αλλοδαπή, ακολουθούμενη από την Ιαπωνία με 24,3% και τις Η.Π.Α. με 14,5%) , και ο τρίτος σημαντικότερος αποδέκτης αντιστοίχων κορεατικών επενδύσεων, μετά την Κίνα και τις Η.Π.Α., με 29 δις ευρώ.

Η Νότιος Κορέα είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα αγορά για τα ελληνικά προϊόντα, καθώς οι δύο οικονομίες παρουσιάζουν σχεδόν απόλυτα συμπληρωματικό παραγωγικό προφίλ. Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας επηρέασε, ανοδικά την διμερή ροή εμπορίου, η οποία σχεδόν διπλασιάστηκε από 226 εκ. ευρώ το 2010 (εκτός ναυπηγήσεων πλοίων και εξαγωγών πετρελαιοειδών) σε 425,3 εκ. ευρώ το 2020 (αύξηση 88,2%). Σε αυτό το διάστημα, οι εισαγωγές μας αυξήθηκαν κατά 29,4% και οι εξαγωγές μας **υπερτετραπλασιάστηκαν**. Ακόμη, σε σχέση με το παρελθόν έτος, οι εισαγωγές μας μειώθηκαν κατά 19,4 ενώ οι εξαγωγές μας αυξήθηκαν κατά 16,5%.

Συνολικά, το κατά το 2020 η Ελλάδα παρουσίασε για πρώτη φορά **πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο** (90,6 εκ. ευρώ) σε σχέση με τη Νότιο Κορέα, ενώ και το έλλειμμα του διμερούς εμπορικού ισοζυγίου πλην εξαγωγών πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων έχει πλέον περιορισθεί πολύ.

Προφανώς οι ναυπηγήσεις αποτελούν σημαντικότατο τμήμα των διμερών μας σχέσεων καθώς, σε μια ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία για τα Κορεατικά ναυπηγεία, οι παραγγελίες Ελλήνων εφοπλιστών αντιπροσωπεύουν ίσως το 25-30% του κύκλου εργασιών τους. Ωστόσο η χώρα μας δεν τις έχει ακόμη αξιοποιήσει επαρκώς προκειμένου να αποσπάσει ισχυρότερα αντισταθμιστικά οφέλη υπέρ των Ελληνικών εταιρειών ναυτιλιακού εξοπλισμού. Κατά το 2020, καταγράφησαν ξανά εξαγωγές πετρελαιοειδών, μετά από διάλειμμα διετίας (2018-2019).

Σε γενικές γραμμές, παρότι η Κορέα εξάγει προϊόντα πολύ υψηλής προστιθέμενης αξίας, σε αντίθεση με την Ελλάδα που στηρίζεται ακόμη πρωτίστως σε παραδοσιακά προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας, οι εξαγωγές μας προς την Κορέα παρουσιάζουν σοβαρά περιθώρια βελτίωσης, και όντως βαίνουν αυξανόμενες, με συνέπεια την συνεχή συρρίκνωση του εμπορικού μας ελλείματος πλην ναυπηγήσεων και εξαγωγών πετρελαιοειδών. Η εικόνα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μας (τουλάχιστον προ-covid) είναι σαφώς πιο ευοίωνη, εφόσον συνυπολογίζει το ισχυρό τουριστικό μας πλεόνασμα.

Συνολικά, είναι πολύ σημαντική η οργάνωση συνδυαστικών δράσεων (π.χ. κρασί, γαστρονομία, επώνυμα ελληνικά προϊόντα τροφίμων, τουρισμός) με στόχο την συνολική ενίσχυση της εικόνας της χώρας μας και των προϊόντων της, σε μια χώρα όπου η παρουσίαση έχει ίσως μεγαλύτερη σημασία από το περιεχόμενο και όπου το υψηλό κόστος προβολής-προώθησης καθιστά απαραίτητη την επίτευξη οικονομίων κλίμακος.

Η Νότιος Κορέα, παρά την Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου με την Ε.Ε., παρουσιάζει πολλές ιδιαιτερότητες σε ότι αφορά στις διαδικασίες εισαγωγής, οι οποίες εμφανίζουν μεγάλη ρευστότητα και παραλλακτικότητα ανάλογα με το προϊόν. Συνιστάται στους Έλληνες επιχειρηματίες να έρχονται σε επαφή με το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας μας, προτού επιχειρήσουν εξαγωγές προς την χώρα της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Εισαγωγές από Νότιο Κορέα: 242,7 εκ. ευρώ (2020) Πλην ναυπηγήσεων: 242,7 εκ. ευρώ	Εξαγωγές προς Ν. Κορέα: 333,3 εκ. ευρώ (2020) Πλην πετρελαιοειδών: 182,6 εκ. ευρώ
Πλοία: Δεν καταγράφησαν ναυπηγήσεις	Ελαφρά ορυκτέλαια: 45,2% των εξαγωγών
Κυριότερες εισαγωγές: Οργανικά χημικά για παραγωγή ρούχων και πλαστικών φιαλών, επιβατικά αυτοκίνητα, ηλεκτρικός & μηχανολογικός εξοπλισμός για κινητήρες εσωτερικής καύσης, κοινό πλαστικό (πολυαιθυλένιο), διαγνωστικά και εργαστηριακά αντιδραστήρια, προπυλένιο & πολυπροπυλένιο για πλαστικές συσκευασίες καταναλωτικών προϊόντων	Κυριότερες εξαγωγές: Φάρμακα, Εξοπλισμός άμυνας & ασφάλειας, καπνά ανατολικού τύπου & τσιγάρα, στροβιλοκινητήρες, κονσέρβες ροδάκινο, σχοινιά πλοίων, φίλτρα νερού, μηχανολογικός εξοπλισμός για κινητήρες εσωτερικής καύσης, Μαστίχα Χίου, μάρμαρα, επαναφορτιζόμενες μπαταρίες μολύβδου, ράβδο από χαλκό/ψευδάργυρο, βαμβακόσπορος, πάνες-σερβιέτες

Εξαγωγές Ελλάδας προς Νότιο Κορέα 2020 (πλην πετρελαιοειδών)

Σε ότι αφορά στις επενδύσεις, οι σωρευτικές Κορεατικές επενδύσεις στην χώρα μας είναι πολύ περιορισμένες και περιορίζονται σε δίκτυα διανομής και γραφεία εκπροσώπησης των ναυπηγείων και άλλων μεγάλων επιχειρήσεων.

Από ελληνικής πλευράς, ξεχωρίζουν οι επενδύσεις στην Νότιο Κορέα της Intralot (παιχνίδια λοταρίας μέσω κινητής τηλεφωνίας, αυτή την στιγμή βρίσκεται σε αδράνεια), Folli-Follie (δίκτυο προώθησης κοσμημάτων, με τα γνωστά προβλήματα) και COSMOS (σκάφη αναψυχής). Πρόσφατα εγκαινιάστηκε το Γραφείο εκπροσώπησης της ERMA First (ναυτιλιακός εξοπλισμός) στο Μπουσάν, ενώ η διαδικασία ασηπτικής συσκευασίας ελληνικού χυμού πορτοκαλιού της εταιρείας Biofresh στη Νότιο Κορέα έχει προς το παρόν ανασταλεί.

Τέλος, επισημαίνουμε προϊόντα και τομείς των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων, στους οποίους υφίστανται απτές προοπτικές προώθησης και ενίσχυσης της ελληνικής παρουσίας στην Νότιο Κορέα:

- **Τουρισμός:** Κλάδος με εξαιρετική δυναμική και προοπτικές αλλά αναξιόποιητος λόγω έλλειψης συνεκτικής στρατηγικής προώθησης-προβολής του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στην Κορέα. Οι 50-55.000 Κορεάτες επισκέπτες που κατ'εκτίμηση υποδεχόμαστε ετησίως αποτελούν την κορυφή του παγόβουνου σε ότι αφορά τις δυνατότητες της χώρας μας. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να ξεπεράσουμε τους 100.000 τουρίστες ώστε να επιτύχουμε την τακτική απευθείας διασύνδεση Αθήνας-Σεούλ με πτήσεις της Korean Air. Η ετήσια συμμετοχή στην Διεθνή Έκθεση Τουρισμού της Σεούλ έχει ξεπεραστεί ως εργαλείο προβολής και προώθησης του τουριστικού μας προϊόντος.

Σε πρώτη φάση απαιτείται ακριβής καταγραφή του αριθμού των Κορεατών επισκεπτών και η χρονική κατανομή τους εντός του έτους. Στη συνέχεια, προτείνεται η κατάρτιση ανανεούμενων τριετών προγραμμάτων, με έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς θεματικού τουρισμού, εστιασμένες εκδηλώσεις στην Κορέα και αντίστοιχα fam trips στην Ελλάδα. Θα πρέπει επίσης να δοθεί προτεραιότητα στην προσέλκυση γυρισμάτων Κορεατικών τηλεοπτικών και κινηματογραφικών εκπομπών στην χώρα μας.

Φυσικά, λόγω της επιδημιολογικής κατάστασης το 2020 αποτέλεσε ένα απόλυτα παρενθετικό έτος σε ότι αφορά τον εισερχόμενο τουρισμό από τη Νότιο Κορέα.

- Παρά την συνεχιζόμενη ισχυρότατη στήριξη που προσφέρουν οι Έλληνες εφοπλιστές στα Κορεατικά ναυπηγεία (και κατ' επέκταση στην Κορεατική οικονομία), μέσω εκτεταμένων παραγγελιών πλοίων, τα τελευταία εξακολουθούν να εφαρμόζουν ως πάγια πρακτική την **μη συμπερίληψη Ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών Ναυτιλιακού Εξοπλισμού στη λίστα των προμηθευτών τους** (standard makers' list). Οι γνωστές αιτιάσεις των Κορεατικών ναυπηγείων περί ποιότητας, εμπειρίας και ανταγωνιστικότητας ευσταθούν έως ενός –περιορισμένου- σημείου, ωστόσο το φαινόμενο, στο σύνολό του, αποτελεί τελικά μη δασμολογικό εμπόδιο προστασίας της εγχώριας βιομηχανίας και έτσι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί από την ελληνική πλευρά. Υπενθυμίζεται ότι η ίδια η Νότιος Κορέα απαιτεί (και λαμβάνει) υψηλότατα αντισταθμιστικά οφέλη από τις Η.Π.Α. για τις προμήθειες οπλικών συστημάτων από αυτές. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η συμφωνία της HEMEXPO με την Ένωση Ελληνικών Βιομηχανιών Διαστημικής Τεχνολογίας & Εφαρμογών (ΕΒΙΔΙΤΕ), για την παραγωγή διακριτών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικότητας.

Στο μεταξύ, το “Πενταετές Σχέδιο για την Αναζωογόνηση της Ναυτιλιακής Βιομηχανίας” (The Five-year plan for the Shipping Industry Revival) του Κορεατικού Υπουργείου

Ωκεανών και Αλιείας, προβλέπει επιδοτήσεις της ναυπηγικής βιομηχανίας, προτιμησιακό καθεστώς για τους εγχώριους υπεργολάβους και μέτρα προστατευτισμού, τα οποία δημιουργούν σαφείς προϋποθέσεις προτιμησιακής μεταχείρισης ναυλώσεων εσωτερικού/εξωτερικού, προς και από τα Κορεατικά λιμάνια υπέρ των εγχωρίων ναυτιλιακών εταιρειών, περιορίζοντας τις δυνατότητες πρόσβασης του αλλοδαπού εφοπλισμού σε αυτά. Σε εφαρμογή του σχεδίου αυτού, συστάθηκε στις 4 Ιουλίου 2018 η κρατική εταιρεία Korea Ocean Business Corporation (KOBC), με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 4,5 δις δολάρια ΗΠΑ, η οποία στοχεύει στην ενίσχυση των επενδύσεων στον ναυπηγικό τομέα και την εξασφάλιση εγγυήσεων για φτηνή δανειοδότηση μικρομεσαίων κορεατικών υπεργολαβικών επιχειρήσεων του κλάδου. Στόχος είναι η επίτευξη παραγγελιών 140 πλοίων χύδην φορτίου (bulk) και 60 φορτηγών πλοίων (container ships). Εκφράζονται βásiμοι και έντονοι φόβοι ότι αφενός τα μέτρα αυτά θα ενισχύσουν τις αναθέσεις υπεργολαβιών ναυπήγησης υπέρ των εγχωρίων και εις βάρος των αλλοδαπών εταιρειών, ενώ θα αυξήσουν με τεχνητό τρόπο υπέρμετρα τη διεθνή προσφορά σε ένα ήδη αρκετά κορεσμένο τομέα. Αυτονόητα, τα προστατευτικά αυτά μέτρα αντίκεινται κατάφορα στις ρήτρες της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, και μάλιστα στα άρθρα 11.9 – 11.15 περί επιδοτήσεων. Στις αιτιάσεις των Βρυξελλών και της εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε., οι απαντήσεις από Κορεατικής πλευράς υπήρξαν ελάχιστα ικανοποιητικές, θεωρώντας τα προβλεπόμενα στο εν λόγω σχέδιο ως ουσιαστικά πολιτικές διακηρύξεις, οι οποίες δεν πρόκειται να υλοποιηθούν με τον τρόπο που περιγράφονται. Επισημαίνουμε ότι η Ιαπωνία έχει προσφύγει εις βάρος της Ν. Κορέας επί του θέματος, με την Ε.Ε. να συμμετάσχει ως τρίτο μέρος (third party).

- **Κονσέρβες ροδάκινο:** Οι κονσέρβες φρούτων είναι ιδιαίτερα δημοφιλές προϊόν για το καταναλωτικό κοινό της Ν. Κορέας αλλά οι εξαγωγές μας είχαν πέσει σε χαμηλά επίπεδα το 2010, λόγω του ανταγωνισμού από την Κίνα. Η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας του 2011 άλλαξε ωστόσο άρδην την εικόνα, καθώς οι ελληνικές κονσέρβες ροδακίνου έχουν σταδιακά εξαιρεθεί από τον εισαγωγικό δασμό βάσης του 50%, με αποτέλεσμα να έχουν καταστεί μια ιδιαίτερα ελκυστική λύση για τους Κορεάτες εισαγωγείς και καταναλωτές, καθώς συνδυάζουν πλέον ποιότητα, αξιοπιστία προμηθευτή και ανταγωνιστική τιμή. Η πανδημία δεν επηρέασε καθόλου την δυναμική αυτή κατά το παρελθόν έτος. Αντίθετα, κατά το 2020, οι εξαγωγές μας σημείωσαν ιστορικά υψηλά των 6.400 τόνων αξίας 7,15 εκ. \$ Η.Π.Α. (αύξηση 40,9% σε σχέση με το 2019), θέτοντας σχεδόν πλήρως στο περιθώριο τις παραδοσιακές ανταγωνίστριες χώρες (Κίνα, Νότια Αφρική, Χιλή), και αποσπώντας κυριαρχικό μερίδιο αγοράς της τάξης του 70%, το οποίο μάλιστα εξακολουθεί να παρουσιάζει ανοδικές τάσεις.

- **Ελαιόλαδο:** Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός περιορίστηκε στο 5%. Το ελαιόλαδο θεωρείται ακόμη εξωτικό προϊόν και όχι βασικό είδος διατροφής. Η επέκταση των (κυρίως ιταλικών) εστιατορίων διευκολύνει την εξοικείωση του κοινού αλλά το ελαιόλαδο παραμένει ασύμβατο με την Κορεατική κουζίνα. Η εγχώρια κατανάλωση αυξάνεται σταδιακά. Στην αγορά κυριαρχεί η Ισπανία (εξαγωγές 49,8 εκ. \$, 70,6% της αγοράς), με μέτριο ποιοτικά ελαιόλαδο, και ακολουθούν η Ιταλία και η Ελλάδα. Το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας εξακολουθεί να είναι χαμηλό (2,4%), αλλά το 2019-2020 καταγράφησαν αξιολογες εξαγωγές έξτρα παρθένου ελληνικού ελαιολάδου στην Κορέα (176 τόνοι, αξίας 1,3 εκ. € το 2020). Το ελληνικό εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο θεωρείται κορυφαίας ποιότητας στη Ν. Κορέα και οι εισαγωγείς πληρώνουν παραπάνω (premium) για αυτό, αν και οι υψηλές αυτές τιμές έχουν παράλληλα αρνητική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος. Η εικόνα αυτή βελτιώθηκε, σε κάποιο βαθμό, κατά το 2020.
- **Μέλι:** Η Κορέα διαθέτει εγχώρια παραγωγή μελιού, το οποίο όμως είναι πολύ υποδεέστερο ποιοτικά του εισαγόμενου. Οι περιορισμένες μας εξαγωγές το 2019 ήταν συγκυριακό φαινόμενο και ανέκαμψαν το 2020 στα 300.000 ευρώ. Η μόνη ανταγωνίστρια χώρα από την Ευρώπη είναι η Βουλγαρία ενώ ο διεθνής ανταγωνισμός προέρχεται από τις Η.Π.Α., Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία και, δευτερευόντως, από τον Καναδά και (εσχάτως) την Αργεντινή. Δυστυχώς οι εξαγωγές μας παρουσιάζουν οροφή που ορίζεται τόσο από την χαμηλή ποσόστωση και τις στρεβλώσεις που η ετήσια δημοπρασία της προκαλεί στην εγχώρια αγορά όσο και από τις πολύ ευνοϊκότερες συνθήκες που δημιουργεί η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Νοτίου Κορέας – Η.Π.Α. για τις αντίστοιχες εξαγωγές αμερικανικού μελιού.
- **Γαλακτοκομικά Προϊόντα:** Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός περιορίστηκε στο 10% για το γιαούρτι. Για τα τυριά, ο δασμός είναι μηδενικός εντός ποσόστωσης και 13,5% (τρέχοντως) εκτός. Από την 1/7/2026 όλα τα τυριά προέλευσης Ε.Ε. θα εισάγονται στη Νότιο Κορέα ελεύθερα και αδασολόγητα.

Υπάρχει ισχυρός ανταγωνισμός από εγχώριες εταιρείες, οι οποίες γνωρίζουν τις τάσεις της αγοράς και τις διαμορφώνουν με επιθετικές στρατηγικές μάρκετινγκ, καθώς και από αλλοδαπά προϊόντα προερχόμενα πρωτίστως από τις Η.Π.Α., την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.

Σε ότι αφορά τα τυροκομικά, η Ελλάδα εξάγει σχεδόν αποκλειστικά τυρί φέτα, το οποίο είναι πλέον γνωστό στην εδώ αγορά και, επιπλέον, προστατεύεται έναντι εγχώριων και αλλοδαπών απομιμήσεων από τις ρήτρες ΠΟΠ/ΠΓΕ της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας. Θεωρούμε ότι η εδώ αγορά παρουσιάζει επίσης θετικές προοπτικές για το κασέρι, το μανούρι, το κεφαλοτύρι και την κεφαλογραβιέρα.

Το ελληνικό γιαούρτι θεωρείται ένα φυσικό προϊόν, πλούσιο σε προβιοτικά και ιδιαίτερα ευεργετικό για την υγεία, ιδίως για τα παιδιά. Δυστυχώς, καθώς δεν διαθέτει προστασία τύπου ΠΟΠ/ΠΓΕ, αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό από πληθώρα εγχωρίων προϊόντων αμφίβολης ποιότητας και χαμηλής τιμής. Ωστόσο, το εισαγόμενο αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι θεωρείται προϊόν εξαιρετικής ποιότητας και οι εισαγωγές μας βαίνουν αυξανόμενες.

Οι εξαγωγές μας τόσο σε τυρί (φέτα) όσο και σε γιαούρτι σημείωσαν ιστορικά υψηλά εντός του 2020 (έτος Covid), φτάνοντας τις 461 χιλ. \$ Η.Π.Α. για το τυρί και 524 χιλ. \$ Η.Π.Α. για το γιαούρτι. Συνολικά, οι εξαγωγές μας σε γαλακτοκομικά άγγιξαν για πρώτη φορά το 1 εκ. \$ Η.Π.Α..

- **Γούνες:** Η Κορέα αποτελεί ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αγορά για τα ελληνικά γουναρικά, καθώς συνδυάζει οικονομική ευμάρεια, ισχυρή μεσαία τάξη, κρύο χειμώνα και παντελή έλλειψη ακτιβισμού εναντίον της φυσικής γούνας. Η εγχώρια παραγωγή βαίνει φθίνουσα. Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου, ο εισαγωγικός δασμός έχει μηδενισθεί. Η Κίνα καλύπτει το χαμηλό κομμάτι της αγοράς, ενώ ο ανταγωνισμός για την Ελλάδα προέρχεται κυρίως από την Ιταλία, την Γαλλία αλλά και την Τουρκία. Κατά την πενταετία 2015-2019, η εξέλιξη των εξαγωγών ελληνικών γουναρικών προς τη Νότιο Κορέα έχει υπερκεράσει τον ανταγωνισμό. Προτείνουμε την συνέχιση και ενίσχυση της δράσης πρόσκλησης αγοραστών στη Διεθνή Έκθεση Γούνας Καστοριάς καθώς και την κατάρτιση μεσοπρόθεσμου προγράμματος προβολής & προώθησης του brand name “Kastoria Fur” στην Κορέα. Το 2020, λόγω έξαρσης πανδημίας κορονοϊού, θα πρέπει να θεωρείται μια παρενθετική χρονιά ως προς τις εξαγωγές μας προς την Κορέα. Η χώρα μας εξήγαγε ενδύματα & αξεσουάρ γούνας αξίας 822 χιλ. \$ Η.Π.Α. (μείωση 74,5%, από 3,2 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2019).
- **Κρασί, Μπύρα:** Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός έχει μηδενισθεί. Παρόλα αυτά, λόγω της διάρθρωσης της αγοράς και υψηλών ειδικών φόρων, η τελική τιμή καταναλωτή είναι ιδιαίτερα ψηλή. Το κρασί εξακολουθεί να θεωρείται ένα νέο είδος πολυτελείας στη Νότιο Κορέα, αποκλειστικά εισαγόμενο. Το συνολικό μέγεθος της αγοράς σε επίπεδα λιανικής πώλησης δεν ξεπερνά το 1 δις \$ Η.Π.Α.. Σημαντικότεροι προμηθευτές είναι η Γαλλία, η Χιλή, οι Η.Π.Α., η Ιταλία, η Ισπανία και η Αυστραλία. Έως το 2014, οι εξαγωγές μας ήταν ουσιαστικά ανύπαρκτες και δεν υπήρχε καμία απολύτως γνώση για το προϊόν τόσο στους επαγγελματίες όσο και στο αγοραστικό κοινό. Χάρη στο πρόγραμμα προβολής-προώθησης που εφάρμοσε το Enterprise Greece τα τελευταία χρόνια, κατά το 2020 είχε πλέον διαμορφωθεί μία, έστω και περιορισμένη, βάση 6 εισαγωγέων (με ικανοποιητικό αριθμό ετικετών από αρκετά ποιοτικά οиноποιεία) και αξίας CIF 231.000 \$ Η.Π.Α.. Το μερίδιο αγοράς μας εξακολουθεί να είναι χαμηλό, είναι όμως πλέον ευδιάκριτος ο σχηματισμός της εικόνας ενός προϊόντος

εξαιρετικής ποιότητας, με πλούσια ιστορία και μοναδικά γευσιγνωστικά χαρακτηριστικά. Οι Κορεάτες προτιμούν γενικά το ερυθρό κρασί αλλά από την Ελλάδα εισάγεται κυρίως λευκό.

Οι συνθήκες πανδημίας κατά το 2020 οδήγησαν στην αύξηση κατανάλωσης αλκοόλ και στην επίτευξη ιστορικά υψηλών εισαγωγών κρασιού. Η αυξημένη κατανάλωση στράφηκε πρωτίστως προς τις γνωστότερες εδώ οινοπαραγωγικές χώρες (Γαλλία, Η.Π.Α., Ιταλία) ή προς τα φθηνότερα προϊόντα στην αγορά (Ισπανία, Χιλή, Αυστραλία). Δυστυχώς, καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν αφορά τους ελληνικούς οίνους, των οποίων οι εξαγωγές προς τη Νότιο Κορέα παρέμειναν ουσιαστικά σταθερές κατά το 2020.

Η μύρα είναι επίσης ενδιαφέρον προϊόν με υψηλή κατανάλωση και προοπτικές, καθώς και πολύ αξιόλογες εισαγωγές από την Ευρώπη. Δεν καταγράφονται ωστόσο ακόμη ελληνικές εξαγωγές.

- Η κατασκευαστική δραστηριότητα εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις ατμομηχανές της Κορεατικής οικονομίας, δημιουργώντας επιχειρηματικές ευκαιρίες στον κλάδο των **δομικών υλικών**. Τα **κατεργασμένα μάρμαρα** είναι ενδιαφέρον προϊόν πολυτελείας για την κορεατική αγορά κατασκευών. Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από την Κίνα, την Ιταλία, την Αίγυπτο, το Ομάν και την Τουρκία. Το 2020 ήταν ένα εξαιρετικό έτος για την Ελλάδα καθώς πραγματοποιήσαμε εξαγωγές αξίας 5,1 εκ. \$ Η.Π.Α..

Τα **προφίλ αλουμινίου** είναι ένα επίσης πολύ ενδιαφέρον, και μάλιστα μη πεπερασμένο με μεγάλη προστιθέμενη αξία, προϊόν για την κορεατική αγορά, με ευρεία χρήση στα υψηλά κτίρια που κυριαρχούν στην Κορέα. Ο εισαγωγικός δασμός έχει ουσιαστικά μηδενισθεί. Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από την Κίνα, τις Η.Π.Α., την Γερμανία, την Ταϊλάνδη, την Ιαπωνία και την Γαλλία. Ιδιαίτερη σημασία έχει η εξοικείωση με το σύστημα των κορεατικών επιχειρηματικών ομίλων και τις ιδιαίτερες τεχνικές προδιαγραφές, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι προοπτικές συνεργασιών και υπεργολαβιών σε τρίτες χώρες. Οι ελληνικές εξαγωγές παραμένουν χαμηλές σε σχέση με τον ανταγωνισμό αλλά αναπτύσσονται ταχύτατα. Κατά το 2019, οι εξαγωγές μας σημείωσαν ιστορικό υψηλό αξίας 3,4 εκ. \$ Η.Π.Α. για να επανέλθουν το 2020 στα 1,33 εκ. \$ Η.Π.Α..

- Οι καταναλωτικές τάσεις της χώρας για υγιεινή διατροφή, υψηλή ποιότητα και ξεχωριστή παρουσίαση δημιουργούν επίσης πολλές δυνατότητες για **βιολογικές υπερτροφές, ελληνικά βότανα (καλλυντικές και φαρμακευτικές/παραφαρμακευτικές χρήσεις), αεριούχο νερό & αναψυκτικά, καλλυντικά (αντιρυτιδικά, λεύκανση δέρματος, αντιγήρανση) και χειροποίητα κοσμήματα (designer jewelry)**.

1. Μακροοικονομικά Μεγέθη & Οικονομικές εξελίξεις

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη

Α.Ε.Π.	1,6 τρις \$ ΗΠΑ
ΑΕΠ κατά κεφαλή	30.644 \$ ΗΠΑ = 26.881 €
Ρυθμός ανάπτυξης (αύξηση ΑΕΠ)	-1 % (2019: 2%. Πρόβλεψη 2021-2022: 3%)
Σύνθεση ΑΕΠ Ν. Κορέας	Πρωτογενής τομέας 2,2%, Βιομηχανία 39,3%, Υπηρεσίες 58,3%
Πληθωριστικός δείκτης	0,5%
Δείκτης ανεργίας	4,1 %
Καθαρή Αποταμίευση	6% του διαθέσιμου εισοδήματος
Άμεσες Επενδύσεις από αλλοδαπή	230,6 δις \$ ΗΠΑ – σωρευτικά
Άμεσες Επενδύσεις στην αλλοδαπή	344,7 δις \$ ΗΠΑ – σωρευτικά
Πρωτογενές Δημοσιονομικό Έλλειμμα	- 3,5% του Α.Ε.Π. (2019: Πλεόνασμα +1,6 %)
Δημόσιο Χρέος	39,8 % του Α.Ε.Π. (2019: 35,9 %)
Εξωτερικό Χρέος	542,4 δις \$ ΗΠΑ ή 33,9% του Α.Ε.Π.
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	+ 4,25% του Α.Ε.Π.
Αποθεματικά ξένου συναλλάγματος και χρυσού	409 δις \$ ΗΠΑ
Εμπορικό Πλεόνασμα	+ 44,9 δις \$ ΗΠΑ (2,8% του ΑΕΠ)
Κυριότερα εξαγωγίμα προϊόντα	Ημιαγωγοί (15,35%), Μηχανολογικός Εξοπλισμός (12,8%), Αυτοκίνητα και Ανταλλακτικά (11,3%), Δυλισμένα Πετροχημικά (7%), Πλαστικά (5,9%), Χάλυβας (4,2%), Πλοία, Εξοπλισμοί Ασύρματης Επικοινωνίας, Επίπεδες Οθόνες, Ηλεκτρονικά, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές
Κύριοι Πελάτες	Κίνα (25,9 %), Η.Π.Α. (14,5%), Βιετνάμ (9,5%), Χονγκ Κονγκ (6%), Ιαπωνία (4,9%)
Κυριότερες εισαγωγές	Αργό Πετρέλαιο (25%), Μηχανολογικός Εξοπλισμός (9,2%), Ολοκληρωμένα Κυκλώματα (7,1%), φυσικό αέριο, λιγνίτης, χάλυβας, μέρη ηλεκτρονικών υπολογιστών, και ειδών ασύρματης επικοινωνίας, αυτοκίνητα, χημικά προϊόντα, κλωστοϋφαντουργικά
Κύριοι Προμηθευτές	Κίνα (23,3%), Η.Π.Α. (12,3%), Ιαπωνία (9,8%), Γερμανία (4,4%), Βιετνάμ (4,4%), Αυστραλία (4 %), Σαουδική Αραβία (3,4%)

Η Νότια Κορέα είναι μια από τις πιο ανταγωνιστικές βιομηχανικές χώρες παγκοσμίως και πρωτοπόρος σε πολλούς τομείς υψηλής τεχνολογίας, όπως οι ημιαγωγοί, ηλεκτρονικά, τηλεπικοινωνίες, τεχνολογίες διαδικτύου, αυτοκινητοβιομηχανία, χαλυβουργία, πετροχημικά, πυρηνικοί αντιδραστήρες, τρένα υψηλής ταχύτητας, συστήματα διαχείρισης αεροδρομίων, πολεμική βιομηχανία, καλλυντικά, φαρμακευτική βιομηχανία. Η χώρα παρουσιάζει διαχρονικά τριπλό πλεόνασμα, δημοσιονομικό, εμπορικό και τρεχουσών συναλλαγών. Τα δύο τελευταία εξηγούνται βέβαια εύκολα με μια στοιχειώδη ανάλυση του εξαγωγικού και εισαγωγικού προφίλ της Νοτίου Κορέας.

Μετά από μια εντυπωσιακή πορεία ανάπτυξης, η Κορέα βρέθηκε στα πρόθυρα της ύφεσης κατά την τριετία 2014-2016 αφενός λόγω δυσμενών διεθνών συγκυριών και αφετέρου λόγω αντιφάσεων και δυσκαμψιών του αναπτυξιακού οικονομικού της μοντέλου.

Η τάση αυτή συνεχίστηκε στο πρώτο μισό του 2017 στο πλαίσιο της πολιτικής αναταραχής που επικράτησε στην χώρα και η οποία τελικά οδήγησε στην αποπομπή και δικαστική δίωξη της Προέδρου κας. Park. Ωστόσο, η εκλογή του κ. Moon, ακολουθούμενη από τις πολιτικές επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και αύξησης μισθών της κυβέρνησής του, είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του δείκτη εμπιστοσύνης των καταναλωτών. Σε συνδυασμό με την ισχυρή αύξηση της διεθνούς ζήτησης για τα κορεατικά προϊόντα (κυρίως ημιαγωγοί), και παρά τα προβλήματα στην σχέση της με την Κίνα, η οικονομία της Νοτίου Κορέας σημείωσε θεαματική βελτίωση κατά το δεύτερο μισό του 2017, με αποτέλεσμα ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης να ξεπεράσει το 3%, ποσοστό αξιόλογο για μια τόσο αναπτυγμένη και πυκνοκατοικημένη χώρα (μέγεθος 30% μικρότερο της Ελλάδας, κατά 65% καλυμμένη από βουνά και δάση, πληθυσμός άνω των 50 εκατομμυρίων κατοίκων).

Κατά το 2018, η επιβράδυνση των επενδύσεων και η αύξηση της ανεργίας, η οποία έφτασε το 4% για πρώτη φορά μετά το 2010, οδήγησαν στην πτώση του ρυθμού ανάπτυξης στο 2,7%. Ταυτόχρονα, η επιβολή αυστηρότερης νομοθεσίας στα δάνεια για απόκτηση στέγης προκάλεσε και την επιβράδυνση της κατασκευαστικής δραστηριότητας. Η κυβέρνηση επιχείρησε να εξισορροπήσει τις αρνητικές τάσεις, ανανεώνοντας την έμφαση στην ενίσχυση των κρατικών δαπανών και στην αύξηση των μισθών. Καθώς η διεθνής ζήτηση για τα Κορεατικά προϊόντα παρέμεινε ισχυρή, τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας για το 2018 εξακολούθησαν να είναι συμπαγή.

Το 2019 υπήρξε ένα δύσκολο έτος για την οικονομία της Νοτίου Κορέας. Ο ρυθμός ανάπτυξης βαίνει σταδιακά αλλά σταθερά μειούμενος κατά την τελευταία εικοσαετία, καθώς από 5-5,2% την περίοδο 2001-2005, μειώθηκε σε 4,1-4,2% το 2006-2010, 3-3,4% το 2011-2015, στο 2,7% κατά το 2018 και στο 2% κατά το 2019, ως αποτέλεσμα τόσο εξωτερικών συγκυριών όσο και της εγχώριας οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης του κ. Moon.

Την ίδια στιγμή, τα συνδικάτα έρχονται σε σύγκρουση με τον ιδιωτικό τομέα διεκδικώντας αυξήσεις μισθών τις οποίες, στην μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, οι Κορεατικές επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να παραχωρήσουν, λόγω της μειωμένης παραγωγικότητας και φθίνουσας κερδοφορίας τους. Η στασιμότητα των εισοδημάτων των νοικοκυριών σε συνδυασμό με την πτώση του βαθμού εμπιστοσύνης καταναλωτή (consumer sentiment index) στο χαμηλότερο σημείο που κατέγραψε μετά την αποπομπή της τέως Προέδρου κας Park τον Ιανουάριο του 2017, έχει επιδράσει αρνητικά στην εγχώρια κατανάλωση, η οποία αποτελεί μία από τις κινητήριες δυνάμεις της οικονομίας της χώρας. Αντίστοιχα δυσοίωνη είναι και η κατάσταση του βαθμού επιχειρηματικής εμπιστοσύνης, ο οποίος αντανακλάται σε στασιμότητα επενδύσεων και εκσυγχρονισμού του βιομηχανικού κεφαλαίου της χώρας.

Στο εσωτερικό μέτωπο, η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει επηρεάσει αρνητικά την παραγωγικότητα της Κορεατικής Οικονομίας και τα κέρδη των επιχειρήσεων σε μια πολύ ευαίσθητη συγκυρία, κατά την οποία παραδοσιακοί βιομηχανικοί τομείς της χώρας, όπως τα ναυπηγεία, η αυτοκινητοβιομηχανία και η χημική βιομηχανία δέχονται ισχυρές πιέσεις λόγω διεθνούς ανταγωνισμού, μειωμένης ανταγωνιστικότητας, κορεσμού ορισμένων τομέων όπως η ναυτιλία και συνολικής επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας. Ταυτόχρονα, τα δομικά προβλήματα της Κορεατικής οικονομίας και κοινωνίας παραμένουν και οξύνονται διαχρονικά:

- Η συνεχιζόμενη κυριαρχία των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων (chaebols) και η διαφθορά,
- Η υψηλότερη εξάρτηση από τις εξαγωγές (σε σχέση με την εγχώρια κατανάλωση),
- Το συνταξιοδοτικό σύστημα για τον ταχέως γηράσκοντα πληθυσμό της χώρας,
- Η ακαμψία που χαρακτηρίζει την αγορά εργασίας σε συνδυασμό με την προοδευτική πτώση της παραγωγικότητας,
- Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους και φτώχια στους ηλικιωμένους,
- Η διεύρυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων,
- Η στασιμότητα εισοδήματος και η υπερχρέωση των νοικοκυριών.

Παρότι η Νότιος Κορέα βρίσκεται, εν μέσω πανδημίας, σε λιγότερο δυσχερή επιδημιολογική κατάσταση σε σχέση με τις περισσότερες χώρες, οι δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις έχουν βέβαια κάνει την εμφάνισή τους και στην χώρα της Άπω Ανατολής. Η Κορέα επέτυχε να αποφύγει τα lockdowns και, επομένως, την διακοπή λειτουργίας της βιομηχανικής της υποδομής, ωστόσο η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί από την ευρεία παγκόσμια διασπορά της SARS-CoV-2 δοκιμάζει την βιωσιμότητα του Κορεατικού οικονομικού μοντέλου, το οποίο βασίζεται δομικά στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους (chaebols) και λειτουργικά στις εξαγωγές. Ωστόσο, η ισχύς εξαγωγών ημιαγωγών και οθονών OLED προς το τέλος του 2020 συνέβαλε στον περιορισμό της ετήσιας ύφεσης στο 1%. Ακόμη όμως και αυτή η ήπια, στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών, ύφεση οδήγησε στην απώλεια 628.000 θέσεων εργασίας με συνέπεια την αύξηση της ανεργίας από 3,4% σε 4,1%.

Προς αντιμετώπιση της κατάστασης, η Κεντρική Τράπεζα της Κορέας προέβη σε μέτρα σαφούς χαλάρωσης της νομισματικής της πολιτικής (μείωση επιτοκίου αναφοράς από 1,25% σε 0,75%), με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς, καθώς και συγκράτησης της αξίας του εθνικού νομίσματος δια της χρήσης των συναλλαγματικών της αποθεματικών. Για τον ίδιο λόγο υλοποίησε και ανταλλαγή συναλλάγματος (currency swap) ύψους 60 δις δολαρίων με τις Η.Π.Α..

Από την πλευρά της, η κυβέρνηση της Νοτίου Κορέας, κάνοντας χρήση των δικών της υψηλών αποθεματικών, που δημιουργήθηκαν από σειρά ετών με συμπαγή δημοσιονομικά πλεονάσματα, ενέκρινε, μέσω αλληπάλληλων τροποποιήσεων του προϋπολογισμού, κλιμακούμενα πακέτα στήριξης της εθνικής οικονομίας, προστασίας της παραγωγικής της σπονδυλικής στήλης και

ενίσχυσης της αγοραστικής δύναμης και, συνεπώς, της ενεργούς κατανάλωσης των νοικοκυριών. Τα πακέτα αυτά, συνολικού ύψους 153,9 δις \$ Η.Π.Α., συνίστατο σε:

5. Ενίσχυση 24,9 δις \$ Η.Π.Α. στις 19 Μαρτίου για την τόνωση της πραγματικής οικονομίας,
6. Χρηματοδότηση 77,8 δις \$ Η.Π.Α. στις 24 Μαρτίου για την εξασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας,
7. Εκταμίευση 15,6 δις \$ Η.Π.Α. στις 30 Μαρτίου και επιπλέον 6,2 δις \$ Η.Π.Α. στις 8 Απριλίου για διάφορα συμπληρωματικά μέτρα.
8. Συμπληρωματικό προϋπολογισμό Ιουνίου ύψους 29,4 δις \$ Η.Π.Α., οι πόροι του οποίου κατευθύνθηκαν σε μέτρα φορολογικών ελαφρύνσεων (32,3% του οικονομικού πακέτου), προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας, ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τόνωση της ζήτησης των νοικοκυριών (32%), έκτακτες γραμμές χρηματοδότησης και στήριξη της χρηματιστηριακής αξίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (14,2%), καθώς και ενίσχυση του κοινωνικού δικτύου προστασίας και στήριξη της απασχόλησης (26,6%).

Τέλος, μετά την συγκρουσιακή κατάσταση με την Ιαπωνία το καλοκαίρι του 2019 και τα εκατέρωθεν εμπορικά αντίμετρα που δημιούργησαν σοβαρά ζητήματα στην Κορεατική βιομηχανία ημιαγωγών και οθονών υψηλής τεχνολογίας, η κρίση του COVID-19 έφερε με ακόμη εντονότερο τρόπο στην επιφάνεια την ισχυρή διασύνδεση και εξάρτηση της οικονομίας της Κορέας από την αντίστοιχη της Κίνας, ιδίως σε ό,τι αφορά στην αλυσίδα προμηθειών ενδιάμεσων δευτερογενών εισροών (με εξέχον παράδειγμα την αυτοκινητοβιομηχανία). Παρότι δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί τα σχεδιαζόμενα μέτρα και η μονεταριστική τους εξειδίκευση, είναι βέβαιο ότι η Νότιος Κορέα επεξεργάζεται εκτεταμένα σχέδια επέκτασης και διαφοροποίησης του διεθνούς δικτύου προμηθευτών της, καθώς και εγχώριας ανάπτυξης βιομηχανικής παραγωγής των πλέον κρίσιμων και στρατηγικών ενδιάμεσων εισροών.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει, σε βάθος χρόνου, την κατάσταση που έχει διαμορφωθεί, η κυβέρνηση του κ. Moon εξήγγειλε πενταετές πρόγραμμα (K-New Deal, 2020-2025) ύψους 132,6 δις \$ Η.Π.Α. με στόχο την μεσοπρόθεσμη αναδιάρθρωση και ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας του. Από αυτά, 94,5 δις \$ θα διατεθούν από την κεντρική κυβέρνηση και 37,2 δις \$ από τις κατά τόπους περιφερειακές και δημοτικές αρχές. Είναι αξιοσημείωτο ότι, αντίθετα με τις κυβερνήσεις των περισσότερων χωρών, των οποίων τα οικονομικά πακέτα αφορούν πρωτίστως την ενίσχυση των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί και την τόνωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, η λογική του πενταετούς προγράμματος της Κορεατικής κυβέρνησης εστιάζει στην μεσοπρόθεσμη αναδιάρθρωση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, με στόχο την ισχυροποίησή της εντός του διεθνούς οικονομικού πλαισίου στην μετά-COVID-19 εποχή.

Το πενταετές πλάνο του κ. Moon επιδιώκει να μειώσει την εξάρτηση της χώρας από την βιομηχανική υποδομή των chaebols, στηριζόμενο σε δύο πυλώνες, την πράσινη ανάπτυξη (Green New Deal) και την ψηφιακή ανάπτυξη (Digital New Deal), φιλοδοξεί δε να δημιουργήσει 1,9 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας έως το 2025.

Ο πυλώνας της **πράσινης ανάπτυξης** περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Την κατασκευή αριθμού εκτεταμένων αιολικών πάρκων στο ηπειρωτικό τμήμα της χώρας,
- Την ενίσχυση των περιβαλλοντικά φιλικών μετακινήσεων των πολιτών (eco-friendly mobility), μέσω της διάθεσης στην αγορά 1,1 εκατομμυρίων ηλεκτρικών Ι.Χ. οχημάτων εντός της προσεχούς πενταετίας,
- Την κατασκευή 230.000 “πράσινων” κατοικιών και δημόσιων κτιρίων, και
- Την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης δυνατής μείωσης των ρύπων των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων.

Αντίστοιχα, το σκέλος της **ψηφιακής ανάπτυξης**, στο οποίο δίνεται και το μεγαλύτερο ειδικό βάρος, εστιάζει κατά κύριο λόγο στην ενίσχυση των τεχνολογιών του **5G**, των **big data** και της **Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligence – AI)**. Σχεδιάζεται επίσης η επέκταση της υποδομής διαδικτύου υψηλών ταχυτήτων στις αγροτικές περιοχές (digital inclusiveness) αλλά και των ευρυζωνικών δικτύων WiFi σε δημόσιους χώρους, προκειμένου να προαχθεί η τηλεεργασία και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (remote learning).

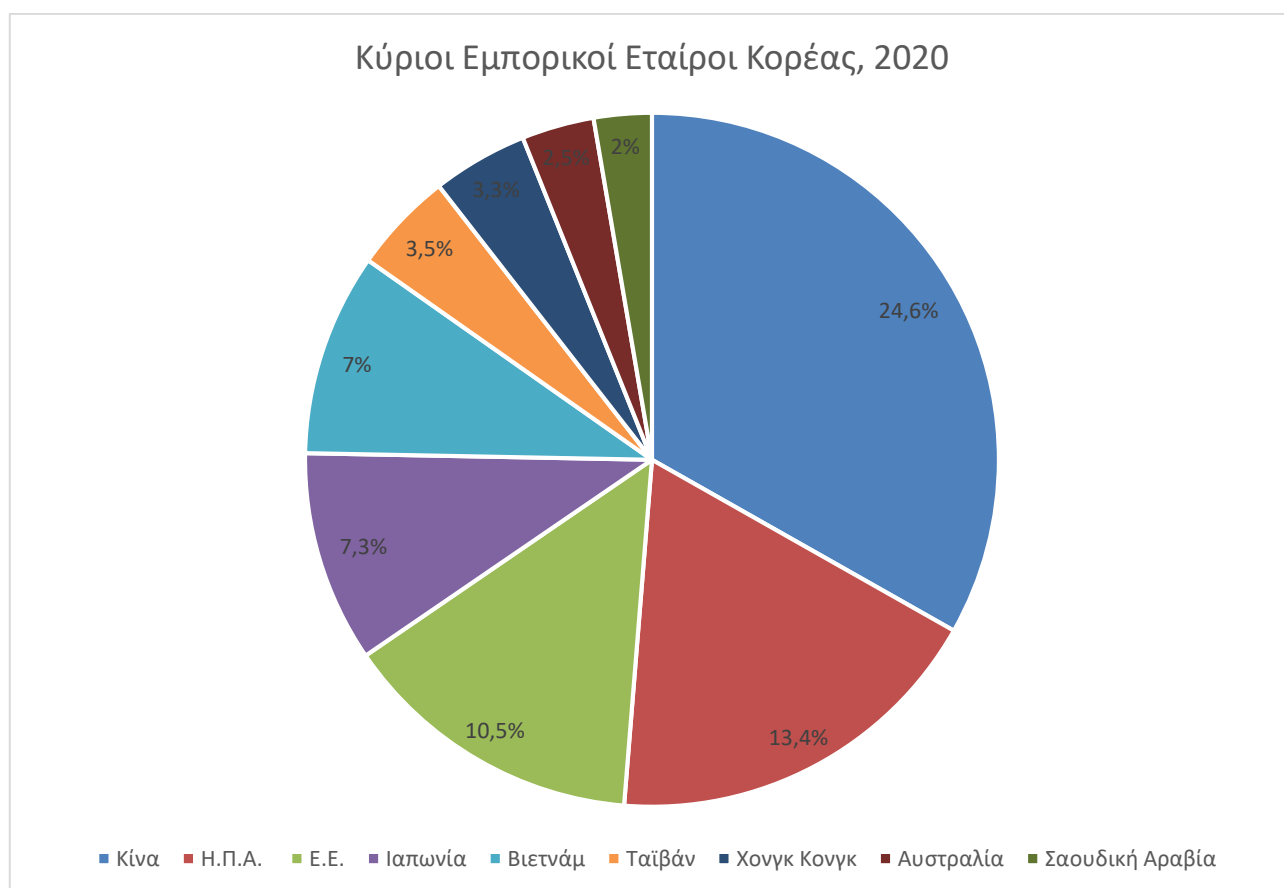
Παρότι η Νότιος Κορέα είναι πρωτοπόρος στην ανάπτυξη των δικτύων 5G, η περαιτέρω ενίσχυση και επέκταση της υποδομής αυτής θεωρείται κρίσιμης σημασίας για την αξιοποίηση της πλήρους δυναμικής των τεχνολογιών των Big Data και Artificial Intelligence. Αντίθετα, η τεχνογνωσία και ανταγωνιστικότητα της Κορέας είναι ακόμη συγκριτικά χαμηλή στους τομείς των big data (υφίσταται συλλογή μεγάλου όγκου δεδομένων αλλά ανεπαρκής επεξεργασία και αξιοποίηση) και της τεχνητής νοημοσύνης, ιδίως σε σχέση με τις Η.Π.Α..

Για τα big data, προγραμματίζεται η δημιουργία μιας ευρείας δεξαμενής δεδομένων (data dam), η οποία θα συγκεντρώνει στοιχεία από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές, καθώς και 15 μεγάλων προγραμμάτων (data platforms) για την ανάλυση και αξιοποίησή τους. Ταυτόχρονα, προβλέπεται η ενίσχυση της εκπαίδευσης και της έρευνας & ανάπτυξης στον χώρο της τεχνητής νοημοσύνης, με απώτερο στόχο την αποφοίτηση 100.000 εξειδικευμένων επαγγελματιών έως το 2025.

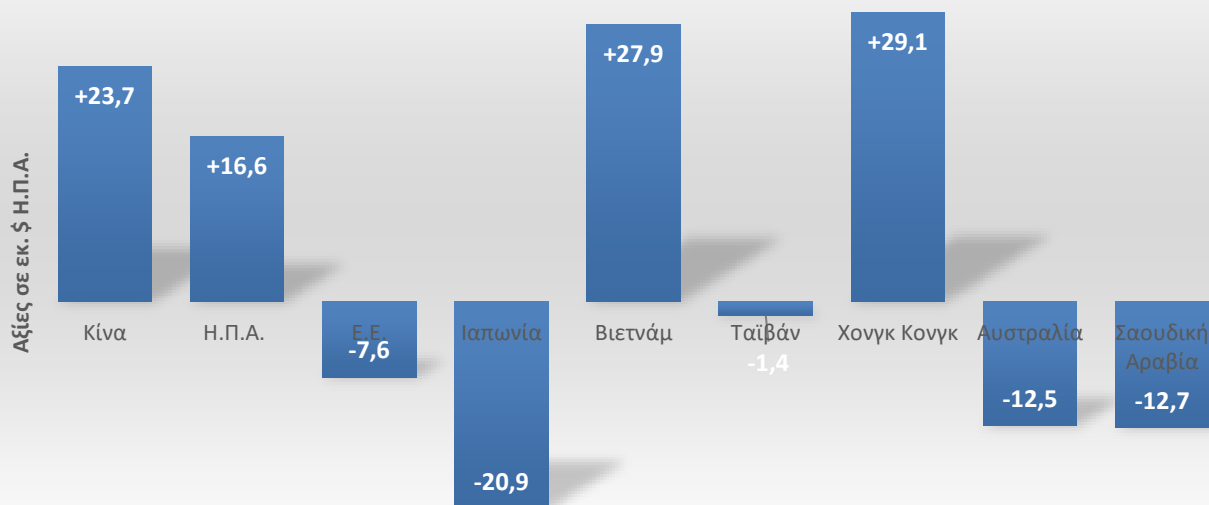
Μακροπρόθεσμα, η Νότιος Κορέα παραμένει φυσικά μια εξαιρετικά αναπτυγμένη βιομηχανικά χώρα και πρωτοπόρος σε πολλούς τομείς υψηλής τεχνολογίας (ιδίως ημιαγωγοί, μνήμες και έξυπνες οθόνες, όπου η χώρα διαθέτει σχεδόν παγκόσμιο τεχνολογικό μονοπώλιο), με συμπαγή δημοσιονομικά δεδομένα και ξεκάθαρο εξαγωγικό προσανατολισμό. Από την άλλη πλευρά, ο

εντεινόμενος ανταγωνισμός από την Κίνα (ναυπηγήσεις, κινητά τηλέφωνα) και ο κορεσμός κάποιων κλάδων (ναυτιλία, αυτοκινητοβιομηχανία), σε συνδυασμό με τα επιδεινούμενα δομικά προβλήματα μιας μικρής και άνευ πρωτογενών πλουτοπαραγωγικών πόρων χώρας και την ελάχιστα ρεαλιστική πολιτική της κυβέρνησής της, δημιουργούν εύλογο προβληματισμό για την μεσο-μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του οικονομικού και κοινωνικού της μοντέλου.

Σε ότι αφορά στο διεθνές εμπόριο, η Κορέα έχει διμερή εμπορική ροή 241,5 δις δολ. ΗΠΑ με την Κίνα, 131,6 δις δολάρια με τις Η.Π.Α., 102,6 δις δολάρια με την Ε.Ε. και 71,1 δις δολάρια με την Ιαπωνία. Έχει εμπορικό πλεόνασμα 23,7 δις δολάρια έναντι της Κίνας, 16,6 δις δολάρια έναντι των Η.Π.Α. ενώ εμφανίζει έλλειμμα 7,6 δις δολάρια έναντι της Ε.Ε. και 20,9 δις δολάρια έναντι της Ιαπωνίας.

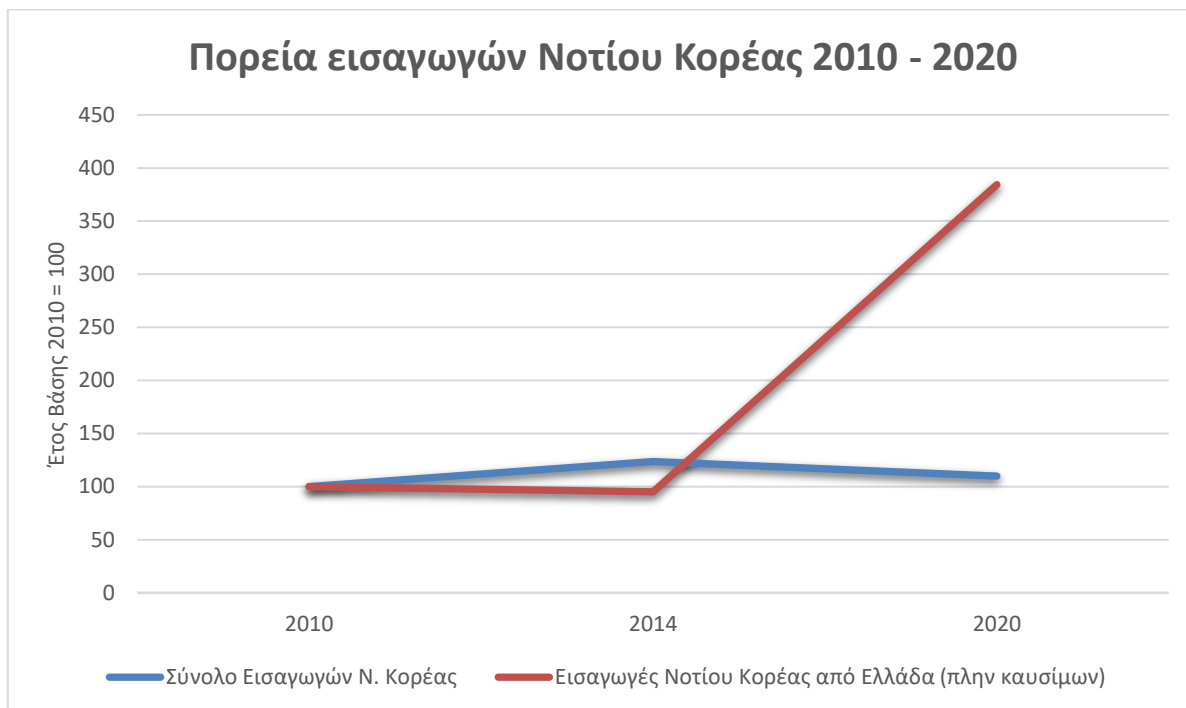
Εμπορικά Ισοζύγια Νοτίου Κορέας, 2020

Οι συνολικές εισαγωγές της Νοτίου Κορέας κατά την περίοδο 2014-2020 σημείωσαν μείωση 11% ενώ οι εισαγωγές από την χώρα μας στο ίδιο χρονικό διάστημα (στο πλαίσιο και της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Ν. Κορέας) παρουσίασαν μεγάλη άνοδο της τάξης του 304% (υπερτετραπλασιασμός).

Οι εισαγωγές της Νοτίου Κορέας

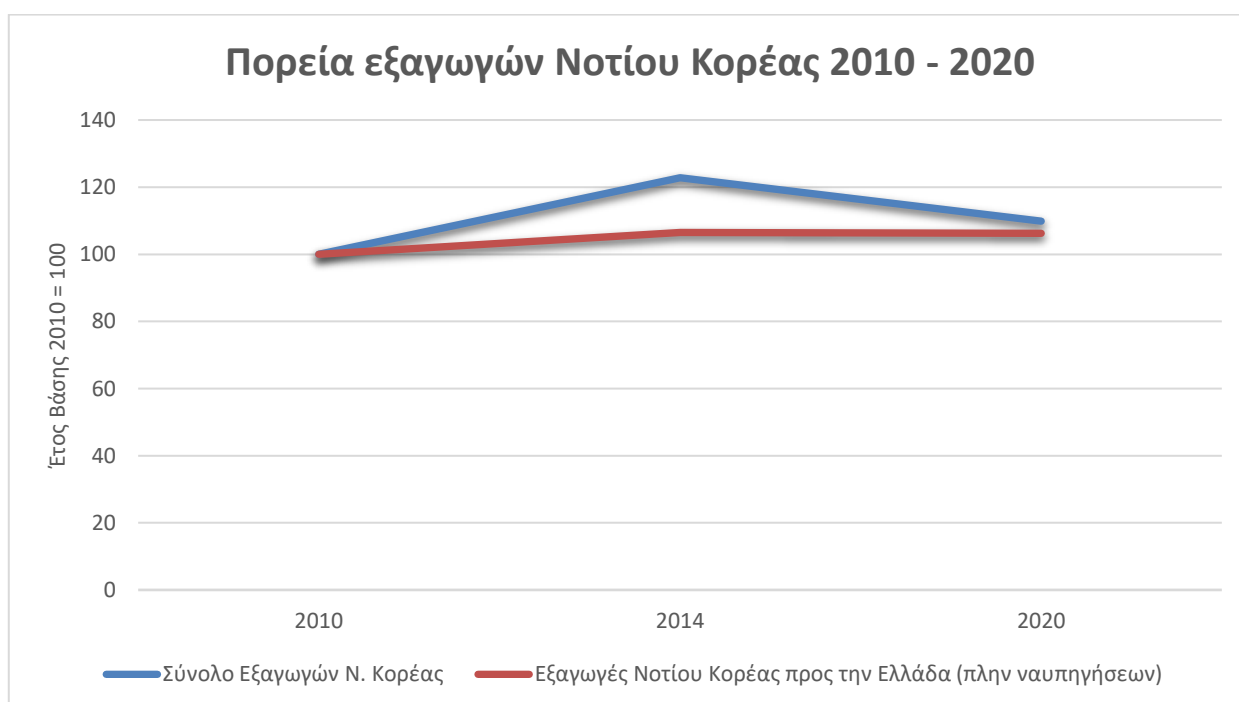
	2010	2014	% Μεταβολή		
			2020	20/14	
Σύνολο εισαγωγών Ν. Κορέας	425,2	525,5	467,6	- 11 %	σε δις. δολ. ΗΠΑ
<i>Έτος Βάσης 2010 = 100</i>	100	123,6	110		
Εισαγωγές Ν. Κορέας από Ελλάδα (πλην καυσίμων)	51	48,5	196	+ 304 %	σε εκ. δολ. ΗΠΑ
<i>Έτος Βάσης 2010 = 100</i>	100	95,1	384,3		

Αντίθετα, κατά το χρονικό διάστημα 2014-2020, οι συνολικές εξαγωγές της Νοτίου Κορέας σημείωσαν κάμψη 10,5% (ανάλογη των εισαγωγών), ενώ οι εξαγωγές προς την χώρα μας εμφανίζουν σταθεροποιητικές τάσεις.

Οι εξαγωγές της Νοτίου Κορέας

	2010	2014	% Μεταβολή		
			2020	20/14	
Σύνολο εξαγωγών Ν. Κορέας <i>Έτος Βάσης 2010 = 100</i>	466,4	572,7	512,5	-10,5 %	σε δις. δολ. ΗΠΑ
Εξαγωγές Ν. Κορέας προς Ελλάδα (πλην ναυπηγήσεων) <i>Έτος Βάσης 2010 = 100</i>	249,7	265,9	265,2	-0,3 %	σε εκ. δολ. ΗΠΑ

2. Οικονομικές & εμπορικές σχέσεις Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας.

I. Γενική Εικόνα

Ορόσημο για τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις της Ε.Ε. με τη Νότιο Κορέα αποτέλεσε η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουλίου 2011. Η πλειονότητα των εκατέρωθεν δασμών βιομηχανικών και γεωργικών προϊόντων μηδενίσθηκαν άμεσα, ενώ κάποιοι άλλοι μειώθηκαν σταδιακά. Σήμερα, με την εξαίρεση περιορισμένου αριθμού γεωργικών προϊόντων, οι εκατέρωθεν εισαγωγικοί δασμοί έχουν αρθεί πλήρως.

Μέχρι το 2011, το διμερές εμπορικό ισοζύγιο ήταν διαχρονικά σαφώς πλεονασματικό για τη Νότιο Κορέα, καθώς το 2010 αυτό ανήλθε στα 10,3 δις ευρώ. Στη συνέχεια, η εικόνα αναστράφηκε πλήρως:

1. Η κατάργηση των δασμών επηρέασε πιο θετικά τις ευρωπαϊκές εξαγωγές παρά τις κορεατικές, καθώς πριν την υπογραφή της ΣΕΣ η Κορέα είχε μέσο εισαγωγικό δασμό 12,2% ενώ η Ε.Ε. 6,6%,
2. Η οικονομική και νομισματική κρίση της Ε.Ε. είχε δυσμενείς συνέπειες στις εισαγωγές από την Κορέα, οι οποίες βέβαια δεν αποτελούν είδη πρώτης ανάγκης, και
3. Για κάποια κορεατικά προϊόντα, όπως τα ηλεκτρονικά, η αγορά εμφάνισε σημεία ωρίμανσης, ενώ άλλα, όπως τα πλοία, έπεσαν θύματα της διεθνούς κρίσεως.

Ως αποτέλεσμα, στο διάστημα 2010-2016 οι εξαγωγές της Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 51,3%, ενώ οι κορεατικές μειώθηκαν κατά 3,2% και η Ε.Ε. εμφάνιζε πλέον εμπορικό πλεόνασμα της τάξης των 4,15 δις ευρώ. Η εξέλιξη αυτή προκάλεσε συνεχείς αιτιάσεις από πλευράς Νοτίου Κορέας σε όλες τις διμερείς συναντήσεις, ενώ χρησίμευσε και ως αφορμή για να απορρίπτεται εν τη γενέσει της κάθε απόπειρα της Ε.Ε. για διευθέτηση των δυσλειτουργιών και άρση των μη δασμολογικών εμποδίων.

Σε κάθε περίπτωση, το διμερές εμπόριο εμφανίζει πλέον εμφανή σημεία εξισορρόπησης. Κατά το διάστημα 2016-2019 οι μεν εξαγωγές της Ε.Ε. σημείωσαν άνοδο 6,25%, αλλά οι αντίστοιχες της Κορέας αυξήθηκαν κατά 36,9%, ώστε, σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT, η Νότιος Κορέα εμφάνισε κατά το 2019 εκ νέου εμπορικό πλεόνασμα έναντι της Ε.Ε. της τάξης των 4,1 δις ευρώ.

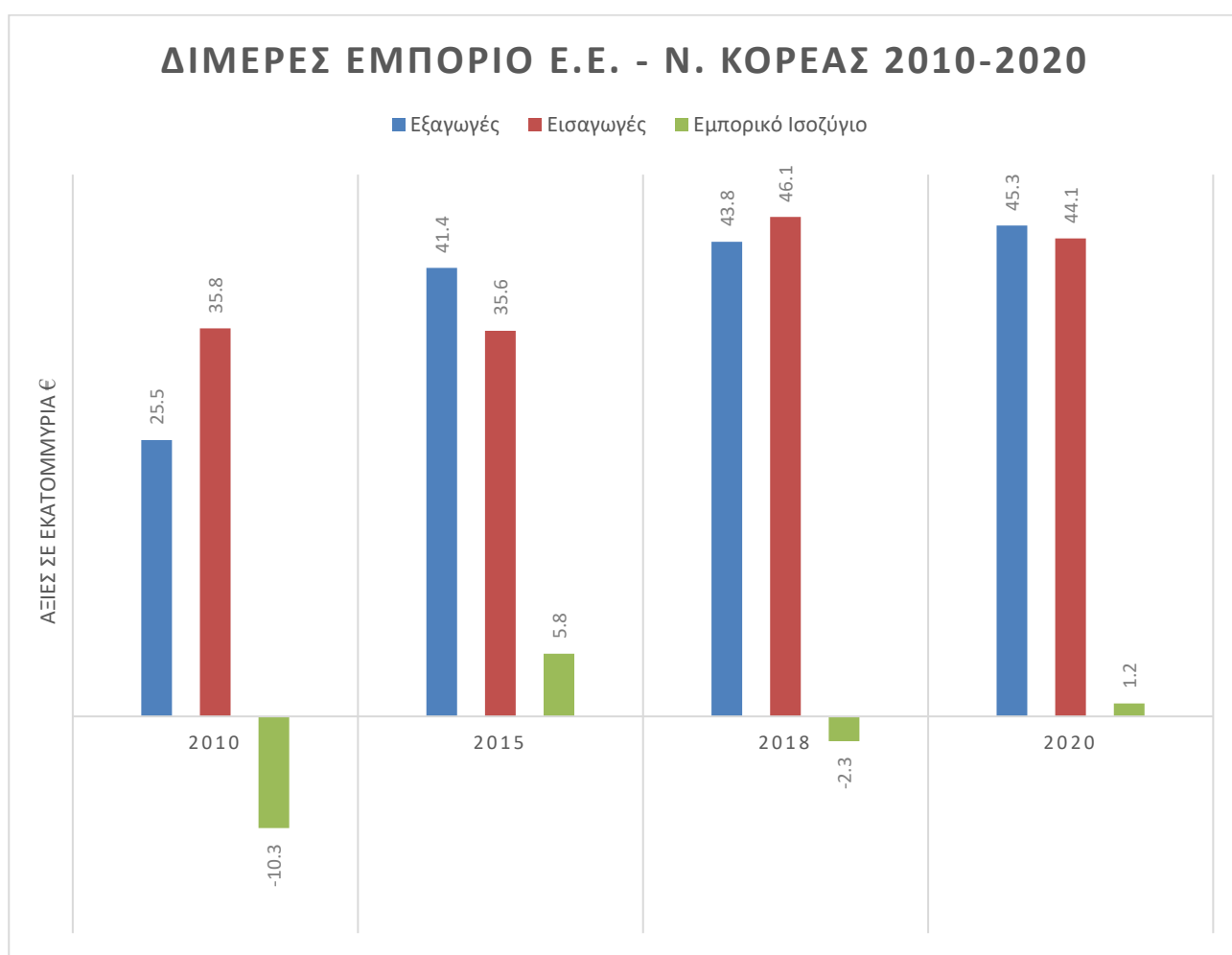
Θετική υπήρξε επίσης η επίδραση της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών στην διμερή ροή εμπορίου, η οποία από 61,2 δις ευρώ το 2010 διαμορφώθηκε σε 90,8 δις ευρώ το 2019 (αύξηση της τάξης του 48,4%).

Κατά το 2020, το διμερές εμπόριο της Ε.Ε. με τη Ν. Κορέα εξακολούθησε να κινείται σε υψηλά επίπεδα, παρά την ισχυρή ύφεση που υπέστησαν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. λόγω πανδημίας. Η ροή εμπορίου σημείωσε μικρή για τις διεθνείς συγκυρίες κάμψη της τάξης του 1,65%, διαμορφούμενη στα 89,3 δις ευρώ. Η Νότιος Κορέα αποτελεί τον 8^ο σημαντικότερο προμηθευτή και την 9^η σημαντικότερη αγορά για τις εξαγωγές της Ε.Ε.. Η Ε.Ε. αποτελεί τον 3^ο σημαντικότερο προμηθευτή της Νοτίου Κορέας (Κίνα 23,3%, Η.Π.Α. 12,3%, Ε.Ε. 11,9%, Ιαπωνία 9,8%) και τον 4^ο

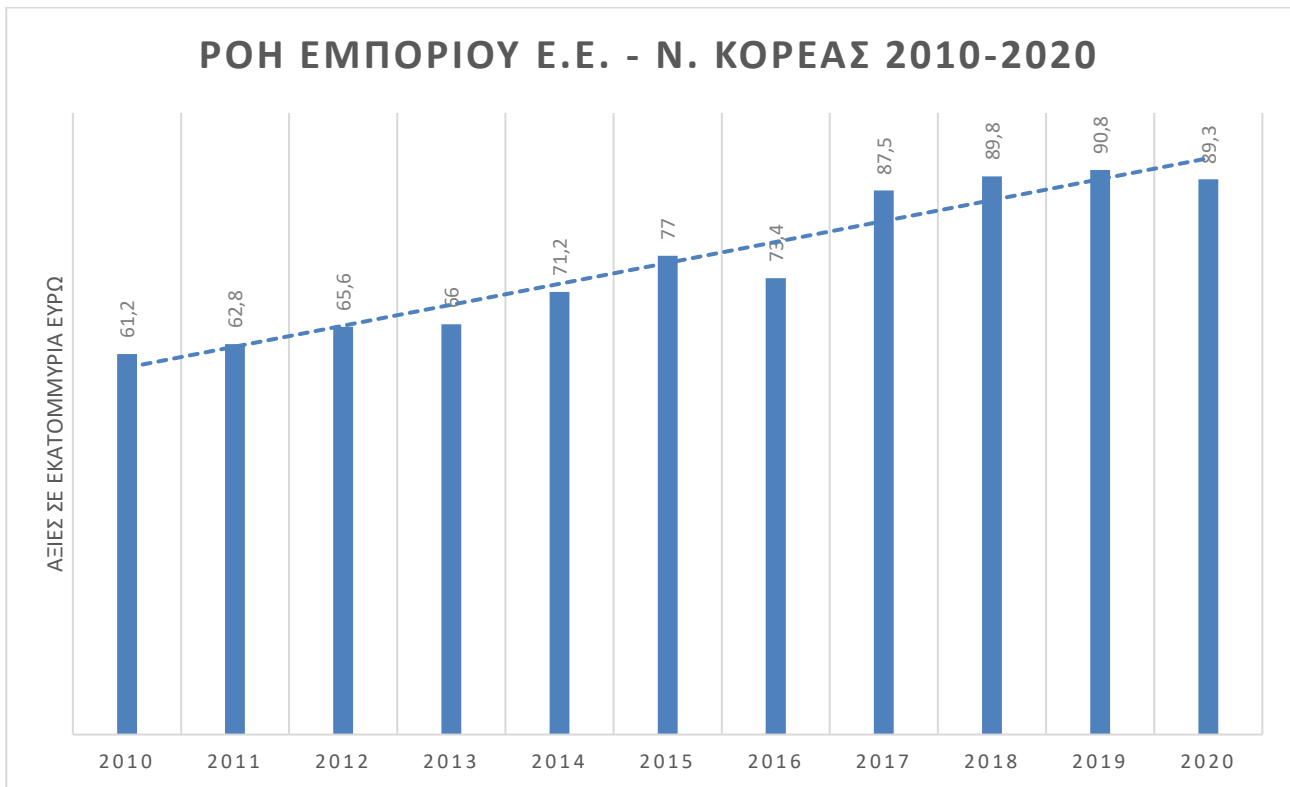
σημαντικότερο πελάτη της (Κίνα 25,9%, Η.Π.Α. 14,5%, Βιετνάμ 9,5%, Ε.Ε. 9,3%, Χονγκ Κονγκ 6%, Ιαπωνία 4,9%). Το διμερές ισοζύγιο κατά το 2020 είναι ελαφρά πλεονασματικό για την Ε.Ε. (1,2 δις ευρώ).

Συνολικά, οι εξαγωγές της Ε.Ε. προς τη Νότιο Κορέα κατά την εν περίοδο 2010-2020 σημείωσαν άνοδο 77,8% ενώ αντίστοιχα οι εισαγωγές από την χώρα της Άπω Ανατολής παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του 23,2%.

Από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Νοτίου Κορέας είναι η Γερμανία (29,7% της συνολικής ροής εμπορίου), η Ολλανδία (12%), η Ιταλία (9,5%) και η Γαλλία (9,5%).

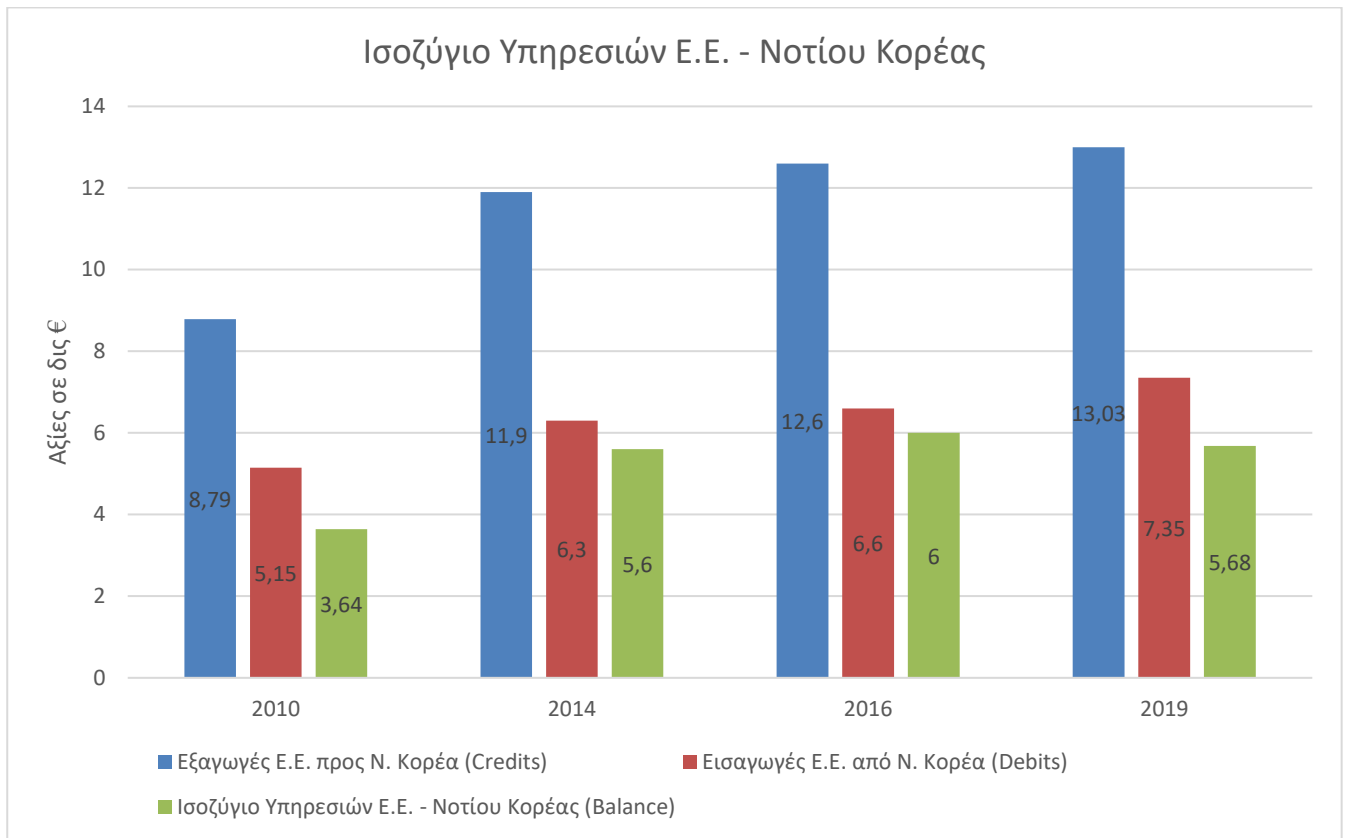

ΡΟΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Ε.Ε. - Ν. ΚΟΡΕΑΣ 2010-2020

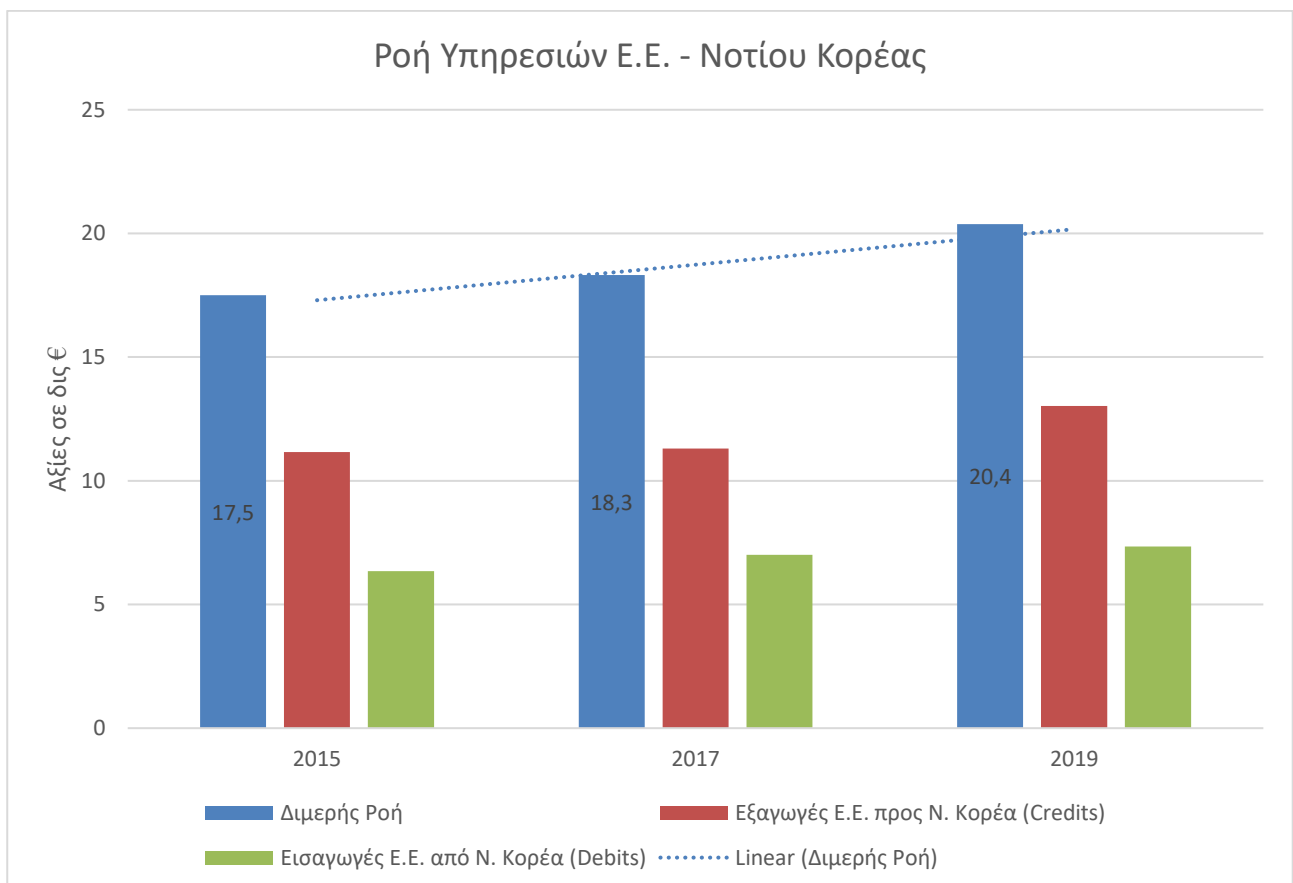

Το διμερές εμπόριο Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας παραμένει εξαιρετικά επικεντρωμένο στον δευτερογενή τομέα, καθώς οι ανταλλαγές βιομηχανικών προϊόντων αποτέλεσαν το 96,4% της συνολικής ροής εμπορίου κατά το 2020, έναντι 3,6% των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα. Σε ότι αφορά τις ευρωπαϊκές εξαγωγές, τα γεωργικά προϊόντα ενίσχυσαν σταδιακά την θέση τους κατά την τελευταία δεκαετία, από 4,5% των συνολικών εξαγωγών το 2010 σε 6,7% κατά το 2020. Ακόμη και έτσι, οι εξαγωγές βιομηχανικών αγαθών (κυρίως μηχανολογικός-ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, προϊόντα χημικών βιομηχανιών και οχήματα) εξακολουθούν με 93,3% να αποτελούν την μερίδα του λέοντος.

Σε ότι αφορά τις υπηρεσίες, οι διμερείς ανταλλαγές αυξάνονται ταχύτατα, λόγω της ανάπτυξης των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Το ισοζύγιο είναι σταθερά και ισχυρά πλεονασματικό υπέρ της Ε.Ε.. Κατά το διάστημα 2010 – 2019, οι ευρωπαϊκές εξαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 47,7%, από 8,8 σε 13 δις ευρώ, ενώ οι εισαγωγές υπηρεσιών από την Κορέα αυξήθηκαν επίσης κατά 42,7%, από 5,15 σε 7,35 δις ευρώ. Το πλεόνασμα της Ε.Ε. αυξήθηκε την περίοδο αυτή από 3,64 σε 5,68 δις ευρώ (άνοδος της τάξης του 56%).

Κατά το διάστημα 2015-2019, η ροή υπηρεσιών μεταξύ Ε.Ε και Ν. Κορέας σημείωσε σταδιακή αύξηση, όπως φαίνεται από το παρακάτω γράφημα. Η αξία των ροών με τη Νότιο Κορέα διαμορφώθηκε το 2019 στα 20,4 δις ευρώ.

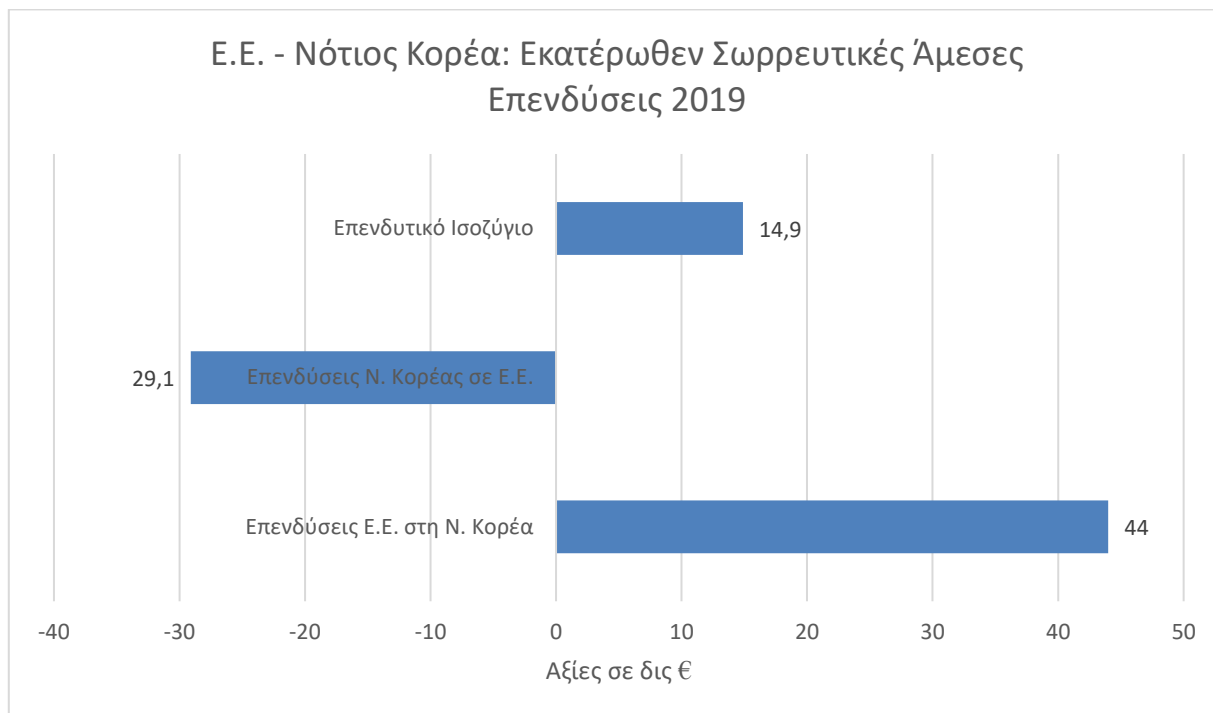
Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, οι σημαντικότερες κατηγορίες διμερών υπηρεσιών είναι οι κατωτέρω:

- Μεταφορές Εμπορευμάτων, 25,6%
- Δικαιώματα χρήσης Πνευματικής Ιδιοκτησίας (royalties & license fees), 14,4%
- Υπηρεσίες Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής και Πληροφορίας, 14%
- Υπηρεσίες βιομηχανικής επεξεργασίας εισροών τρίτων
- Υπηρεσίες Συντήρησης και Επισκευής
- Ταξίδια
- Κατασκευές
- Υπηρεσίες Ασφαλειών και Συνταξιοδότησης
- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

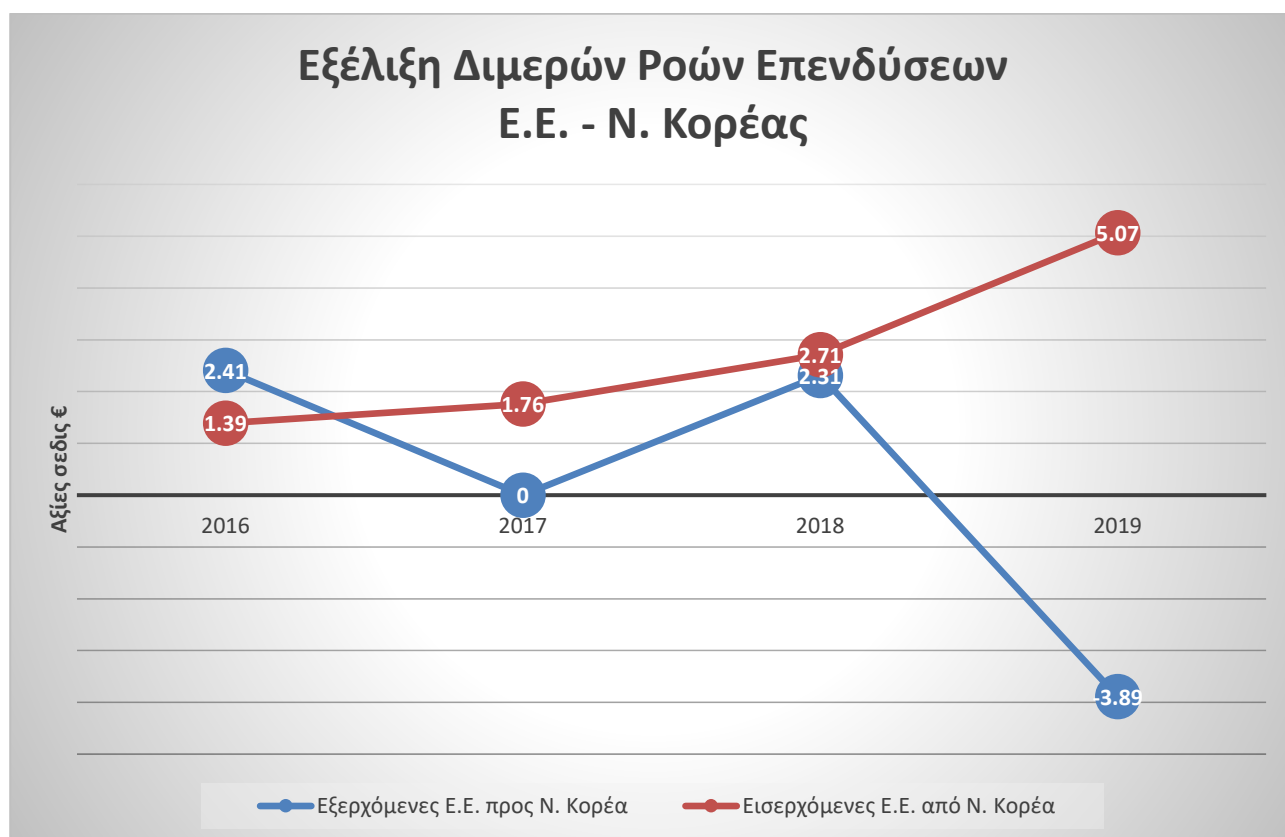
Από πλευράς κρατών-μελών, οι σημαντικότεροι εταίροι της Νοτίου Κορέας στον τριτογενή τομέα είναι η Γερμανία (21% των εξαγωγών και 34,8% των εισαγωγών της Ε.Ε.), ακολουθούμενη από την Γαλλία (14,2% των εξαγωγών και 10,5% των εισαγωγών), την Ολλανδία (8,8% των εξαγωγών και 18,2% των εισαγωγών) και την Ιρλανδία (14,1% των εξαγωγών και 2% των εισαγωγών).

Η Ε.Ε. παραμένει ο μεγαλύτερος επενδυτής στην Νότιο Κορέα, με 44 δις ευρώ σωρευτικές άμεσες επενδύσεις κατά 2019 (αντιπροσωπεύει το 37% των άμεσων επενδύσεων στην Κορέα από την αλλοδαπή, ακολουθούμενη από την Ιαπωνία με 24,3% και τις Η.Π.Α. με 14,5%) , και ο τρίτος σημαντικότερος αποδέκτης αντιστοίχων κορεατικών επενδύσεων, μετά την Κίνα και τις Η.Π.Α., με 29 δις ευρώ.

Στον τομέα των επενδύσεων, η Ε.Ε. αποτελεί διαχρονικά τον σημαντικότερο εξωτερικό επενδυτή στη Νότιο Κορέα, καλύπτοντας κατά το 2019 το 37% των σωρευτικών επενδύσεων της χώρας της Άπω Ανατολής (44 δις ευρώ), έναντι 24,3% της Ιαπωνίας και 14,5% των Η.Π.Α.

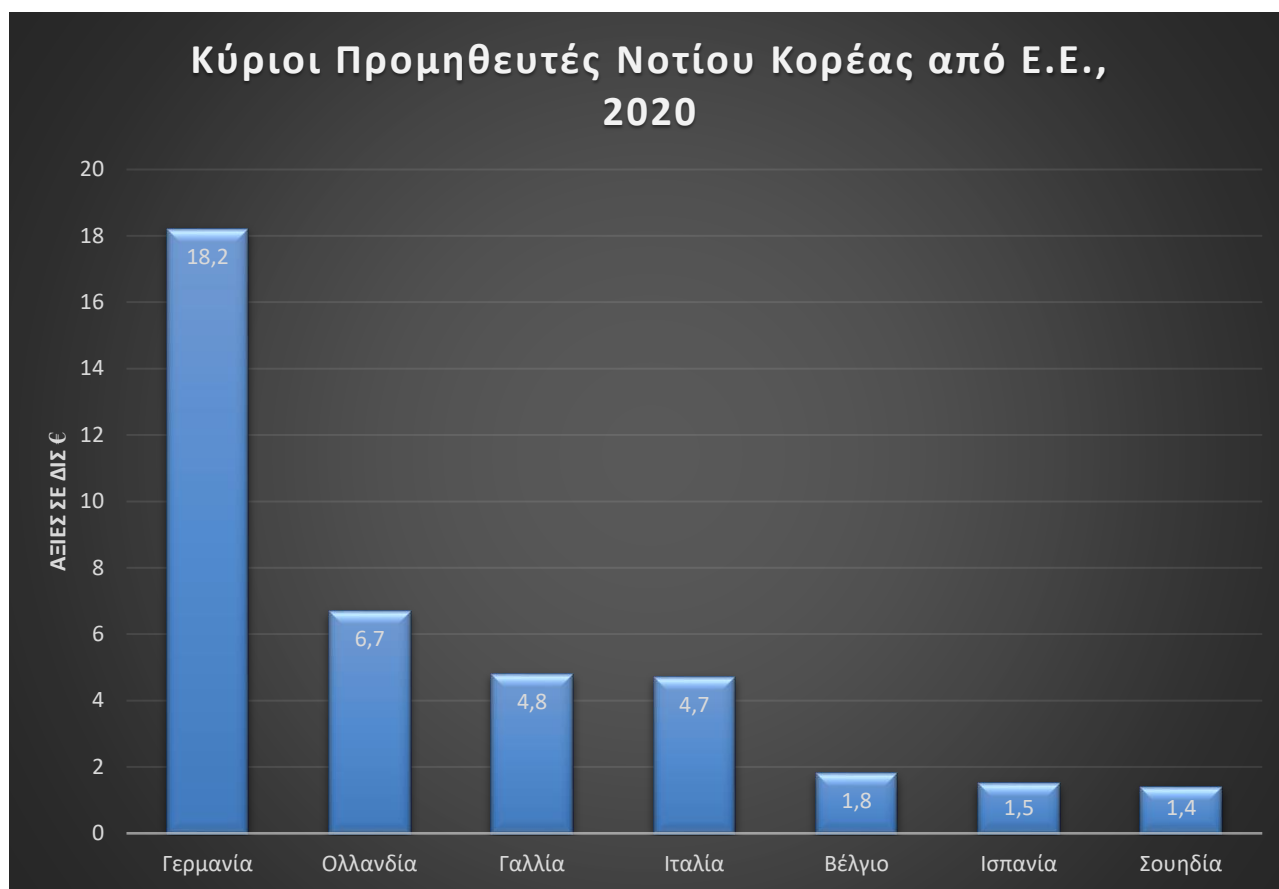

Σε ότι αφορά τις ροές, οι άμεσες επενδύσεις της Ε.Ε. στη Ν. Κορέα μειώθηκαν το 2019 κατά 3,9 δις ευρώ (-8,4%), ενώ οι αντίστοιχες της Ν. Κορέας στην Ε.Ε. αυξήθηκαν κατά 5,1 δις ευρώ (+21,5%).

II. Διμερείς εμπορικές σχέσεις κρατών-μελών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας

Στο πλαίσιο της Ε.Ε., κυριότεροι προμηθευτές της Νοτίου Κορέας είναι η Γερμανία (18,1 δις ευρώ), η Ολλανδία (6,7 δις ευρώ), η Γαλλία (4,8 δις ευρώ) και η Ιταλία (4,7 δις ευρώ). Η Ε.Ε. εξήγαγε κυρίως μηχανολογικό εξοπλισμό, οχήματα, άλλα βιομηχανικά προϊόντα και χημικά.

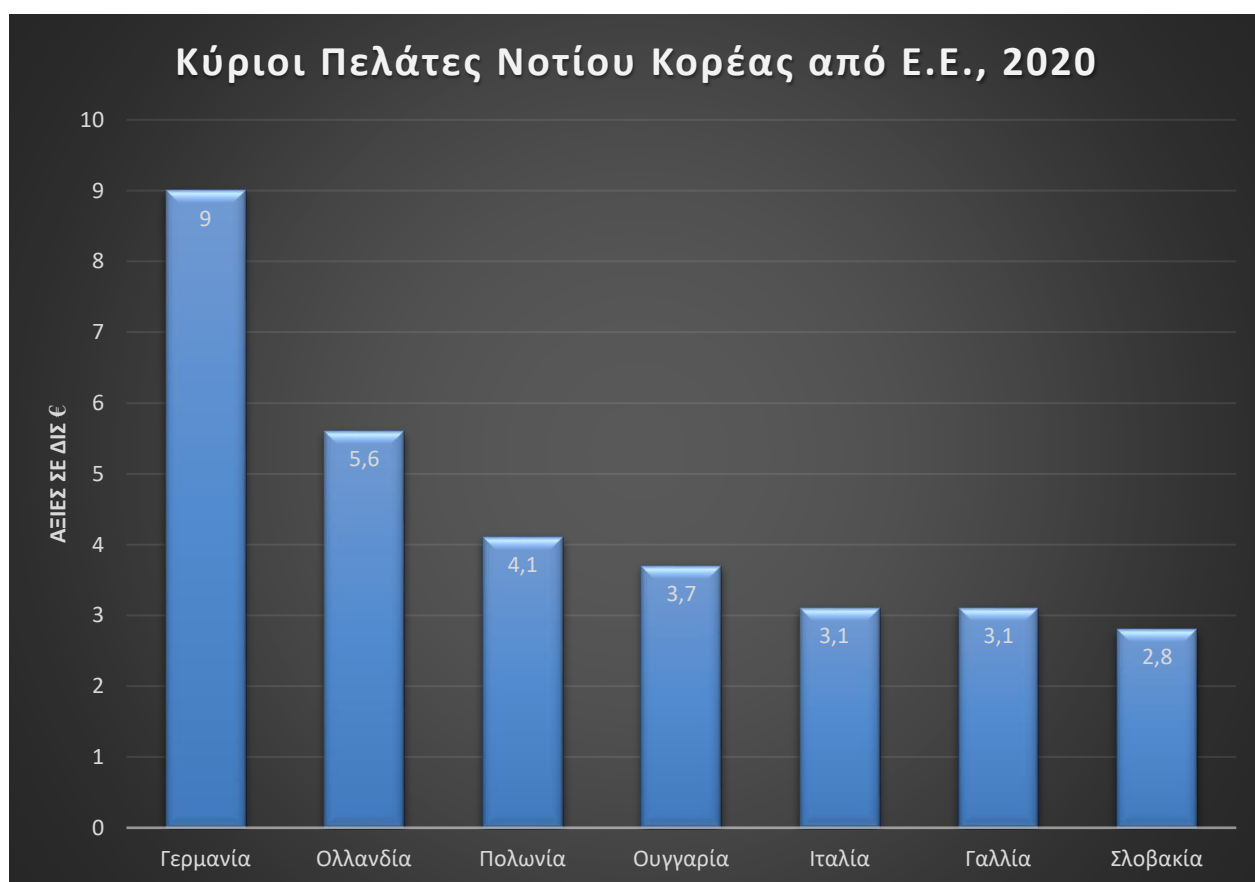
Σημαντικότερες εξαγωγικές κατηγορίες από **Γερμανία**: Οχήματα μεσαίου κυβισμού (δασμολογικές κλάσεις 870323, 870332), φαρμακευτικά προϊόντα (δασμολογική κλάση 300490), ψηφιακοί επεξεργαστές και κυκλώματα (δασμολογική κλάση 854231), οχήματα μεγάλου κυβισμού (δασμολογική κλάση 870324), κατεψυγμένο χοιρινό κρέας (δασμολογική κλάση 020329), ανταλλακτικά αυτοκινήτων (δασμολογική κλάση 848690).

Σημαντικότερες εξαγωγικές κατηγορίες από **Ολλανδία**: Μηχανές και συσκευές για την παραγωγή ολοκληρωμένων κυκλωμάτων ή ημιαγωγών (δασμολογική κλάση 848620), επεξεργαστές και συσκευές ελέγχου (δασμολογική κλάση 854231), ανταλλακτικά μηχανών (δασμολογική κλάση 848690) και ελαφρά ορυκτέλαια (δασμολογική κλάση 271012).

Σημαντικότερες εξαγωγικές κατηγορίες από **Γαλλία**: Καλλυντικά-προϊόντα περιποίησης επιδερμίδας (δασμολογική κλάση 330499), φαρμακευτικά προϊόντα (δασμολογική κλάση 300490), ψηφιακοί επεξεργαστές και κυκλώματα (δασμολογική κλάση 854231), δερμάτινα είδη (δασμολογική κλάση 420221), κοσμήματα με πολύτιμα μέταλλα και λίθους (δασμολογική κλάση 711319), αντλίες αέρος (δασμολογική κλάση 841480).

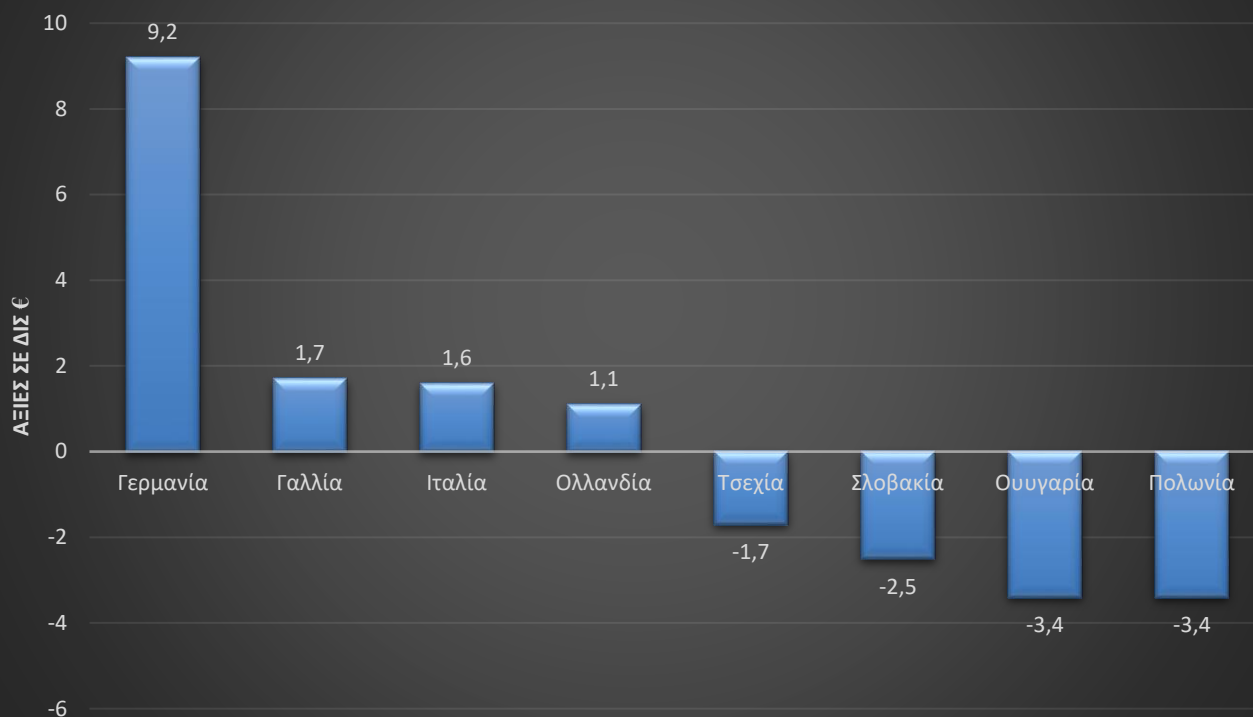
Σημαντικότερες εξαγωγικές κατηγορίες από **Ιταλία**: Δερμάτινα είδη (δασμολογική κλάση 420221), ελαφρά ορυκτέλαια (δασμολογική κλάση 271012), δερμάτινα υποδήματα (δασμολογικές κλάσεις 640359, 640399), φαρμακευτικά προϊόντα (δασμολογική κλάση 300490), δερμάτινα είδη (δασμολογική κλάση 420231), κοσμήματα με πολύτιμα μέταλλα και λίθους (δασμολογική κλάση 711319).

Αντίστοιχα, σημαντικότεροι πελάτες των Κορεατικών προϊόντων είναι η Γερμανία (9 δις ευρώ), η Ολλανδία (5,6 δις ευρώ) και η Πολωνία (4,1 δις ευρώ). Η Ε.Ε. εισήγαγε κυρίως μηχανήματα & οχήματα, χημικά και άλλα βιομηχανικά προϊόντα.

Σε ότι αφορά τα επιμέρους διμερή εμπορικά ισοζύγια, 11 κράτη μέλη είναι πλεονασματικά και 16 είναι ελλειμματικά έναντι της Νοτίου Κορέας. Οι πιο πλεονασματικές χώρες είναι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ολλανδία και οι πλέον ελλειμματικές η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Σλοβακία και η Τσεχία.

Διμερή Ισοζύγια Κρατών-Μελών Ε.Ε. με Νότιο Κορέα, 2020

III. Εκσυγχρονισμός Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ-Νοτίου Κορέας

Κατά το 2011 που τέθηκε σε ισχύ, η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (ΣΕΣ) Ε.Ε. – Ν. Κορέας θεωρήθηκε ιδιαίτερα καινοτόμα, καθώς ήταν η πρώτη που δημιούργησε μια εις βάθος και ολοκληρωμένη Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (Deep and Comprehensive Free Trade Area - DCFTA) και η πρώτη που συνήφθη με ασιατική χώρα. Το 2014, ο Επίτροπος De Gucht εκκίνησε τη συζήτηση για την αναβάθμιση της εν λόγω ΣΕΣ με σχετικό σχόλιό του κατά τη διάρκεια συνάντησης της Επιτροπής Εμπορίου. Έκτοτε, οι αρμόδιες ομάδες εργασίας πραγματοποιούν συναντήσεις με αντικείμενο τις πιθανές τροποποιήσεις της Συμφωνίας, η οποία εμφανίζεται ήδη παρωχημένη σε αρκετά σημεία της σε σχέση με τις νεότερες και πιο φιλόδοξες Συμφωνίες που έχει συνυπογράψει η Ε.Ε. με τον Καναδά και την Ιαπωνία.

Ο διμερής διάλογος διακόπηκε το 2017, κυρίως επειδή η νοτιοκορεατική πλευρά δεν επιθυμούσε τη συμπερίληψη σε διάταξη σχετικά με την ολοκληρωμένη προστασία των επενδύσεων, του Συστήματος Επενδυτικών Δικαστηρίων (Investment Court System - ICS), το οποίο πλέον αποτελεί μέρος της νέας προσέγγισης της Ε.Ε..

Στη συνέχεια, η Νότιος Κορέα επιχείρησε να μεταφέρει τις συζητήσεις σε διμερές επίπεδο, αιτούμενη την τροποποίηση των Διμερών Επενδυτικών Συμφωνιών (Bilateral Investment Treaties-BITs) με τα κράτη-μέλη της Ε.Ε.. Η Επιτροπή, με την υποστήριξη του συνόλου των κρατών-μελών, κατέστησε σαφές ότι η Ε.Ε. δεν θα δεχόταν την ύπαρξη παράλληλων επιμέρους διαπραγματεύσεων των Διμερών Επενδυτικών Συμφωνιών, ανακοινώνοντας ότι ήταν προετοιμασμένη να δράσει σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τις χορηγούν οι Συνθήκες και τα κράτη-μέλη.

Από την επιστολή της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την αποστολή του Επιτρόπου Εμπορίου κ. Hogan ("Mission letter of Commissioner Hogan", Σεπτέμβριος 2019), καθίσταται σαφές ότι η αναβάθμιση της ΣΕΣ με τη Νότιο Κορέα δεν συγκαταλέγεται στις άμεσες προτεραιότητες της Ε.Ε., ενώ δυστυχώς το ίδιο ισχύει προφανώς και για την Κορεατική πλευρά, η οποία εστιάζει τις παρατηρήσεις της στην προστασία των επενδύσεων (χωρίς την προϋπόθεση συμπερίληψης του Συστήματος Επενδυτικών Δικαστηρίων) και στην "ισόρροπη" προσέγγιση οποιασδήποτε συζήτησης αναβάθμισης της ΣΕΣ.

Επιπρόσθετα, η Γενική Διεύθυνση Εμπορίου (DGTRADE) έρχεται αντιμέτωπη με την αλλαγή συνολικού μοντέλου προσέγγισης, καθώς καλείται να αποδείξει ότι η απελευθέρωση του εμπορίου είναι συμβατή με την πρωταρχική προτεραιότητα της νέας Επιτροπής, δηλαδή τη «Νέα Πράσινη Συμφωνία» ("Green New Deal").

Σημειώνεται ότι το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Κορέα (European Chamber of Commerce in Korea - ECCCK) εξέφρασε την αμέριστη στήριξή του υπέρ της αναβάθμισης της ΣΕΣ, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο και η «Νέα Πράσινη Συμφωνία» αποτελούν ελπιδοφόροι οδηγοί προς την κατεύθυνση αυτή.

Συνολικά, για τη Νότιο Κορέα, οι σχέσεις της συνολικά με την Ε.Ε. βρίσκονται πολύ χαμηλά στην κλίμακα των προτεραιοτήτων της, καθώς ιεραρχικά προηγούνται οι σχέσεις με τις χώρες ASEAN (Association of Southeast Asian Nations), και κυρίως το Βιετνάμ, η δημιουργία μεγάλου βεληνεκούς Συμφωνιών Ελευθέρου Εμπορίου (mega FTAs), όπως η RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) και η CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership), η εξισορρόπηση των σχέσεων με τις Η.Π.Α. και την Κίνα που αποτελεί τον σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Κορέας, όπως και η αποκατάσταση της ηρεμίας στις σχέσεις με την Ιαπωνία, καθώς η πολιτική ένταση έχει πλέον επηρεάσει αρνητικά τις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις.

Ο εκσυγχρονισμός της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών με την Ε.Ε. αποτελεί ακόμη χαμηλότερη προτεραιότητα καθώς, πέραν του επενδυτικού τμήματος, η Νότιος Κορέα είναι πλήρως εστιασμένη στο εμπορικό κομμάτι, όπου αφενός θεωρεί ότι η απελευθέρωση έχει ολοκληρωθεί και, αφετέρου, ότι όλα σχεδόν τα ζητήματα που τίθενται είναι ουσιαστικά επιθετικά σημεία της Ε.Ε., για την παραχώρηση των οποίων η Νότιος Κορέα δεν μπορεί να προσδοκά κάποιο άξιο λόγο

αντισταθμιστικό όφελος (offset). Ταυτόχρονα, το “συσσωρευμένο εμπορικό έλλειμμα” της Νοτίου Κορέας έναντι της Ε.Ε. κατά την πρώτη δεκαετία εφαρμογής της Σ.Ε.Σ. έχει προκαλέσει συνεχείς αιτιάσεις από πλευράς Νοτίου Κορέας σε όλες τις διμερείς συναντήσεις, ενώ χρησίμευσε και ως αφορμή για να απορρίπτεται εν τη γενέσει της κάθε απόπειρα της Ε.Ε. για διευθέτηση των δυσλειτουργιών και άρση των μη δασμολογικών εμποδίων.

Εννοείται ότι η υγειονομική κρίση που επέφερε η εξάπλωση του COVID-19 παρέπεμψε περαιτέρω ακόμη και την ουσιαστική συζήτηση επί των θεμάτων αυτών για το μέλλον. Τουλάχιστον, κατέστη δυνατή, κατά την σύγκληση της Μικτής Επιτροπής Εμπορίου στις 29/4/2021, η αναγνώριση και προστασία, κατά την εξαγωγή τους στην Κορέα, 43 επιπλέον Ευρωπαϊκών Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης. Μεταξύ αυτών βρίσκονται και έξι ελληνικά (Kalamata Olive Oil, Sitia Lasithiou Kritis, Lakonia, Tsipouro, Graviera Kritis, Kasseri), τα οποία προστίθενται στα τρία μόνο (Elia Kalamatas, Masticha Chiou, Feta) που περιέχονταν στο Παράρτημα 10-A του κειμένου της αρχικής Συμφωνίας του 2011.

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εκτιμηθεί επίσης θετικά η επικύρωση, από πλευράς Κορέας, των τριών εκ των τεσσάρων βασικών συμβάσεων του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO), οι οποίες αφορούν την ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι και το δικαίωμα άσκησης συλλογικών διαπραγματεύσεων (όχι όμως και της τέταρτης που σχετίζεται με την καταναγκαστική εργασία, την οποία η Κορέα διασυνδέει με την υποχρεωτική στράτευση). Η εν λόγω επικύρωση που αποτελούσε για μία δεκαετία “αγκάθι” στις διμερείς σχέσεις είναι πάγια υποχρέωση της Κορεατικής πλευράς που προκύπτει από το Κεφάλαιο Εμπορίου και Αειφόρου Αναπτύξεως (Trade and Sustainable Development) της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών.

Άλλο διαχρονικό σημείο τριβής κατά την εφαρμογή της ΣΕΣ Ε.Ε.- Νοτίου Κορέας αποτελούν τα υγειονομικά-φυτοϋγειονομικά ζητήματα (Sanitary-Phytosanitary Issues), στα οποία η συχνή μονομερή εφαρμογή περιοριστικών μέτρων από πλευράς Νοτίου Κορέας δημιουργεί μη δασμολογικά εμπόδια στην εξαγωγή προϊόντων του πρωτογενούς τομέα από την Ε.Ε. προς την χώρα της Άπω Ανατολής.

3. Διαδικασίες εισαγωγής ελληνικών προϊόντων στη Νότιο Κορέα

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Για τα περισσότερα προϊόντα τροφίμων-ποτών ελληνικού ενδιαφέροντος, οι εισαγωγικοί δασμοί έχουν πια μηδενισθεί, ενώ για κάποια προϊόντα, όπως το μέλι, ισχύει ειδικό καθεστώς ποσοστώσεων (quotas). Η ελληνική εξαγωγική επιχείρηση μπορεί εξάλλου να ελέγξει εύκολα την τρέχουσα δασμολογική επιβάρυνση των προϊόντων της, με βάση τον κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας τους, μέσω της ιστοσελίδας

<https://www.customs.go.kr/english/ad/ct/CustomsTariffList.do?mi=8037>

Η χώρα μας δεν μπορεί ακόμη να εξάγει στην Κορέα προϊόντα κρέατος ή νωπά φρούτα και λαχανικά (με εξαίρεση το ακτινίδιο), καθώς δεν έχουν συνυπογραφεί μέχρι στιγμής τα απαραίτητα διμερή φυτοϋγειονομικά πρωτόκολλα. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε για το ακτινίδιο μόλις τον Μάιο του 2020 ενώ βρίσκεται σε αρχικό στάδιο για το χοιρινό κρέας.

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “**Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα**” από την Τελωνειακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β’/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων <https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiakas-ypiresies/pliروفories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiimene-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία _ Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**”, στο τιμολόγιο, το δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο εισαγωγικός δασμός (στην περίπτωση του κρασιού, για παράδειγμα, είναι 15%) και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί του 115% της αξίας (αξία CIF & εισαγωγικός δασμός) και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, αποτελεί μια λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, στην τελευταία αναγνωρίζονται και τυγχάνουν προστασίας 160 ευρωπαϊκές **γεωγραφικές ενδείξεις**, μεταξύ των οποίων και οι ελληνικές **φέτα, μαστίχα Χίου, ελιές Καλαμάτας, ούζο, κρασί Σάμου και ρετσίνα**. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την αναγνώριση επιπλέον 46 γεωγραφικών ενδείξεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ελληνικές ελαιόλαδο Καλαμάτας, Λακωνίας και Σητείας Λασιθίου Κρήτης, Τσίπουρο, Γραβιέρα Κρήτης και Κασέρι.

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^{ης} Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία επιλύθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις που θα θελήσουν να εξάγουν για πρώτη φορά γαλακτοκομικά-τυροκομικά προϊόντα στην Κορέα, πρέπει να ακολουθήσουν την διαδικασία έγκρισής τους από το Ministry of Food and Drug Safety (MFDS). Απαιτείται η έκδοση πιστοποιητικού παστερίωσης και υγειονομικού

πιστοποιητικού (Health Certificate). Το αίτημα της επιχείρησης υποβάλλεται στο Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και τα πιστοποιητικά που θα εκδοθούν στη συνέχεια αποστέλλονται από την Ελληνική επιχείρηση στο Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Σεούλ, το οποίο τα διαβιβάζει στο MFDS, προκειμένου να εγκριθεί η εισαγωγή των προϊόντων. **Τονίζουμε ξανά ότι η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ακολουθηθεί μία μόνο φορά, πριν την πρώτη εξαγωγή των προϊόντων.** Η άδεια εισαγωγής έχει **διετή διάρκεια** αλλά μπορεί να ανανεωθεί πολύ εύκολα από την εξαγωγό εταιρεία μέσω της ιστοσελίδας του MFDS στον σύνδεσμο <https://impfood.mfds.go.kr/CFKAA01F01>.

Ο κατάλογος των ελληνικών εγκεκριμένων εταιρειών είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο <https://impfood.mfds.go.kr/CFKAA03F01> (στο πεδίο Country συμπληρώνετε GR, στο Type of Business επιλέγετε Milk Processing Plant και πιέζετε Search).

Οι ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρίες παρακαλούνται όπως επικοινωνήσουν με το ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Αλιευμάτων, Γάλακτος και Λοιπών Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης, κυρία Εύη Χατζηγιαννακού, τηλ. (210) 2125770, email echatzigian@minagric.gr.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα συστατικά του προϊόντος, και κυρίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο

https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982.

Η εισαγωγή και εμπορία **καλλυντικών** στην Νότιο Κορέα υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ministry of Food and Drug Safety (MFDS), χωρίζονται δε σε δύο κατηγορίες: **Λειτουργικά Καλλυντικά (Functional Cosmetics)**, τα οποία περιλαμβάνουν τα προϊόντα λεύκανσης, αντιρυτιδικά, αντιηλιακά, αποτριχωτικά, κατά της τριχόπτωσης, για ανταύγειες μαλλιών (decarpage), κατά της ακμής και συνδυασμοί αυτών. Για τα προϊόντα αυτά απαιτείται έλεγχος και προέγκριση κυκλοφορίας στην αγορά από το MFDS, μια διαδικασία που διαρκεί 60 εργάσιμες ημέρες (3 μήνες). Ο εισαγωγέας απευθύνει σχετικό αίτημα στο MFDS, υποβάλλοντας τα συστατικά του προϊόντος, την μέθοδο παρασκευής και τα δεδομένα των κλινικών δοκιμών που έγιναν στο εξωτερικό. Για τα λοιπά, **Κανονικά Καλλυντικά (Regular Cosmetics)**, η διαδικασία είναι απλοποιημένη και έχει ανατεθεί από το MFDS στην Ένωση Φαρμακευτικών Εμπόρων Κορέας (Korea Pharmaceutical Traders Association). Ο ενδιαφερόμενος εισαγωγέας υποβάλλει αίτηση έγκρισης κυκλοφορίας του προϊόντος, η οποία συνοδεύεται από πλήρη κατάλογο των συστατικών του και την μέθοδο

παρασκευής του, λαμβάνει δε την απάντηση σε 3-4 εργάσιμες ημέρες. Τα αποτελέσματα των κλινικών δοκιμών γίνονται αποδεκτά και δεν απαιτούνται νέες κλινικές δοκιμές στην Κορέα.

Μεγάλη προσοχή συνιστάται στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Με μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι** (Ποια είναι η φυσιολογική περιεκτικότητα; Πόσο μειωμένη; Ποιος το πιστοποιεί αυτό; Ο Οργανισμός που το βεβαιώνει είναι πιστοποιημένος; Ποια η ακριβής επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία από ένα προϊόν με μειωμένη ποσότητα αλατιού;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Το Κοινοβούλιο της Νοτίου Κορέας υπερψήφισε, με συνοπτικές διαδικασίες, νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, το οποίο τροποποιεί ριζικά τις διαδικασίες ανακύκλωσης γυάλινων συσκευασιών τροφίμων-ποτών (Act on the Promotion of Saving and Recycling of Resources). Ο νόμος αυτός δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί και ενδέχεται να έχει συνέπειες για τα εισαγόμενα προϊόντα που χρησιμοποιούν γυάλινες συσκευασίες.

Πιο συγκεκριμένα, κάθε γυάλινη συσκευασία θα λαμβάνει ένα χαρακτηρισμό που θα περιγράφει την **συνολική δυσκολία** ανακύκλωσής της: Excellent/Good/Normal/Difficult. Ο χαρακτηρισμός “Difficult” θα πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά σε ένα στίκερ που θα επικολληθεί στην συσκευασία, ενώ η αναγραφή των τριών άλλων κατηγοριών θα είναι προαιρετική.

Θα υπάρξει μεταβατική περίοδος, κατά την διάρκεια της οποίας οι Κορεάτες εισαγωγείς θα πρέπει να προχωρήσουν σε αυτοαξιολόγηση (self-evaluation) των συσκευασιών, με την βοήθεια εξειδικευμένων εγχώριων φορέων (έναντι αμοιβής, φυσικά) και με βάση στοιχεία που θα τους παράσχει ο αλλοδαπός εξαγωγέας. Τα στοιχεία αυτά αφορούν:

1. **Την γυάλινη συσκευασία.** Εάν το μπουκάλι ή το δοχείο δεν είναι διαφανές (clear bottle) και/ή είναι έγχρωμο, η κατάταξη ανακύκλωσης είναι αυτομάτως “Difficult”.

2. **Το καπάκι.** Εάν είναι δύσκολο να αφαιρεθεί ή να ανακυκλωθεί (τα κριτήρια δεν έχουν ακόμη γνωστοποιηθεί), η κατάταξή του θα είναι “Difficult”.
3. **Η ετικέτα.** Εάν δεν μπορεί να αφαιρεθεί εύκολα από την γυάλινη συσκευασία ή δεν είναι φτιαγμένη 100% από χαρτί, μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί ως “Difficult”.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτοαξιολόγησης, θα υπάρχει ένα χρονικό περιθώριο έξι (6) μηνών για την επικόλληση των σχετικών στίκερς.

Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι, ακόμη και αν ένα μόνο από τα ανωτέρω συστατικά της συσκευασίας χαρακτηριστεί ως “Difficult”, τότε το σύνολο της συσκευασίας χαρακτηρίζεται αυτομάτως ως “Difficult”. Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να εισαχθεί το προϊόν στη Νότιο Κορέα, θα πρέπει να καταβληθεί αυξημένος περιβαλλοντικός φόρος επί της αξίας CIF, το ύψος του οποίου δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί, αλλά θα οριστεί με διοικητική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και πληροφορίες αναφέρουν ότι δύναται να φτάσει το 30%. Εννοείται ότι μια επιπλέον επιβάρυνση τέτοιου βεληνεκούς του εισαγόμενου προϊόντος συν το κόστος της αξιολόγησης της συσκευασίας προβλέπεται να επιβαρύνει την ήδη υψηλή τιμή λιανικής πολλών εισαγόμενων προϊόντων, παρά την Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας. Εννοείται ότι μια επιπλέον επιβάρυνση τέτοιου βεληνεκούς του εισαγόμενου προϊόντος συν το κόστος της αξιολόγησης της συσκευασίας προβλέπεται να επιβαρύνει την ήδη υψηλή τιμή λιανικής πολλών εισαγόμενων προϊόντων, παρά την Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας.

Ειδικά για το κρασί, κατόπιν συντονισμένης πίεσης από οινοπαραγωγές χώρες εντός και εκτός της Ε.Ε., η Κορεατική πλευρά αποδέχτηκε την μη αναγραφή του όρου “difficult” στις ετικέτες του εισαγόμενου κρασιού και την τελική επιβολή συμβολικού παραβόλου ύψους 50 γουόν περίπου ανά φιάλη. Ανάλογη ρύθμιση επιδιώκουμε να επιτύχουμε και για το ελαιόλαδο.

Επιπρόσθετα, η νέα νομοθεσία **απαγορεύει εξολοκλήρου** την εισαγωγή στην Κορεά προϊόντων που χρησιμοποιούν τις ακόλουθες συσκευασίες:

1. PVC Bottles,
2. Έγχρωμα PET Bottles,
3. PET Bottles με αυτοκόλλητα και ετικέτες που δεν μπορούν να αφαιρεθούν με θερμική επεξεργασία (thermal alkali).

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However,

products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Όταν αποστέλλονται **δείγματα** προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Βαζάκια Ελιάς 300 gr	3	0,01 ευρώ
Πλαστικά μπουκάλια ελαιολάδου 500 ml	5	0,01 ευρώ

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

Σε περίπτωση επίσκεψης στην Κορέα με μη αναλώσιμα εμπορικά δείγματα, συνιστάται θερμά η προηγούμενη έκδοση **CARNET ATA** από το οικείο Επιμελητήριο.

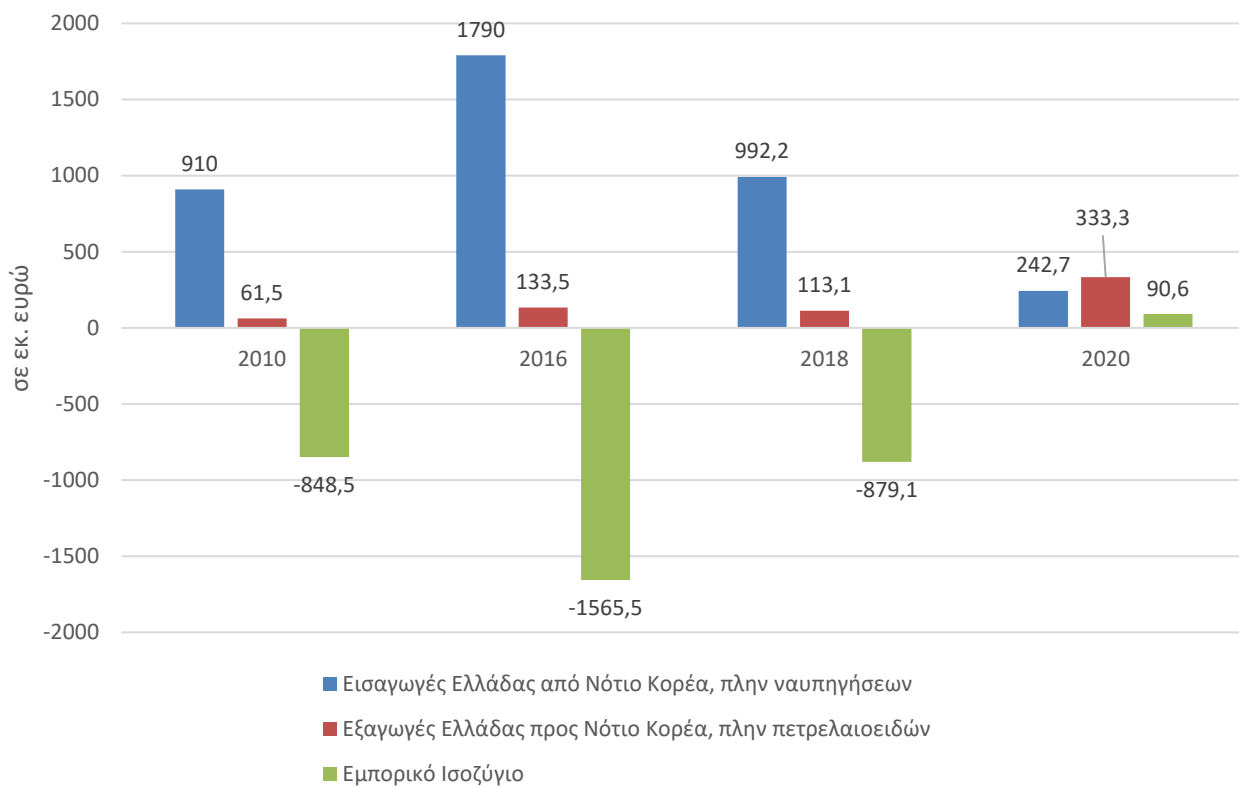
1. Εισαγωγή.

Είναι εμφανές ότι η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας είχε ευεργετικές συνέπειες για το διμερές εμπόριο της Ελλάδας με τη χώρα της Ν.Α. Ασίας. Σε σχέση με το 2010 (τελευταίο έτος πριν τη σύναψη της Σ.Ε.Σ.) και εξαιρώντας τα πετρελαιοειδή προϊόντα και τις ναυπηγήσεις, κατά το 2020 η ροή εμπορίου είχε σχεδόν διπλασιασθεί (+ 88,2%), οι εισαγωγές μας αυξήθηκαν κατά 29,4% και οι εξαγωγές μας **υπερτετραπλασιάστηκαν**. Αντίθετα με το 2018-19, καταγράφησαν ξανά εξαγωγές πετρελαιοειδών, όχι όμως και ναυπηγήσεις. Πλην πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων, σε σχέση με το 2019 οι εξαγωγές μας σημείωσαν άνοδο 16,5% και οι εισαγωγές μας πτώση 19,4%. Συνολικά, το κατά το 2020 η Ελλάδα παρουσίασε για πρώτη φορά **πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο** (90,6 εκ. ευρώ) σε σχέση με τη Νότιο Κορέα, ενώ και το έλλειμμα του διμερούς εμπορικού ισοζυγίου πλην εξαγωγών πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων έχει πλέον περιορισθεί πολύ.

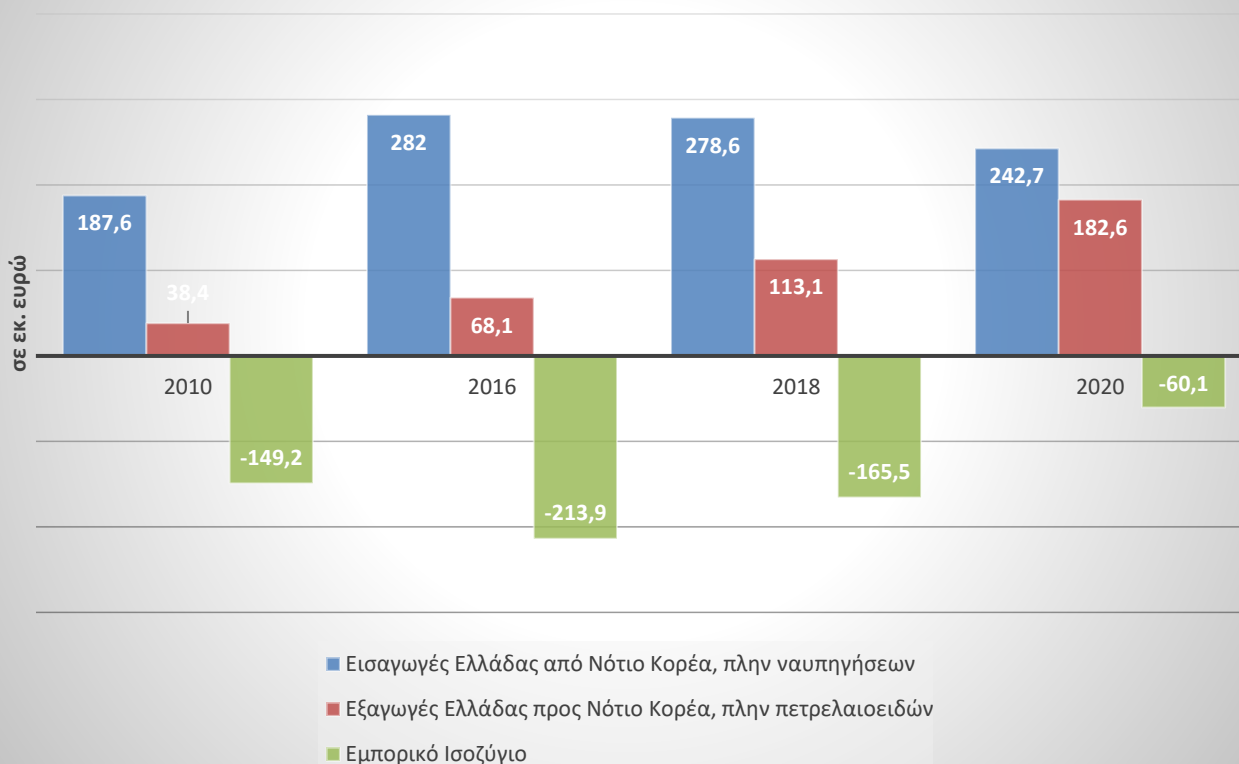
Γενική Εικόνα για τη χώρα μας

	Αξία σε εκ. ευρώ			% μεταβολή 2019-20
	2010	2019	2020	
Εξαγωγές	61,5	156,8	333,3	+ 112,6 %
Εξαγωγές (πλην πετρελαιοειδών)	38,4	156,8	182,6	+ 16,5 %
Εισαγωγές	910	618,5	242,7	
Εισαγωγές (πλην ναυπηγήσεων)	187,6	301,1	242,7	- 19,4 %
Εμπορικό Ισοζύγιο	-848,5	- 461,7	+ 90,6	
Εμπορικό Ισοζύγιο (πλην πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων)	-149,2	-144,3	-60,1	
Σχέση Εισαγωγές/ Εξαγωγές (πλην πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων)	4,9	1,9	1,3	
Ροή Εμπορίου	971,5	775,3	576	- 25,7 %
Ροή Εμπορίου (πλην πετρελαιοειδών και ναυπηγήσεων)	226	457,9	425,3	- 7,1 %

Συνολικό Διμερές Εμπόριο Ελλάδας - Ν. Κορέας, 2010-2020

Διμερές Εμπόριο Ελλάδας-Ν. Κορέας 2010 - 2020, πλην πετρελαιοειδών & ναυπηγήσεων

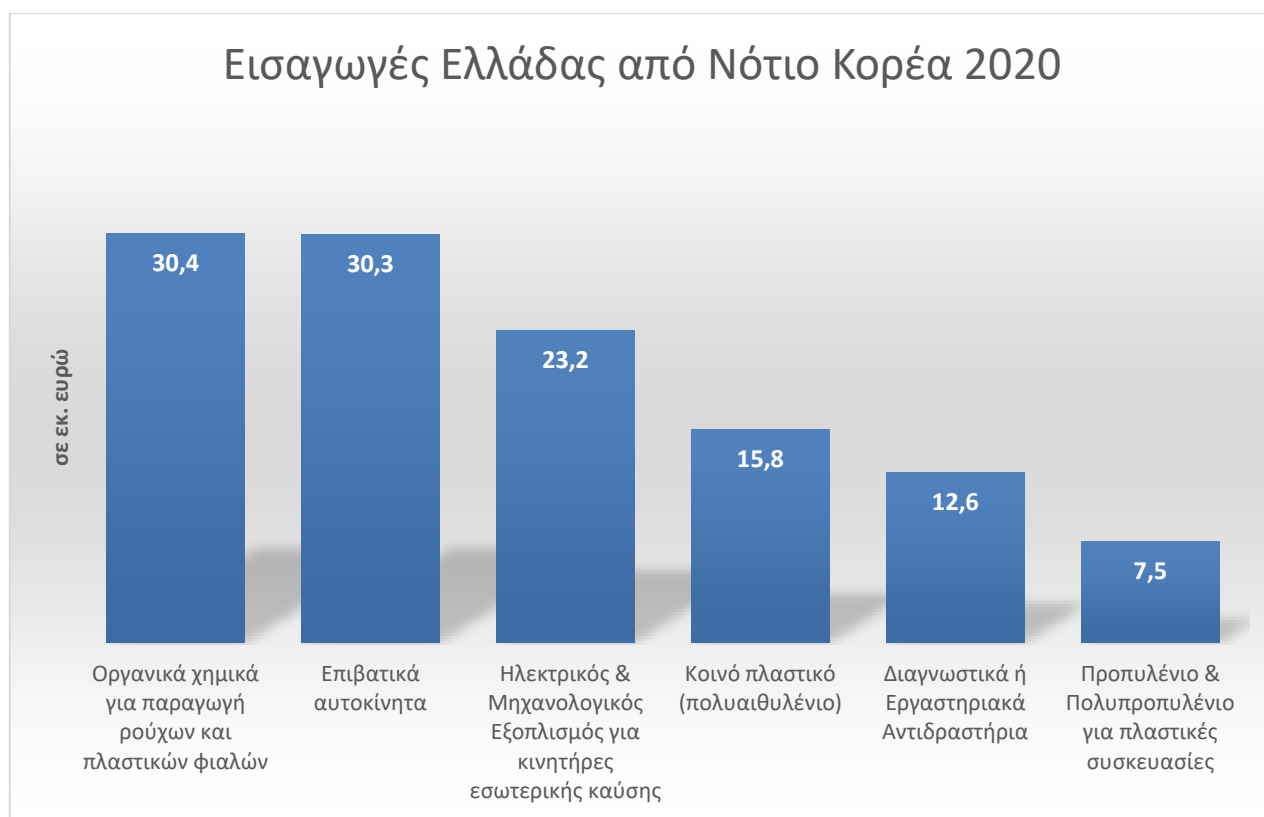

2. Εξαγωγές Νοτίου Κορέας προς την Ελλάδα.

Τα σημαντικότερα, κατά σειρά αξίας, προϊόντα που η χώρα μας εισήγαγε από τη Νότιο Κορέα κατά το 2020 παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα & Διάγραμμα:

ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ	Περιγραφή	Αξία (εκ. Ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ
291736	Οργανικά χημικά για παραγωγή ρούχων και πλαστικών φιαλών	30,4	12,5%
8703	Επιβατικά αυτοκίνητα	30,3	12,5%
850710, 840999	Ηλεκτρικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός για κινητήρες εσωτερικής καύσης	23,2	9,6%
3901	Κοινό πλαστικό (πολυαιθυλένιο)	15,8	6,5%
382200	Διαγνωστικά ή Εργαστηριακά Αντιδραστήρια	12,6	5,2%
3902	Προπυλένιο, πολυπροπυλένιο (για πλαστικές συσκευασίες καταναλωτικών προϊόντων)	7,5	3,1%
ΣΥΝΟΛΟ		119,8	
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		242,7	

Οι ναυπηγήσεις πλοίων καλύπτουν συνήθως την μερίδα του λέοντος των εισαγωγών μας από τη Νότιο Κορέα, αν και κατ' εξαίρεση το παρελθόν έτος δεν καταγράφηκαν. Πέραν τούτων, οι εισαγωγές μας κυμαίνονται κάθε χρόνο γύρω στα 300 εκ. ευρώ και περιλαμβάνουν κυρίως διάφορα βιομηχανικά, χημικά προϊόντα, οχήματα και πλαστικά. Λόγω της ιδιαίτερης υφιστάμενης κατάστασης που επικράτησε κατά το έτος Covid 2020, οι εισαγωγές μας περιορίστηκαν στα 242,7 εκ. €, μειωμένες δηλαδή κατά 19,4% σε σχέση με το 2019 (πλην ναυπηγήσεων).

3. Εξαγωγές Ελλάδας προς τη Νότιο Κορέα.

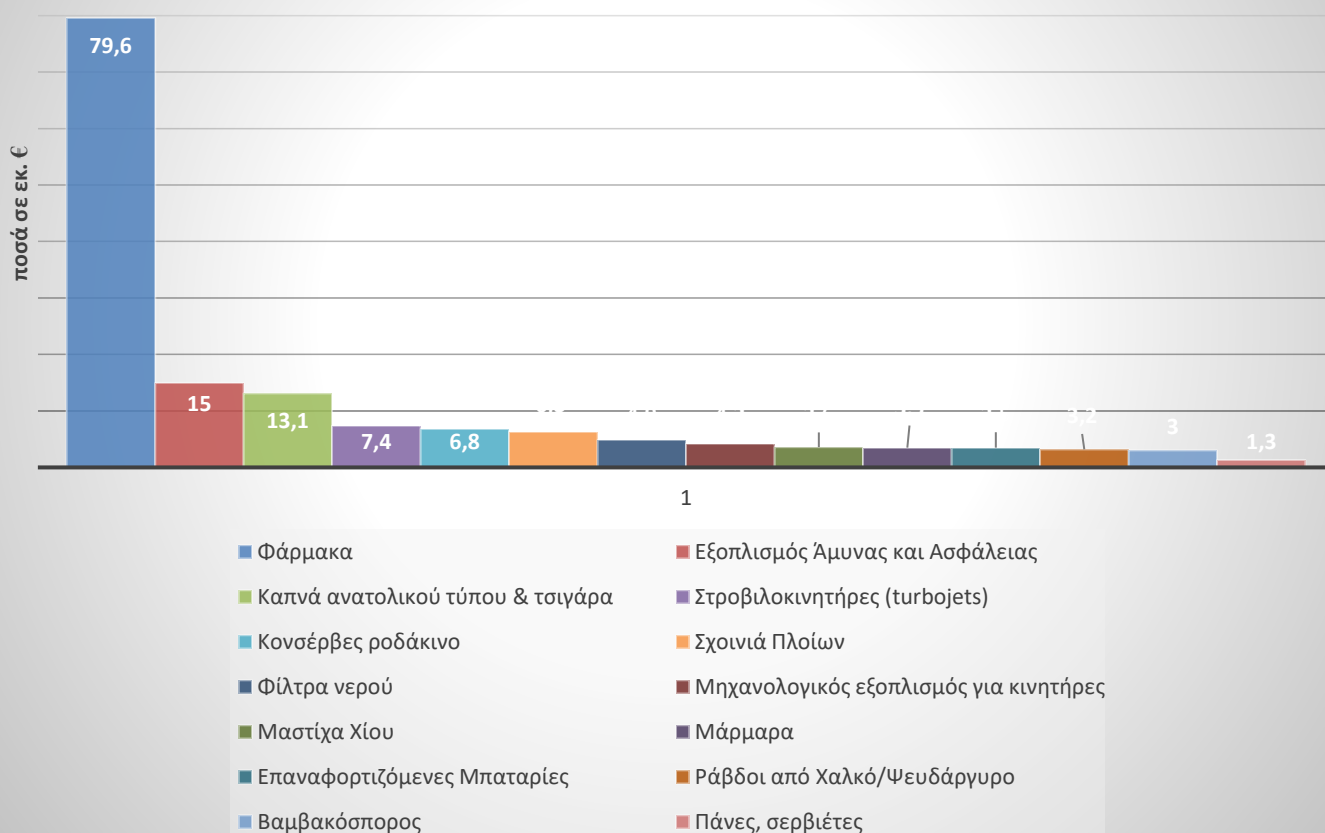
Τα σημαντικότερα κατά σειρά αξίας προϊόντα/κατηγορίες προϊόντων που η Ελλάδα εξήγαγε προς τη Νότιο Κορέα κατά το 2020 παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα & Διάγραμμα:

ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΑΣΗ	Περιγραφή	Αξία (εκ. Ευρώ)	ΠΟΣΟΣΤΟ
271012	Ελαφρά Ορυκτέλαια	150,6	
ΠΛΗΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ			
300490	Φάρμακα	79,6	43,6%
999000	Εξοπλισμός Άμυνας και Ασφάλειας	15	8,2%
240110, 240220	Καπνά Ανατολικού Τύπου & Τσιγάρα	13,1	7,2%
841112	Στροβιλοκινητήρες (Turbojets)	7,4	4,1%
200870	Κονσέρβες Ροδάκινο	6,8	3,7%
5607	Σχοινιά Πλοίων	6,3	3,5%
842121	Φίλτρα νερού	4,9	2,7%
840999	Μηχανολογικός Εξοπλισμός για κινητήρες εσωτερικής καύσης	4,2	2,3%
130190	Μαστίχα Χίου	3,6	2%
680221	Μάρμαρα	3,5	1,9%
850720	Επαναφορτιζόμενες Μπαταρίες Μολύβδου (Lead-Acid)	3,5	1,9%
740721	Ράβδοι από χαλκό/ψευδάργυρο	3,2	1,8%
120729	Βαμβακόσπορος	3	1,6%
961900	Πάνες, σερβιέτες	1,3	0,7%
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ		333,3	
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΛΗΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ		182,6	

Σε διαχρονική βάση παρατηρούμε μια αστάθεια στην εξαγωγική μας βάση προς τη Νότιο Κορέα, καθώς ενίοτε το μεγαλύτερο τμήμα των εξαγωγών μας αφορά πετρελαιοειδή και ελαφρά ορυκτέλαια, τα οποία από την φύση τους παρουσιάζουν έντονη ετήσια διακύμανση.

Κατά την διετία 2018-2019 δεν σημειώθηκαν εξαγωγές των προϊόντων αυτών προς τη Νότιο Κορέα, ωστόσο κατά τα έτη αυτά οι ελληνικές εξαγωγές πλην πετρελαιοειδών, κατέγραψαν πολύ σημαντικές ετήσιες αυξήσεις της τάξης του 58% (2018) και 38,6% (2019).

Εξαγωγές Ελλάδας προς τη Νότιο Κορέα 2020 (πλην πετρελαιοειδών)

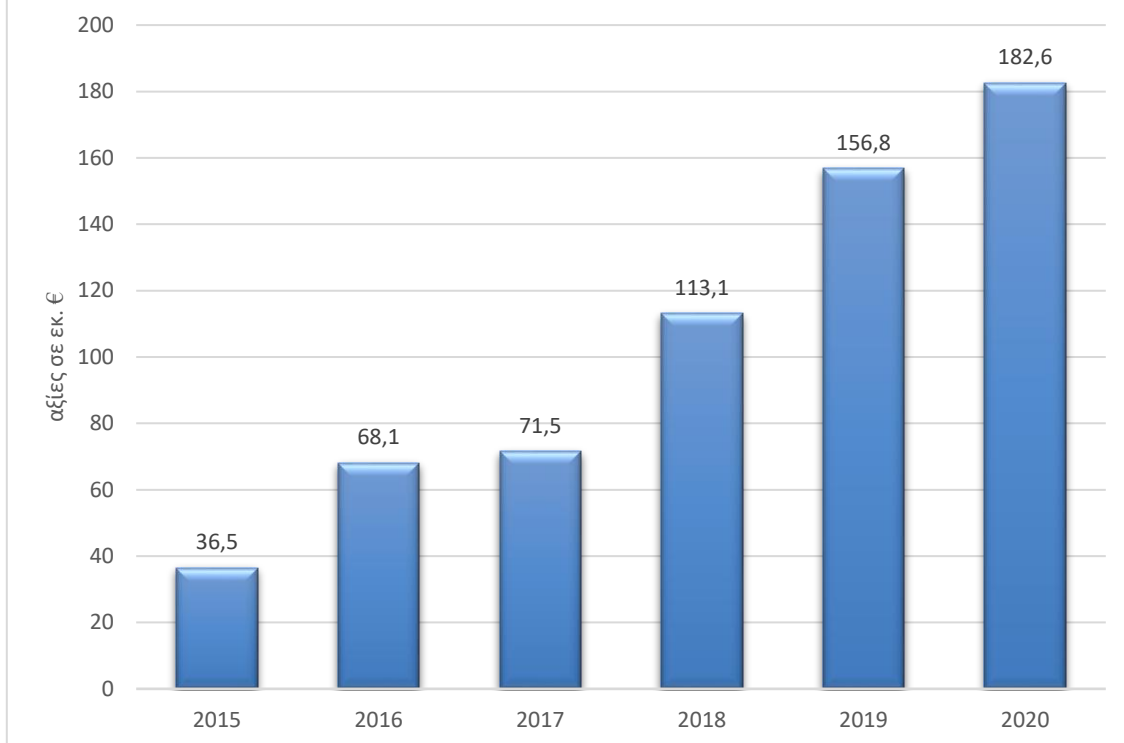
Η Νότιος Κορέα βρέθηκε, εν μέσω πανδημίας, σε λιγότερο δυσχερή επιδημιολογική κατάσταση σε σχέση με τις περισσότερες χώρες, καθώς επέτυχε να αποφύγει τα lockdowns και, επομένως, την διακοπή λειτουργίας της βιομηχανικής της υποδομής, με αποτέλεσμα η ετήσια ύφεση το 2020 να περιοριστεί μόλις στο -1%.

Οι εξαγωγές μας κατά το 2020 διαμορφώθηκαν σε 333,3 εκ. ευρώ, σε σχέση με 156,8 εκ. ευρώ κατά το 2019.

Παρότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης αυτής αποδίδεται στις εξαγωγές **ελαφρών ορυκτελαίων** (150,6 εκ. €), οι εξαγωγές μας πλην πετρελαιοειδών σημείωσαν επίσης άνοδο της τάξης του 16,5%, ακολουθώντας την τάση του 2018-2019.

Συνολικά, οι εξαγωγές μας (πλην πετρελαιοειδών) προς τη Νότιο Κορέα, έχουν σημειώσει **κατακόρυφη άνοδο** κατά την τελευταία πενταετία, περνώντας από τα 36,5 εκ. ευρώ του 2015 στα 182,6 εκ. ευρώ του 2020.

Εξέλιξη Αξίας Ελληνικών Εξαγωγών, πλην πετρελαιοειδών, προς τη Νότιο Κορέα 2015-2020

Στο πλαίσιο αυτό, τα περισσότερα από τα σημαντικότερα εξαγωγίμα προϊόντα μας παρουσίασαν, επίσης, αυξητική τάση. Ενδεικτικά αναφέρουμε, κατά σειρά σπουδαιότητας:

- Οι εξαγωγές **φαρμάκων** (Δασμολογική Κλάση 300490) **αυξήθηκαν κατά 25,2%**, από 63,6 σε 79,6 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **καπνού και τσιγάρων** (Δ.Κ. 240110 & 240220) **αυξήθηκαν κατά 50,6%**, από 8,7 σε 13,1 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **κονσερβών ροδακίνου** (Δ.Κ. 200870) **αυξήθηκαν κατά 21,4%**, από 5,6 σε 6,8 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **σχοινιών πλοίων** (Δ.Κ. 5607) **αυξήθηκαν κατά 37%**, από 4,6 σε 6,3 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **Μαστίχας Χίου** (Δ.Κ. 130190) σημείωσαν **μεγάλη αύξηση 80%**, από 2 σε 3,6 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **μπαταριών** (Δ.Κ. 850720) **αυξήθηκαν κατά 45,8%**, από 2,4 σε 3,5 εκ. €,
- Οι εξαγωγές **γιαουρτιού** (Δ.Κ. 040310) σημείωσαν **μεγάλη αύξηση 80%**, από 138,4 σε 237 χιλ. €,

Στον αντίποδα, κάμψη σημείωσαν οι εξαγωγές μας σε **αλουμίνια** (Δ.Κ. 76, από 3,25 εκ. € σε μόλις 542 χιλ. €) και **γούνινα παλτά** (Δ.Κ. 4303, από 2,9 εκ. € σε μόλις 820 χιλ. €).

Σταθεροποιητικές τάσεις παρουσίασαν οι εξαγωγές μας σε **μάρμαρα** (3,5 εκ. €), **ελαιόλαδο** (1,3 εκ. €) και **κρασί** (230.000 €).

Από εκτεταμένες συζητήσεις με Έλληνες εξαγωγείς, Κορεάτες εισαγωγείς και ευρύτερη παρατήρηση της εδώ αγοράς, σημειώνουμε τα κατωτέρω:

1. Η αύξηση των εξαγωγών κονσέρβας ροδακίνου αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην επιτυχία της επιχειρηματικής αποστολής τροφίμων που διοργανώθηκε από την Ελληνική Πρεσβεία στις 18 Νοεμβρίου 2019.

2. Η κατασκευαστική δραστηριότητα στην Κορέα δεν παρουσίασε κάμψη άξια λόγου εν μέσω πανδημίας.

3. Σε ότι αφορά τα καταναλωτικά αγαθά, οι οδηγίες τήρησης κοινωνικών αποστάσεων σε συνδυασμό με το ήδη, προ κορονοϊού, ιδιαίτερα ισχυρό δίκτυο ηλεκτρονικού εμπορίου, σε πολλές περιπτώσεις τόνωσαν (ελλείπει άλλων διεξόδων) τον καταναλωτισμό του Κορεατικού κοινού και, κατά προέκταση, τις πωλήσεις ελληνικών προϊόντων και τον κύκλο εργασιών των εισαγωγέων τους.

4. Σύμφωνα με τους Κορεάτες εισαγωγείς, θετικό ρόλο είχε επίσης το άπαξ διατεθέν πακέτο οικονομικής ενίσχυσης των νοικοκυριών και, συνεπώς, της κατανάλωσης από την κυβέρνηση της χώρας.

5. Αντίθετα επλήγησαν οι πωλήσεις προϊόντων που είτε είναι ασύμβατα με το μοντέλο διάθεσης μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου (γούνινα παλτά) είτε δεν επιτρέπεται καν να διατεθούν μέσω αυτού (αλκοολούχα). Χαρακτηριστικά, ενώ οι εξαγωγές ελληνικού **κρασιού** αυξήθηκαν κατά το πρώτο δίμηνο τρέχοντος έτους κατά 50%, στην συνέχεια, λόγω έξαρσης της COVID-19 περιορίστηκαν, με αποτέλεσμα να κλείσει το έτος στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2019

6. Η έλλειψη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Ελλάδας – Νοτίου Κορέας, η κατά ισχυρή προτεραιότητα χρήση του χώρου (cargo) των εμπορευματικών αεροπορικών μεταφορών για υγειονομικό υλικό και η μειωμένη συχνότητα άφιξης φορτίων δια θαλάσσης προκάλεσαν αφενός καθυστερήσεις στην προμήθεια της αγοράς με ελληνικά προϊόντα και, αφετέρου, διπλασιασμό του μεταφορικού κόστους για τις θαλάσσιες και εξαπλασιασμό του για τις εναέριες μεταφορές. Κατά συνέπεια, παρά τον αυξημένο κύκλο εργασιών, οι περισσότεροι εισαγωγείς σημείωσαν σοβαρή μείωση των περιθωρίων κέρδους.

4. Προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος.

A. Ελαιόλαδο.

- Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός περιορίστηκε στο 5%.
- Το ελαιόλαδο θεωρείται ακόμη “εξωτικό” προϊόν και όχι βασικό είδος διατροφής. Η επέκταση των (κυρίως ιταλικών) εστιατορίων διευκολύνει την εξοικείωση του κοινού αλλά το ελαιόλαδο παραμένει ασύμβατο με την Κορεατική κουζίνα.
- Στην Κορέα, το ελαιόλαδο είναι ελκυστικό λόγω κυρίως των ευεργετικών του ιδιοτήτων για την ανθρώπινη υγεία, αλλά χρησιμοποιείται πρωτίστως σαν λάδι μαγειρικής. Η εγχώρια κατανάλωση αυξάνεται σταδιακά.
- Στην Κορεατική αγορά κυριαρχούν τα ευρωπαϊκά ελαιόλαδα, τόσο ως προς την εικόνα όσο και ως προς την εισαγόμενη ποσότητα και αξία. Κύρια προμηθεύτρια χώρα είναι η Ισπανία (εξαγωγές 49,8 εκ. \$, 70,6% της αγοράς), με μέτριο ποιοτικά ελαιόλαδο, και ακολουθούν η Ιταλία και η Ελλάδα.
- Το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας εξακολουθεί να είναι χαμηλό (1,85%), αλλά το 2019 υπήρξε χρονιά ρεκόρ για τις εξαγωγές έξτρα παρθένου ελαιολάδου μας στην Κορέα (173 τόνοι, αξίας 1,37 εκ. \$). Το 2020 σημειώθηκε διόρθωση 5,1% ως προς την αξία (176 τόνοι, αξίας 1,3 εκ. \$).
- Το ελληνικό εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο θεωρείται κορυφαίας ποιότητας στη Ν. Κορέα και οι εισαγωγείς πληρώνουν παραπάνω (premium) για αυτό, αν και οι υψηλές αυτές τιμές έχουν παράλληλα αρνητική επίδραση στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος. Η εικόνα αυτή βελτιώθηκε, σε κάποιο βαθμό, κατά το 2020.

A. Διαδικασίες Εισαγωγής Ελληνικού Ελαιολάδου

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Για το εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο (Δασμολογική Κλάση 150910) η ΣΕΣ ορίζει εισαγωγικό δασμό της τάξης του 5%, ενώ τα λοιπά ελαιόλαδα της κλάσης 150990 εισέρχονται στη Νότιο Κορέα αδασμολόγητα.

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “**Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα**” από την Τελωνιακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει

την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β'/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων <https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiakas-ypiresies/plirofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiimenei-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**” στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο βασικός δασμός του 8% και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας

υπολογίζονται επί του 108% της αξίας (αξία CIF & εισαγωγικός δασμός), αντί για το 105% (extra virgin olive oil) και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Η διαφορά πιθανόν να φαίνεται μικρή, ωστόσο είναι σημαντική σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή αποτελεί μια λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^{ης} Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία επιλύθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, στα αναγνωρισμένα και προστατευόμενα ΠΟΠ-ΠΓΕ στη Νότια Κορέα επιδιώκεται η προσθήκη στο Παράρτημα 10-Α του ελαιολάδου **Καλαμάτας** ("Kalamata"), **Σητείας** ("Sitia Lasithiou Kritis") και **Λακωνίας** ("Lakonia").

Όλα τα εισαγόμενα στην Κορέα τρόφιμα πρέπει να φέρουν επιπρόσθετες ετικέτες στα Κορεατικά, οι οποίες δεν θα πρέπει να επικαλύπτουν τις αρχικές τους ετικέτες. Σύμφωνα με απόφαση του Κορεατικού Υπουργείου Ministry of Food and Drug Safety (MFDS), οι ετικέτες αυτές θα πρέπει να περιέχουν:

- Product Name
- Product Type
- Importer's name and address
- Manufacture date
- Best before date
- Ingredient Names and Contents
- Ingredient Names used in making a Composite Ingredient, if it amounts to over 5% of the product by weight
- Additives (as listed in the Food Additive Code)
- Allergens (even at minimal levels)
- Nutritional information, including Calories, Sodium, Carbohydrates (of which sugars), Fats (Trans Fats and Saturated Fats), Cholesterol, Protein

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα συστατικά του προϊόντος, και κυρίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η

νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο

https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982.

Μεγάλη προσοχή πρέπει να δίνεται και στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Με μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι** (Ποια είναι η φυσιολογική περιεκτικότητα; Πόσο μειωμένη; Ποιος το πιστοποιεί αυτό; Ο Οργανισμός που το βεβαιώνει είναι πιστοποιημένος; Ποια η ακριβής επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία από ένα προϊόν με μειωμένη ποσότητα αλατιού;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Το Κοινοβούλιο της Νοτίου Κορέας υπερψήφισε, με συνοπτικές διαδικασίες, νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, το οποίο τροποποιεί ριζικά τις διαδικασίες ανακύκλωσης γυάλινων συσκευασιών τροφίμων-ποτών (Act on the Promotion of Saving and Recycling of Resources). Ο νόμος αυτός δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί και ενδέχεται να έχει συνέπειες για τα εισαγόμενα προϊόντα που χρησιμοποιούν γυάλινες συσκευασίες.

Πιο συγκεκριμένα, κάθε γυάλινη συσκευασία θα λαμβάνει ένα χαρακτηρισμό που θα περιγράφει την **συνολική δυσκολία** ανακύκλωσής της: Excellent/Good/Normal/Difficult. Ο χαρακτηρισμός “Difficult” θα πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά σε ένα στίκερ που θα επικολληθεί στην συσκευασία, ενώ η αναγραφή των τριών άλλων κατηγοριών θα είναι προαιρετική.

Θα υπάρξει μεταβατική περίοδος, κατά την διάρκεια της οποίας οι Κορεάτες εισαγωγείς θα πρέπει να προχωρήσουν σε αυτοαξιολόγηση (self-evaluation) των συσκευασιών, με την βοήθεια

εξειδικευμένων εγχώριων φορέων (έναντι αμοιβής, φυσικά) και με βάση στοιχεία που θα τους παράσχει ο αλλοδαπός εξαγωγέας. Τα στοιχεία αυτά αφορούν:

4. **Την γυάλινη συσκευασία.** Εάν το μπουκάλι ή το δοχείο δεν είναι διαφανές (clear bottle) και/ή είναι έγχρωμο, η κατάταξη ανακύκλωσης είναι αυτομάτως “Difficult”.
5. **Το καπάκι.** Εάν είναι δύσκολο να αφαιρεθεί ή να ανακυκλωθεί (τα κριτήρια δεν έχουν ακόμη γνωστοποιηθεί), η κατάταξή του θα είναι “Difficult”.
6. **Η ετικέτα.** Εάν δεν μπορεί να αφαιρεθεί εύκολα από την γυάλινη συσκευασία ή δεν είναι φτιαγμένη 100% από χαρτί, μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί ως “Difficult”.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτοαξιολόγησης, θα υπάρχει ένα χρονικό περιθώριο έξι (6) μηνών για την επικόλληση των σχετικών στίκερς.

Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι, ακόμη και αν ένα μόνο από τα ανωτέρω συστατικά της συσκευασίας χαρακτηριστεί ως “Difficult”, τότε το σύνολο της συσκευασίας χαρακτηρίζεται αυτομάτως ως “Difficult”. Στην περίπτωση αυτή, προκειμένου να εισαχθεί το προϊόν στη Νότιο Κορέα, θα πρέπει να καταβληθεί αυξημένος περιβαλλοντικός φόρος επί της αξίας CIF, το ύψος του οποίου δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί, αλλά θα οριστεί με διοικητική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Πληροφορίες αναφέρουν ότι δύναται να φτάσει το 30%. Εννοείται ότι μια επιπλέον επιβάρυνση τέτοιου βεληνεκούς του εισαγόμενου προϊόντος συν το κόστος της αξιολόγησης της συσκευασίας προβλέπεται να επιβαρύνει την ήδη υψηλή τιμή λιανικής πολλών εισαγόμενων προϊόντων, παρά την Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας.

Το Γραφείο μας, σε συνεργασία με την εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. και τις λοιπές εξαγωγικές χώρες ελαιολάδου της Ε.Ε. (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία), έχει ζητήσει από το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος την εξαίρεση του ελαιολάδου από τις δυσμενείς επιπτώσεις της νομοθεσίας αυτής, καθώς οι αδιαφανείς γυάλινες συσκευασίες δεν αποτελούν διακοσμητικό στοιχείο αλλά προστατεύουν το ποιοτικό έξτρα παρθένο ελαιόλαδο από την αύξηση της οξύτητας και την αλλοίωση που προκαλούν οι ακτίνες του ήλιου. Ειδικά για το κρασί, κατόπιν συντονισμένης πίεσης από οινοπαραγωγές χώρες εντός και εκτός της Ε.Ε., η Κορεατική πλευρά αποδέχτηκε την μη αναγραφή του όρου “difficult” στις ετικέτες του εισαγόμενου κρασιού και την τελική επιβολή συμβολικού παραβόλου ύψους 50 γουόν περίπου ανά φιάλη. Ανάλογη ρύθμιση επιδιώκουμε να επιτύχουμε και για το ελαιόλαδο.

Επιπρόσθετα, η νέα νομοθεσία **απαγορεύει εξολοκλήρου** την εισαγωγή στην Κορεά προϊόντων που χρησιμοποιούν τις ακόλουθες συσκευασίες:

7. PVC Bottles,
8. Έγχρωμα PET Bottles,

9. PET Bottles με αυτοκόλλητα και ετικέτες που δεν μπορούν να αφαιρεθούν με θερμική επεξεργασία (thermal alkali).

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Όταν αποστέλλονται δείγματα προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Βαζάκια Ελιάς 300 gr	3	0,01 ευρώ
Πλαστικά μπουκάλια ελαιολάδου 500 ml	5	0,01 ευρώ

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

B. Η αγορά ελαιολάδου της Νοτίου Κορέας

Η αγορά βρώσιμων ελαιολάδων της Κορέας κυριαρχείται κυρίως από το αραβοσιτέλαιο και το σογιέλαιο.

Οι λόγοι που οδήγησαν σε απότομη άνοδο των εισαγωγών ελαιολάδου σχετίζονται κυρίως με την προβολή που δόθηκε στα οφέλη που παρουσιάζει η κατανάλωσή του για την ανθρώπινη υγεία. Άλλοι παράγοντες ήταν η αύξηση του αριθμού των δυτικών εστιατορίων, και κυρίως των ιταλικών, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και η πραγματοποίηση περισσότερων ταξιδιών στο εξωτερικό με αποτέλεσμα να καταστεί η κορεατική κοινωνία πιο ανοικτή σε νέες γευστικές εμπειρίες. Σημαντικό ρόλο στην αγορά έχουν επίσης τα επιχειρηματικά δώρα, όπου βεβαίως η ποιότητα και η πρωτοτυπία της συσκευασίας ενέχουν ρόλο-κλειδί.

Όμως, σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας, ο οποίος και οδήγησε στην αποκλιμάκωση των εισαγωγών, είναι η ασυμβατότητά του ελαιολάδου με την κορεατική κουζίνα και διατροφή. Ως αποτέλεσμα, το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης γίνεται από εστιατόρια δυτικής κουζίνας, ενώ η οικιακή κατανάλωση είναι περιορισμένη και απευθύνεται σε πολύ μικρό τμήμα του πληθυσμού.

Στην Κορέα το ελαιόλαδο εξακολουθεί να θεωρείται ως ένα “εξωτικό” προϊόν και όχι ως βασικό είδος διατροφής, αντίθετα με την Ελλάδα και τις δυτικές χώρες. Θεωρείται κυρίως λάδι μαγειρικής, όπως εξάλλου και το αραβοσιτέλαιο και σογιέλαιο.

Στην Κορέα, **το ελαιόλαδο είναι ελκυστικό λόγω κυρίως των ευεργετικών του ιδιοτήτων για την ανθρώπινη υγεία, αλλά χρησιμοποιείται πρωτίστως σαν λάδι μαγειρικής.** Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, ο οποίος περιορίζει την μαγειρική στο σπίτι και οδηγεί στην αγορά έτοιμων γευμάτων προς οικιακή κατανάλωση (home meal replacement) περιορίζει την δυναμική αγοράς και κατανάλωσης ελαιολάδου. Ως εκ τούτου, η εγχώρια κατανάλωση εμφανίζει ήπιες διαχρονικές αυξητικές τάσεις, κατά μέσο όρο 1% ετησίως.

Εννοείται ότι η κατάσταση αυτή ισχύει σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό για τις επιτραπέζιες ελιές.

Οι καταναλωτές που ακολουθούν –και διαμορφώνουν- τις τελευταίες τάσεις ανακαλύπτουν πλέον την χρήση του νωπού ελαιολάδου, π.χ. σε σαλάτες, και προσδίδουν σταδιακά περισσότερη σημασία στην γεύση, την χώρα προέλευσης και την συσκευασία του προϊόντος.

Στη Νότιο Κορέα δεν υπάρχει εγχώρια παραγωγή ελαιολάδου και η κατανάλωση τροφοδοτείται αποκλειστικά από τις εισαγωγές. Κάποιες Κορεατικές εταιρείες, με γνωστότερη την CJ Cheiljedang, εισάγουν χύδην ελαιόλαδο (κυρίως από Ισπανία) και το συσκευάζουν στην Κορέα, ανταγωνιζόμενοι τα επώνυμα εισαγόμενα προϊόντα με ελκυστικές συσκευασίες και επιθετικές εκστρατείες προβολής. Σε κάθε περίπτωση, το ευρωπαϊκό ελαιόλαδο κατέχει την ισχυρότερη ποιοτικά εικόνα στην Κορεατική αγορά.

Συνολικά, χάρη στην άποψη που έχει ευρέως εδραιωθεί μεταξύ των Κορεατών για τις ευεργετικές ιδιότητες του ελαιολάδου, αλλά και στη σταδιακή διείσδυση δυτικών καταναλωτικών προτύπων, αναμένεται ότι η κατανάλωση του προϊόντος θα διατηρήσει και στο προσεχές μέλλον την ήπια ανοδική της τάση.

Οι εισαγωγές ελαιολάδου σημείωσαν ραγδαία άνοδο κατά την περίοδο 2000 - 2005, όταν έφτασαν στο ύψος ρεκόρ των 96,5 εκατ. δολ. ΗΠΑ για το εξαιρετικά παρθένο και των 17,3 εκατ. δολ. ΗΠΑ για τα λοιπά ελαιόλαδα. Έκτοτε σημειώθηκε σταδιακή αποκλιμάκωση με αποτέλεσμα η αξία των εισαγωγών το 2009 να διαμορφωθεί σε 26 εκ. δολ. ΗΠΑ για το εξαιρετικά παρθένο και σε 6 εκ. δολ. ΗΠΑ για τα λοιπά ελαιόλαδα. Στη συνέχεια παρατηρείται μια σταδιακή –αλλά, προφανώς, πιο βιώσιμη- άνοδος, αν και το 2019 υπήρξε έτος διόρθωσης, καθώς η αξία των εισαγωγών περιορίστηκε στα 58,2 εκ. δολ. ΗΠΑ (έναντι 64,6 εκ. \$ ΗΠΑ το 2017, μείωση 10%) για το εξαιρετικά παρθένο και στα 8,7 εκ. δολ. ΗΠΑ (έναντι 10 εκ. \$ ΗΠΑ το 2017, μείωση 12,7%) για τα λοιπά ελαιόλαδα.

Κατά το έτος Covid 2020, οι εισαγωγές λοιπών ελαιολάδων εμφάνισαν σταθεροποιητικές τάσεις, αλλά οι εισαγωγές εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου σημείωσαν ιστορικό υψηλό 18.116 τόνων αξίας 70,5 εκ. \$ ΗΠΑ (άνοδος 21,2% σε σχέση με το 2019).

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ν. Κορέας, τα τελευταία χρόνια οι εισαγωγές λοιπών (μη παρθένων) ελαιολάδων έχουν ως εξής:

Λοιπά Ελαιολάδα (Δασμολογική Κλάση 150990)			
Έτος	Αξία σε εκ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (\$ CIF/kg)
2008	4,9	1.129	4,34
2009	6	1.989	3,02
2010	5,4	1.701	2,71
2011	8,9	2.796	3,18
2012	5,1	1.325	3,85
2013	5	1.067	4,69
2014	5,6	1.360	4,12
2015	6	1.422	4,22
2016	6,4	1.606	3,99
2017	8,9	1.921	4,63
2018	10	2.246	4,46
2019	8,7	2.131	4,1
2020	8,6	2.169	3,98

Κορεατικές Εισαγωγές Μη Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιολάδου

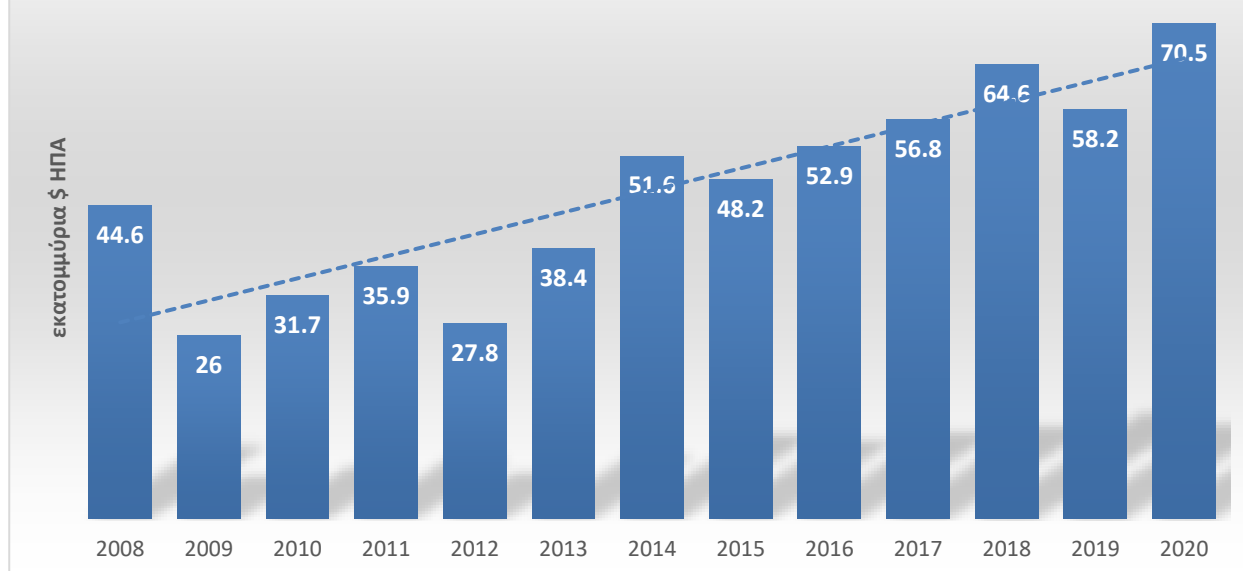
Οι εξαγωγές μη εξαιρετικά παρθένων ελαιολάδων από την χώρα μας προς την Νότιο Κορέα είναι απειροελάχιστες έως μηδενικές. Κυριότεροι προμηθευτές της Νοτίου Κορέας στην κλάση αυτή είναι η **Ισπανία** (1.525 τόνοι/4,9 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 56,9% της αξίας των εισαγωγών), η **Ιταλία** (263 τόνοι/1,75 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 20,3% της αξίας των εισαγωγών) και η **Τουρκία** (308,5 τόνοι/1 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 11,8% της αξίας των εισαγωγών).

Σε ότι αφορά στις εισαγωγές εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου, το οποίο και συγκεντρώνει το ελληνικό ενδιαφέρον, η κατάσταση διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

Εξαιρετικά Παρθένο Ελαιολάδο (Δασμολογική Κλάση 150910)			
Έτος	Αξία σε εκ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (\$ CIF/kg)
2008	44,6	9.845	4,53
2009	26	7.300	3,56
2010	31,7	9.616	3,30
2011	35,9	10.594	3,38
2012	27,8	8.527	3,26
2013	38,4	9.068	4,24
2014	51,6	13.520	3,81

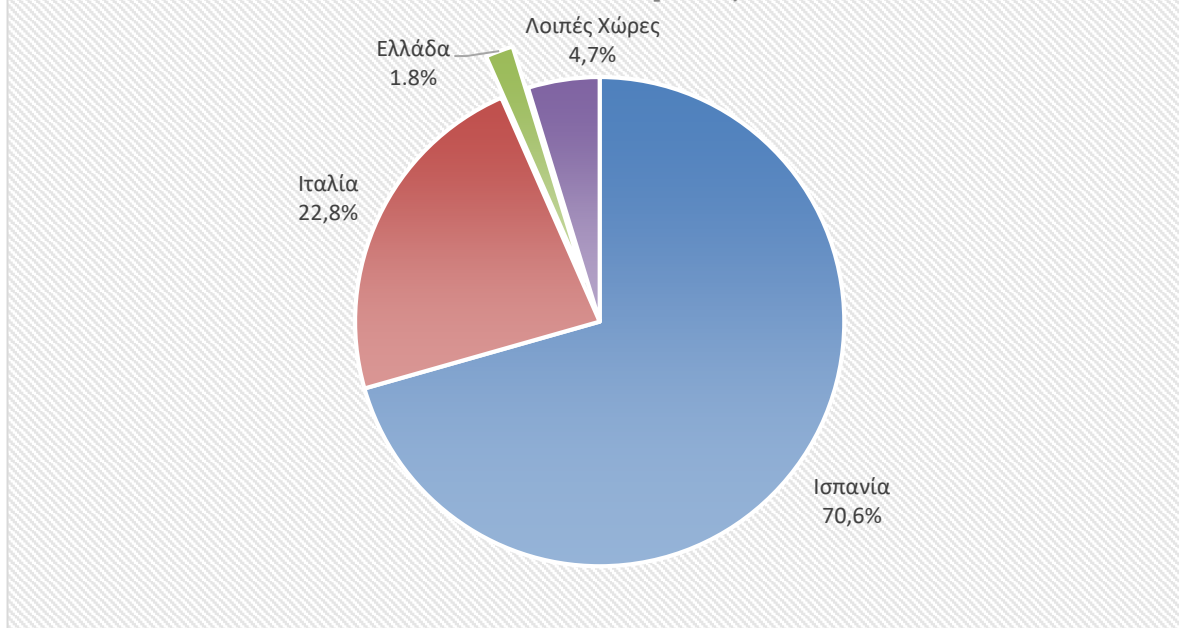
2015	48,2	10.737	4,49
2016	52,9	12.262	4,31
2017	56,8	10.939	5,19
2018	64,6	13.419	4,77
2019	58,2	13.992	4,16
2020	70,5	18.116	3,89

Κορεατικές Εισαγωγές Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιολάδου

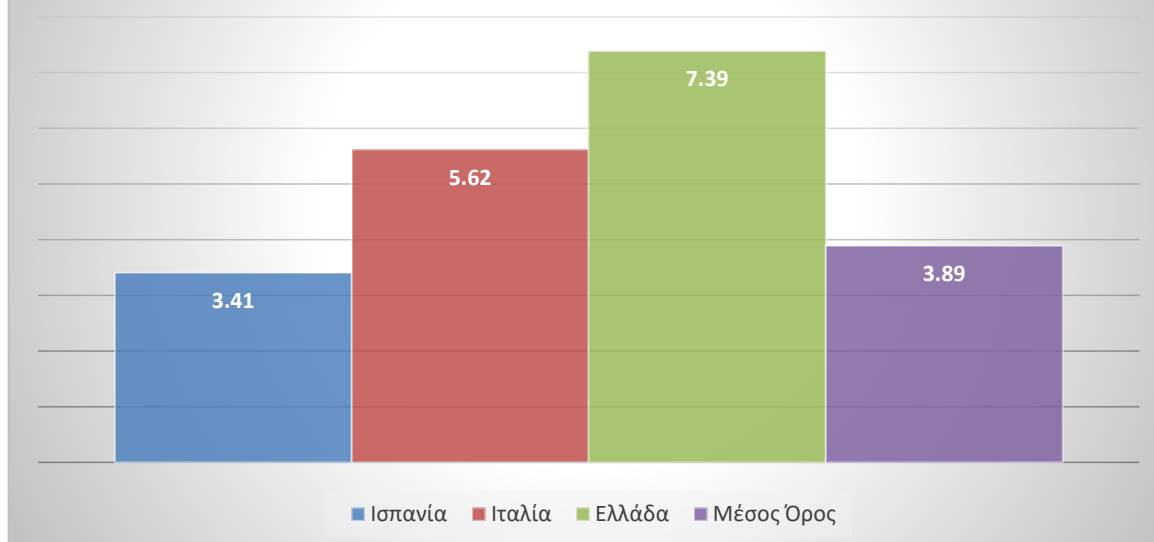
Σε ότι αφορά τους προμηθευτές εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου της Νοτίου Κορέας, κυρίαρχη είναι η θέση της **Ισπανίας**, η οποία, κατά το 2020, κάλυψε το 80,7% των εισαχθέντων ποσοτήτων (14.600 τόνοι) και το 70,6% της αξίας των εισαγωγών (49,8 εκ. δολάρια ΗΠΑ). Ακολουθούν η **Ιταλία** (2.863 τόνοι/16,1 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 26% της αξίας των εισαγωγών), η **Ελλάδα** (176,1 τόνοι/1,3 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 1,85% της αξίας των εισαγωγών), η **Γαλλία** (95,5 τόνοι/738 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 1,05% της αξίας των εισαγωγών), οι **Η.Π.Α.** (48,6 τόνοι/647 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 0,92% της αξίας των εισαγωγών) και η **Παλαιστινιακή Αρχή** (33,6 τόνοι/608 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 0,86% της αξίας των εισαγωγών).

Προμηθευτές Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιολάδου Νοτίου Κορέας 2020

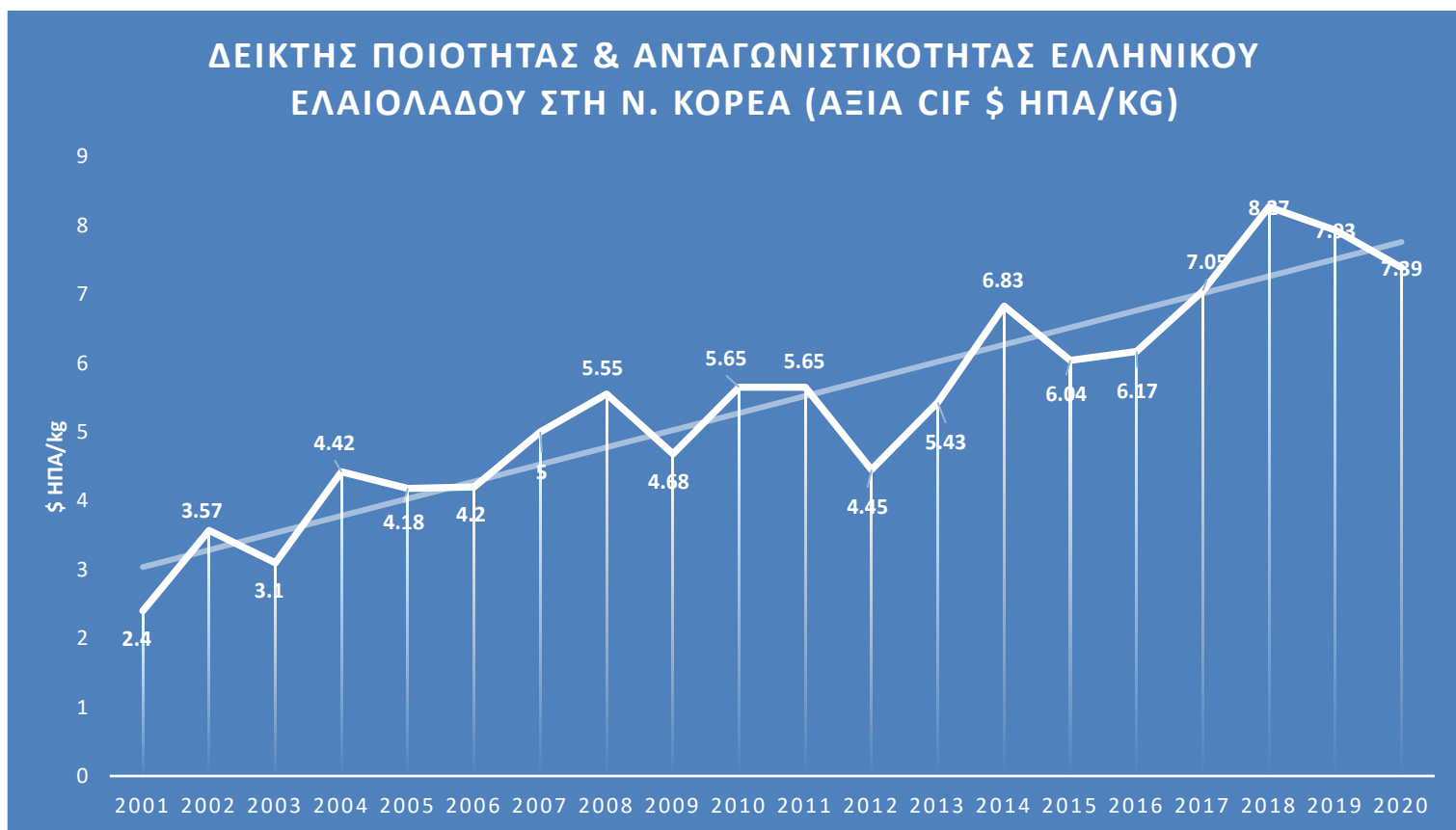
Στη συνέχεια, εφόσον αναλύσουμε την ποιότητα (αλλά και ανταγωνιστικότητα) του προϊόντος της Ελλάδας και των κύριων ανταγωνιστριών χωρών, με βάση τον καλύτερο δείκτη που διαθέτουμε, την αξία CIF σε δολ. ΗΠΑ/κιλό εισαγόμενου προϊόντος, προηγείται η χώρα μας με 7,39 \$/kg και ακολουθούν η Ιταλία με 5,62 \$/kg και η Ισπανία με 3,41 \$/kg.

Δείκτης Ποιότητας & Ανταγωνιστικότητας (αξία CIF \$ ΗΠΑ/kg)

Οι ελληνικές εξαγωγές ελαιολάδου στην Κορέα άρχισαν ουσιαστικά από το έτος 2000 και ακολούθησαν ανοδική τάση. Πρόσφατα, υπάρχει αξιόλογο ενδιαφέρον για το ελληνικό ελαιόλαδο και οι εξαγωγές του αυξήθηκαν πιο γρήγορα από την άνοδο της κατανάλωσης του προϊόντος, με αποτέλεσμα την αύξηση του μεριδίου μας στην αγορά, το οποίο παραμένει ωστόσο περιορισμένο (1,7% το 2018, 2,4% το 2019 και 1,85% το 2020). Η ποσότητα του εξαχθέντος ελληνικού ελαιολάδου κατά την τελευταία εξαετία κυμάνθηκε μεταξύ 100 και 200 τόνων και η αξία του μεταξύ 743 χιλιάδων (2017) και 1,37 εκατομμυρίου δολαρίων ΗΠΑ (το 2019, που αποτέλεσε και έτος-ρεκόρ για την αξία των εξαγωγών μας) . Ο πολύ σημαντικός για εμάς δείκτης της αξίας ανά κιλό (διότι, σε συνδυασμό με την αύξηση των εξαγωγών, καταδεικνύει την εικόνα του ελληνικού προϊόντος στην εδώ αγορά) αυξήθηκε αργά αλλά σταθερά, από 2,4 δολ. ΗΠΑ/κιλό το 2001 σε 7,93 δολ. ΗΠΑ/κιλό το 2019 και 7,39 δολ. ΗΠΑ/κιλό το 2020, υψηλότερα δηλαδή και από το ιταλικό ελαιόλαδο.

Προκειμένου να σταθεροποιηθεί και να ενισχυθεί η παρουσία του ελληνικού ελαιολάδου στην αγορά της Νοτίου Κορέας, προτείνεται η κατάρτιση και εφαρμογή ενός μεσοπρόθεσμου προγράμματος προβολής και προώθησης ανάλογο με εκείνο του ελληνικού κρασιού.

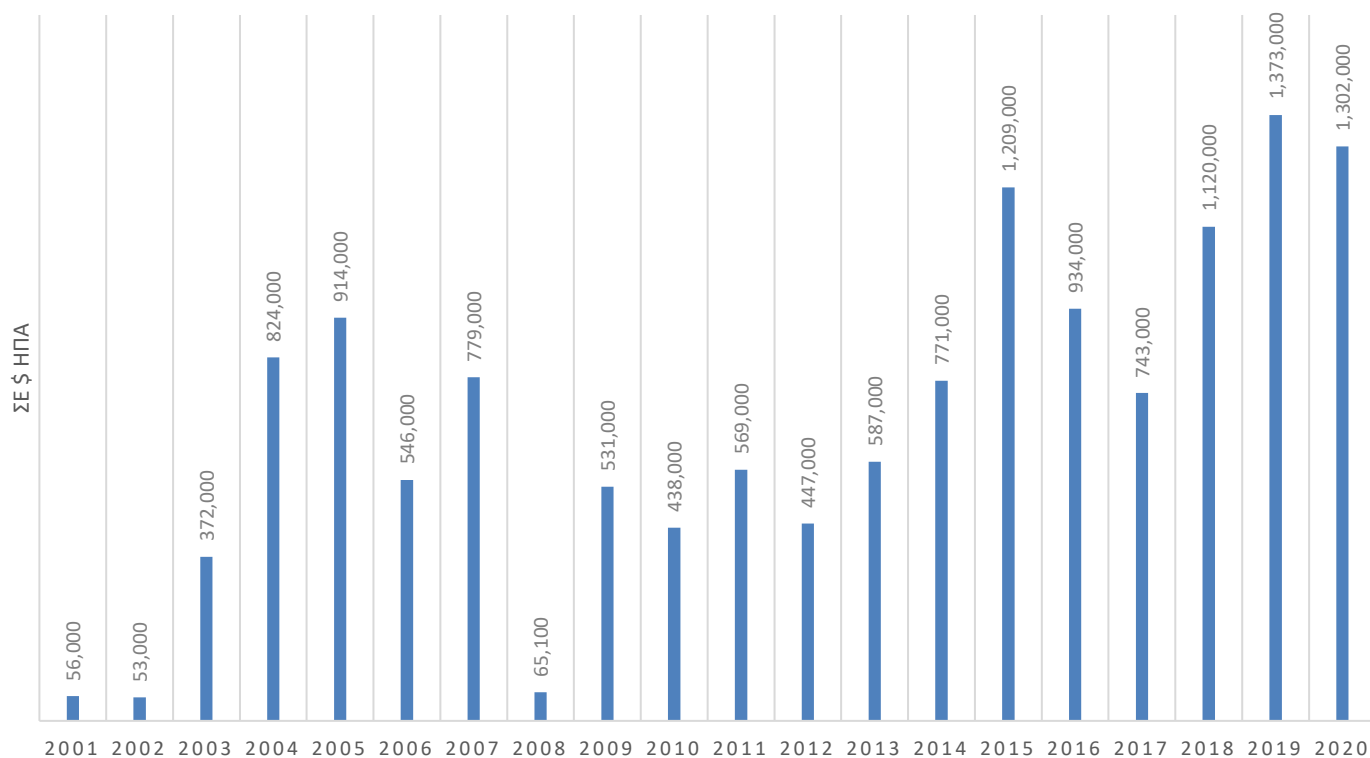

Η στατιστική εξέλιξη των ελληνικών εξαγωγών εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου προς την Κορέα έχει ως εξής:

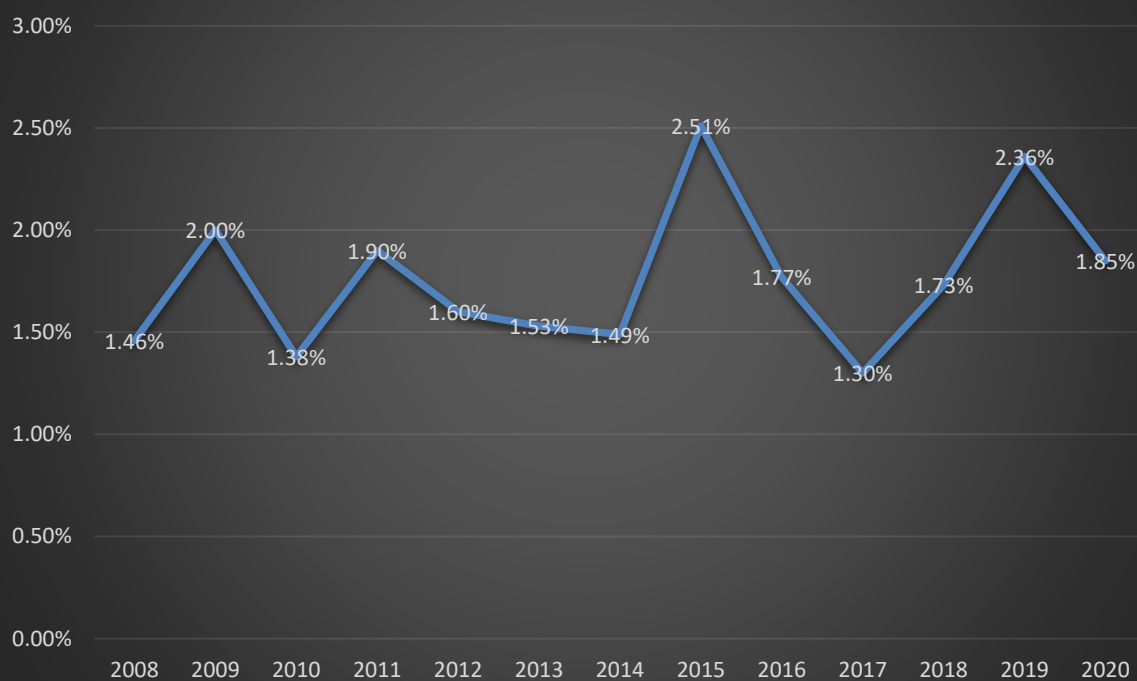
Ελληνικές Εξαγωγές Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιόλαδου (Κλάση 150910)**προς την Νότιο Κορέα**

Έτος	Αξία σε δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (\$ CIF/kg)
2000	2.000	0,3	6,17
2001	56.000	23,2	2,40
2002	53.000	14,8	3,57
2003	372.000	109	3,41
2004	824.000	186,3	4,42
2005	914.000	218,6	4,18
2006	546.000	129,9	4,20
2007	779.000	155,7	5
2008	651.000	117,3	5,55
2009	531.000	113,4	4,68
2010	438.000	77,6	5,65
2011	569.000	100,6	5,65
2012	447.000	100,4	4,45
2013	587.000	108,1	5,43
2014	771.000	112,9	6,83
2015	1.209.000	200,2	6,04
2016	934.000	151,4	6,17
2017	743.000	105,3	7,05
2018	1.170.000	135	8,27
2019	1.373.000	173	7,93
2020	1.302.000	176,1	7,39

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΟΤΙΟ ΚΟΡΕΑ

Μερίδιο Αγοράς Ελληνικού Έξτρα Παρθένου Ελαιολάδου στη Ν. Κορέα

Το Γραφείο ΟΕΥ Σεούλ διαθέτει ενημερωμένους καταλόγους κορεατικών εταιρειών εισαγωγής και διανομής ελαιολάδου και επιτραπέζιων ελιών, οι οποίοι βρίσκονται στην διάθεση κάθε ενδιαφερόμενης ελληνικής επιχείρησης.

B. Κρασί.

- Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός έχει μηδενισθεί. Παρόλα αυτά, λόγω της διάρθρωσης της αγοράς και υψηλών ειδικών φόρων, η τελική τιμή καταναλωτή είναι ιδιαίτερα ψηλή.
- Το κρασί εξακολουθεί να θεωρείται ένα νέο είδος πολυτελείας στη Νότιο Κορέα, αποκλειστικά εισαγόμενο. Το συνολικό μέγεθος της αγοράς σε επίπεδα λιανικής πώλησης δεν ξεπερνά το 1 δις \$ Η.Π.Α.. Σημαντικότεροι προμηθευτές είναι η Γαλλία, η Χιλή, οι Η.Π.Α., η Ιταλία, η Ισπανία και η Αυστραλία.
- Οι ελληνικές εξαγωγές ξεκίνησαν ακόμα πιο πρόσφατα, το 2014-2015, χάρη στο πρόγραμμα προβολής και προώθησης του Enterprise Greece. Κατά το 2020 είχε πλέον διαμορφωθεί μία, έστω και περιορισμένη, βάση 6 εισαγωγέων και αξίας CIF 231.000 \$ Η.Π.Α.. Το μερίδιο αγοράς μας εξακολουθεί βέβαια να είναι πολύ χαμηλό.
- Οι Κορεάτες προτιμούν το ερυθρό κρασί αλλά από την Ελλάδα εισάγεται κυρίως λευκό. Το προϊόν μας θεωρείται υψηλής ποιότητας αλλά η ανταγωνιστικότητά του δεν είναι ισχυρή.
- Στην Κορέα δεν επιτρέπεται η πώληση αλκοολούχων ποτών μέσω διαδικτύου. Υπάρχουν επίσης σοβαροί περιορισμοί ως προς την διαφήμιση αλκοολούχων μέσω τηλεόρασης και ραδιοφώνου.
- Οι συνθήκες πανδημίας κατά το 2020 οδήγησαν στην αύξηση κατανάλωσης αλκοόλ και στην επίτευξη ιστορικά υψηλών εισαγωγών κρασιού. Η αυξημένη κατανάλωση στράφηκε πρωτίστως προς τις γνωστότερες εδώ οινοπαραγωγικές χώρες (Γαλλία, Η.Π.Α., Ιταλία) ή προς τα φθηνότερα προϊόντα στην αγορά (Ισπανία, Χιλή, Αυστραλία). Δυστυχώς, καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν αφορά τους ελληνικούς οίνους, των οποίων οι εξαγωγές προς τη Νότιο Κορέα παρέμειναν ουσιαστικά σταθερές κατά το 2020.

Α. Διαδικασίες Εισαγωγής Ελληνικού Κρασιού

Α.1. Υφιστάμενο Πλαίσιο

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Για το κρασί, **ο εισαγωγικός δασμός έχει μηδενισθεί.**

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα” από την Τελωνειακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β’/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη μέσω του συνδέσμου

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Α.1.1. Διαδικασίες Εξαγωγής

Υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων

<https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiakas-ypiresies/plirofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiimene-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία _ Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης). Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**” στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και

επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει **η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία**. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο βασικός δασμός του 15% και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί του 115% της αξίας (αξία CIF& εισαγωγικός δασμός), και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Η διαφορά αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή αποτελεί μια **λύση εκτάκτου ανάγκης**, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

A.2.2. Επιμέρους χαρακτηριστικά

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

«The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition».

Όταν αποστέλλονται δείγματα προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDERVALUE**.

Σε περίπτωση επίσκεψης στην Κορέα με εμπορικά δείγματα, συνιστάται θερμά η πρότερη επικοινωνία με το Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Σεούλ, το οποίο δύναται να χορηγήσει έγγραφο

βεβαίωσης χρήσης των φιαλών αυτών που να επιδειχτεί από τον Έλληνα επιχειρηματία στα Κορεατικά Τελωνεία.

A.3. Περαιτέρω Παρατηρήσεις και Προτάσεις

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^ης Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία επιδόθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας (Annex 10-B), 82 ευρωπαϊκά κρασιά αναγνωρίζονται ως προστατευόμενα ΠΟΠ-ΠΓΕ στη Νότια Κορέα. Από ελληνικής πλευράς, συμπεριλαμβάνονται τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης “ΠΕΤΣΙΝΑ” και “ΣΑΜΟΣ”.

Προκειμένου να εισαχθεί κρασί από την Ε.Ε. στη Νότιο Κορέα απαιτείται εγγραφή στα μητρώα του Κορεατικού Υπουργείου Ministry of Food and Drug Safety (MFDS) τόσο του αλλοδαπού εξαγωγέα όσο και του Κορεάτη εισαγωγέα. Για να εκτελωνιστεί το προϊόν, απαιτείται η προσκόμιση των ακόλουθων παραστατικών:

- Registration of Foreign Manufacturer
- Certification of Registration of Importer
- Licence to Import and Deal in Alcohol
- Import Declaration for Foodstuffs
- Country of Origin Labelling
- (for organic product) Certificate of Organic Food

Όλοι οι εισαγόμενοι στην Κορέα οίνοι πρέπει να φέρουν επιπρόσθετες ετικέτες στα Κορεατικά, οι οποίες δεν θα πρέπει να επικαλύπτουν τις αρχικές τους ετικέτες. Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο MFDS, οι ετικέτες αυτές θα πρέπει να περιέχουν:

- Product Name
- Country of Origin
- Product Type
- Importer’s name, address and phone number
- Date of bottling
- Alcohol percentage and product volume
- Name of major ingredients
- Name of place where the product can be returned or exchanged in case the product has any defect
- Instructions for proper storage

- Name of food additives used
- Mandatory health warning clause
- Mandatory warning clause against liquor sales to minors
- Name of designated distribution channel (if bottles are sold in retail stores)

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα συστατικά του προϊόντος, και κυρίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982.

Μεγάλη προσοχή πρέπει να δίδεται στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Τέλος, σχετικά με τη **νέα Κορεατική Νομοθεσία επιβολής περιβαλλοντικού φόρου ανακύκλωσης** σε αδιαφανείς ή έγχρωμες γυάλινες φιάλες, το καθ’ύλην αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος της Κορέας, κατόπιν συντονισμένης πίεσης από οινοπαραγωγές χώρες εντός και εκτός της Ε.Ε., αποδέχτηκε την μη αναγραφή του όρου “difficult” στις ετικέτες του εισαγόμενου κρασιού και την τελική επιβολή συμβολικού παραβόλου ύψους 50 γουόν περίπου ανά φιάλη.

B. Ανάλυση Αγοράς

B.1.1. Γενικό Πλαίσιο

Τα αλκοολούχα ποτά που επιλέγουν οι καταναλωτές στη Νότια Κορέα, κατά σειρά προτιμήσεως, είναι κυρίως η μπίρα και το soju. Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί ανοδική πορεία στην κατανάλωση του Makgeolli, ένα είδος παραδοσιακού κρασιού από ρύζι. Η κατανάλωση του κρασιού βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης ωστόσο οι εισαγωγές αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς, καθώς η Κορέα δεν διαθέτει εγχώρια παραγωγή κρασιού.

Στην Κορέα απαγορεύεται η κατανάλωση κρασιού από άτομα κάτω των 19 ετών. Για να ελεγχθεί η κατανάλωση αλκοόλ από ανήλικους, απαγορεύονται οι πωλήσεις αλκοολούχων μέσω διαδικτύου, ενώ υφίστανται σοβαροί περιορισμοί στις διαφημίσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Η διαφήμιση αλκοολούχων με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 17% απαγορεύεται πλήρως, ενώ για ποτά με χαμηλότερες περιεκτικότητες, όπως το κρασί, απαγορεύεται στην τηλεόραση από τις 7 π.μ. έως τις 10 μ.μ. και στο ραδιόφωνο από τις 5 μ.μ. έως τις 8 π.μ.. Επιβάλλεται επίσης, σε όλα τα αλκοολούχα, φόρος “εκπαίδευσης” (Education Tax) της τάξης του 10%.

Συγκεκριμένα, το 2018 οι εισαγωγές ήταν περίπου 244 εκατ. \$ Η.Π.Α., σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 15,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ το 2019 ήταν περίπου 259,2 εκατ. \$, σημειώνοντας αντίστοιχη αύξηση της τάξεως του 6,3%. Κατά το έτος πανδημίας 2020, οι εισαγωγές κρασιού στη Νότιο Κορέα σημείωσαν ιστορικά υψηλά 54,1 χιλ. τόνων αξίας 330 εκ. \$ Η.Π.Α., καθώς οι αυστηρές οδηγίες κοινωνικής αποστασιοποίησης και οι αναγκαστικά πολλές ώρες παραμονής κατ’ οίκον οδήγησαν νομοτελειακά σε αύξηση της κατανάλωσης αλκοόλ. Οι εισαγωγές του κρασιού στην Κορέα προβλέπεται εξάλλου να ακολουθήσουν σταθερά ανοδική πορεία και για τα επόμενα έτη.

Εισαγωγές Κρασιού (Κλάση 2204) Νοτίου Κορέας			
Έτος	Αξία σε εκ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (χιλ. τόνοι)	Αξία (\$ CIF/kg)
2001	23,1	8,9	2,6
2002	29,4	11,5	2,55
2003	45,8	14	3,27
2004	58	15,9	3,65
2005	67,7	19	3,56
2006	88,6	22,2	3,99
2007	150,4	31,8	4,73
2008	166,5	28,8	5,78

2009	112,5	23	4,89
2010	112,9	24,6	4,59
2011	132,1	26	5,08
2012	147,3	28,1	5,24
2013	171,8	32,6	5,28
2014	182,2	33,1	5,5
2015	189,8	36,8	5,16
2016	191,4	37,4	5,12
2017	210	36,1	5,81
2018	244	40,3	6,05
2019	259,3	43,5	5,96
2020	330	54,1	6,1

Τα τελευταία πέντε χρόνια παρατηρείται στροφή προς ακριβότερες, εισαγόμενες ετικέτες, στο βαθμό που βελτιώνεται και ενισχύεται η καταναλωτική συνειδητοποίηση του αγοραστικού κοινού.

B.1.2. Προκλήσεις της αγοράς και ανταγωνιστές

Σύμφωνα με το Euromonitor International, η κατανάλωση του κόκκινου κρασιού στη Νότιο Κορέα παραμένει σταθερά η κυρίαρχη προτίμηση των καταναλωτών, καθώς έχει διαφημιστεί και καθιερωθεί ως οίνος με ευεργετικές λειτουργίες για ανθρώπινη υγεία. Συγκεκριμένα, το κόκκινο κρασί αποτελεί γύρω στο 65% του συνολικού εισαγόμενου οίνου στη Νότιο Κορέα.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι Κορεάτες καταναλωτές χαρακτηρίζονται από έντονη επιθυμία για τη φροντίδα της υγείας τους, είναι αναμενόμενη η κυριαρχία του κόκκινου κρασιού και εν γένει ποτών με χαμηλότερο βαθμό αλκοόλ. Στο πλαίσιο αυτό, σημειώνεται επίσης άνοδος της κατανάλωσης του αφρώδους και λευκού οίνου, ως αποτέλεσμα ακριβώς της αύξησης του καταναλωτικού ενδιαφέροντος για εναλλακτικά ποτά με λιγότερο αλκοόλ. Συγκεκριμένα, η αξία του καταναλωθέντος αφρώδους οίνου σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση της τάξης του 19% κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Επιπρόσθετα, το κρασί έχει επίσης διαφημιστεί εκτενώς στη χώρα ως συνοδευτικό φαγητού (of food-wine pairing), γεγονός που αποτελεί έναν επιπλέον παράγοντα που αναμένεται να συντελέσει στην διαχρονική αύξηση της κατανάλωσής του. Για παράδειγμα, ο ερυθρός οίνος μπορεί να συνδυαστεί με Κορεάτικες “σπεσιαλιτέ” όπως bulgogi, kal bijjim και kallbigui, ενώ ο λευκός οίνος με ψάρι, oden και namul. Σε κάθε περίπτωση, η κατανάλωση κρασιού στη Νότια Κορέα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα (0,9 λίτρα κατά κεφαλή το 2019, έναντι 24 λίτρων για την Ελλάδα).

Στην Κορέα, η κατανάλωση αλκοόλ είναι μια βασικά κοινωνική δραστηριότητα και το κρασί καταναλώνεται κυρίως κατά την διάρκεια κοινωνικών ή επιχειρηματικών εκδηλώσεων. Η χρονική περίοδος αιχμής για την αγορά του κρασιού τοποθετείται μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου.

Σε ότι αφορά το καταναλωτικό προφίλ, σημειώνουμε:

Οι γυναίκες προτιμούν κυρίως ελαφρότερα, μαλακά κρασιά και ως εκ τούτου καταναλώνουν πρωτίστως αφρώδες και ροζέ, δευτερευόντως δε λευκό κρασί.

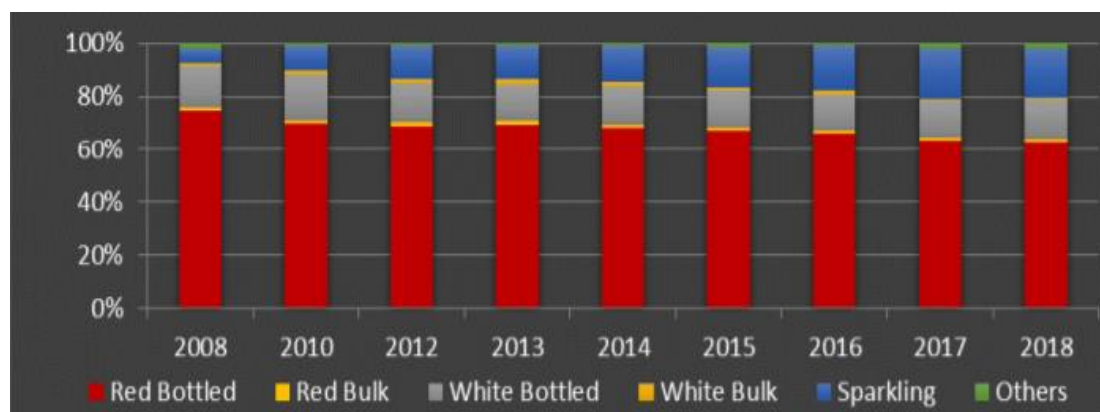
Οι νέοι (ηλικίας 25-34 ετών), λόγω ισχυρής έκθεσης στην δυτική κουλτούρα, σε ότι αφορά την προέλευση προτιμούν το κρασί από της Η.Π.Α., ενώ ακολουθούν –και διαμορφώνουν- τις σύγχρονες τάσεις σε ότι αφορά τις γεύσεις και την συσκευασία, με αποτέλεσμα να στρέφονται επίσης στην κατανάλωση αφρωδών οίνων αλλά και λευκών και οίνων επιδορπίου.

Οι άνδρες, της δυναμικής ηλικίας 30-40 ετών, προτιμούν τα κόκκινα κρασιά με γεμάτη γεύση, καθώς, εκτός των άλλων, θεωρούν ότι είναι ωφέλιμα για την υγεία.

Υπάρχει ισχυρή νέα τάση προς τους **φυσικούς** και **βιοδυναμικούς** οίνους.

Οι ανώτερες εισοδηματικά τάξεις δείχνουν σαφή προτίμηση προς το κρασί ευρωπαϊκής προέλευσης, καθώς θεωρείται ανώτερης ποιότητας και σύμβολο υψηλής κοινωνικής στάθμης.

Οι κάτοικοι της πρωτεύουσας Σεούλ καταναλώνουν σαφώς περισσότερο κρασί κατά κεφαλή σε σχέση με το καταναλωτικό κοινό της υπόλοιπης χώρας.

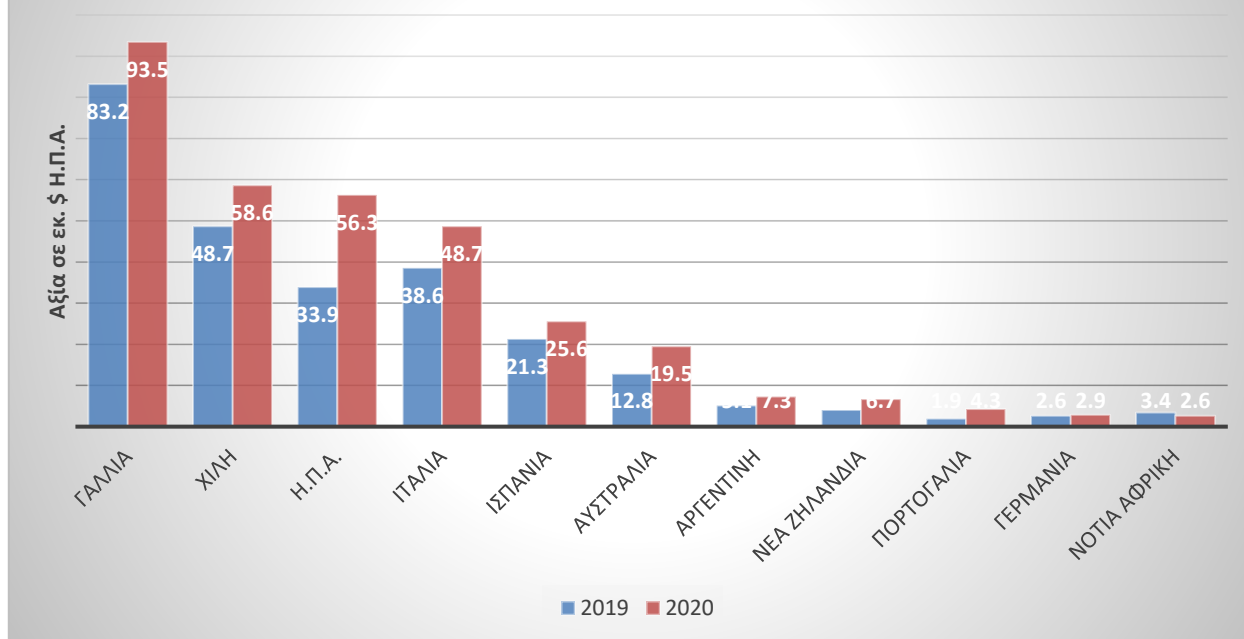

ΕΙΚΟΝΑ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΟΙΝΩΝ ΣΤΗ Ν. ΚΟΡΕΑ

Επισημαίνουμε ότι οι Κορεάτες καταναλωτές γενικά ακολουθούν πιστά τις νέες τάσεις (οίνοι νέων προελεύσεων και χαρακτηριστικών, καταστήματα και wine bars), οι οποίες διαδίδονται ταχύτατα και ευρύτατα δια της χρήσης ποικίλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης, γεγονός που οφείλουν να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους οι Ελληνικές εξαγωγικές οινοποιητικές επιχειρήσεις. Ενδιαφέρουσες διεθνείς Εκθέσεις είναι οι Seoul Food & Hotel, Wines & Spirits Expo, Wine Meets World, Korea World Travel Fair και Food Week Korea.

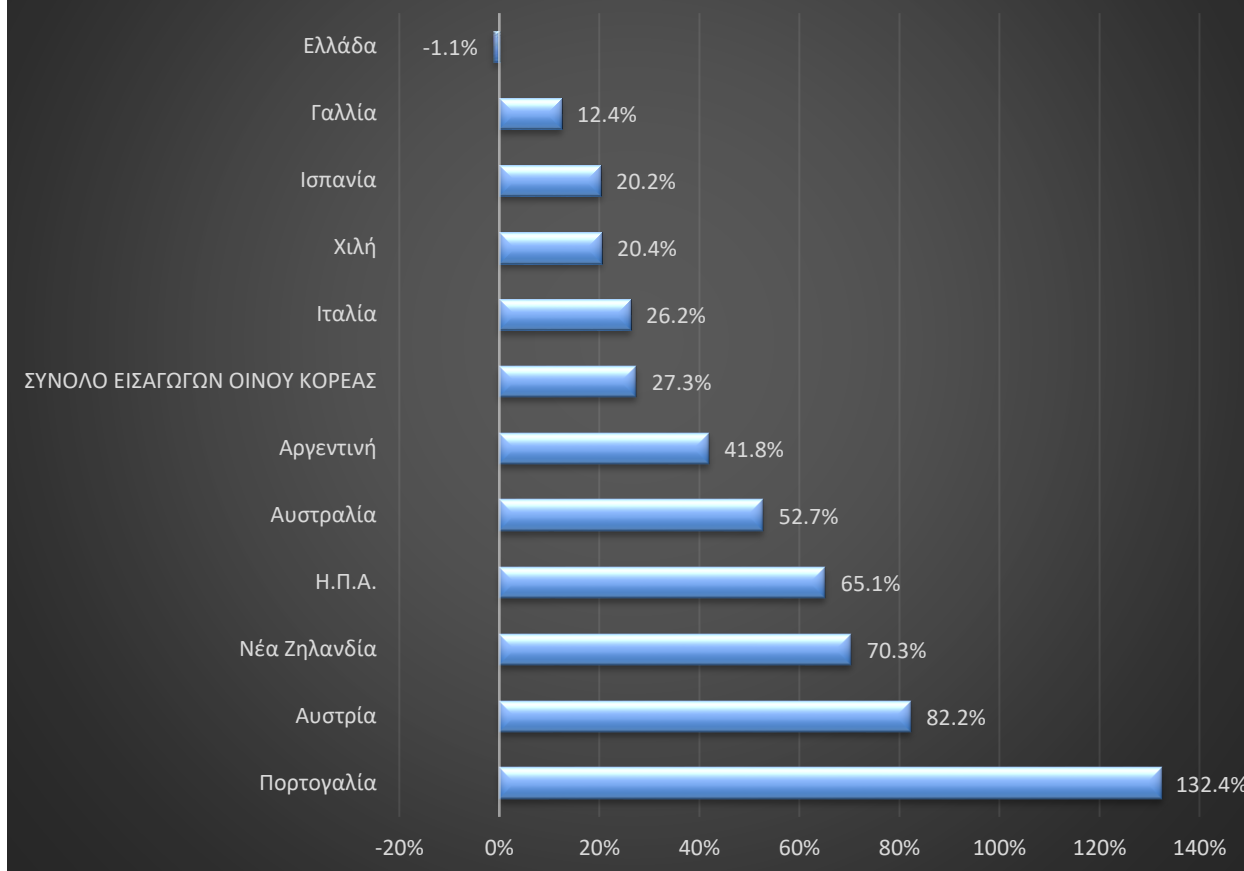
Φυσικά είναι ευνόητο ότι οι ανταγωνίστριες χώρες δεν αδρανούν και, φυσικά, στις περισσότερες περιπτώσεις διαθέτουν το συγκριτικό πλεονέκτημα προγενέστερης από εμάς εισόδου στην αγορά. Σημαντικότερες προμηθεύτριες χώρες της Νοτίου Κορέας είναι η Γαλλία (93,5 εκ. \$ ΗΠΑ), η Χιλή (58,6 εκ. \$ ΗΠΑ), οι ΗΠΑ (56 εκ. \$ ΗΠΑ), η Ιταλία (48,7 εκ. \$ ΗΠΑ), η Ισπανία (25,6 εκ. \$ ΗΠΑ) και η Αυστραλία (19,5 εκ. \$ ΗΠΑ), όπως φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΡΑΣΙΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΚΟΡΕΑΣ, 2019-2020

Κατά το έτος της πανδημίας 2020, στη Νότιο Κορέα γενικά επλήγησαν οι πωλήσεις προϊόντων που είτε είναι ασύμβατα με το μοντέλο διάθεσης μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου είτε δεν επιτρέπεται καν να διατεθούν μέσω αυτού (αλκοολούχα). Ωστόσο, η παρατεταμένη παραμονή κατ' οίκον, είτε λόγω τηλεργασίας ή/και υπακοής στα κρατικά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, αύξησε την κατανάλωση αλκοόλ, στρέφοντας τους καταναλωτές προς τις γνωστότερες εδώ οινοπαραγωγικές χώρες (Γαλλία, Η.Π.Α., Ιταλία) ή προς τα φθηνότερα προϊόντα στην αγορά (Ισπανία, Χιλή, Αυστραλία). Δυστυχώς, καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν αφορά τους ελληνικούς οίνους. Χαρακτηριστικά, ενώ οι εξαγωγές ελληνικού **κρασιού** αυξήθηκαν κατά το πρώτο δίμηνο του 2020 κατά 50%, στην συνέχεια, λόγω έξαρσης της COVID-19 περιορίστηκαν, με αποτέλεσμα να παραμείνουν τελικά ουσιαστικά σταθερές κατά το 2020.

Μεταβολή Εξαγωγών Οίνου Κύριων Προμηθευτριών Χωρών Κορέας 2019-2020

Επίσης, κατά το 2018 σημειώθηκαν ασυνήθιστα ιδιαίτερα αυξημένες εισαγωγές κρασιού στη Νότιο Κορέα και από μη παραδοσιακές οινοπαραγωγούς χώρες, όπως η Μεγάλη Βρετανία, η Αυστρία, η Ουγγαρία, η Μολδαβία και η Σλοβενία. Σε κάποιες από αυτές τις περιπτώσεις, πιθανολογούμε ότι οι επιδόσεις του 2018 ήταν συγκυριακές, όπως στην περίπτωση της Μεγάλης Βρετανίας (διασύνδεση του προϊόντος με την βασιλική οικογένεια) και της Μολδαβίας (πολύ μεγάλες παραγγελίες από έναν μόνο εισαγωγέα), ενώ ακολούθησαν διορθώσεις κατά το 2019-2020.

Μία πρόκληση της παρούσας αγοράς είναι το γεγονός ότι όχι μόνο οι Κορεάτες καταναλωτές αλλά και οι ειδικοί κρασιού ταυτίζουν το κρασί με συγκεκριμένες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Γαλλία. Απόρροια της νοοτροπίας αυτής, είναι η κυριαρχία της Γαλλίας στις εισαγωγές κρασιού στην Κορέα επί συναπτά έτη. Σε συνδυασμό με την καθιέρωση του γαλλικού κρασιού ως premium wine και τη ραγδαία αύξηση της κατανάλωσης των λευκών και αφρωδών οίνων, εκτιμάται πως η κατανάλωση του θα σημειώσει ανοδική πορεία, καθώς οι περισσότερες εισαγωγές τέτοιου είδους κρασιού προέρχονται από τη Γαλλία, τη Χιλή και τη Γερμανία. Αξιοσημείωτη είναι η ηγετική θέση της Χιλής ως χώρα εξαγωγής κρασιού από άποψη ποσότητας. Η ανοδική της πορεία οφείλεται εν μέρει στην Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Νοτίου Κορέας-Χιλής, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2004, και είχε ως αποτέλεσμα την άμεση θεαματική αύξηση των εξαγωγών Χιλιανού κρασιού της τάξεως

του 167,8%. Παράλληλα, επέτυχε σταδιακά να καθιερωθεί μεταξύ των Κορεατών καταναλωτών ως ένα αξιόλογο country brand, το οποίο εξακολουθεί να διατηρεί.

Ακόμη δύο σημαντικοί ανταγωνιστές στους οποίους αξίζει να αναφερθούμε είναι η Ιταλία και η Ισπανία. Το εισαγόμενο κρασί από την Ιταλία παραμένει ένα από τα κυρίαρχα κρασιά στις επιλογές των Κορεατών καταναλωτών, καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη δημοφιλή ιταλική γαστρονομία και άλλα στοιχεία του ιταλικού τουρισμού. Συγκεκριμένα, το 2020 σημείωσε αύξηση της τάξεως του 26,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Εκτιμάται ότι το ιταλικό κρασί θα συνεχίσει να είναι ένα από τις κυρίαρχες επιλογές κρασιού και ότι θα επωφεληθεί από την αυξανόμενη τάση κατανάλωσης λευκού και αφρώδους κρασιού. Από την άλλη πλευρά, το ισπανικό κρασί σε μεγάλο βαθμό εισάγεται στην Κορέα ως bulk wine (χύμα) με χαμηλή τιμή για τοπική εμφιάλωση ή ανάμειξη, όχι μόνο με κρασί από σταφύλι αλλά και με άλλες ποικιλίες οίνου από διάφορα φρούτα (Fruity wine). Αναμένεται ότι η αυξημένη ζήτηση για διαφοροποιημένες γεύσεις είναι πιθανό να οδηγήσει επίσης σε αύξηση της κατανάλωσης του ισπανικού κρασιού κατά τα προσεχή έτη.

Γ. Το ελληνικό κρασί στη Νότια Κορέα

Γ.1.1 Πορεία Εξαγωγών ελληνικού κρασιού

Η επιτυχία του προγράμματος προβολής και προώθησης ελληνικού κρασιού στη Νότιο Κορέα, το οποίο υλοποίησε κατά τα τελευταία έτη το Enterprise Greece πιστοποιείται απλά από την ύπαρξη και σταδιακά αυξανόμενη δημοφιλία και κατανάλωση του προϊόντος στην χώρα της Άπω Ανατολής, παρότι, όπως μας ειπώθηκε χαρακτηριστικά από έναν εισαγωγέα “with regards to competition, the product is still in its infancy”. Αλλά και η γνωριμία με το κρασί γενικότερα και η δημοφιλία του στο Κορεατικό κοινό αποτελεί ένα αρκετά πρόσφατο φαινόμενο, με το συνολικό μέγεθος της αγοράς να μην ξεπερνάει το 1 δις \$ Η.Π.Α..

Χαρακτηριστικά, ενώ η αξία CIF των ελληνικών εξαγωγών κρασιού προς τη Ν. Κορέα το 2013 ήταν μόλις 5.000 δολάρια ΗΠΑ, δηλαδή ουσιαστικά ανύπαρκτες, το 2016 έφτασαν τα 145.000 δολάρια και το 2018 τα 200.000 δολάρια, ενώ το 2019 ανήλθαν σε 234.000 δολάρια και παρουσίασαν σταθεροποιητικές τάσεις κατά το έτος Covid 2020. Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Ν. Κορέας, το ελληνικό κρασί εισέρχεται στη χώρα της Άπω Ανατολής χωρίς την καταβολή εισαγωγικών δασμών.

Η αξία των εξαγωγών μας σημείωσε σημαντική αύξηση (49.2%) τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο του 2020, αλλά στη συνέχεια υπέστησαν τις συνέπειες της εξελισσόμενης επιδημίας κορονοϊού και τελικά παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με το 2019, καθώς μάλιστα δεν πραγματοποιήθηκαν καθόλου εθνικές ενέργειες προώθησης-προβολής του προϊόντος.

Γ.1.2. Προωθητικές ενέργειες και εδραίωση στην αγορά

Στην κορεατική αγορά, υπάρχουν σήμερα δεκάδες ετικέτες ποιοτικού ελληνικού κρασιού από αρκετά οινοποιεία, ενώ εκπροσωπούνται τόσο οι μεγαλύτεροι εξαγωγείς όσο και πολλοί μικρότεροι παραγωγοί. Παρότι η άνοδος των εξαγωγών μας κατά την τελευταία εξαετία υπήρξε εμφανώς θεαματική, σε μεγάλο βαθμό λόγω και της προωθητικής προσπάθειας του Enterprise Greece, σημαντικό ρόλο έχει επίσης διαδραματίσει η σχεδόν ανύπαρκτη βάση των εξαγωγών μας κατά το 2013. Σε κάθε περίπτωση, υπό την αντίθετη οπτική γωνία, χωρίς τις δράσεις του Enterprise Greece σήμερα **δεν θα υπήρχε ουσιαστικά ελληνικό κρασί στη Νότιο Κορέα**. Από εδώ και στο εξής, δεν θα πρέπει να αναμένεται ραγδαία, αλλά μάλλον σταδιακή πρόοδος, με περιστασιακές διορθώσεις. Η επιτυχής προσέγγιση της αγοράς της Νοτίου Κορέας προϋποθέτει υπομονή και επιμονή, μεσομακροπρόθεσμο σχεδιασμό, συνεχή αποτίμηση αποτελεσμάτων και στενή συνεργασία με το Γραφείο ΟΕΥ και τους εισαγωγείς.

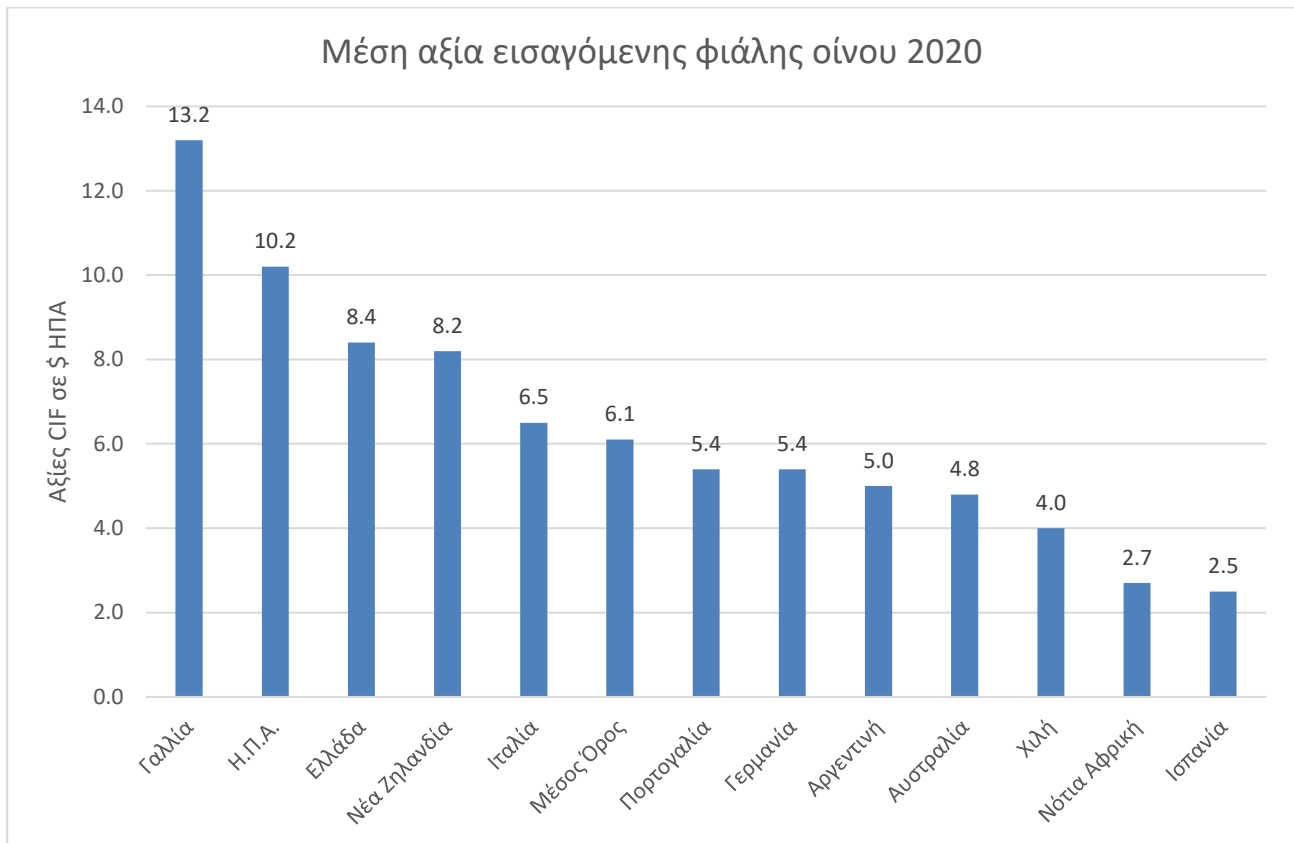
Το κύκλωμα διανομής του ελληνικού κρασιού στη Νότιο Κορέα εξακολουθεί να είναι περιορισμένο, πλην όμως έχει πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα προς τα εμπρός, όπως η παρουσία στις κάβες σημαντικών πολυκαταστημάτων (Lotte) και αλυσίδων εξειδικευμένων καταστημάτων (Wine&More του ομίλου Shinsegae). Σε γενικές γραμμές, το ένα τρίτο του εισαχθέντος ελληνικού κρασιού κατευθύνεται προς επιχειρηματικά δώρα, ένα τρίτο προς τους οινικούς καταλόγους εστιατορίων και ένα τρίτο προς τη λιανική πώληση. Έως το 2016, το ελληνικό κρασί εισαγόταν στη χώρα από δύο μόνο εταιρείες αλλά το πρόγραμμα προώθησης και η ετήσια πρόσκληση αγοραστών στην Ελλάδα έχουν συμβάλει στην προσθήκη τεσσάρων ακόμη εισαγωγέων.

Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι η αγορά Κρασιού της Νοτίου Κορέας χαρακτηρίζεται από υψηλή φορολογία και πολλούς μεσάζοντες, με αποτέλεσμα τα προϊόντα, παρά την απουσία εισαγωγικού δασμού, να φτάνουν στον τελικό καταναλωτή σε πολύ υψηλές τιμές. Προκειμένου να καταστεί αντιληπτός ο τρόπος διαμόρφωσης των τιμών καταναλωτή, θα υποθέσουμε ότι ένα ελληνικό μπουκάλι κρασιού φτάνει στην Κορέα με αξία CIF 10 ευρώ. Η τελική τιμή αγοράς διαμορφώνεται, κατ' εκτίμηση, με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

ΣΤΑΔΙΟ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ	ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΗ ΤΙΜΗ
A	Άφιξη στην Κορέα, τιμή CIF	10 ευρώ
B	Εισαγωγικός δασμός 0%: A X 1	10 ευρώ
C	Φόρος αλκοολούχων (liquor tax) 30% B X 1,3	13 ευρώ
D	Φόρος εκπαίδευσης (education tax) 10% : C X 1,1	14,30 ευρώ
E	Φ.Π.Α. (V.A.T.) 10%: D X 1,1	15,73 ευρώ
F	Δαπάνες εκτελωνισμού (paperwork, inspection, warehousing & transportation), κατ'εκτίμηση 8% επί της τιμής CIF (A) EX1,08	16,98 ευρώ
G	Προμήθεια εμπορικού αντιπροσώπου 15%: FX 1,15	19,5 ευρώ
H	Προμήθεια χονδρεμπόρου 15%: G X 1,15	22,4 ευρώ
I	Περιθώριο κέρδους Πολυκαταστήματος 30%: HX 1,3. Τιμή λιανικής	29,19 ευρώ

Κατά τον τρόπο αυτό, το προϊόν που φτάνει στην Κορέα με τιμή CIF 10 ευρώ, φτάνει τελικά να πωλείται να πωλείται στο ράφι σε τιμή λιανικής σε ένα πολυκατάστημα στα 29 με 30 ευρώ.

Από την άλλη πλευρά, το πρόγραμμα δράσης του Enterprise Greece για τη Νότιο Κορέα επέτυχε και σημαντικά ποιοτικά αποτελέσματα. Έως και το 2014 δεν υπήρχε καμία απολύτως γνώση για το προϊόν τόσο στους επαγγελματίες όσο και στο αγοραστικό κοινό, ενώ πλέον είναι ευδιάκριτος ο σχηματισμός της εικόνας ενός προϊόντος εξαιρετικής ποιότητας, με πλούσια ιστορία και μοναδικά γευσιγνωστικά χαρακτηριστικά (country brand & product image). Η επιτυχία αυτή δύναται να αποτυπωθεί ποσοτικά μέσω της αποτίμησης της μέσης αξίας μιας εισαγόμενης φιάλης ελληνικού κρασιού σε σχέση με τον ανταγωνισμό κατά το 2020:

Από 23 έως 25 Νοεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε στην Σεούλ με μεγάλη επιτυχία το πρώτο σεμινάριο ελληνικού οίνου αποκλειστικά για Κορεάτες γευσιγνώστες. Το εν λόγω εργαστήριο ελληνικού οίνου συνδιοργανώθηκε από το Enterprise Greece και την Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Αμπέλου και Οίνου (ΕΔΟΑΟ), υλοποιήθηκε δε σε αίθουσα της αναδόχου εταιρείας Wine21 Blog στην περιοχή Gangnam, με την ενεργό στήριξη της Ελληνικής Πρεσβείας,

Η εκδήλωση, με τίτλο “Wines of Greece – The World of Greek Wine”, διήρκεσε τρεις πλήρεις ημέρες, με εισηγητή τον Dip. WSET κ. Γρηγόρη Μιχαήλο και προκάλεσε μεγάλο ενδιαφέρον στην εδώ οινική κοινότητα. Συμμετείχαν 22 αξιόλογοι έως διακεκριμένοι Κορεάτες γευσιγνώστες, καλύπτοντας πλήρως την πληρότητα της αίθουσας, ενώ σχηματίστηκε και λίστα αναμονής.

Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκαν εξετάσεις τόσο θεωρητικές όσο και τυφλής γευσιγνωσίας ελληνικών οίνων. Οι 14 επιτυχόντες παρέλαβαν τα διπλώματα αποφοίτησης σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Πρεσβευτική κατοικία στις 19 Ιουνίου τρέχοντος έτους. Επιθυμητός στόχος είναι να καταστούν οι απόφοιτοι ουσιαστικοί και ενεργοί “Πρέσβεις” του ελληνικού κρασιού στην Κορέα. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η πρόσκληση στην Ελλάδα των δύο κορυφαίων στην βαθμολογία προκειμένου να διευρύνουν και να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους γύρω από το ελληνικό κρασί.

Γ.2. Προτάσεις

Οπωσδήποτε, υπό το φως των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της εδώ αγοράς, απαιτείται όχι μόνο επανεκκίνηση του προγράμματος, αλλά και αύξηση του αριθμού των ετησίων δράσεων, έστω και αν αυτές είναι μικρότερου βεληνεκούς. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να καταβληθεί και προσπάθεια ευρύτερης αξιοποίησης των κοινωνικών δικτύων και συνεργασίας με εδώ διασημότητες και influencers. Εννοείται ότι θα πρέπει να αξιοποιηθούν κατάλληλα και οι επιτυχόντες “Greek Wine Ambassadors” του σεμιναρίου εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

Είναι εμφανές ότι η μη έγκριση του προγράμματος δράσης για την Κορέα από το ΥΠ.Α.Α.Τ. για το 2018-2020, λόγω ζητήματος προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας ως προς την αντίστοιχη Κοινοτική, δημιούργησε εξαιρετική δυσκολία στην βέλτιστη υλοποίησή του παρά τις προσπάθειες του Enterprise Greece να διατηρήσει κάποιες ετήσιες δράσεις με χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό του. Επίσης, δεν αποτελεί προφανώς βέλτιστη πρακτική η συγκέντρωση όλων των δράσεων στο πρώτο εξάμηνο του ημερολογιακού έτους και η απουσία μας στο δεύτερο, κρίσιμο, εξάμηνο που οδηγεί στην έντονη αγοραστική κίνηση των εορτών του τέλους του έτους. Το 2020 θα πρέπει εξάλλου να θεωρηθεί εκ των πραγμάτων παρενθετικό, λόγω της έξαρσης της επιδημίας του κορονοϊού.

Η συνολική μας εντύπωση είναι ότι το εν λόγω πρόγραμμα προβολής-προώθησης έχει εξελιχθεί διαχρονικά και αποτελεί πλέον ένα κατασταλαγμένο, συμπαγές και ουσιαστικό μίγμα δράσεων για το ελληνικό κρασί στην Κορέα. Προκειμένου πλέον να έχουμε πιο απτά αποτελέσματα στο πλαίσιο μελλοντικών προωθητικών εκδηλώσεων, είναι απολύτως απαραίτητο να είναι παρούσες περισσότερες ελληνικές οινοποιητικές επιχειρήσεις ώστε να παρουσιάσουν τα προϊόντα τους όπως μόνο εκείνες ξέρουν, όταν βέβαια οι επιδημιολογικές συνθήκες το καταστήσουν εφικτό. Η απουσία τους πάντως από τις προωθητικές δράσεις μεταφέρει ένα μη θετικό μήνυμα προς τις Κορεατικές επιχειρήσεις του κλάδου, ώστε η στρατηγική πρόσκλησης εισαγωγέων, εμπόρων και μεγάλων αγοραστών χάνει ένα μεγάλο μέρος του νοήματός της, καθώς είναι σχεδόν αδύνατο να κλειστεί συμφωνία για ετικέτα που δεν την παρουσιάζει ο παραγωγός της.

Σε ότι αφορά στη συνολική αποτελεσματικότητα του προγράμματος προβολής και προώθησης του ελληνικού κρασιού στην Κορέα, είναι βέβαια γεγονός ότι αυτή τη στιγμή το κόστος του είναι ακριβό σε σχέση με το αποτέλεσμα. Ωστόσο, οι εξαγωγές μας ήταν ουσιαστικά ανύπαρκτες πριν την υλοποίηση του προωθητικού προγράμματος και θα πρέπει πάντα να λαμβάνουμε υπόψη μας ότι τα προωθητικά προγράμματα στις χώρες της Άπω Ανατολής, της Κορέας βέβαια μη εξαιρουμένης, πρέπει να έχουν διάρκεια προκειμένου να αποφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Το κρασί είναι ένα πολύ σημαντικό προϊόν για την εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, καθώς μάλιστα το ακόμη αδύναμο προφίλ μας (weak country branding) συνεχίζει να αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα των ελληνικών εξαγωγών, ιδίως σε τόσο αναπτυγμένες και απαιτητικές

αγορές όσο της Κορέας. Καθώς οι πόροι για την προώθηση των προϊόντων μας και την βελτίωση του ελληνικού brand είναι καταφανώς περιορισμένοι, πιστεύουμε ότι ακριβά προγράμματα, όπως αυτό του κρασιού, θα πρέπει να συνδυάζονται με την επιπλέον προβολή τόσο της ελληνικής γαστρονομίας και των επώνυμων προϊόντων της όσο και του τουριστικού μας προϊόντος. Η προβολή των επιπλέον κλάδων θα έχει ως τελικό αποτέλεσμα την αναβάθμιση του συνολικού παραγωγικού προφίλ της χώρας μας με αυτονόητα πολλαπλασιαστικά θετικά αποτελέσματα για όλα τα προϊόντα της.

Η πραγματική απογείωση του ελληνικού κρασιού στην Κορεατική αγορά αναμένεται να λάβει χώρα όταν εμπλακούν πλέον ενεργά στη διανομή του μεγάλοι όμιλοι εταιρειών, οι οποίοι ελέγχουν πολυεπίπεδα την οικονομική δραστηριότητα στη χώρα. Η επίτευξη όμως του στόχου αυτού, όπως προαναφέραμε, αποτελεί μια αργή διαδικασία, η οποία προϋποθέτει απόλυτα τη συνέχεια και συνέπεια της πολιτικής προβολής και προώθησης του προϊόντος σε βάθος χρόνου.

Γ. Μπύρα.

- Ενδιαφέρον προϊόν με υψηλή κατανάλωση και προοπτικές, καθώς και πολύ αξιόλογες εισαγωγές από την Ευρώπη. Εκτός Ε.Ε., ο ανταγωνισμός προέρχεται από Η.Π.Α., Κίνα και Ιαπωνία. Δεν καταγράφονται ακόμη ελληνικές εξαγωγές.
- Οι εγχώριες μπύρες lager γερμανικού τύπου καλύπτουν το 90% της αγοράς.
- Τόσο η μαύρη μπύρα όσο και η μπύρα χωρίς αλκοόλ αυξάνουν αργά αλλά σταθερά τα μερίδια αγοράς τους. Το ίδιο ισχύει και για τις μικροζυθοποιίες.
- Οι εισαγωγές μπύρας σημείωσαν κάμψη 19,2% εντός του 2020, καθώς οι συνθήκες πανδημίας έστρεψαν το καταναλωτικό κοινό προς τα εγχώρια προϊόντα.

Α. Διαδικασίες Εισαγωγής Μπύρας από την Ε.Ε. στη Νότιο Κορέα

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Στο πλαίσιο αυτό, ο βασικός εισαγωγικός δασμός του 30% επί της αξίας για την μπύρα (Δασμολογική Κλάση 2203) δεν υφίσταται πλέον, καθώς η ΣΕΣ ορίζει **εισαγωγικό δασμό της τάξης του 7%** για την μπύρα που εισάγεται στη Νότιο Κορέα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σημειώνουμε ωστόσο ότι, στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου Η.Π.Α. – Νοτίου Κορέας (KORUS FTA Treaty), η αμερικανική μπύρα εισέρχεται στην Κορέα από 1/1/2018 με **μηδενικό εισαγωγικό δασμό**.

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “**Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα**” από την Τελωνιακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β’/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνιακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων

<https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiak-es-ypiresies/plirofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiim- eni-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία _ Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησησιακής Καταγωγής**” στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No. (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο βσικός δασμός του 30% και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται μερικά, ώστε να ισχύσει ο δασμός του 7%. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί του 130% της αξίας (αξία CIF & εισαγωγικός δασμός), αντί για το 107% και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Η διαφορά αυτή είναι βέβαια ιδιαίτερα σημαντική σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά και για ένα προϊόν μικρής αξίας μονάδας πώλησης. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή αποτελεί μια λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^{ης} Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία επιλύθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα συστατικά του προϊόντος, και κυρίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο

https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982.

Μεγάλη προσοχή πρέπει να δίνεται και στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Με μειωμένη περιεκτικότητα σε ...** (Ποια είναι η φυσιολογική περιεκτικότητα; Πόσο μειωμένη; Ποιος το πιστοποιεί αυτό; Ο Οργανισμός που το βεβαιώνει είναι πιστοποιημένος; Ποια η ακριβής επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία από ένα προϊόν με μειωμένη ποσότητα του συστατικού αυτού;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Προκειμένου να εισαχθεί μύρα στη Νότιο Κορέα απαιτείται εγγραφή στα μητρώα του Κορεατικού Υπουργείου Ministry of Food and Drug Safety (MFDS) τόσο του αλλοδαπού εξαγωγέα όσο και του Κορεάτη εισαγωγέα. Για να εκτελωνιστεί το προϊόν, απαιτείται η προσκόμιση των ακόλουθων παραστατικών:

- Registration of Foreign Manufacturer
- Certification of Registration of Importer
- Licence to Import and Deal in Alcohol
- Import Declaration for Foodstuffs
- Country of Origin Labelling
- (for organic product) Certificate of Organic Food

Όλες οι εισαγόμενες στην Κορέα μπίρες πρέπει να φέρουν επιπρόσθετες ετικέτες στα Κορεατικά, οι οποίες δεν θα πρέπει να επικαλύπτουν τις αρχικές τους ετικέτες. Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο MFDS, οι ετικέτες αυτές θα πρέπει να περιέχουν:

- Product Name
- Country of Origin
- Product Type
- Importer's name, address and phone number
- Date of bottling
- Alcohol percentage and product volume
- Name of major ingredients
- Name of place where the product can be returned or exchanged in case the product has defects
- Instructions for proper storage
- Name of food additives used
- Mandatory health warning clause
- Mandatory warning clause against liquor sales to minors
- Name of designated distribution channel (if bottles are sold in retail stores)

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Όταν αποστέλλονται δείγματα προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Beer in Aluminum Cans 500 ml	3	0,5 euro
Beer in Glass Bottles 330 ml	5	0,4 euro

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

B. Η αγορά μύρας της Νοτίου Κορέας

Η μύρα αποτελεί ένα ιδιαίτερα δημοφιλές ποτό για το Κορεατικό κοινό, το οποίο καταναλώνεται σε μεγάλες ποσότητες. Μια ποικιλία παραγόντων συμβάλουν στην διαχρονική αύξηση της κατανάλωσης, μεταξύ των οποίων:

- Οι τάσεις για μια πιο υγιεινή διατροφή, οι οποίες ευνοούν την κατανάλωση ποτών με χαμηλότερη περιεκτικότητα σε αλκοόλ έναντι κυρίως του παραδοσιακού soju (πολλές φορές η μύρα καταναλώνεται προσθέτοντας μια μεζούρα soju στο ποτήρι – το κοκτέιλ ονομάζεται “somaek”). Οι πωλήσεις μύρας στη χώρα ξεπέρασαν εκείνες του soju ήδη από το 2015,
- Η σταθερά υψηλή κατανάλωση από τους νέους και τον γυναικείο πληθυσμό, και
- Η κάμψη της Κορεατικής οικονομίας που δημιουργεί τάση στροφής σε χαμηλότερης αξίας ποτά.

Οι ετήσιες πωλήσεις μύρας στη Νότιο Κορέα ανέρχονται σε 2 δις \$ Η.Π.Α. Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση μύρας στη χώρα αγγίζει τα 45 λίτρα. Μεγαλύτεροι καταναλωτές είναι οι νέοι και οι γυναίκες, ενώ το προϊόν καταναλώνεται κυρίως σε εστιατόρια, ταβέρνες, pubs, μπουραρίες και λιγότερο κατ’ οίκον. Οι εργαζόμενοι ενήλικες συνήθως καταναλώνουν μύρα μετά την εργάσιμη ημέρα μαζί με τον προϊστάμενο και τους συναδέλφους τους. Οι Κορεάτες αγαπούν πολύ να συνοδεύουν τηγανητό κοτόπουλο με μύρα (ο συνδυασμός λέγεται “chi-maek”). Πολλές pubs προσφέρουν σχεδόν αποκλειστικά chi-maek στην πελατεία τους.

Το 90% της αγοράς καλύπτεται από εγχώρια παραγόμενες μύρες, το ποσοστό αυτό είναι ωστόσο φθίνον. Η μορφή της αγοράς είναι ολιγοπωλιακή, καθώς τρεις εταιρείες κατέχουν την μερίδα του λέοντος, η **Oriental Brewery Company Co., Ltd.** (Brands: Cass, OB, Cafri) κατέχει το 60% της αγοράς, η **Hite-Jinro Co.** (Brands: Terra, Hite, Max, Stout, Filite) το 26% της αγοράς και η **Lotte Chilsung Co.** (Brands: Kloud, Fitz) το 4% της αγοράς. Ο περιορισμένος ανταγωνισμός έχει ωθήσει στην ανάπτυξη και προσφορά πρακτικά ομοιόμορφων lagers μέτριας ποιότητας και μάλλον ουδέτερης γεύσης. Το 97% της κατανάλωσης μύρας στη Νότιο Κορέα αφορά lagers, παρότι οι πωλήσεις μύρας χωρίς αλκοόλ και μαύρης μύρας (dark beer) αυξάνουν με ταχείς ρυθμούς. Το κυριότερο κριτήριο στην αγορά μύρας εξακολουθεί να είναι η τιμή, ωστόσο το ειδικό βάρος του “υγιεινού” προϊόντος (με χαμηλή περιεκτικότητα ή χωρίς αλκοόλ) και της νεοτερίζουσας γεύσης είναι όλο και μεγαλύτερο σε μια κοινωνία που αποδίδει μεγάλη πλέον σημασία στον υγιεινό τρόπο διατροφής αλλά και στις νέες τάσεις.

Οι μικροζυθοποιείες (microbreweries) αποτελούν ένα πολύ πρόσφατο φαινόμενο στην Κορέα. Υπάρχουν σήμερα στην χώρα 100 περίπου εξ αυτών πλην όμως το μερίδιο αγοράς τους παραμένει μικρό, κάτω του 1% της συνολικής κατανάλωσης.

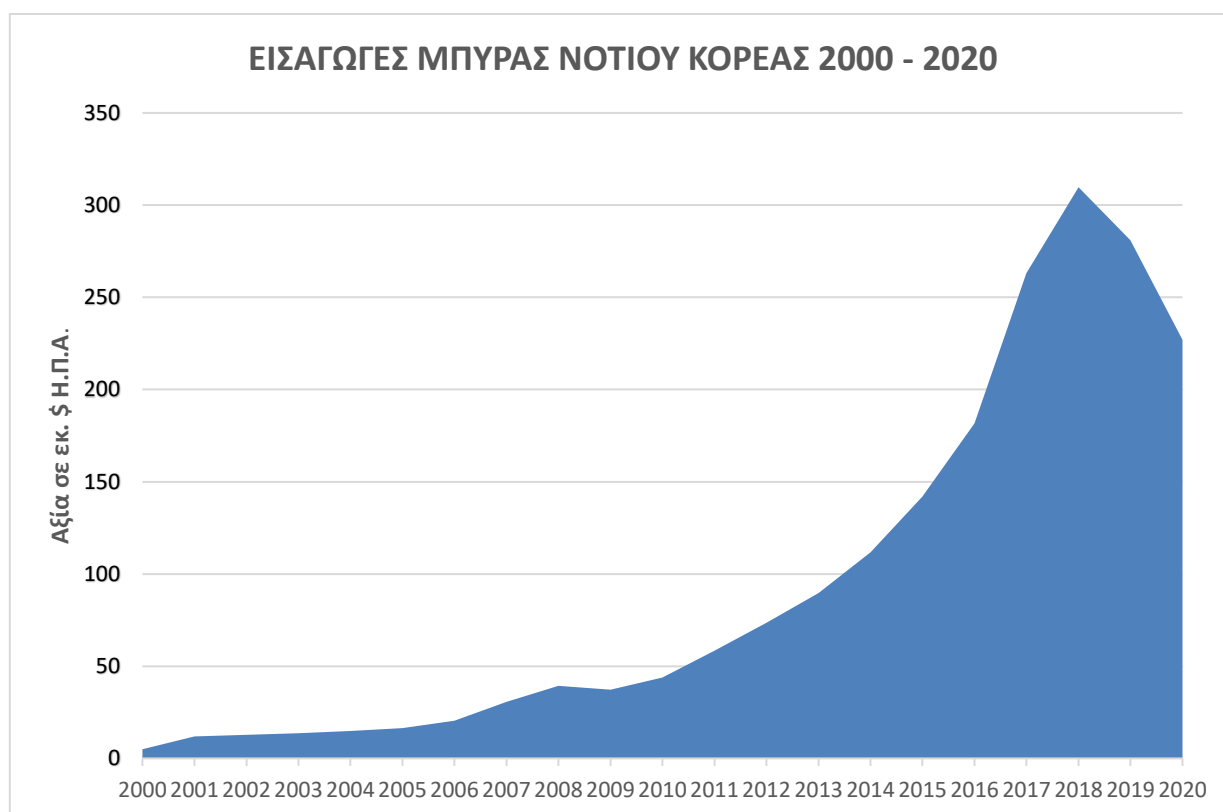
Η ομοιομορφία και μέτρια ποιότητα της εγχώριας παραγωγής στρέφει σταδιακά το καταναλωτικό κοινό προς εισαγόμενα προϊόντα, ενώ πολλές εισαγόμενες ετικέτες προχωρούν σε ιδιαίτερα ανταγωνιστική, αρχική τουλάχιστον, τιμολόγηση προκειμένου να ενθαρρύνουν τόσο την δοκιμή του προϊόντος όσο και την τοποθέτησή του στην αγορά. Η τάση αυτή εντείνεται περαιτέρω εξαιτίας της κατά μέσο όρο αύξησης της τιμής χονδρικής των εγχωρίων ζύθων κατά 5% περίπου λόγω της νομοθεσίας της κυβέρνησης του κ. Moon για αύξηση του κατώτατου ημερομισθίου στην χώρα.

Οι εισαγωγές μπίρας της Νοτίου Κορέας αυξήθηκαν από 11,9 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2001 σε 58,4 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2011, 141,9 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2015 και 309,7 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018 για να σημειώσει το 2019 διορθωτική κάμψη στα 280,9 εκ. \$ Η.Π.Α. και το 2020 (εν μέσω πανδημίας) στα 226,9 εκ. \$ Η.Π.Α.. Επισημαίνουμε ότι η αξία των εισαγωγών υπερδιπλασιάστηκε το 2018 σε σχέση με το 2015, ενώ παρουσίασε αύξηση 18 % σε σχέση με το 2017. Η εισαγόμενη μπίρα καλύπτει πλέον το 10% περίπου της αγοράς με τάσεις αυξητικές, καθώς το καταναλωτικό κοινό στρέφεται πλέον προς προϊόντα υψηλότερης ποιότητας με πλουσιότερη και πιο διαφοροποιημένη γεύση.

Εισαγωγές Μπίρας (Κλάση 2203) Νοτίου Κορέας			
Έτος	Αξία σε εκ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (χιλ. τόνοι)	Αξία (\$ CIF/kg)
2000	5	8,3	0,60
2001	11,9	19,5	0,61
2002	12,8	20	0,64
2003	13,7	20,7	0,66
2004	14,8	21,3	0,69
2005	16,5	22,8	0,72
2006	20,5	26,9	0,76
2007	30,6	35,8	0,85
2008	39,4	43,2	0,91
2009	37,2	41,5	0,90
2010	43,8	48,7	0,90
2011	58,4	59	0,99
2012	73,6	74,7	0,99
2013	89,7	95,2	0,94
2014	111,7	119,5	0,93

2015	141,9	170,9	0,83
2016	181,6	220,5	0,82
2017	263,1	331,2	0,79
2018	309,7	388	0,80
2019	280,9	360,1	0,78
2020	226,9	277,9	0,82

Οι εισαγωγές μπίρας κατά το 2020 σημείωσαν κάμψη της τάξης του 19,2%, καθώς αφενός εν μέσω πανδημίας το καταναλωτικό κοινό επέστρεψε προς τις φτηνότερες εγχώριες μάρκες, αφετέρου οι σημαντικές εισαγωγές από την Ιαπωνία υπέστησαν άτυπο εμπάργκο από το καταναλωτικό κοινό (πτώση 85,7%) λόγω της επιδείνωσης των διμερών πολιτικών σχέσεων.

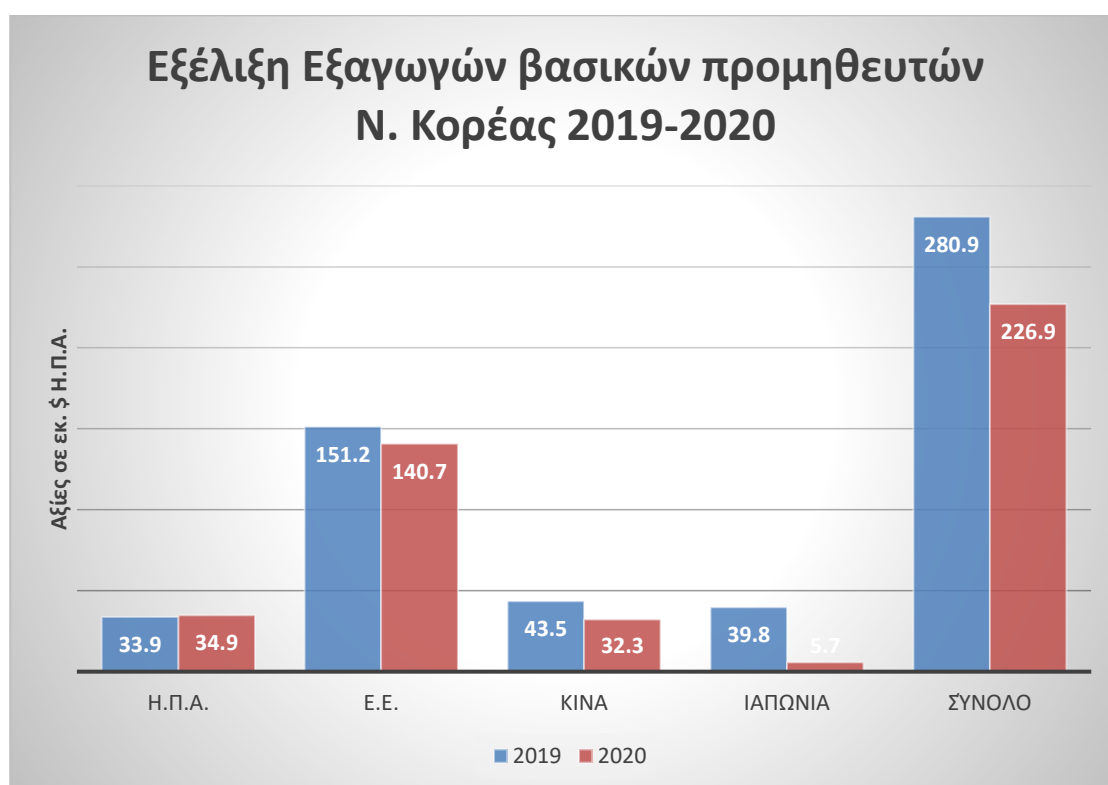
Κύριος προμηθευτής της Νοτίου Κορέας κατά το παρελθόν έτος υπήρξε η **Ολλανδία** (40,7 εκ. \$ Η.Π.Α., 17,9% της συνολικής αξίας εισαγωγών), ακολουθούμενη από τις **Η.Π.Α.** (34,9 εκ. \$ Η.Π.Α., 15,4% της συνολικής αξίας) και την **Κίνα** (32,3 εκ. \$ Η.Π.Α., 14,3% της συνολικής αξίας), ενώ οι εισαγωγές από την παραδοσιακά πρώτη **Ιαπωνία** έχουν πέσει πολύ χαμηλά (5,7 εκ. \$ Η.Π.Α., 2,5% της συνολικής αξίας) λόγω των δυσμενών διμερών πολιτικών σχέσεων. Σημειώνεται ότι, πέραν του ανταγωνισμού από **Η.Π.Α., Κίνα και Ιαπωνία**, η πλειοψηφία των Κορεατών καταναλωτών τείνουν να θεωρούν την Ευρώπη ως την κύρια προέλευση διαφοροποιημένων γεύσεων και τύπων ποιοτικής μπίρας. Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, ο εισαγωγικός δασμός για την μπίρα που εισάγεται από την Ε.Ε. είναι **της τάξης του 7%** (έναντι του βασικού

εισαγωγικού δασμού 30% που καταβάλουν οι Ιαπωνικές μύρες. Αντίθετα, η μύρα από τις Η.Π.Α. εισέρχεται στην Κορέα χωρίς καταβολή εισαγωγικού δασμού.). Ως αποτέλεσμα, σημειώνονται επίσης αξιόλογες εισαγωγές από το **Βέλγιο** (26,7 εκ. \$ Η.Π.Α., 11,8% της συνολικής αξίας), την **Πολωνία** (18,6 εκ. \$ Η.Π.Α., 8,2% της συνολικής αξίας), την **Γερμανία** (17,7 εκ. \$ Η.Π.Α., 7,8% της συνολικής αξίας), την **Ιρλανδία** (16,7 εκ. \$ Η.Π.Α., 7,3% της συνολικής αξίας), την **Δανία** (7,3 εκ. \$ Η.Π.Α., 3,2% της συνολικής αξίας), και την **Τσεχία** (4,9 εκ. \$ Η.Π.Α., 2,2% της συνολικής αξίας).

Εντός του 2020, οι συνολικές εισαγωγές μύρας της Νοτίου Κορέας μειώθηκαν κατά 19,2%, εκ των οποίων, οι εισαγωγές από την Ε.Ε. σημείωσαν πτώση της τάξης του 6%, από Κίνα 25,6% και από την Ιαπωνία, όπως προείπαμε, έπεσαν κατακόρυφα κατά 85,7%. Αντίθετα, οι εισαγωγές από τις Η.Π.Α., βοηθούμενες και από τον μηδενικό εισαγωγικό δασμό, αυξήθηκαν οριακά κατά 2,8%. Η σημαντική πτώση των εισαγωγών από την Κίνα αποδίδεται πρωτίστως στην σχεδόν πλήρη ανυπαρξία Κινέζων τουριστών στη Νότια Κορέα το 2020, λόγω περιοριστικών μέτρων πανδημίας, ενώ η κάμψη που παρατηρείται στις εισαγωγές από την Ε.Ε. οφείλεται κυρίως στην σχετικά υψηλή τιμή των ευρωπαϊκών προϊόντων.

	2019 (εκ. \$ Η.Π.Α.)	2020 (εκ. \$ Η.Π.Α.)	% Μεταβολή
Η.Π.Α.	43,5	32,3	+2,8%
Ε.Ε.	39,8	5,7	-6%
Κίνα	33,9	34,9	-25,6%
Ιαπωνία	151,2	140,7	-85,7%
ΣΥΝΟΛΟ	280,9	226,9	-19,2%

Στην Κορέα, οι προαναφερθείσες τρεις σημαντικότερες εταιρείες παραγωγής εγχώριας μπίρας αποτελούν και τους μεγαλύτερους εισαγωγείς. Κατά τον τρόπο αυτό, η **Oriental Brewery Company** (www.obbeer.co.kr) εισάγει τις Budweiser, Hoegaarden, Corona, Beck's, Stella Artois, Leffe, Suntory & Löwenbräu, η **Hite-Jinro** (<http://en.hitejinro.com>) τις Carlsberg, Kirin, Singha, Kronenbourg, Tooheys Brothers και η **Lotte Chilsung** (<https://company.lottechilsung.co.kr/eng/main/index.do>) τις Miller, Coors, Bluemoon & Asahi. Άλλοι αξιόλογοι εισαγωγείς είναι η **BL International Co., Ltd.** (<http://blint.co.kr>), η **Sanmi Industrial Co., Ltd.** (<http://sanmi.co.kr>), η **AE Brands Korea** (www.pilsner.co.kr) και η **BeerK Co., Ltd.** (www.beerkorea.net).

Στην Κορέα λαμβάνει χώρα η ετήσια, εξειδικευμένη στο χώρο της μπίρας, διεθνής έκθεση Korea International Beer Expo (KIBEX, www.beerexpo.kr). Η επόμενη KIBEX προγραμματίζεται να διεξαχθεί υβριδικά από τις 17 έως τις 19 Μαΐου 2021.

Ακολουθεί πίνακας με ενδεικτική καταγραφή εισαγόμενων ετικετών μπίρας στην Κορέα, χώρα προέλευσης, διατιθέμενες συσκευασίες, τιμές λιανικής και στοιχεία εισαγωγέων. Οι πλέον δημοφιλείς συσκευασίες είναι τα γυάλινα μπουκάλια των 330 ml και τα κουτάκια αλουμινίου των 500 ml.

Name & Country of Origin	Packaging & Retail Price	Importing company and contact details
Miller/ U.S.	Bottle 330ml & Can 473ml 3700 won	Lotte Chilsung Beverage Co.,Ltd. 82 2 3479 9114 https://company.lottechilsung.co.kr/eng/main/index.do
Blue Moon/ U.S.	Can 473ml	Lotte Chilsung Beverage Co.,Ltd. 82 2 3479 9114 https://company.lottechilsung.co.kr/eng/main/index.do
Heineken/ Netherland	Bottle 330ml & Can 500ml 3900 won	Heineken Korea Inc. 82 2 558 8553 www.heineken.co.kr
Apple Fox/ Singapore	Can 500ml	Heineken Korea Inc. 82 2 558 8553 www.heineken.co.kr
Peroni Nastro Azzurro/ Italy	Bottle 330ml & Can 500ml 4200 won	AE Brands Korea 82 2 3019 6000 http://www.pilsner.co.kr/
Kozel Dark/ Czech Republic	Bottle 330ml & Can 500ml 3800 won	AE Brands Korea 82 2 3019 6000 http://www.pilsner.co.kr/
Grolsch/ Netherland	Bottle 330ml & Can 500ml 2500 ~ 3000won	AE Brands Korea 82 2 3019 6000 http://www.pilsner.co.kr/
Pilsner Urquell	Can 500ml	AE Brands Korea 82 2 3019 6000 http://www.pilsner.co.kr/
San Miguel/ Philippine	Can 500ml 3900 won	Sanmi Industrial Co.,Ltd. 82 2 553 6861 http://sanmi.co.kr
Paulaner HefeWeiss/ Germany	Can 500ml 3000 won	BL International Co.,Ltd. 82 1670 2337 http://blint.co.kr/
Amstel/ Netherland	Bottle 330ml & Can 500ml	BL International Co.,Ltd. 82 1670 2337 http://blint.co.kr/

Schmucker Hefe Weizen	Can 500ml 4500won	Schmucker Korea Co.,Ltd. 82 31 793 6947 www.schmucker.co.kr
Tsingtao/ China	Bottle 330ml, 640ml 4200 won & Can 330ml, 500ml 3200won	BeerK Co.,Ltd. 82 2 529 6525 http://www.beerkorea.net/
Edinger/ Germany	Bottle 330ml, 500ml & Can 500ml 4200won	BeerK Co.,Ltd. 82 2 529 6525 http://www.beerkorea.net/
Magners/ Ireland	Can 500ml	BeerK Co.,Ltd. 82 2 529 6525 http://www.beerkorea.net/
Laoshan/ China		BeerK Co.,Ltd. 82 2 529 6525 http://www.beerkorea.net/
Blanc 1664/ France	Can 500ml 4400 won	Hitejinro Co 82 80 210 0150 http://en.hitejinro.com/
Kirin/ Japan	Can 500ml 3900 won	Hitejinro Co 82 80 210 0150 http://en.hitejinro.com/
Leffe Blond, Brune/ Belgium	Can 500ml 4500 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Suntory Premium/ Japan	Can 500ml 4300 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Hoegaarden/ Belgium	Bottle 330ml & Can 500ml 4000 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Budweiser/ U.S.	Bottle 330ml & Can 473ml 3300 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Stella Artois/ Belgium	Bottle 330ml & Can 500ml 3900 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Harbin/ China	Can 500ml 3800 won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Corona/ Mexico	Bottle 355ml 3100won	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr

Beck's/ Germany		Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Suntory/ Japan		Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Goose Island/ U.S.	Can500ml	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr
Patagonia/ Argentina	Can500ml	Oriental Brewery Co.,Ltd. 82 2 2149 5227 www.obbeer.co.kr

Ενδεικτική ισοτιμία: 1 ευρώ = 1.330 Γουόν Κορέας

Η αγορά αλκοολούχων της Νοτίου Κορέας χαρακτηρίζεται από υψηλή φορολογία και πολλούς μεσάζοντες, με αποτέλεσμα τα προϊόντα, παρά τον χαμηλό εισαγωγικό δασμό, να φτάνουν στον τελικό καταναλωτή σε πολύ υψηλές τιμές. Προκειμένου να καταστεί αντιληπτός ο τρόπος διαμόρφωσης των τελικών τιμών καταναλωτή, θα υποθέσουμε ότι ένα ελληνικό μπουκάλι μπύρας φτάνει στην Κορέα με αξία CIF 1 ευρώ. Η τελική τιμή αγοράς διαμορφώνεται, κατ' εκτίμηση, με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

ΣΤΑΔΙΟ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ	ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΗ ΤΙΜΗ
A	Άφιξη στην Κορέα, τιμή CIF	1 ευρώ
B	Εισαγωγικός δασμός 7%: A X 1,07	1,07 ευρώ
C	Φόρος αλκοολούχων (liquor tax) 30%: B X 1,3	1,391 ευρώ
D	Φόρος εκπαίδευσης (education tax) 10%: C X 1,1	1,53 ευρώ
E	Φ.Π.Α. (V.A.T.) 10%: D X 1,1	1,683 ευρώ
F	Δαπάνες εκτελωνισμού (paperwork, inspection, warehousing & transportation), κατ' εκτίμηση 8% επί της τιμής CIF (A)	1,818 ευρώ
G	Προμήθεια εμπορικού αντιπροσώπου 15%: F X 1,15	2,09 ευρώ
H	Προμήθεια χονδρεμπόρου 15%: G X 1,15	2,4 ευρώ
I	Περιθώριο κέρδους Supermarket 20%: H X 1,2 Τιμή λιανικής	2,88 ευρώ

Κατά τον τρόπο αυτό, το προϊόν που φτάνει στην Κορέα με τιμή CIF 1 ευρώ, φτάνει τελικά να πωλείται να πωλείται στο ράφι σε τιμή λιανικής 2,9 ευρώ, αν όχι περισσότερο.

Ο Κορεατικός Κώδικας Τροφίμων και Ποτών, προβλέπει τα ακόλουθα πρότυπα ασφαλείας (safety standards) για την μύρα:

Κατηγορία	Προβλεπόμενα πρότυπα ασφαλείας
Κύρια συστατικά	Malt (barley and wheat), Hop, Water, Starch ingredients (including wheat, rice, barley, corn, potato & starch)
Μεθανόλη	Όχι πάνω από 0,5 mg/ml
Περιεκτικότητα σε αλκοόλ	Όχι άνω του 25%. Η αναγραφόμενη περιεκτικότητα δεν πρέπει να απέχει άνω του 0,5% από την πραγματική
Επιτρεπόμενα πρόσθετα	Aspartame, Stevioside, Sorbitol, Sucralose, Lactose, Acesulfame K, Erythritol, Xylitol, Milk, Milk powder, Milk cream, Casein, Arabic gum, Pectin, Carbon dioxide gas, Sugars, Caramel, Tannic acid, all coloring and flavoring agents allowed in the Korea Food Additive Code
Χαρακτηρισμός Lite	Εφόσον το προϊόν δεν αποδίδει άνω των 30 kcal θερμίδων ανά 100 ml

Η νομοθεσία της Νοτίου Κορέας απαιτεί την προσθήκη μιας ετικέτας στα Κορεατικά για όλα τα εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά. Συνήθως πρόκειται για ένα sticker που επικολλά ο εισαγωγέας στο πίσω μέρος της φιάλης στις αποθήκες, πριν περάσει το προϊόν από τον τελωνειακό έλεγχο.

Παρά τον έντονο ανταγωνισμό, πιστεύουμε ότι η Κορεατική αγορά μύρας θα πρέπει να προσελκύσει το ενδιαφέρον των ελληνικών ζυθοποιείων, κάτι που δεν έχει υποπέσει μέχρι σήμερα στην αντίληψή μας. Το Γραφείο μας είναι ανά πάσα στιγμή διαθέσιμο για να συνδράμει στην προσπάθεια αυτή.

Δ. Εμφιαλωμένο Νερό, Water Drinks, Αναψυκτικά.

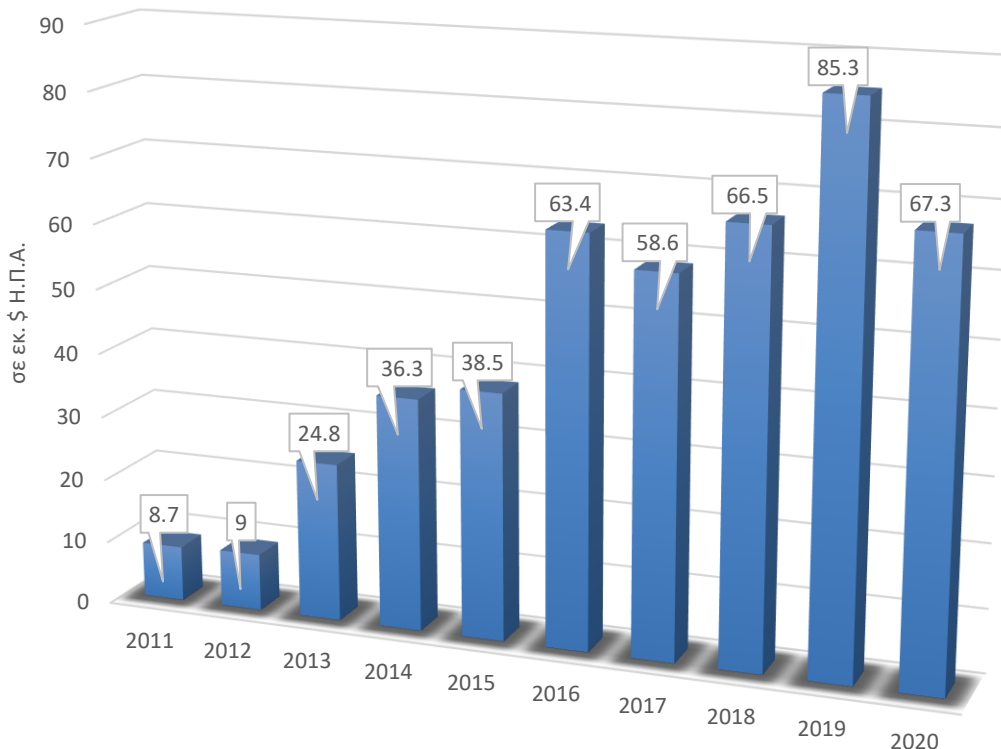
- Ενδιαφέρουσα αγορά, ιδίως για το αεριούχο νερό, τα αναψυκτικά και τα water drinks. Περιορισμένες Ελληνικές εξαγωγές.

Το εμφιαλωμένο νερό (δασμολογική κλάση 220110) είναι ένα σχετικά νέο προϊόν για την αγορά της Νοτίου Κορέας, καθώς η πώλησή του επιτράπηκε μόλις το 1995 (έως τότε το Σύνταγμα της Κορέας προέβλεπε ότι οι φόροι που πληρώνουν οι πολίτες της χώρας τους δίνουν αδιαπραγμάτευτα το δικαίωμα σε πόσιμο τρεχούμενο νερό). Ο κλάδος ωστόσο αναπτύχθηκε γρήγορα κατά τα τελευταία 20 χρόνια, ως αποτέλεσμα κυκλοφορούν σήμερα γύρω στις 200 ετικέτες εμφιαλωμένου μεταλλικού και αεριούχου νερού. Σε ότι αφορά το μεταλλικό νερό, την μερίδα του λέοντος κατέχουν τα εγχώρια προϊόντα, καθώς η Νότια Κορέα πραγματοποιεί και εξαγωγή νερού κυρίως στις Η.Π.Α., Ρωσία, Ιαπωνία και Φιλιππίνες. Η κατάσταση αντιστρέφεται για το αεριούχο νερό, όπου τον πρώτο λόγο έχουν τα εισαγόμενα προϊόντα.

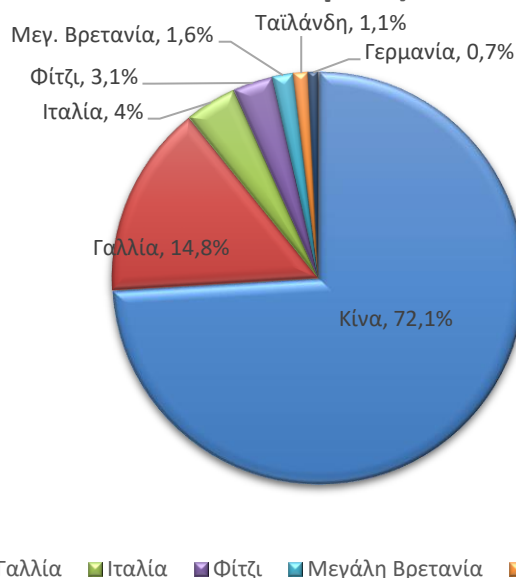
Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, το εμφιαλωμένο νερό προελεύσεως Ε.Ε. εισάγεται στην χώρα της Άπω Ανατολής με εισαγωγικό δασμό 5% επί της αξίας, εφόσον βέβαια ο εξαγωγέας έχει προβεί στην έκδοση “**Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα**” από την Τελωνειακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένη η επιχείρησή του. Η ανωτέρω προϋπόθεση έχει εφαρμογή για αποστολή εμπορεύματος αξίας άνω των 6.000 ευρώ.

Το μέγεθος της αγοράς εμφιαλωμένου νερού της Κορέας ήταν 800 εκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α. το 2018 και έφτασε το 1 δις δολάρια το 2020. Εξ αυτών, το 15% περίπου αντιστοιχεί σε προϊόντα αεριούχου νερού. Η αξία των εισαγωγών νερού της Κορέας αυξήθηκε από 8,7 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2011 σε 66,5 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018, 85,3 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2019 και 67,3 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2020. Κυριότεροι προμηθευτές είναι η Κίνα (Baeksansu), η Γαλλία (Perrier), η Ιταλία (San Pellegrino, San Benedetto), τα νησιά Φίτζι, η Μεγάλη Βρετανία και η Γερμανία (Gerolsteiner). Οι εισαγωγές εμφιαλωμένου νερού από την Ευρώπη έχουν αναμφισβήτητα ευνοηθεί από το αυξανόμενο κύμα Κορεατών επισκεπτών προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ηπείρου. Η χώρα μας πραγματοποίησε το 2020 περιορισμένες εξαγωγές αεριούχου εμφιαλωμένου νερού (Σουρωτή) αξίας 26 χιλ. δολ. ΗΠΑ.

Εισαγωγές εμφιαλωμένου νερού Νοτίου Κορέας

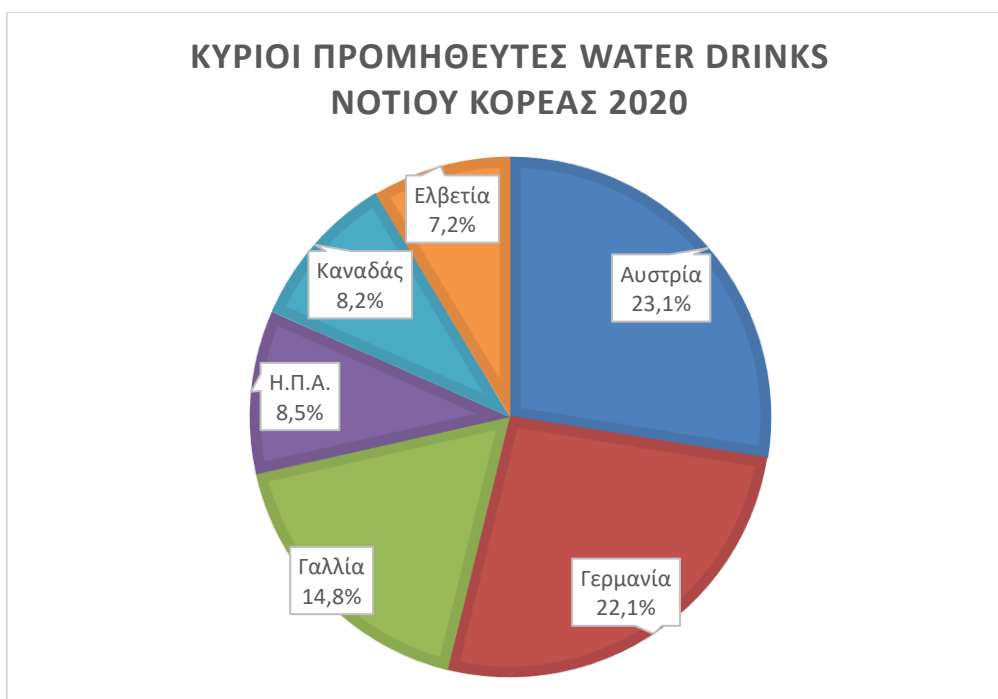
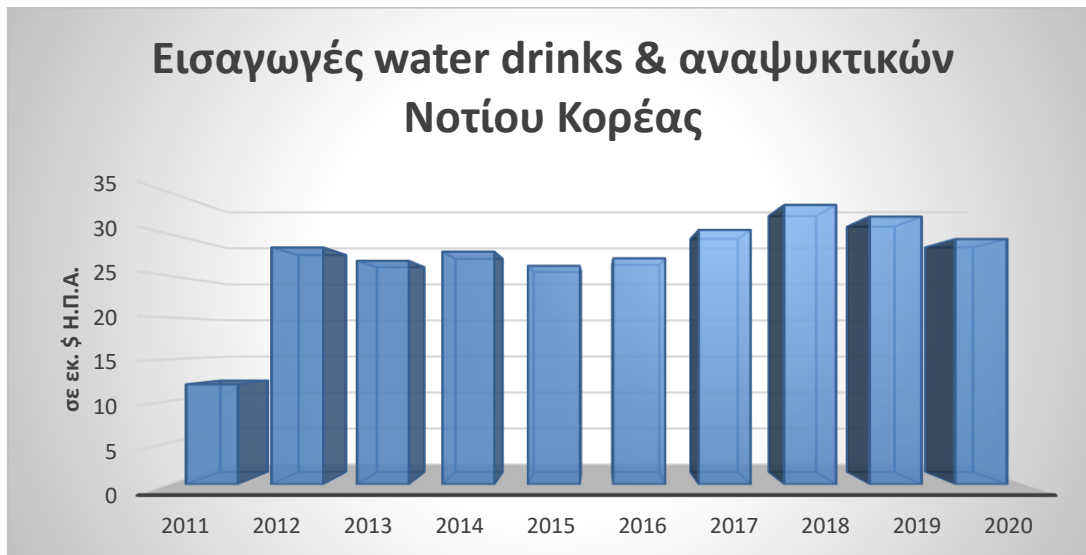

Κύριοι προμηθευτές εμφιαλωμένου νερού Νοτίου Κορέας 2020

Διαφορετικά είναι τα δεδομένα στον υποκλάδο των water drinks (δασμολογική κλάση 220210 – μεταλλικά & αεριούχα νερά με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών και αρωματικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αναψυκτικών), τα οποία συνδέονται περισσότερο με το lifestyle και εξάγονται από την Ε. Ένωση προς τη Νότια Κορέα χωρίς την επιβολή εισαγωγικού δασμού.

Η αξία των εισαγωγών water drinks της Κορέας αυξήθηκε από 12 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2011 σε 33,5 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018 και 29,4 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2020. Οι εισαγωγές παρουσιάζουν σχετική σταθερότητα από το 2012 με ήπιες ανοδικές τάσεις. Κυριότεροι προμηθευτές είναι η Αυστρία, η Γερμανία, η Γαλλία, οι Η.Π.Α., ο Καναδάς και η Ελβετία. Η χώρα μας πραγματοποίησε το 2020 εξαγωγές αναψυκτικών αξίας 237 χιλ. δολ. ΗΠΑ..

Είναι γνωστό ότι οι καταναλωτικές συνήθειες του Κορεατικού κοινού βασίζονται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό στις τάσεις (trends) που προσδιορίζουν το γενικότερο lifestyle. Στο πλαίσιο αυτό, τα τελευταία 2-3 χρόνια έχει αναπτυχθεί έντονο ενδιαφέρον και ζήτηση για τα ακόλουθα προϊόντα:

- Αεριούχα νερά με γεύσεις φρούτων

- Αλκαλικά ύδατα, τα οποία τείνουν να θεωρούνται “πόσιμα καλλυντικά και αντιγηραντικά”

- Υδρογονούχα νερά (miracle water ή miracle drinks)

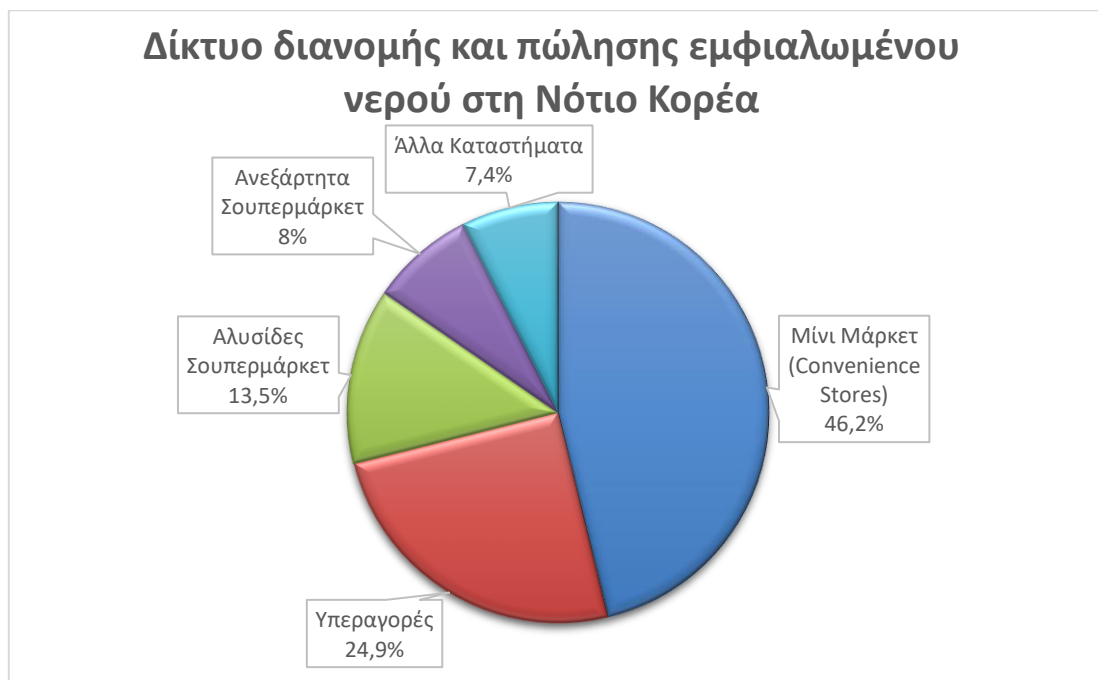

- Deep Sea ή Deep Ocean Water (προέλευσης κυρίως Ιαπωνίας, Η.Π.Α., Νορβηγίας και Ταϊβάν). Συστήνεται για εγγύους και μωρά.

Οι κυριότερες εισαγωγικές επιχειρήσεις εμφιαλωμένου νερού στη Νότιο Κορέα είναι οι **Global Generation Co.** (www.waterlime.co.kr, εισαγωγές Perrier, Evian, Fiji water κλπ.), **Jumax** (www.jumax.co.kr, εισαγωγές από διάφορες χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας), **Bora Trading Co., Ltd.** (www.boratr.co.kr, San Benedetto από Ιταλία), **Shindong** (www.shindongwine.co.kr, San Pellegrino από Ιταλία), **Alkalife** (www.alkalife.co.kr, εισαγωγές από Αυστραλία), **Konadeep Korea** (<http://konadeepkorea.com>, εισαγωγές από Χαβάη), **Geomackorea** (www.gerolsteiner.kr, εισαγωγές Gerolsteiner από Γερμανία) και **CSR & Company** (εισαγωγές IamNZ από τη Νέα Ζηλανδία).

Το εμφιαλωμένο νερό διανέμεται στην Κορέα και πωλείται κυρίως σε μίνι μάρκετ (convenience stores), υπεραγορές, αλυσίδες σουπερμάρκετ και ανεξάρτητα καταστήματα.

Σημειώνουμε ιδιαίτερα ότι οι τιμές λιανικής πώλησης του εισαγόμενου εμφιαλωμένου νερού στη Νότιο Κορέα είναι πολύ υψηλότερες από τις αντίστοιχες τιμές τελικού καταναλωτή στις χώρες παραγωγής. Χαρακτηριστικά, το San Pellegrino πωλείται οκτώ (8) φορές ακριβότερα σε σχέση με την Ιταλία, το Perrier τρεις φορές ακριβότερα σε σχέση με την Γαλλία και το Gerolsteiner δύο φορές ακριβότερα σε σχέση με την Γερμανία.

Η σχετική νομοθεσία για το εμφιαλωμένο νερό είναι διαθέσιμη μέσω του συνδέσμου <http://www.law.go.kr/eng/engLsSc.do?menuId=1&query=drinking+water&x=0&y=0#liBgcolor0> (Drinking Water Management Act).

Ο κλάδος του μεταλλικού, αεριούχου νερού, των αναψυκτικών και των water drinks στην Κορέα παρουσιάζει αναμφίβολα ενδιαφέρον και πιστεύουμε ότι θα έπρεπε να τύχει του ενδιαφέροντος και της δραστηριοποίησης περισσότερων ελληνικών επιχειρήσεων.

Ε. Κονσέρβες Ροδακίνων.

- Οι κονσέρβες φρούτων είναι ιδιαίτερα δημοφιλές προϊόν για το καταναλωτικό κοινό της Ν. Κορέας.
- Στην εδώ αγορά κυριαρχούν οι private label συσκευασίες των 400 γραμμαρίων με σμαλτοποιημένη επιφάνεια (enamel tin cans) και εύκολο άνοιγμα.
- Ο σταδιακός μηδενισμός του εισαγωγικού δασμού για τις ελληνικές κονσέρβες ροδακίνου, στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.- Ν. Κορέας, είχε εξαιρετικά ευνοϊκές συνέπειες για τις ελληνικές εξαγωγές.
- Η Ελλάδα έχει θέσει σχεδόν πλήρως στο περιθώριο τις παραδοσιακές ανταγωνίστριες χώρες (Κίνα, Νότια Αφρική, Χιλή), αποσπώντας κυριαρχικό μερίδιο αγοράς της τάξης του 75%, το οποίο μάλιστα εξακολουθεί να παρουσιάζει ανοδικές τάσεις.
- Η πανδημία δεν επηρέασε καθόλου την δυναμική αυτή κατά το παρελθόν έτος. Αντίθετα, κατά το 2020, οι εξαγωγές μας σημείωσαν ιστορικά υψηλά των 6.400 τόνων αξίας 7,15 εκ. \$ Η.Π.Α. (αύξηση 40,9% σε σχέση με το 2019).

Ι. Διαδικασίες Εισαγωγής Κονσέρβας Ροδακίνου

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία, για τις κονσέρβες ροδακίνου (Δασμολογική Κλάση 2008700 προέβλεπε σταδιακή κατάργηση του βασικού εισαγωγικού δασμού του 50% σε οκτώ ισόποσες ετήσιες δόσεις. Κατά συνέπεια, οι ελληνικές κονσέρβες ροδακίνου εισέρχονται αδασμολόγητα στην Κορέα από το 2018.

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “**Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα**” από την Τελωνειακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β’/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να

αντληθεί από την ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων <https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiak-es-ypiresies/pli-rofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiim- eni-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**” στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο βασικός δασμός του 50% και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, ιδίως για το συγκεκριμένο προϊόν, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί του 150% της αξίας (αξία CIF & εισαγωγικός δασμός), αντί για το 100% και επιβαρύνουν υπέρμετρα την τελική τιμή του προϊόντος, καθιστώντας το μη ανταγωνιστικό, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Η διαφορά αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά και για ένα προϊόν με χαμηλά περιθώρια κέρδους. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή αποτελεί μια λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^{ης} Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία

επιλύθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να αποδίδεται στον ποιοτικό έλεγχο και στα συστατικά του προϊόντος, ιδίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο

[https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982.](https://www.mfds.go.kr/eng/brd/m_15/view.do?seq=69982)

Όταν αποστέλλονται δείγματα προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Κονσέρβες Ροδάκινο 300 gr	3	0,01 ευρώ
Κονσέρβες Ροδάκινο 500 gr	5	0,01 ευρώ

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

II. Η αγορά κονσέρβας ροδακίνου της Νοτίου Κορέας

Οι ελληνικές κονσέρβες ροδακίνων είναι ένα πολύ ενδιαφέρον προϊόν για τη Νότιο Κορέα, καθώς αρέσει πολύ στο Κορεατικό κοινό και καταναλώνεται ευρέως, ενώ ουσιαστικά δεν υφίσταται εγχώρια παραγωγή και οι ανάγκες καλύπτονται από τις εισαγωγές. Η Ελλάδα πραγματοποιούσε αξιόλογες εξαγωγές έως το 2005-2007, αλλά στη συνέχεια δέχτηκε ασφυκτικές πιέσεις από την Κίνα και την Ταϊλάνδη στο χαμηλό κομμάτι της αγοράς και από τη Ν. Αφρική –κυρίως- και τη Χιλή στο υψηλό (η χώρα της Νοτίου Αμερικής μάλιστα συνήψε Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου με την Κορέα.)

Ελληνικές Εξαγωγές Κονσέρβας Ροδακίνου προς τη Ν. Κορέα (Δασμολογική Κλάση 200870)			
Έτος	Αξία	Συνολικές εισαγωγές Ν. Κορέας	Μερίδιο Αγοράς
2000	999	5.832	17,1%
2001	1.513	6.887	22%
2002	1.938	7.799	24,8%
2003	1.604	6.542	24,5%
2004	1.088	5.440	20 %
2005	1.795	6.365	28,2%
2006	1.618	7.787	20,8%
2007	1.235	9.023	13,7 %
2008	351	7.714	4,6%
2009	113	3.778	3 %
2010	52	4.287	1,2%
2011	349	6.315	5,7%
2012	648	7.555	8,6%
2013	1.433	7.696	18,6%
2014	1.112	8.456	13,1%
2015	1.979	8.339	23,7%
2016	3.355	9.753	34,4%
2017	3.145	10.480	30%
2018	4.275	12.143	35,2%
2019	5.076	11.652	43,6%
2020	7.150	14.772	48,4%

ΠΗΓΗ: Korea International Trade Association, ποσά σε χιλ. \$ ΗΠΑ

Οι εξαγωγές μας μηδενίστηκαν ουσιαστικά το 2010, αλλά η θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Ν. Κορέας τον Ιούλιο του 2011 ανέστρεψε πλήρως την τάση καθώς προέβλεπε την σταδιακή κατάργηση του υψηλότατου εισαγωγικού δασμού της τάξης του 50% σε 8 ισόποσες δόσεις. Ο εισαγωγικός δασμός μηδενίστηκε τελικά κατά το 2018.

Κατά το 2015, η αξία των εξαγωγών μας σημείωσε ιστορικό υψηλό και συνέχισε να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς, ξεπερνώντας το 30% των Κορεατικών εισαγωγών. Κατά το 2018, οι εξαγωγές μας σημείωσαν νέα μεγάλη αύξηση της τάξης του 35,9%, αποσπώντας νέο ιστορικά υψηλό μερίδιο αγοράς 35,2% και καταλαμβάνοντας πλέον την πρώτη θέση μεταξύ των προμηθευτών της Νοτίου Κορέας. Κατά το 2019, η χώρα μας εξήγαγε προς τη Νότιο Κορέα 4.700 τόνους κονσέρβας ροδακίνου, συνολικής αξίας 5,1 εκ. \$ Η.Π.Α. (άνοδος 18,7% σε σχέση με το παρελθόν έτος, αποκτώντας πλέον κυριαρχική θέση στην αγορά. Κατά το έτος πανδημίας 2020, οι εξαγόμενες ποσότητες αυξήθηκαν κατά 35,8% (από 4.708 σε 6.395 τόνους) και η αξία τους κατά 40,9% (από 5,1 σε 7,15 εκ. \$ Η.Π.Α.).

Σε ότι αφορά στον ανταγωνισμό:

- Η **Κίνα** ακολουθεί σταθερά πτωτική πορεία, καθώς δεν μπορεί να ανταγωνιστεί την Ελλάδα ούτε σε ποιότητα ούτε –πλέον- σε τιμή, αφού υποχρεούται να πληρώνει ολόκληρο τον εισαγωγικό δασμό του 50%. Διατηρεί ένα μικρό και συρρικνούμενο μερίδιο αγοράς της τάξης του 6,3%, το οποίο κυρίως αφορά κατεψυγμένα ροδάκινα που εισέρχονται στην Κορέα και συσκευάζονται εδώ.

- Η **Νότιος Αφρική** έχει ουσιαστικά βγει εκτός αγοράς, καθώς διαθέτει μεν υψηλή ποιότητα αλλά η τιμή παραγωγού είναι υψηλότερη από την ελληνική και ταυτόχρονα το προϊόν υφίσταται τον εισαγωγικό δασμό 50%, καθώς η χώρα δεν έχει συνάψει συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με τη Νότιο Κορέα.

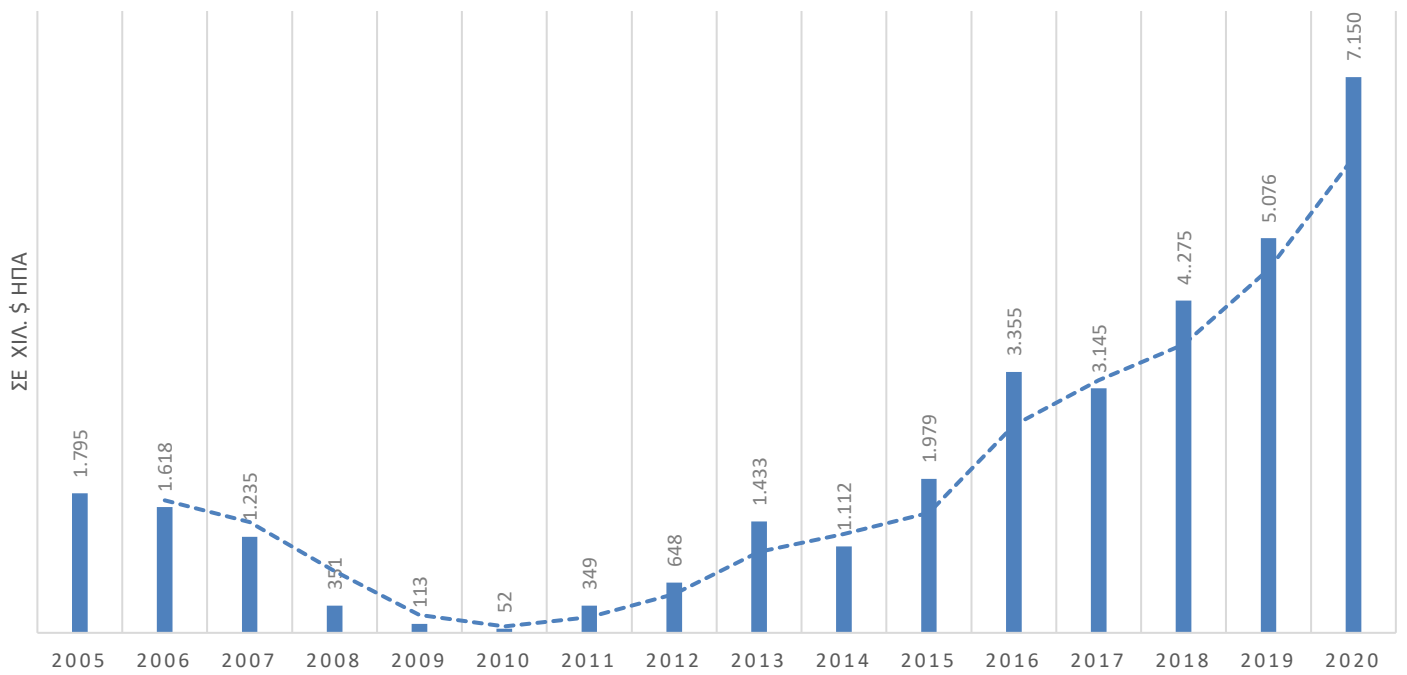
- Η **Χιλή** έχει επίσης βγει τελείως εκτός αγοράς καθώς, παρά την Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών που έχει με την Κορέα, η ποιότητα του προϊόντος είναι σαφώς κατώτερη της ελληνικής.

- Η **Ταϊλάνδη**, παρότι εμφανίζει αξιολογες εξαγωγές προς την Κορέα (31,5% της αγοράς) δεν έχει πραγματικά δική της παραγωγή ροδακίνων. Πρόκειται στην ουσία για ροδάκινα πρωτίστως από την Ελλάδα και, δευτερευόντως, από την Κίνα, τα οποία εισάγονται μεταποιημένα και συσκευασμένα στην Κορέα από την εταιρεία Dole.

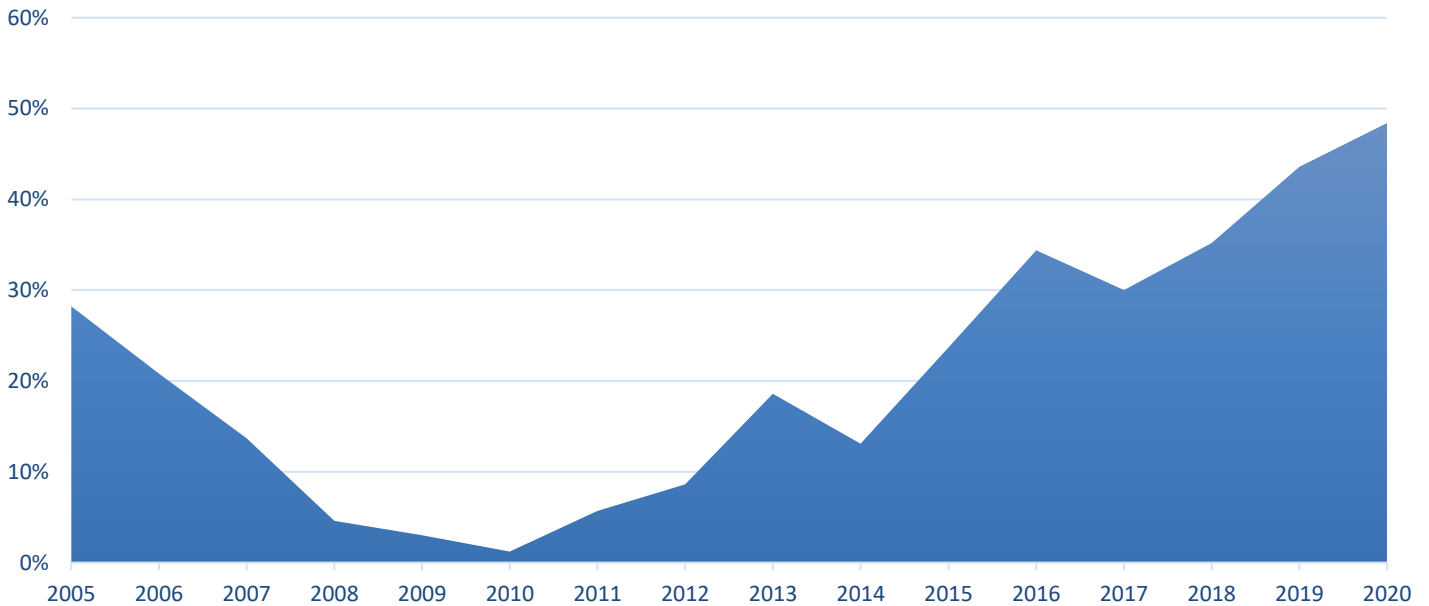
- Παρατηρούνται περιορισμένες εισαγωγές από την **Γαλλία** (747 χιλ. \$ Η.Π.Α.), την **Ισπανία** (690 χιλ. \$ Η.Π.Α.) και την **Ιταλία** (322 χιλ. \$ Η.Π.Α.).

Κατά τον τρόπο αυτό, εκτιμούμε ότι **το μερίδιο αγοράς των ελληνικών κονσερβών ροδακίνου στην Κορεατική αγορά είναι στην πραγματικότητα της τάξης του 75%**, με τάση σταθερά αυξητική.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΟΝΣΕΡΒΑΣ ΡΟΔΑΚΙΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΟΤΙΟ ΚΟΡΕΑ

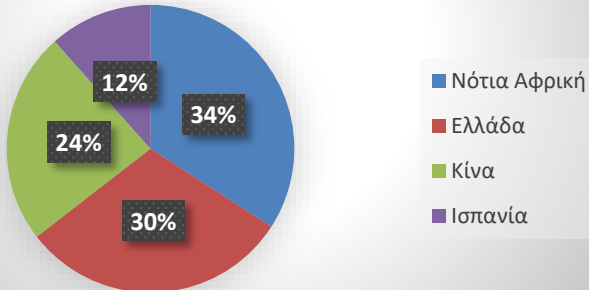

Μερίδιο Αγοράς ελληνικών εξαγωγών στην κορεατική αγορά κονσέρβας ροδακίνου

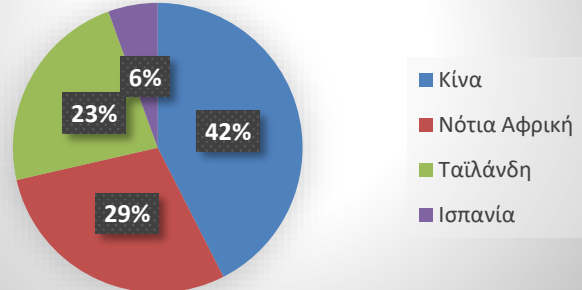

Οι ελληνικές εξαγωγές κονσέρβας ροδακίνου προς την Κορέα σε σχέση με τον ανταγωνισμό (ιστορικά):

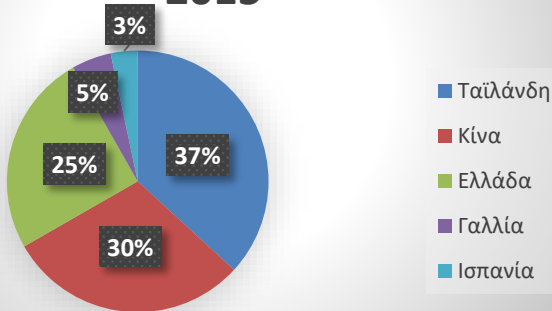
Προμηθευτές Κονσέρβας Ροδακίνου Νοτίου Κορέας, 2005

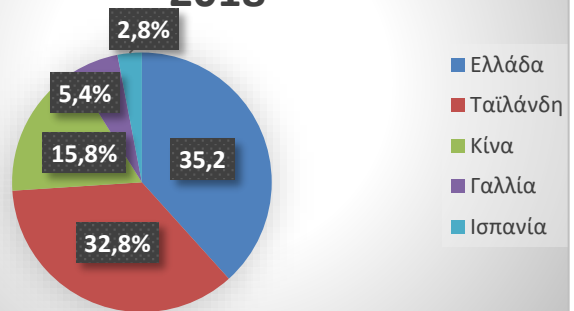
Προμηθευτές Κονσέρβας Ροδακίνου Νοτίου Κορέας, 2010

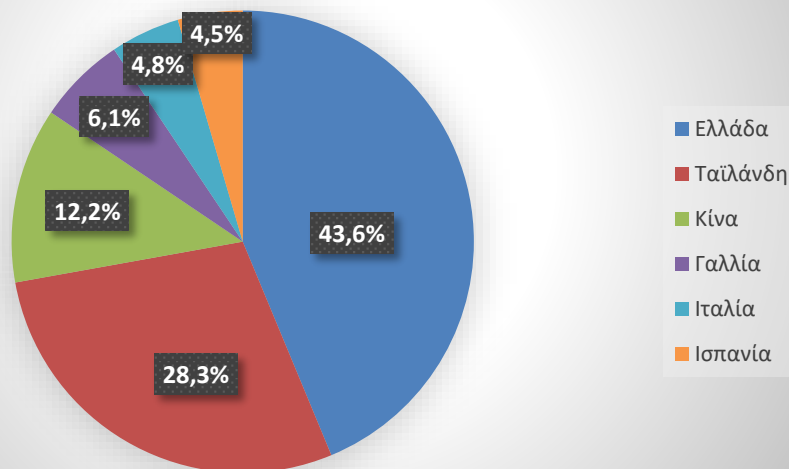
Προμηθευτές Κονσέρβας Ροδακίνου Νοτίου Κορέας, 2015

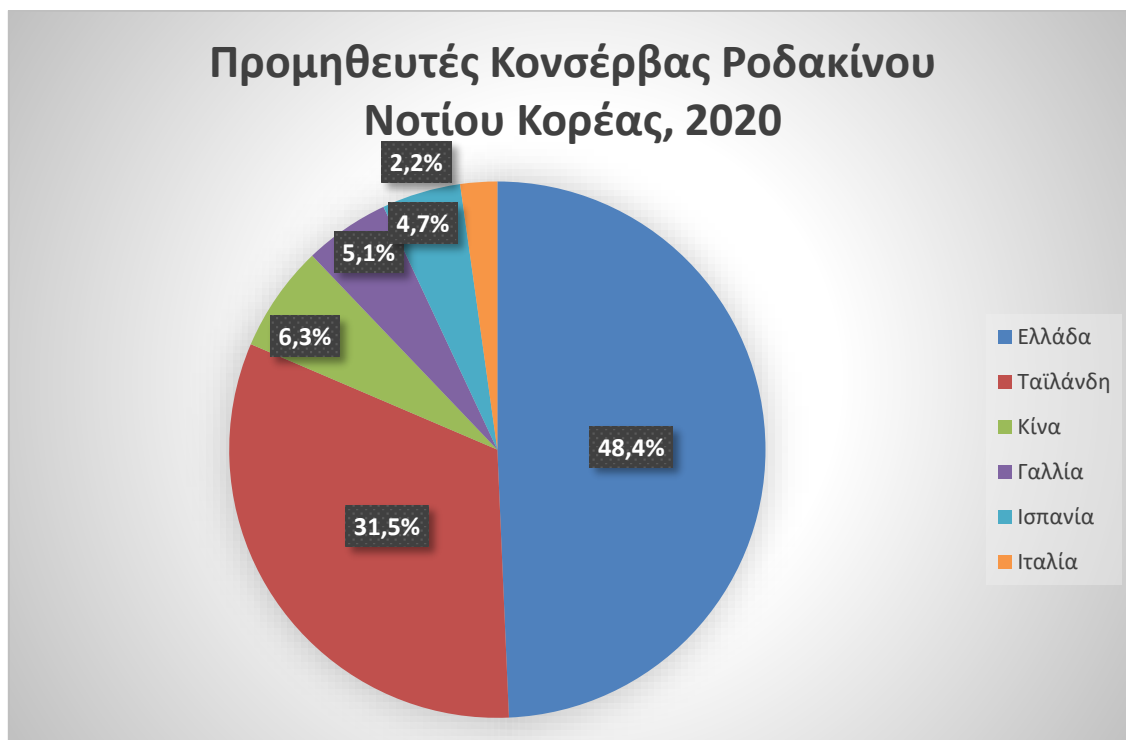
Προμηθευτές Κονσέρβας Ροδακίνου Νοτίου Κορέας, 2018

Προμηθευτές Κονσέρβας Ροδακίνου Νοτίου Κορέας, 2019

Οι ελληνικές εξαγωγές κονσέρβας ροδακίνου προς την Κορέα σε σχέση με τον ανταγωνισμό (κατά το παρελθόν έτος):

Στη Νότιο Κορέα, το προϊόν πωλείται με τη μορφή του private label και στην αγορά κυριαρχούν οι συσκευασίες των 400 και, δευτερευόντως, των 820 γραμμαρίων. Κυκλοφορούν και συσκευασίες των 3 και 3,6 κιλών για χρήση εστιατορίου.

Η Ελλάδα έχει όλες τις προϋποθέσεις να κυριαρχήσει στην κορεατική αγορά κονσέρβας ροδακίνου και κατά τα προσεχή χρόνια. Στην πραγματικότητα, το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ελληνικές εξαγωγές είναι η έλλειψη ενίοτε επαρκούς αριθμού εισερχόμενων στην χώρα μας κοντέινερς για να εξυπηρετήσουν τις εξαγωγικές μας ανάγκες, και βέβαια η μεγάλη άνοδος των θαλάσσιων ναύλων μεταφοράς λόγω πανδημίας, καθώς πρόκειται για προϊόν με χαμηλά περιθώρια κέρδους στο οποίο η συνολική κερδοφορία συναρτάται άμεσα από τον όγκο των εξαγωγών.

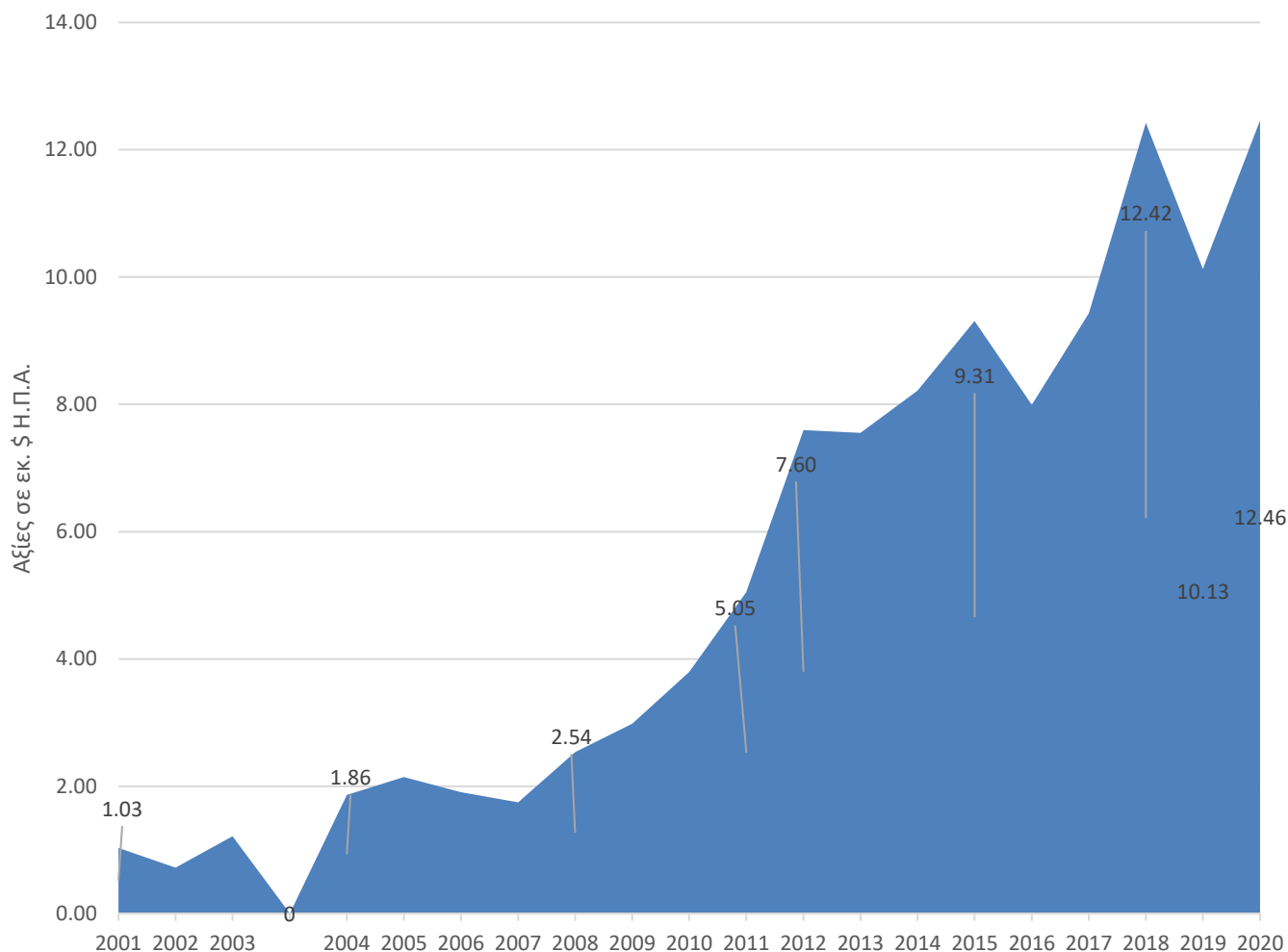
Προκειμένου να ισχυροποιηθεί περαιτέρω η θέση μας στην εδώ αγορά, απαιτείται η δραστηριοποίηση περισσότερων ελληνικών εταιρειών του κλάδου, οι οποίες, με το σταδιακό μετά πανδημίας άνοιγμα της χώρας, θα πρέπει να αποστέλλουν τους διευθυντές εξαγωγών τους στην Κορέα τουλάχιστον δύο φορές ετησίως προκειμένου να διερευνήσουν την αγορά και να πραγματοποιήσουν στοχευμένες επιχειρηματικές συναντήσεις με την αρωγή και του Γραφείου ΟΕΥ Σεούλ. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει φυσικά να αποδίδεται επίσης στην εξασφάλιση αυστηρών διαδικασιών ποιοτικού ελέγχου και στην αποφυγή αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των ελληνικών εταιρειών εις βάρος της ομολογουμένως υψηλότατης ποιότητας του προϊόντος και της αντίστοιχης εκτίμησης που χαίρει στην απαιτητική κορεατική αγορά.

ΣΤ. Μέλι

- Η Κορέα διαθέτει εγχώρια παραγωγή μελιού, το οποίο όμως είναι πολύ υποδεέστερο ποιοτικά του εισαγόμενου.
- Η Ελλάδα είναι σημαντικός προμηθευτής μελιού της Ν. Κορέας και οι περιορισμένες μας εξαγωγές το 2019 ήταν συγκυριακό φαινόμενο, καθώς ανέκαμψαν το 2020. Ωστόσο, το 2017-2018 υπήρξε η καλύτερη περίοδος για τις εξαγωγές μας προς την Κορέα.
- Η Ελλάδα είναι ουσιαστικά η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που εξάγει μέλι στην Κορέα. Η μόνη ανταγωνίστρια χώρα από την Ευρώπη είναι η Βουλγαρία. Ο διεθνής ανταγωνισμός προέρχεται από τις Η.Π.Α., Νέα Ζηλανδία, Αυστραλία και, δευτερευόντως, από τον Καναδά και (εσχάτως) την Αργεντινή.
- Η ποιότητα του ελληνικού μελιού χαίρει ιδιαίτερης εκτίμησης, υπολειπόμενη μόνο του Νεοζηλανδικού “φαρμακευτικού” μελιού Manuka.
- Οι ρήτρες της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε. – Ν. Κορέας δεν είναι ευνοϊκές για το ευρωπαϊκό (κατ’ ουσία ελληνικό) μέλι, καθώς ορίζουν χαμηλή ετήσια ποσόστωση η οποία αυξάνεται αργά και, επιπρόσθετα, διατίθεται μέσω δημοπρασίας επιβαρύνοντας την τελική τιμή του προϊόντος.
- Η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Η.Π.Α. – Ν. Κορέας αντίθετα είναι εξαιρετικά ευνοϊκότερη για το αμερικανικό μέλι, το οποίο τείνει σταδιακά να κυριαρχήσει στην αγορά.

Οι εισαγωγές μελιού (Δασμολογική Κλάση 040900) της Νοτίου Κορέας έχουν σημειώσει θεαματική αύξηση διαχρονικά, καθώς το Κορεατικό κοινό έχει σταδιακά γνωρίσει και εξοικειωθεί με τα εισαγόμενα προϊόντα, εκτιμώντας την πολύ μεγάλη ποιοτική τους διαφορά σε σχέση με το εγχωρίως παραγόμενο μέλι. Ενδεικτικά, από 1 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2001, η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε σε 5 εκ. \$ το 2011, 8,2 εκατομμύρια το 2014 και 12,42 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018. Το 2019, οι εισαγωγές σημείωσαν διόρθωση, διαμορφούμενες στα 10,13 εκ. \$ Η.Π.Α. για να ανακάμψουν ξανά στα ιστορικά υψηλά επίπεδα των 12,46 εκ. \$ Η.Π.Α. κατά το 2020.

Διαχρονική εξέλιξη εισαγωγών μελιού Νοτίου Κορέας

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας (Παράρτημα 2-A-1, παράγραφος 10) που τέθηκε σε ισχύ το 2011, ισχύει ποσόστωση εισαγωγής για το ευρωπαϊκό μέλι στη Νότιο Κορέα, η οποία αυξάνεται σταδιακά σε ετήσια βάση. Για την περίοδο 1 Ιουλίου 2020 – 30 Ιουνίου 2021, η εν λόγω ποσόστωση ανήλθε σε 63 τόνους και κατανεμήθηκε σε Κορεατικές εισαγωγικές εταιρείες μέσω πλειοδοτικής διαδικασίας την οποία διεξάγει ο Οργανισμός Korea Agrofisheries and Food Trade Corporation (<http://www.at.or.kr>).

Προσεχώς, η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών προβλέπει αύξηση της ποσόστωσης κατά δύο (2) τόνους ετησίως, μέχρι να φτάσει την τελική οροφή των 75 τόνων το 2026.

Οι 63 αυτοί τόνοι εισέρχονται στην Κορέα χωρίς εισαγωγικό δασμό. Περαιτέρω, ισχύει επίσης η ποσόστωση που ορίστηκε από την Συμφωνία του Γύρου Ουρουγουάης του Π.Ο.Ε. (1995) και προβλέπει την εισαγωγή 420 τόνων μελιού στην Νότιο Κορέα με εισαγωγικό δασμό 20% (Minimum Market Access – MMA). Για τις επιπλέον ποσότητες, επιβάλλεται –απαγορευτικός- εισαγωγικός δασμός της τάξης του 243%.

Το ζήτημα που δημιουργείται είναι ότι, όπως γίνεται αντιληπτό, η εξαγωγή μελιού προς τη Νότιο Κορέα εκτός ποσόστωσης είναι πρακτικά αδύνατη, καθώς η δασμολογική επιβάρυνση καθιστά την τελική τιμή του προϊόντος απαγορευτική για τον καταναλωτή (με εξαίρεση το μέλι Manuka της

Νέας Ζηλανδίας, το οποίο, παρά το ότι εξαιρείται από τη Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Νέας Ζηλανδίας – Κορέας, εξακολουθεί να κατέχει προνομιακή θέση στην εδώ αγορά, καθώς τοποθετείται στο ακριβότερο –premium- τμήμα της).

Το ελληνικό μέλι είναι ένα νέο προϊόν για την Κορεατική αγορά, καθώς μέχρι και το 2014 δεν καταγράφαμε καθόλου εξαγωγές. Στην συνέχεια, οι εξαγωγές μας αυξήθηκαν ραγδαία και σημείωσαν ιστορικό υψηλό κατά την περίοδο 2017-2018. Το 2019 υπήρξε παρενθετικό έτος, καθώς, λόγω μη εξάντλησης των υπαρχόντων αποθεμάτων των εισαγωγέων ελληνικού μελιού, καταγράφηκαν ελάχιστες εξαγωγές. Οι εξαγωγές μας ανέκαμψαν μερικά κατά το 2020, διαμορφούμενες στα 301.000 ευρώ.

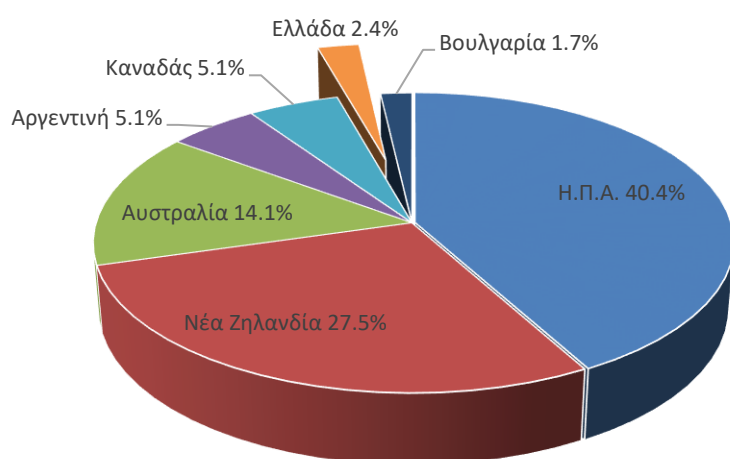
Η χώρα μας, εξάλλου, εξήγαγε κατά το 2020, το 40,2% της ευρωπαϊκής ποσόστωσης μελιού, καθώς οι μόνες άλλες ευρωπαϊκές χώρες με εξαγωγές αξίες λόγου προς την Κορέα ήταν η Βουλγαρία (216.000 ευρώ, 28,8%) και, δευτερευόντως, η Ισπανία (50.000 ευρώ, 6,7%).

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΕΛΙΟΥ ΧΩΡΩΝ Ε.Ε. ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΟΤΙΟ ΚΟΡΕΑ 2020

ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟ ΣΕ \$ Η.Π.Α.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ Ε.Ε.
ΕΛΛΑΔΑ	301.000	40,2%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	216.000	28,8%
ΙΣΠΑΝΙΑ	50.000	6,7%
ΙΤΑΛΙΑ	22.000	2,9%
ΔΑΝΙΑ	19.000	2,5%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	17.000	2,3%
ΓΑΛΛΙΑ	16.000	2,1%
ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	13.000	1,7%
ΣΥΝΟΛΟ	749.000	

Κατά το 2020, η Ελλάδα αποτέλεσε τον έκτο σημαντικότερο προμηθευτή της Νοτίου Κορέας (301 χιλ. δολ. ΗΠΑ), μετά τις Η.Π.Α. (5 εκ. δολάρια), τη Νέα Ζηλανδία (3,4 εκ. δολάρια), την Αυστραλία (1,8 εκ. δολάρια), την Αργεντινή (635 χιλ. δολάρια) και τον Καναδά (630 χιλ. δολ. ΗΠΑ).

Εισαγωγές Μελιού Νοτίου Κορέας, 2020

Η απόδοση χρηματικής αξίας, μέσω δημοπρασίας, σε ποσότητες προϊόντων που θεωρητικά εισέρχονται αδασμολόγητα στην αγορά αντίκειται στην ίδια την έννοια της ποσόστωσης, καθώς αφενός επιβαρύνει με διαφορετικό τρόπο την τελική τιμή καταναλωτή και αφετέρου, με το πέρασμα του χρόνου δημιουργεί στρεβλώσεις στην αγορά. Στην περίπτωση του μελιού, κάποιες μεγάλες εισαγωγικές εταιρείες, υποβάλλοντας κατά περίπτωση πολύ μεγάλες προσφορές (bids) έχουν ανεβάσει σε δυσθεώρητα ύψη το κόστος κτήσης μονάδων της ποσόστωσης, από 1 εκατομμύριο γουόν ανά τόνο που ήταν πριν από λίγα χρόνια σε 5-6 εκατομμύρια γουόν σήμερα, ποσό που αντιστοιχεί σε 15-18% της αξίας του προϊόντος και πλησιάζει την δασμολογική επιβάρυνση των 420 τόνων του MMA. Κατά τον τρόπο αυτό, σταδιακά η διαδικασία αγοράς ποσόστωσης μέσω της πλειοδοτικής διαδικασίας καθίσταται ολοένα και λιγότερο ελκυστική για τις μικρότερες εισαγωγικές εταιρείες, με συνέπεια η ετήσια ποσόστωση να μην διατίθεται πάντα εξ ολοκλήρου.

Ένα επιπλέον ζήτημα για το ελληνικό προϊόν είναι ότι, σύμφωνα με την Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Η.Π.Α. – Νοτίου Κορέας (KORUS FTA), οι Η.Π.Α. έχουν ποσόστωση αδασμολόγητης εξαγωγής μελιού ύψους **253 τόνων** για το 2020, η οποία αυξάνεται κατά 3% ετησίως, **στο διηνεκές** (KORUS FTA, Korea TRQ Appendix 2-B-1, paragraph 13). Κατ' αυτό τον τρόπο, ενώ οι δικές μας εξαγωγές ασφυκτιούν εντός της χαμηλής ευρωπαϊκής ποσόστωσης, το μερίδιο αγοράς των Η.Π.Α. αναπόφευκτα θα αυξάνεται μελλοντικά εις βάρος του δικού μας, καθώς και ο ρυθμός αύξησης της αμερικανικής ποσόστωσης είναι υψηλότερος από τον ευρωπαϊκό και δεν έχει τελική οροφή (καταργώντας ουσιαστικά, τελικά, την ίδια την έννοια της ποσόστωσης). Δεν προκαλεί συνεπώς εντύπωση ότι οι Η.Π.Α. ήδη τείνουν να κυριαρχήσουν στην αγορά εισαγόμενου μελιού της Ν. Κορέας.

Κατόπιν παρεμβάσεων του Γραφείου μας, το ζήτημα έχει τεθεί τόσο στις συνεδριάσεις της Επιτροπής MAAC (Market Access Advisory Committee) όσο και, κατ' επανάληψη, από εμάς στην εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε.. Προτείνουμε, επιπλέον, στο πλαίσιο των ευρύτερων συζητήσεων επί των προοπτικών εκσυγχρονισμού της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Κορέας, να τίθεται με σταθερότητα και συνέπεια από την πλευρά μας το αίτημα **αναπροσαρμογής της ετήσιας ευρωπαϊκής ποσόστωσης μελιού στα πρότυπα της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου KORUS.**

Ζ. Γαλακτοκομικά Προϊόντα (τυρί, γιαούρτι).

- Τα γαλακτοκομικά προϊόντα δεν αποτελούν τμήμα της παραδοσιακής κορεατικής διατροφής και η συνειδητοποίηση του καταναλωτή είναι χαμηλή εκτός γάλακτος και γιαουρτιού. Τα γαλακτοκομικά θεωρούνται κυρίως πόσιμα προϊόντα στην Κορέα, με εξαίρεση τα τυριά, για τα οποία η εξοικείωση των καταναλωτών είναι αργή αλλά σταθερή.
- Οι Κορεάτες καταναλωτές θεωρούν τα γαλακτοκομικά προϊόντα θρεπτικά, ευεργετικά για τα κόκαλα και το πεπτικό σύστημα. Ωστόσο, αγοράζουν σε γενικές γραμμές με κύριο γνώμονα την τιμή και την ημερομηνία λήξης.
- Η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε.-Ν. Κορέας έχει διευκολύνει τις εξαγωγές. Ο εισαγωγικός δασμός περιορίστηκε στο 10% για το γιαούρτι. Για τα τυριά, ο δασμός είναι μηδενικός εντός ποσόστωσης και 13,5% (τρεχόντως) εκτός. Από την 1/7/2026 όλα τα τυριά προέλευσης Ε.Ε. θα εισάγονται στη Νότιο Κορέα ελεύθερα και αδασολόγητα.
- Υπάρχει ισχυρός ανταγωνισμός από εγχώριες εταιρείες, οι οποίες γνωρίζουν τις τάσεις της αγοράς και τις διαμορφώνουν με επιθετικές στρατηγικές μάρκετινγκ, καθώς και από αλλοδαπά προϊόντα προερχόμενα πρωτίστως από τις Η.Π.Α., την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.
- Σε ότι αφορά τα τυροκομικά, η Ελλάδα εξάγει σχεδόν αποκλειστικά **τυρί φέτα**, το οποίο είναι πλέον γνωστό στην εδώ αγορά και, επιπλέον, προστατεύεται έναντι εγχώριων και αλλοδαπών απομιμήσεων από τις ρήτρες ΠΟΠ/ΠΓΕ της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας. Θεωρούμε ότι η εδώ αγορά παρουσιάζει επίσης θετικές προοπτικές για το **κασέρι**, το **μανούρι**, το **κεφαλοτύρι** και την **κεφαλογραβιέρα**.
- Το **ελληνικό γιαούρτι** θεωρείται ένα φυσικό προϊόν, πλούσιο σε προβιοτικά και ιδιαίτερα ευεργετικό για την υγεία, ιδίως για τα παιδιά. Δυστυχώς, καθώς δεν διαθέτει προστασία τύπου ΠΟΠ/ΠΓΕ, αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό από πληθώρα εγχωρίων προϊόντων αμφίβολης ποιότητας και χαμηλής τιμής. Ωστόσο, το εισαγόμενο αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι θεωρείται προϊόν εξαιρετικής ποιότητας και οι εισαγωγές μας βαίνουν αυξανόμενες.
- Οι εξαγωγές μας τόσο σε τυρί (φέτα) όσο και σε γιαούρτι σημείωσαν ιστορικά υψηλά εντός του 2020 (έτος Covid), φτάνοντας τις **461 χιλ. \$ Η.Π.Α. για το τυρί** και **524 χιλ. \$ Η.Π.Α. για το γιαούρτι**. Συνολικά, οι εξαγωγές μας σε **γαλακτοκομικά** άγγιξαν για πρώτη φορά το **1 εκ. \$ Η.Π.Α.**

I. Η Κορεατική Αγορά Γαλακτοκομικών Προϊόντων

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα δεν αποτελούν τμήμα της παραδοσιακής κορεατικής διατροφής ενώ ένα σοβαρό ποσοστό των καταναλωτών πάσχει επίσης από δυσανεξία λακτόζης (lactose intolerance). Από την άλλη πλευρά, τα γαλακτοκομικά προϊόντα θεωρούνται πολλές φορές υγιεινά και ωφέλιμα για τον άνθρωπο. Η σημαντικότερη υποκατηγορία στην εδώ αγορά είναι τα πόσιμα προϊόντα γάλακτος (drinking milk products), ακολουθεί το γιαούρτι (πολλές φορές επίσης σε υγρή μορφή, πόσιμο) και στη συνέχεια, τα τυριά και το βούτυρο. Οι Κορεάτες καταναλωτές δίνουν επίσης μεγάλη σημασία στην –μακρινή- ημερομηνία λήξης του προϊόντος, γεγονός που φέρνει σε μειονεκτική θέση το εισαγόμενο αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι.

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα προέλευσης Ε.Ε. θεωρούνται γενικά υψηλής ποιότητας στην Κορέα, αν και δέχονται έντονο ανταγωνισμό από μεγάλες αλλοδαπές και εγχώριες εταιρείες. Ιδίως οι τελευταίες στηρίζονται από επιθετικές δράσεις προβολής και προώθησης, οι οποίες βασίζονται στην γνώση αλλά και στην δυνατότητα διαμόρφωσης των εδώ τάσεων.

- **Προϊόντα Γάλακτος:** Οι Νοτιοκορεάτες καταναλώνουν γάλα σε καθημερινή βάση, ιδίως τα παιδιά, συνήθως σε συνδυασμό με δημητριακά. Γάλα χορηγείται εξάλλου γενικευμένα και στα δημοτικά σχολεία. Οι καταναλωτές εμπιστεύονται κυρίως τις εγχώριες μάρκες ενώ δεν εμπιστεύονται τα υπερπαστεριωμένα, μακράς διάρκειας (Ultra-High Temperature – UHT) γάλατα, καθώς τα θεωρούν φτηνά και υποδεέστερα προϊόντα. Η υπογεννητικότητα στη χώρα έχει επηρεάσει αρνητικά την κατανάλωση γάλακτος, ενώ η τάση της αγοράς πλέον στρέφεται προς προϊόντα όπως τα αρωματικά (flavoured milk products), τα οργανικά ή ελεύθερα αντιβιοτικών γάλατα, καθώς και τα γάλατα ελεύθερα λακτόζης, σε πρωτότυπες, ελκυστικές συσκευασίες.
- **Προϊόντα Γιαουρτιού:** Το καταναλωτικό κοινό εμφανίζει ισχυρή προτίμηση προς προϊόντα γιαουρτιού σε πόσιμη μορφή, αν και η κατανάλωση κλασικού γιαουρτιού παρουσιάζει επίσης αυξητικές τάσεις, ιδίως για προϊόντα με διάφορες γεύσεις. Αρκετά δημοφιλές έχει καταστεί πρόσφατα και το κεφίρ, καθώς θεωρείται ευεργετικό για την ανθρώπινη υγεία, ιδίως για το πεπτικό σύστημα. Ως εξίσου ωφέλιμο προσλαμβάνεται και το **ελληνικό γιαούρτι**, γεγονός που έχει αφενός συμβάλει στην αύξηση των εξαγωγών μας και αφετέρου προκαλέσει, όπως θα δούμε πιο κάτω, την ανάπτυξη πολλών εγχώριων απομιμήσεων, οι οποίες κυριαρχούν στην αγορά.
- **Τυριά:** Σε γενικές γραμμές, οι περισσότεροι Κορεάτες καταναλωτές προτιμούν τα μαλακά τυριά, όπως μοτσαρέλα, ρικότα και μπρι, καθώς το τυρί θεωρείται κυρίως είτε σνακ (ωμό ή ψημμένο) είτε συστατικό δυτικότροπων συνταγών, όπως η πίτσα. Ωστόσο, μια μερίδα καταναλωτών προτιμούν τα σκληρά τυριά, καθώς τα θεωρούν πιο φυσικά, λιγότερο επεξεργασμένα και ασφαλέστερα για ανθρώπους με ήπια δυσανεξία γλυκόζης. Στους

Κορεάτες δεν αρέσουν γενικά τα αλμυρά τυριά ενώ είναι δημοφιλείς οι αλοιφές τυριών (cream cheese, cheese spreads). Στο ανωτέρω πλαίσιο, εκτός της **φέτας**, θεωρούμε ότι υπάρχουν θετικές προοπτικές στην εδώ αγορά για το **κασέρι**, το **μανούρι**, το **κεφαλοτύρι** και την **κεφαλογραβιέρα**.

- **Βούτυρο και Μαργαρίνη:** Η παρουσία τους στην εδώ αγορά παραμένει περιορισμένη και ο βαθμός συνειδητοποίησης καταναλωτή χαμηλός, καθώς οι Κορεάτες δεν είναι σε θέση να διαχωρίσουν το βούτυρο από την μαργαρίνη.

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα στη Νότιο Κορέα διανέμονται και διατίθενται κυρίως μέσω σουπερμάρκετ-υπεραγορών, τοπικά μίνι μάρκετ (convenience stores) και ανεξάρτητα μικρά παντοπωλεία. Η διακίνηση μέσω διαδικτύου εξακολουθεί να είναι δευτερεύουσας σημασίας, πλην όμως έχει ενισχυθεί στο πλαίσιο της επικρατούσης πανδημίας. Πέραν των εγχωρίων προϊόντων, ο ανταγωνισμός για τα ευρωπαϊκά γαλακτοκομικά προϊόντα προέρχεται κυρίως από τις Η.Π.Α., την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.

Σε ότι αφορά το καταναλωτικό προφίλ, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν:

Το φύλο: Οι γυναίκες κυρίως αγοράζουν γάλα και επίσης είναι η κυριότερη καταναλωτική ομάδα γιαουρτοποτών.

Το εισόδημα: Οι καταναλωτές υψηλού εισοδήματος προτιμούν τα φυσικά προϊόντα και είναι πιο σταθεροί στις μάρκες που προτιμούν. Οι χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις αγοράζουν κυρίως με γνώμονα την –χαμηλή– τιμή.

Η ηλικία: Το τυρί καταναλώνεται κυρίως από άτομα νεαρής ηλικίας και παιδιά. Το γιαούρτι καταναλώνεται κυρίως από νήπια (κάτω των 5 ετών).

Το κυριότερο κίνητρο κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων για το κορεατικό κοινό είναι ο υγιεινός τους χαρακτήρας, καθώς θεωρούνται θρεπτικά και ωφέλιμα για το σκελετικό και πεπτικό σύστημα. Ωστόσο, η πλειοψηφία των Κορεατών εξακολουθούν να πραγματοποιούν τις αγορές τους με γνώμονα την τιμή και την ημερομηνία λήξης. Η σταδιακά ευρύτερη διαθεσιμότητα μιας ποικιλίας εισαγόμενων προϊόντων έχει δημιουργήσει σε μια –αυξανόμενη– μερίδα του κορεατικού κοινού την τάση διερεύνησης νέων προϊόντων και γεύσεων. Καθώς ιστορικά οι Κορεάτες θεωρούν τα γαλακτοκομικά πόσιμα κυρίως προϊόντα, τα γνωστότερα και δημοφιλέστερα προϊόντα είναι το γάλα, τα γιαουρτοποτά και, πιο πρόσφατα, το κεφίρ. Τα τυριά είναι πιο καινούργια προϊόντα στην αγορά της Νοτίου Κορέας και καταναλώνονται κυρίως, όπως αναφέραμε, είτε ως σνακ (για συνοδεία αλκοολούχων) είτε ως συστατικά δυτικών πιάτων.

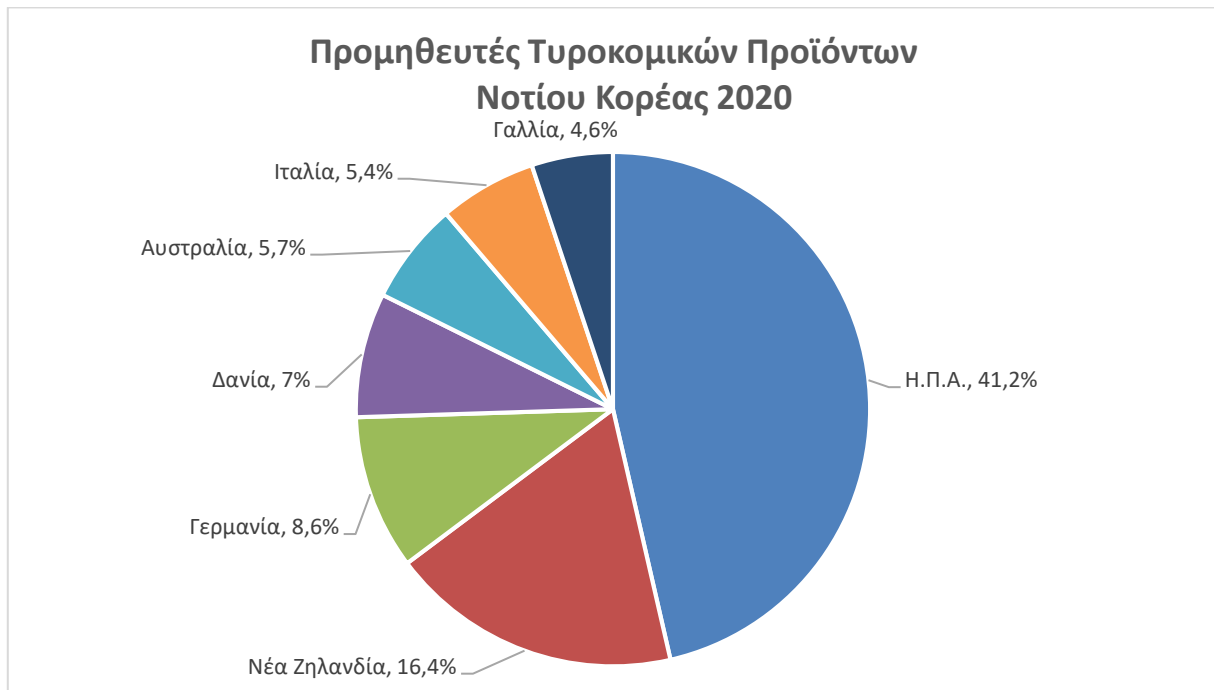
Κυριότερες εγχώριες βιομηχανίες είναι η **Seoul Dairy Cooperative** (φρέσκο γάλα, ποτά γάλατος, τυριά), η **Korea Yakult** (γιαούρτι, γιαουρτοποτά, προϊόντα ξινού γάλακτος), η **Maeil Dairies** (αρκετά οργανικά προϊόντα), η **Binggrae** και η **Namyang Dairy Products**.

Η Νότιος Κορέα είναι καθαρός εισαγωγέας γαλακτοκομικών προϊόντων. Κατά το 2020, έτος πανδημίας SARS-CoV-2, οι οδηγίες τήρησης κοινωνικών αποστάσεων σε συνδυασμό με το ήδη, προ κορονοϊού, ιδιαίτερα ισχυρό δίκτυο ηλεκτρονικού εμπορίου, σε πολλές περιπτώσεις τόνωσαν (ελλείπει άλλων διεξόδων) τον καταναλωτισμό του Κορεατικού κοινού και, κατ' επέκταση, τις εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων.

Σε ότι αφορά στα τυροκομικά, κατά το 2020 σημειώθηκαν ιστορικά υψηλές εισαγωγές της τάξης των 629 εκ. \$ Η.Π.Α..

Σε ότι αφορά τους προμηθευτές τυροκομικών της Νοτίου Κορέας, κυρίαρχη είναι η θέση των **Η.Π.Α.**, οι οποίες, κατά το 2020, κάλυψαν το 41,8% των εισαχθέντων ποσοτήτων (61,8 εκ. τόνοι) και το 41,2% της αξίας των εισαγωγών (259 εκ. δολάρια ΗΠΑ). Ακολουθούν η **Νέα Ζηλανδία** (25,75 εκ. τόνοι/103 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 16,4% της αξίας των εισαγωγών), η **Γερμανία** (13,7 εκ. τόνοι/54 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 8,6% της αξίας των εισαγωγών), η **Δανία** (11,6 εκ. τόνοι/44 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 7% της αξίας των εισαγωγών), η **Αυστραλία** (8,2 εκ. τόνοι/36 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 5,7% της αξίας των εισαγωγών), η **Ιταλία** (4,1 εκ. τόνοι/34 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 5,4% της αξίας των εισαγωγών) και η **Γαλλία** (5 εκ. τόνοι/29 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 4,6% της αξίας των εισαγωγών).

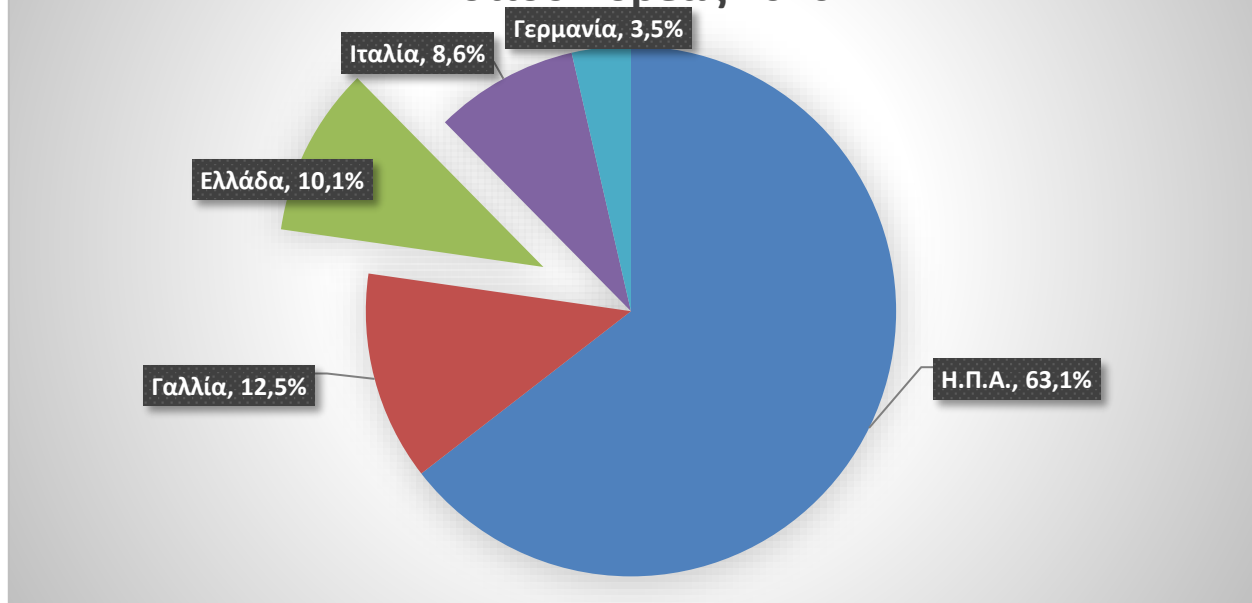

Σε ότι αφορά στο γιαούρτι, κατά το 2020 σημειώθηκαν επίσης ιστορικά υψηλές εισαγωγές της τάξης των 5,2 εκ. \$ Η.Π.Α..

Κύριες προμηθεύτριες χώρες κατά το 2020 ήταν οι **Η.Π.Α.** (3,3 εκ. δολ. ΗΠΑ ή 63,1% της αξίας των εισαγωγών), **η Γαλλία** (646 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 12,5% της αξίας), **η Ελλάδα** (524 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 10,1% της αξίας), **η Ιταλία** (445 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 8,6% της αξίας) και **η Γερμανία** (182 χιλ. δολ. ΗΠΑ ή 3,5% της αξίας).

Προμηθευτές Προϊόντων Γιαουρτιού Νοτίου Κορέας 2020

Π. Διαδικασίες Εισαγωγής Ελληνικών Γαλακτοκομικών Προϊόντων

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Για το **γιαούρτι** (Δασμολογική Κλάση 040310), η ΣΕΣ ορίζει εισαγωγικό δασμό της τάξης του 10%.

Σε ότι αφορά στα **τυροκομικά προϊόντα**, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παραρτήματος 2-A-1 της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ευρωπαϊκής Ένωσης-Κορέας, προβλέπεται η αδασμολόγητη εισαγωγή συγκεκριμένων ποσοτήτων τυριών (quota), οι οποίες αρχίζουν από 4.560 τόνους για το πρώτο έτος και αυξάνονται σταδιακά, φτάνοντας τους 5.776 τόνους για το χρονικό διάστημα 1/7/2020 – 31/6/2021. Οι παλαιότεροι εισαγωγείς λαμβάνουν ποσόστωση με βάση τα ιστορικά στοιχεία εισαγωγών τους, με οροφή το 10% της συνολικής ποσόστωσης, ενώ ένα τμήμα της ποσόστωσης διανέμεται κάθε χρόνο σε νέες εταιρείες, οι οποίες συνήθως λαμβάνουν αρχική ποσόστωση ενός τόνου. Την όλη διαδικασία φέρει σε πέρας η Ένωση Γαλακτοκομικών Βιομηχανιών Κορέας (Korea Dairy Industries Association).

Για τις εισαγόμενες ποσότητες πέραν της ανωτέρω ποσόστωσης, ο βασικός δασμός του 36% μειώνεται κατά 2,25% ετησίως, αρχής γενομένης από την θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών την 1/7/2011, και αυτή τη στιγμή βρίσκεται στο 13,5%. Πολλές κορεατικές εισαγωγικές εταιρείες προτιμούν να αποφύγουν την διοικητική διαδικασία που συνδέεται με την ποσόστωση και καταβάλλουν απλά τον εισαγωγικό αυτό δασμό οπότε εισάγουν όση ποσότητα τυροκομικών επιθυμούν εκτός αδασμολόγητης ποσόστωσης. Από το δέκατο έκτο έτος (1/7/2026) και μετά τα

ευρωπαϊκά τυριά θα εισάγονται ελεύθερα και αδασολόγητα στη Νότιο Κορέα, σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα:

Έτος	Χρονικό Διάστημα	Ποσόστωση (τόνοι)	Δασμός εκτός ποσόστωσης
0	Έως 30/6/2011	-	36%
1	1/7/2011 – 30/6/2012	4.560	33,75%
2	1/7/2012 – 30/6/2013	4.560	31,5%
3	1/7/2013 – 30/6/2014	4.696	29,25%
4	1/7/2014 – 30/6/2015	4.837	27%
5	1/7/2015 – 30/6/2016	4.982	24,75%
6	1/7/2016 – 30/6/2017	5.132	22,5%
7	1/7/2017 – 30/6/2018	5.286	20,25%
8	1/7/2018 – 30/6/2019	5.444	18%
9	1/7/2019 – 30/6/2020	5.608	15,75%
10	1/7/2020 – 30/6/2021	5.776	13,5%
11	1/7/2021 – 30/6/2022	5.949	11,25%
12	1/7/2022 – 30/6/2023	6.128	9%
13	1/7/2023 – 30/6/2024	6.312	6,75%
14	1/7/2024 – 30/6/2025	6.501	4,5%
15	1/7/2025 – 30/6/2026	6.696	2,25%
16	1/7/2026 και στο εξής	Απεριόριστη	Μηδενικός

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), **εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ**, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα” από την Τελωνιακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικών κυκλοφορίας EUR.1 ή EORI. Ο Αριθμός Εγκεκριμένου Εξαγωγέα έχει την μορφή GR/00/0000/0000 (country code/customs code/certification number/year of approval). Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος Β’/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο

διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - ΑΑΔΕ

<https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiakos-ypiresies/plirofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiimenei-diadikasia-apodeixis-protim>

(πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**” στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο βασικός δασμός του 36% (για όλα τα γαλακτοκομικά) και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί του 136% της αξίας (αξία CIF & εισαγωγικός δασμός) και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα δασμό. Η διαφορά αυτή είναι βέβαια ιδιαίτερα σημαντική σε μια τόσο ανταγωνιστική αγορά. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, η ανωτέρω επιλογή αποτελεί μια

λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, στην τελευταία αναγνωρίζονται και τυγχάνουν προστασίας 160 ευρωπαϊκές γεωγραφικές ενδείξεις, μεταξύ των οποίων και η **φέτα**. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την αναγνώριση επιπλέον 46 γεωγραφικών ενδείξεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται το **κασέρι** και η **γραβιέρα Κρήτης**.

Για τα προϊόντα **βιολογικής καλλιέργειας**, από 1^{ης} Φεβρουαρίου του 2015 τέθηκε σε ισχύ η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δημοκρατίας της Κορέας, με την οποία επιλύθηκαν οριστικά τα προβλήματα που υπήρχαν, καθώς γίνονται πλέον αποδεκτές στην Κορέα όλες οι νόμιμες πιστοποιήσεις της χώρας μας.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις που θα θελήσουν να εξάγουν για πρώτη φορά γαλακτοκομικά-τυροκομικά προϊόντα στην Κορέα, πρέπει να ακολουθήσουν την διαδικασία έγκρισής τους από το Ministry of Food and Drug Safety (MFDS). Απαιτείται η έκδοση πιστοποιητικού παστερίωσης και υγειονομικού πιστοποιητικού (Health Certificate). Το αίτημα της επιχείρησης υποβάλλεται στο Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και τα πιστοποιητικά που θα εκδοθούν στη συνέχεια αποστέλλονται στο Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Σεούλ, το οποίο τα διαβιβάζει στο MFDS, προκειμένου να εγκριθεί η εισαγωγή των προϊόντων. **Τονίζουμε ξανά ότι η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ακολουθηθεί μία μόνο φορά, πριν την πρώτη εξαγωγή των προϊόντων**. Η άδεια εισαγωγής έχει **διετή διάρκεια** αλλά μπορεί να ανανεωθεί πολύ εύκολα από την εξαγωγό εταιρεία μέσω της ιστοσελίδας του MFDS στον σύνδεσμο <https://impfood.mfds.go.kr/CFKAA01F01>.

Ο κατάλογος των ελληνικών εγκεκριμένων εταιρειών είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο <https://impfood.mfds.go.kr/CFKAA03F01> (στο πεδίο Country συμπληρώνετε Greece, στο Type of Business επιλέγετε Milk Processing Plant και πιέζετε Search).

Οι ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρίες παρακαλούνται όπως επικοινωνήσουν με το ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Αλιευμάτων, Γάλακτος και Λοιπών Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης, κυρία Εύη Χατζηγιαννακού, τηλ. (210) 2125770, email echatzigian@minagric.gr.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα συστατικά του προϊόντος, και κυρίως στα πρόσθετα, όπως συντηρητικά, χρωστικές ύλες και ενισχυτικά γεύσης, καθώς στην Κορέα η νομοθεσία είναι εξαιρετικά ανελαστική και επιβάλλονται πολύ αυστηροί έλεγχοι. Εφόσον έχει οποιαδήποτε αμφιβολία, ο Έλληνας επιχειρηματίας θα πρέπει να συνεννοηθεί εκ των προτέρων με τον Κορεάτη εισαγωγέα του. Ταυτόχρονα, αξίζει τον κόπο να έχει υπόψη του και τον Κώδικα Τροφίμων της Νοτίου Κορέας, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην αγγλική γλώσσα στον σύνδεσμο

Μεγάλη προσοχή πρέπει να δίνεται και στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Με μειωμένη περιεκτικότητα σε αλάτι** (Ποια είναι η φυσιολογική περιεκτικότητα; Πόσο μειωμένη; Ποιος το πιστοποιεί αυτό; Ο Οργανισμός που το βεβαιώνει είναι πιστοποιημένος; Ποια η ακριβής επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία από ένα προϊόν με μειωμένη ποσότητα αλατιού;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Όλα τα εισαγόμενα στην Κορέα τρόφιμα πρέπει να φέρουν επιπρόσθετες ετικέτες στα Κορεατικά, οι οποίες δεν θα πρέπει να επικαλύπτουν τις αρχικές τους ετικέτες. Σύμφωνα με απόφαση του Κορεατικού Υπουργείου Ministry of Food and Drug Safety (MFDS), οι ετικέτες αυτές θα πρέπει να περιέχουν:

- Product Name
- Product Type
- Importer’s name, address and processing plant
- Manufacture date
- Shelf life
- Ingredient Names and Contents
- Ingredient Names used in making a Composite Ingredient, if it amounts to over 5% of the product by weight
- Additives (as listed in the Food Additive Code)
- Allergens (even at minimal levels)

- Nutritional information, including Calories, Sodium, Carbohydrates (of which sugars), Fats (Trans Fats and Saturated Fats), Cholesterol, Protein

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Όταν αποστέλλονται δείγματα προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

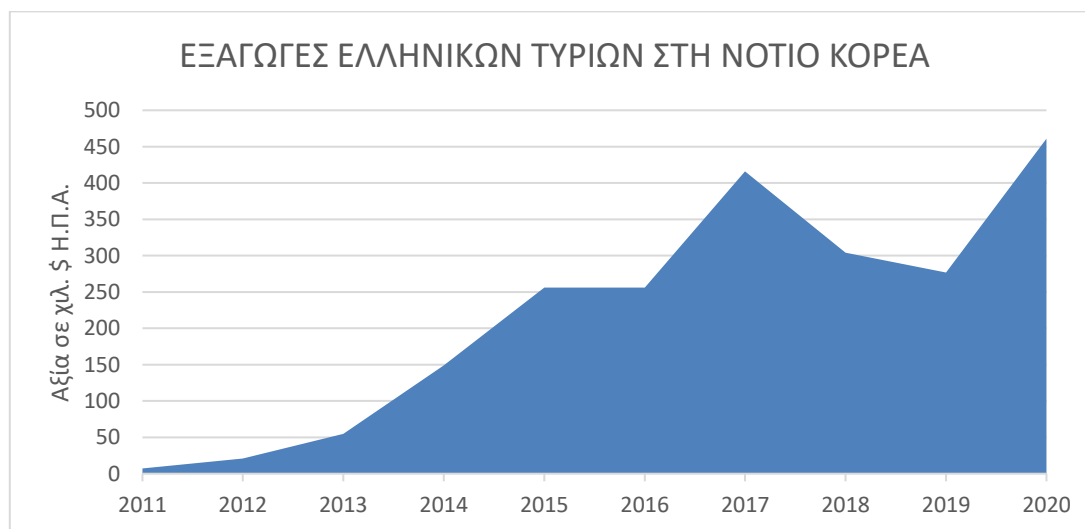
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή	Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Τυρί σε άλμη 250 gr	3	0,01 ευρώ
Ελληνικό Γιαούρτι 300 gr	5	0,01 ευρώ

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

III. Εξαγωγές Ελληνικών τυριών προς τη Νότιο Κορέα

Οι εξαγωγές ελληνικών τυροκομικών προϊόντων προς τη Νότιο Κορέα περιορίζονται ουσιαστικά στο **τυρί φέτα**, το οποίο είναι πλέον ένα προϊόν αρκετά γνωστό και δημοφιλές στη χώρα της Άπω Ανατολής, ενώ χαίρει και της προστασίας έναντι άλλων εγχώριων και εισαγόμενων απομιμήσεων που του εξασφαλίζει η συμπερίληψή του στα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας (Παράρτημα 10-Α). Κατά το 2020, και εν μέσω πανδημίας, οι ελληνικές εξαγωγές τυροκομικών έφτασαν στο ιστορικά υψηλότερό τους επίπεδο των 44 τόνων αξίας 461 χιλ. δολ. Η.Π.Α.. Με βάση την προηγούμενη ανάλυση αγοράς, θεωρούμε ότι, με την κατάλληλη προβολή, υπάρχουν θετικές προοπτικές στην εδώ αγορά για το **κασέρι**, το **μανούρι**, το **κεφαλοτύρι** και την **κεφαλογραβιέρα**.

Εξαγωγές Ελληνικών Τυριών (Κλάση 040690) στη Νότιο Κορέα		
Έτος	Αξία σε χιλ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (τόνοι)
2011	7	0,5
2012	21	2
2013	55	5
2014	149	14
2015	256	29
2016	256	29
2017	416	53
2018	304	34
2019	277	32
2020	461	44

IV. Εξαγωγές Ελληνικού Γιαουρτιού προς τη Νότιο Κορέα

Αντίθετα με την φέτα, το ελληνικό γιαούρτι δυστυχώς δεν τυγχάνει καμίας προστασίας ΠΟΠ/ΠΓΕ στη Νότιο Κορέα. Ως εκ τούτου, το ελληνικό προϊόν δέχεται έντονο ανταγωνισμό καθώς στην εδώ αγορά κυκλοφορεί πληθώρα εγχωρίως παραγομένων “ελληνικών γιαουρτιών”, καθώς και προϊόντα ελληνικού γιαουρτιού σε σκόνη (Greek Yogurt Starters):

GREEK YOGURT PRODUCTS		
Name of the product	Company of the product	Image
Kirkland Signature Greek Yogurt	Ehrmann Arizona Dairy, LLC	
Hudis Greek Yogurt	IldongHudis	
Yozm Plain Greek Yogurt	Yozm (Office 419, 165, Sunhwan-ro, Jungwon-gu, Seongnam-si, Gyeonggi-do/ Sangwondae-dong, Postheno)	

<p>Pulmuone Danone Greek Style Yogurt</p>	<p>Pulmuone Danone Corp.</p>	
<p>You need my yogurt -Greek Yogurt-</p>	<p>Market Kurly Farm Fresh (131-1, Jugok-ro, jinjeop-eup, Namyangju-si, Gyeonggi-do)</p>	
<p>JJinhan Yogurt</p>	<p>Dashin Shop Freshlean (55, Hongik-ro 5an-gil, Mapo-gu, Seoul)</p>	
<p>Papa Organic Greek Yogurt</p>	<p>Market Kurly Boryeong Milk (574, Hongbo-ro, Cheonbuk-myeon, Boryeong-si, Chugcheongnam-do)</p>	
<p>Milky Yo Greek Yogurt Plain</p>	<p>Daily propose (19, Ahasan-ro 1-gil, Seongdong-gu, Seoul)</p>	

<p>Greek Yogurt</p>	<p>IldongHudis, Milk processing plant, Hoengseong-gun</p>	
<p>Balln Organic Greek Yogurt</p>	<p>Balln Milk Laboratory</p>	
<p>Habit Shaping Green tea Greek Yogurt</p>	<p>Dano Shop</p>	
<p>Honest Milk Greek Yogurt</p>	<p>ChaeBul Na, Jeju Island</p>	

<p>Juicy Bros Organic Greek Yogurt</p>	<p>Farm Fresh (131-1, Jugok-ro, jinjeop-eup, Namyangju-si, Gyeonggi-do)</p>	
<p>Peacock Greek Yogurt</p>	<p>Mail Dairy Company, Chungyang Factory (1355-58, Chungjeol-ro, Cheongyang-eup, Cheongyang-gun, Chungcheongnam-do)</p>	
<p>Namyang Dairy Co.</p>	<p>Namyang Dairy Company, Sejong Factory (836-11, Janggi-ro, Janggun-myeon, Sejong-si)</p>	

GREEK YOGURT STARTERS

Product	Company	Photo
<p>Greek Real Caspi Greek Yogurt Starter</p>	<p>MayJung Life & Health, Co., Inc Bio-farm (86-3, Oncheon-ro 237beon-gil, Paltan-myeon, Hwaseong-si, Gyeonggi-do)</p>	
<p>EasiYo Greek Yogurt</p>	<p>New Zealand EASIYO PRODUCT LIMITED</p>	
<p>“Yogurberry” (Greek Yogurt Starter)</p>	<p>HURUM CO. LTD http://www.hurumshop.com/main/index.php</p>	

Σύμφωνα με το Τμήμα Ασφάλειας Ετικετών Τροφίμων (Food Safety Labelling Division) του Κορεατικού Υπουργείου Ασφάλειας Τροφίμων και Φαρμάκων (Ministry of Food and Drug Safety – MFDS), τα προϊόντα αυτά κυκλοφορούν νόμιμα στην εδώ αγορά καθώς, πέραν της έλλειψης προστασίας ΠΟΠ/ΠΓΕ:

- Ο όρος “Greek Yogurt” έχει καταστεί διεθνώς ένα γενικό όνομα προϊόντος (generic product name), το οποίο έχει πλέον αποσυνδεθεί από το όνομα της χώρας ως γεωγραφική προέλευση και κυκλοφορεί ελεύθερα σχεδόν παντού, και
- Οι συσκευασίες στην Κορέα αναφέρουν σαφώς την χώρα παραγωγής, ώστε οι Κορεάτες καταναλωτές ενημερώνονται ότι το προϊόν δεν προέρχεται από την Ελλάδα.

Επίσης, πολλά από τα προϊόντα αυτά περιέχουν οπτικές αναφορές (κίονες, εικόνες του Παρθενώνα, ορθόδοξοι ναοί, έως και την ελληνική σημαία) που παραπέμπουν ευθέως στην χώρα μας και δημιουργούν εμμέσως πλην σαφώς την εντύπωση ενός προϊόντος που είτε παράγεται είτε – κατ’ ελάχιστο- σχετίζεται άμεσα με την Ελλάδα. Το Γραφείο ΟΕΥ Σεούλ έχει επανειλημμένα απευθύνει διαβήματα στις αρμόδιες Κορεατικές Αρχές και, πιο συγκεκριμένα, στο Τμήμα Ασφάλειας Ετικετών Τροφίμων (Food Safety Labelling Division) του MFDS και στο Κορεατικό Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Korean Intellectual Property Office – KIPO), επικαλούμενο παραβίαση των όρων υγιούς ανταγωνισμού όπως περιγράφονται στην Συνθήκη των Παρισίων και στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας και ζητώντας:

1. Απαγόρευση της χρήσεως του όρου “Greek Yogurt” στις συσκευασίες προϊόντων που δεν παράγονται στην Ελλάδα,
2. Σε διαφορετική περίπτωση, θεσμοθέτηση σαφούς κανονιστικού πλαισίου για το τι συνιστά Greek Yogurt και τι όχι, προκειμένου να προστατευτεί ο καταναλωτής από απόπειρες αποπροσανατολισμού,
3. Την απαγόρευση χρήσης σαφών οπτικών αναφορών που παραπέμπουν στην Ελλάδα (ιδίως της ελληνικής σημαίας), και
4. Άμεση απαγόρευση κυκλοφορίας προϊόντων “ελληνικού γιαουρτιού σε σκόνη”.

Οι διοικητικές διαδικασίες εξέτασης των ελληνικών αιτιάσεων βρίσκονται σε εξέλιξη.

Σε ότι αφορά στο αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι, κυκλοφορούν σχετικά περιορισμένες ποσότητες προϊόντων της ΦΑΓΕ και της ΔΕΛΤΑ. Εννοείται ότι το εισαγόμενο αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι τοποθετείται στο υψηλότερο σημείο της αγοράς και πωλείται σε τιμές πολύ υψηλότερες των εγχωρίων παραγόμενων απομιμήσεων.

Η διάθεσή του γίνεται σχεδόν αποκλειστικά μέσω διαδικτύου. Οι σχετικά κοντινές ημερομηνίες λήξης αποτελούν σε μόνιμη βάση μία πρόκληση για τους εισαγωγείς και ένα στοιχείο αποθαρρυντικό για τον καταναλωτή.

Greek yoghurt

FAGE GREEK YOGHURT
파에 그릭 요거트 플레인
500g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트.
 클래식 타입으로 농축된 진한 질감과
 맛이 느껴짐.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-402

FAGE GREEK YOGHURT
파에 그릭 요거트 플레인
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트.
 클래식 타입으로 농축된 진한 질감과
 맛이 느껴짐.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-300

FAGE GREEK YOGHURT FAT FREE
파에 무지방 그릭 요거트 플레인
500g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트.
 무지방 타입의 정통 그릭 요거트.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-404

FAGE GREEK YOGHURT FAT FREE
파에 무지방 그릭 요거트 플레인
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트.
 무지방 타입의 정통 그릭 요거트.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-301

FAGE GREEK YOGHURT LOW FAT
파에 저지방 2% 그릭 요거트 플레인
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트.
 저지방(2%) 타입.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-302

FAGE GREEK YOGHURT
FAT FREE BLUEBERRY
파에 무지방 그릭 요거트 블루베리
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트에
 부어먹을 수 있는 블루베리 컴포트가 있는 제품.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-303

FAGE GREEK YOGHURT
FAT FREE STRAWBERRY
파에 무지방 그릭 요거트 딸기
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트에
 부어먹을 수 있는 딸기 컴포트가 있는 제품.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-304

FAGE GREEK YOGHURT FAT FREE HONEY
파에 무지방 그릭 요거트 허니
170g
 우유와 배양균으로만 만든 정통 그릭 요거트에
 부어먹을 수 있는 꿀이 곁들여 있는 제품.
 공급사: Fage
 원산지: Greece
 수: 6pcs / box
 코드: 004-299

식품위생법에 의한 한글 표시사항

- 제품명: 그리 요거트 플레인 (GREEK YOGURT PLAIN)
- 제품유형: 발효유(상온제품/90°C 이상에서 1분 이상 살균)
- 제조원: DELTA FOODS S.A • 원산지: 그리스
- 수입판매업: (주)보리타일 ☎02)538-3373
서울시 강남구 학동로506 (상성동)
- 유통기한: 제품 뒷면의 별도표기일까지(유통법: 일/월/년)
- 내용량: 170g (95kcal)
- 원재료명: 탈지우유, 유산균(스트렙토코커스 서머펠리츠, 락토바실러스 불가리쿠스) 우유 함유
- 보관방법: 2°C ~ 6°C 냉장보관
- 반용 및 교환: 구입처 및 수입원
- 포장재질: 용기-폴리프로필렌, 뚜껑-알루미늄
- ※개봉 후 냉장 보관하거나 빨리 드시기 바랍니다.
- ※무첨, 불량 식품신고는 국번없이 1399
<http://www.boratr.co.kr>

영양정보		100g 당		1일 영양성분 기준치에 대한 비율	
나트륨	40mg	2%	지방	0g	0%
단수화물	4g	1%	트랜스지방	0g	0%
에너지	170g		당류	3.8g	4%
100g당	55kcal		포화지방	0 g	0%
			콜레스테롤	0mg	0%
			단백질	10g	18%

1일 영양성분 기준치에 대한 비율은 2,000kcal기준으로 계산된 필요 영양에 따라 다를 수 있습니다.

식품위생법에 의한 한글 표시사항

- 제품명: 그리 요거트 딸기 (GREEK YOGURT STRAWBERRY)
- 제품유형: 발효유(상온제품/90°C 이상에서 1분 이상 살균)
- 제조원: DELTA FOODS S.A • 원산지: 그리스
- 수입판매업: (주)보리타일 ☎02)538-3373
서울시 강남구 학동로506 (상성동)
- 유통기한: 제품 뒷면의 별도표기일까지(유통법: 일/월/년)
- 원재료명: 요거트 [탈지우유, 유산균(스트렙토코커스 서머펠리츠, 락토바실러스 불가리쿠스)], 딸기, 정제수, 설탕, 과일, 옥수수전분(유전자변형 옥수수 포함 가능성 있음), 아로니아추스농축액, 천연 향료 (딸기향) 우유 함유
- 보관방법: 2°C ~ 6°C 냉장보관
- 반용 및 교환: 구입처 및 수입원
- 포장재질: 용기-폴리프로필렌, 뚜껑-알루미늄
- ※개봉 후 냉장 보관하거나 빨리 드시기 바랍니다.
- ※무첨, 불량 식품신고는 국번없이 1399
<http://www.boratr.co.kr>

영양정보		100g 당		1일 영양성분 기준치에 대한 비율	
나트륨	50mg	3%	지방	0g	0%
단수화물	8g	3%	트랜스지방	0g	0%
에너지	170g		당류	7.7g	8%
100g당	70kcal		포화지방	0 g	0%
			콜레스테롤	0mg	0%
			단백질	8g	15%

1일 영양성분 기준치에 대한 비율은 2,000kcal기준으로 계산된 필요 영양에 따라 다를 수 있습니다.

식품위생법에 의한 한글 표시사항

- 제품명: 그리 요거트 블루베리 (GREEK YOGURT BLUEBERRY)
- 제품유형: 발효유(상온제품/90°C 이상에서 1분 이상 살균)
- 제조원: DELTA FOODS S.A • 원산지: 그리스
- 수입판매업: (주)보리타일 ☎02)538-3373
서울시 강남구 학동로506 (상성동)
- 유통기한: 제품 뒷면의 별도표기일까지(유통법: 일/월/년)
- 원재료명: 요거트 [탈지우유, 유산균(스트렙토코커스 서머펠리츠, 락토바실러스 불가리쿠스)], 정제수, 블루베리, 설탕, 과일, 옥수수전분(유전자변형 옥수수 포함 가능성 있음), 천연 향료 (블루베리향) 우유 함유
- 보관방법: 2°C ~ 6°C 냉장보관
- 반용 및 교환: 구입처 및 수입원
- 포장재질: 용기-폴리프로필렌, 뚜껑-알루미늄
- ※개봉 후 냉장 보관하거나 빨리 드시기 바랍니다.
- ※무첨, 불량 식품신고는 국번없이 1399
<http://www.boratr.co.kr>

영양정보		100g 당		1일 영양성분 기준치에 대한 비율	
나트륨	50mg	3%	지방	0g	0%
단수화물	8g	3%	트랜스지방	0g	0%
에너지	170g		당류	7.5g	8%
100g당	65kcal		포화지방	0 g	0%
			콜레스테롤	0mg	0%
			단백질	8g	15%

1일 영양성분 기준치에 대한 비율은 2,000kcal기준으로 계산된 필요 영양에 따라 다를 수 있습니다.

식품위생법에 의한 한글 표시사항

- 제품명: 그리 요거트 복숭아살구 (GREEK YOGURT PEACH APRICOT)
- 제품유형: 발효유(상온제품/90°C 이상에서 1분 이상 살균)
- 제조원: DELTA FOODS S.A • 원산지: 그리스
- 수입판매업: (주)보리타일 ☎02)538-3373
서울시 강남구 학동로506 (상성동)
- 유통기한: 제품 뒷면의 별도표기일까지(유통법: 일/월/년)
- 원재료명: 요거트 [탈지우유, 유산균(스트렙토코커스 서머펠리츠, 락토바실러스 불가리쿠스)], 정제수, 복숭아, 살구, 설탕, 타피오카전분, 천연 향료 (복숭아향, 살구향)
- 보관방법: 2°C ~ 6°C 냉장보관
- 반용 및 교환: 구입처 및 수입원
- 포장재질: 용기-폴리프로필렌, 뚜껑-알루미늄
- ※개봉 후 냉장 보관하거나 빨리 드시기 바랍니다.
- ※무첨, 불량 식품신고는 국번없이 1399
<http://www.boratr.co.kr>

영양정보		100g 당		1일 영양성분 기준치에 대한 비율	
나트륨	50mg	3%	지방	0g	0%
단수화물	8g	3%	트랜스지방	0g	0%
에너지	170g		당류	7.7g	8%
100g당	65kcal		포화지방	0 g	0%
			콜레스테롤	0mg	0%
			단백질	8g	15%

1일 영양성분 기준치에 대한 비율은 2,000kcal기준으로 계산된 필요 영양에 따라 다를 수 있습니다.

Το αυθεντικό ελληνικό γιαούρτι είναι ένα αρκετά νέο προϊόν στην Κορεατική Αγορά, καθώς οι πρώτες μας εξαγωγές (μόλις 2 χιλ. δολ. Η.Π.Α.) καταγράφηκαν το 2013. Λόγω όμως της αναμφισβήτητης ποιότητας του προϊόντος και της φήμης που απολαμβάνει ως πλούσιο σε προβιοτικά και ευεργετικό για την υγεία, οι εξαγωγές μας σημείωσαν σταδιακή αλλά σταθερή αύξηση, φτάνοντας το ιστορικό υψηλό των 524 χιλ. \$ Η.Π.Α. κατά το 2020.

Εξαγωγές Ελληνικού Γιαουρτιού (Κλάση 040310) στη Νότιο Κορέα		
Έτος	Αξία σε χιλ. δολ. ΗΠΑ	Ποσότητα (τόνοι)
2013	2	0,15
2014	21	1,53
2015	75	11,83
2016	225	40,8
2017	66	6,75
2018	144	13,83
2019	317	33,67
2020	524	54,36

Η. Γούνες και Γουνοδέρματα.

- Η Κορέα αποτελεί ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αγορά για τα ελληνικά γουναρικά, καθώς συνδυάζει οικονομική ευμάρεια, ισχυρή μεσαία τάξη, κρύο χειμώνα και παντελή έλλειψη ακτιβισμού εναντίον της φυσικής γούνας. Η εγχώρια παραγωγή βαίνει φθίνουσα.
- Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου, ο εισαγωγικός δασμός έχει μηδενισθεί. Η Κίνα καλύπτει το χαμηλό κομμάτι της αγοράς, ενώ ο ανταγωνισμός για την Ελλάδα προέρχεται κυρίως από την Ιταλία, την Γαλλία αλλά και την Τουρκία.
- Κατά την τελευταία πενταετία, η εξέλιξη των εξαγωγών ελληνικών γουναρικών προς τη Νότιο Κορέα έχει υπερκεράσει τον ανταγωνισμό.
- Προτείνουμε την συνέχιση και ενίσχυση της δράσης πρόσκλησης αγοραστών στη Διεθνή Έκθεση Γούνας Καστοριάς καθώς και την κατάρτιση μεσοπρόθεσμου προγράμματος προβολής & προώθησης του brand name “Kastoria Fur” στην Κορέα.
- Κατά το έτος covid 2020, οι συνολικές εισαγωγές της Νοτίου Κορέας σε ακατέργαστα γουνοδέρματα έχουν μειωθεί κατά 63,3%, σε κατεργασμένα γουνοδέρματα κατά 44,9% και σε ενδύματα & αξεσουάρ γούνας κατά 38,9%. Λόγω της φύσης τους, τα γουναρικά είναι ιδιαίτερα δύσκολο να παραγγελθούν αλλά και να διατεθούν μέσω on-line καναλιών, ενώ πολύ σημαντική αρνητική επίδραση στην ψυχολογία των καταναλωτών είχε και η θανάτωση του συνολικού πληθυσμού εκτρεφόμενων μινκ στην Δανία.
- Το 2020, λόγω έξαρσης πανδημίας κορονοϊού, θα πρέπει να θεωρείται μια παρενθετική χρονιά ως προς τις εξαγωγές μας προς την Κορέα. Η χώρα μας εξήγαγε κατεργασμένα γουνοδέρματα αξίας 535 χιλ. \$ Η.Π.Α. (αύξηση 25,3%) και ενδύματα & αξεσουάρ γούνας αξίας 822 χιλ. \$ Η.Π.Α. (μείωση 74,5%, από 3,2 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2019). Από πολλές απόψεις, το 2019 θα πρέπει να θεωρείται πιο αντιπροσωπευτικό σε ότι αφορά τις ελληνικές εξαγωγές γουναρικών προς την Κορέα.

Λόγω της ιδιαίτερης πανδημικής κατάστασης που επικράτησε παγκοσμίως κατά το 2020, η ανάλυση εκ των πραγμάτων αφορά κυρίως το 2019, ενώ οι προτάσεις την μετά-covid εποχή.

Η Νότιος Κορέα είναι μια πολύ σημαντική αγορά για την ελληνική γούνα, καθώς διαθέτει μεγάλη αγοραστική δύναμη και αξιόλογη ζήτηση, ενώ πλέον η Κορέα αποσύρεται σταδιακά από τον τομέα της παραγωγής. Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Γούνας Κορέας, το μέγεθος της αγοράς εκτιμάται σε 1 δις δολάρια ΗΠΑ, εκ των οποίων τα μισά αφορούν ενδύματα και τα λοιπά γούνινα αξεσουάρ.

Υπάρχουν τρεις βασικές δασμολογικές κλάσεις σε ότι αφορούν στα προϊόντα γούνας, η 4301 (ακατέργαστα γουνοδέρματα), 4302 (κατεργασμένα γουνοδέρματα) και 4303 (ενδύματα και αξεσουάρ γούνας). Από αυτές, ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την χώρα μας παρουσιάζουν τα κατεργασμένα γουνοδέρματα και (πρωτίστως) τα γούνινα ενδύματα & αξεσουάρ.

Κλάση 4301 – Ακατέργαστα γουνοδέρματα: Η Νότιος Κορέα εισήγαγε το 2019 προϊόντα συνολικής αξίας 67,1 εκ. \$ Η.Π.Α. (έναντι 108,7 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018), τα οποία επιμερίστηκαν σε γουνοδέρματα mink (Δ.Κ. 430110, 68,5%), γουνοδέρματα αλεπούς (Δ.Κ. 430160, 30,3%) και λοιπά γουνοδέρματα (1,2%). Οι εισαγωγές της Κορέας προήλθαν από την Φινλανδία (25,9 εκ. δολ.), την Δανία (15,8 εκ. δολ.), τον Καναδά (13,7 εκ. δολ.) και τις Η.Π.Α. (11,5 εκ. δολ.).

Κατά το 2020, οι εισαγωγές ακατέργαστων γουνοδερμάτων της Νοτίου Κορέας μειώθηκαν κατά 63,3% στα 24,6 εκ. \$ Η.Π.Α.. Η χώρα μας κατά το 2018-2020 δεν κατέγραψε εξαγωγές ακατέργαστων γουνοδερμάτων προς τη Νότιο Κορέα.

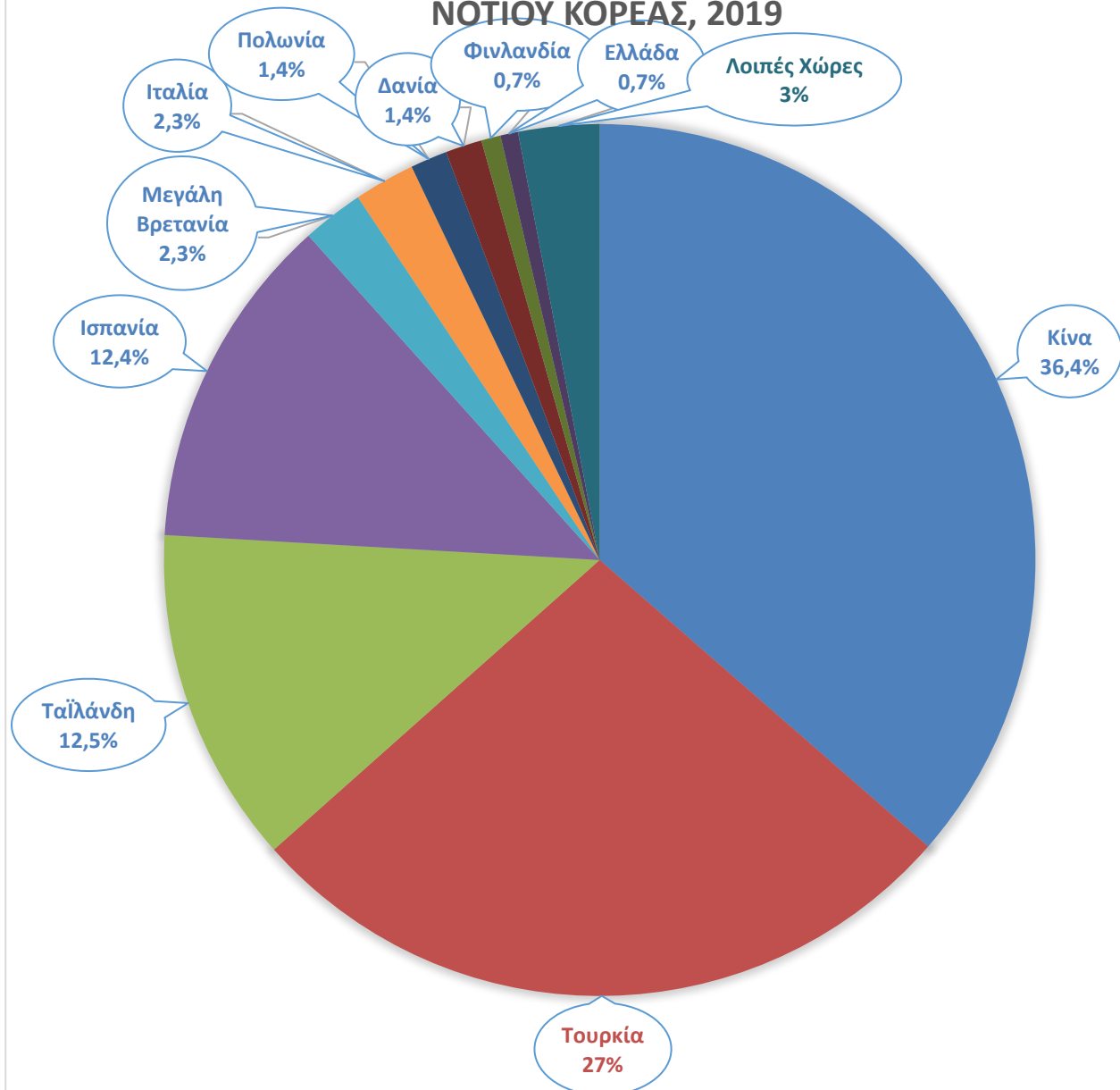

Κλάση 4302 – Κατεργασμένα γουνοδέρματα: Η Νότιος Κορέα εισήγαγε το 2019 προϊόντα συνολικής αξίας 65,3 εκ. \$ Η.Π.Α. (έναντι 90,2 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018), τα οποία επιμερίσθηκαν σε γουνοδέρματα scrap (Δ.Κ. 430230, 32,6%), γουνοδέρματα mink (Δ.Κ. 430211, 13,3%), και λοιπά γουνοδέρματα (54,1%). Κυριότεροι προμηθευτές της Κορέας είναι η Κίνα (23,8 εκ. δολ. ΗΠΑ), η Τουρκία (17,65 εκ. δολ.), η Ταϊλάνδη (8,15 εκ. δολ.) και η Ισπανία (8,1 εκ. δολ.).

Κατά το 2020, οι εισαγωγές κατεργασμένων γουνοδερμάτων της Νοτίου Κορέας μειώθηκαν κατά 44,9% στα 36 εκ. \$ Η.Π.Α.. Η χώρα μας κατά το 2020 εξήγαγε προς τη Νότιο Κορέα κατεργασμένα γουνοδέρματα συνολικής αξίας 535 χιλ. \$ ΗΠΑ. (άνοδος 25,3% σε σχέση με το 2019).

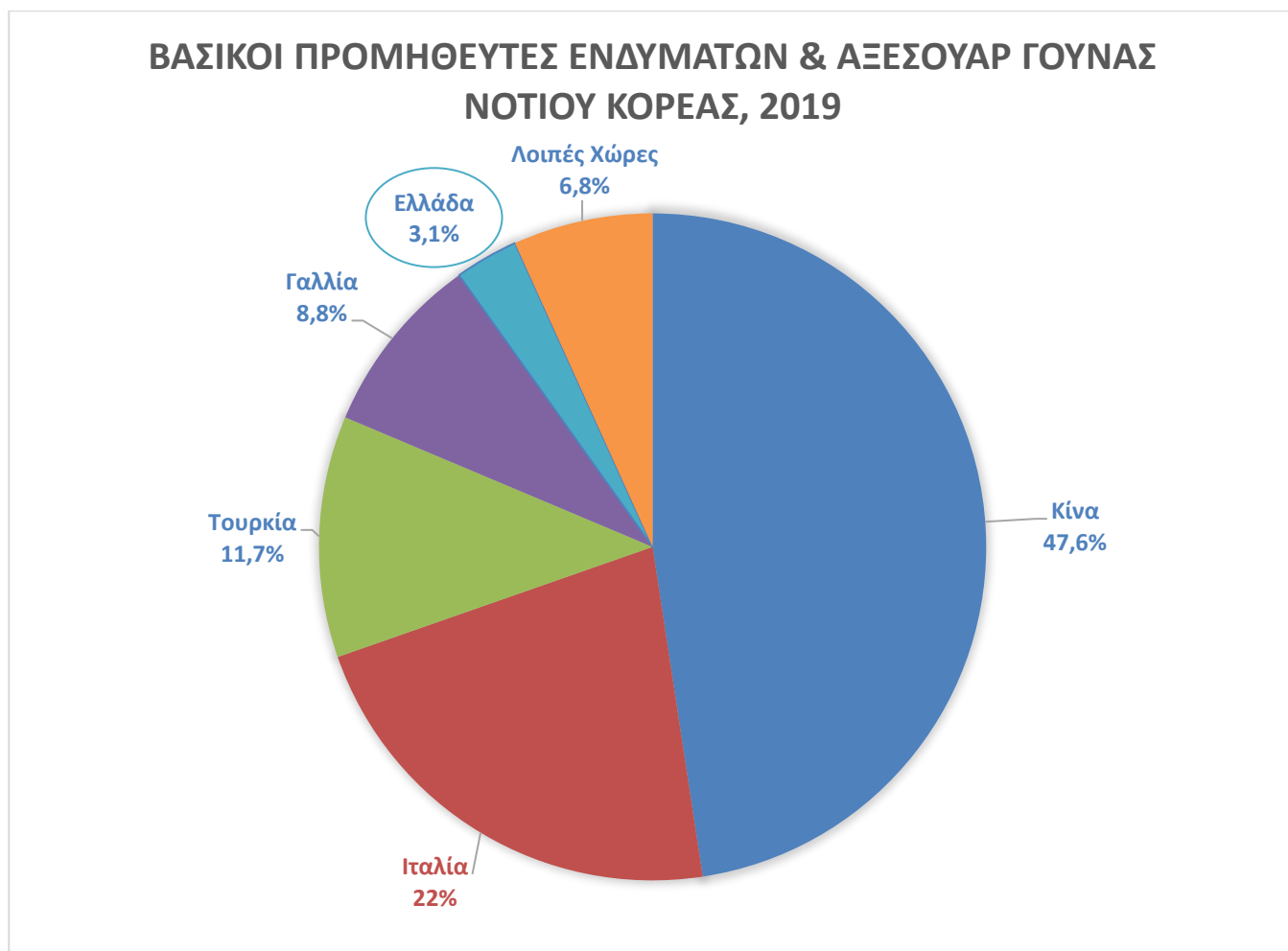
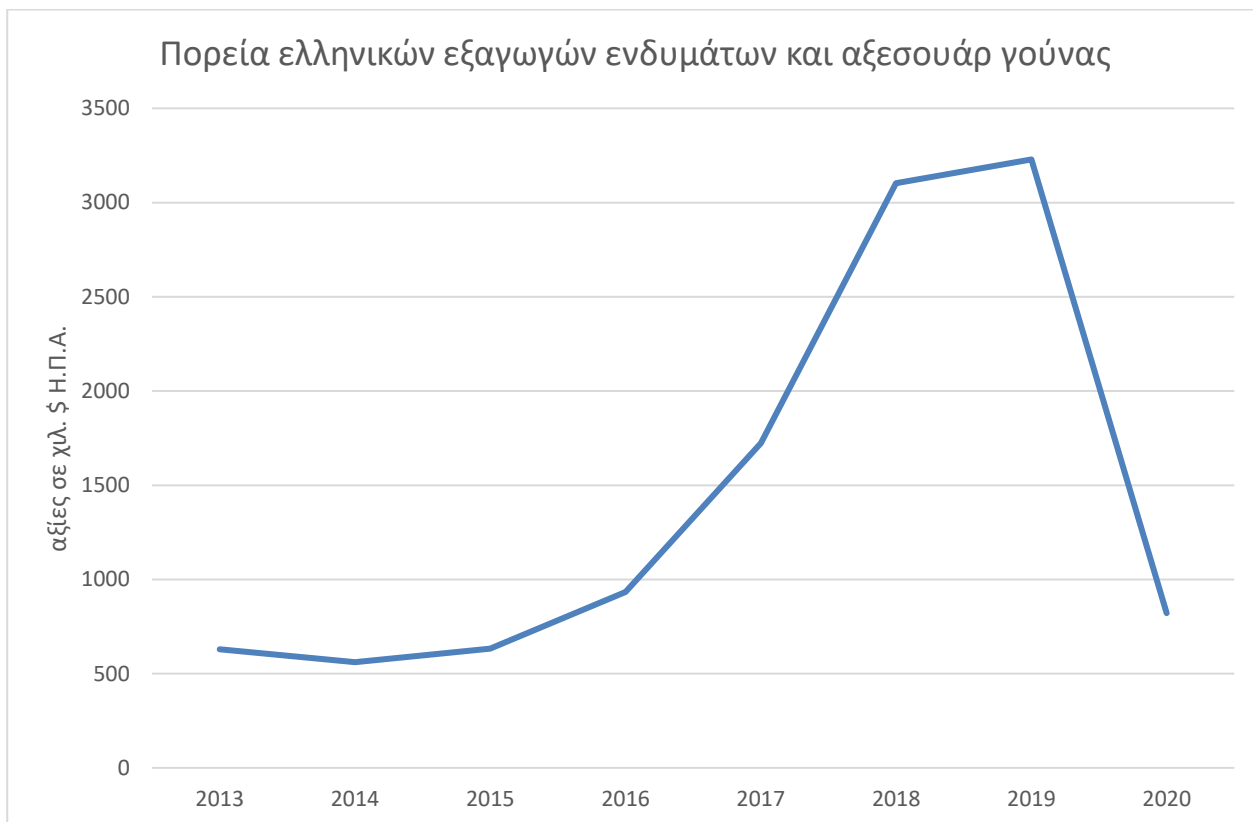

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΤΕΡΓΑΣΜΕΝΩΝ ΔΕΡΜΑΤΩΝ ΝΟΤΙΟΥ ΚΟΡΕΑΣ, 2019

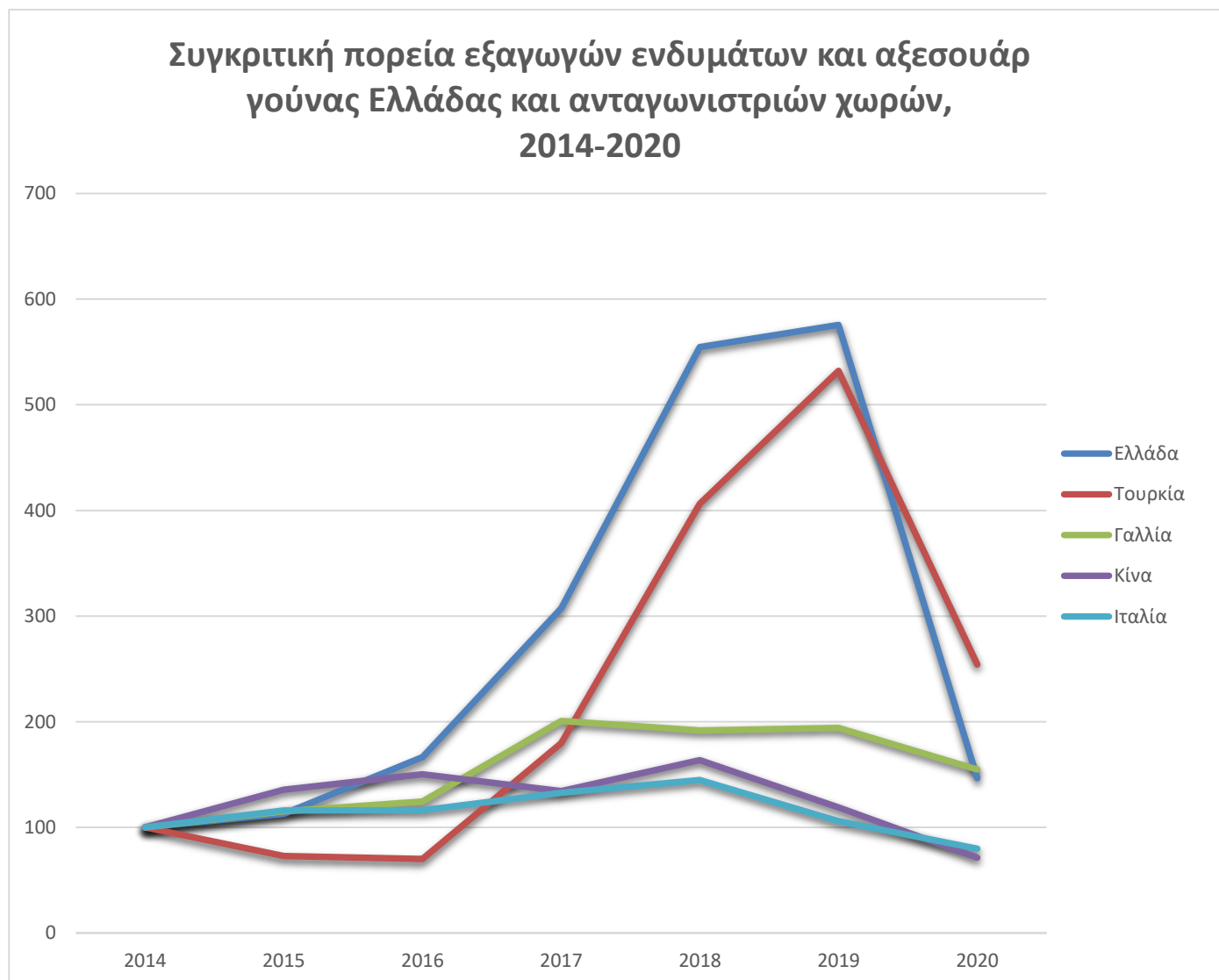
Κλάση 4303 – Ενδύματα και αξεσουάρ γούνας: Η Νότιος Κορέα εισήγαγε το 2019 προϊόντα συνολικής αξίας 104,9 εκ. \$ Η.Π.Α. (έναντι 129,2 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018), τα οποία ήταν σχεδόν εξολοκλήρου ενδύματα mink (97,8%). Κυριότεροι προμηθευτές της Κορέας είναι η Κίνα (49,9 εκ. δολ.), η Ιταλία (23,1 εκ. δολ.), η Τουρκία (12,3 εκ. δολ.), η Γαλλία (9,2 εκ. δολ.) και η **Ελλάδα** (3,2 εκ. δολ.).

Κατά το 2020, οι εισαγωγές ενδυμάτων και αξεσουάρ γούνας της Νοτίου Κορέας μειώθηκαν κατά 38,9% στα 64 εκ. \$ Η.Π.Α.. Η χώρα μας επλήγη ιδιαίτερα, καθώς οι εξαγωγές προς τη Νότιο Κορέα μειώθηκαν κατά 74,5%, περιοριζόμενες στα 822 χιλ. \$ Η.Π.Α.

Ταυτόχρονα, καταγράφουμε στο κατωτέρω διάγραμμα την ιδιαίτερα θετική πορεία των ελληνικών εξαγωγών ενδυμάτων και αξεσουάρ γούνας προς τη Νότιο Κορέα κατά την πενταετία 2014-2019 σε σχέση με τις ανταγωνίστριες χώρες (μόνο η Τουρκία εμφανίζει συγκρίσιμη πορεία). Η

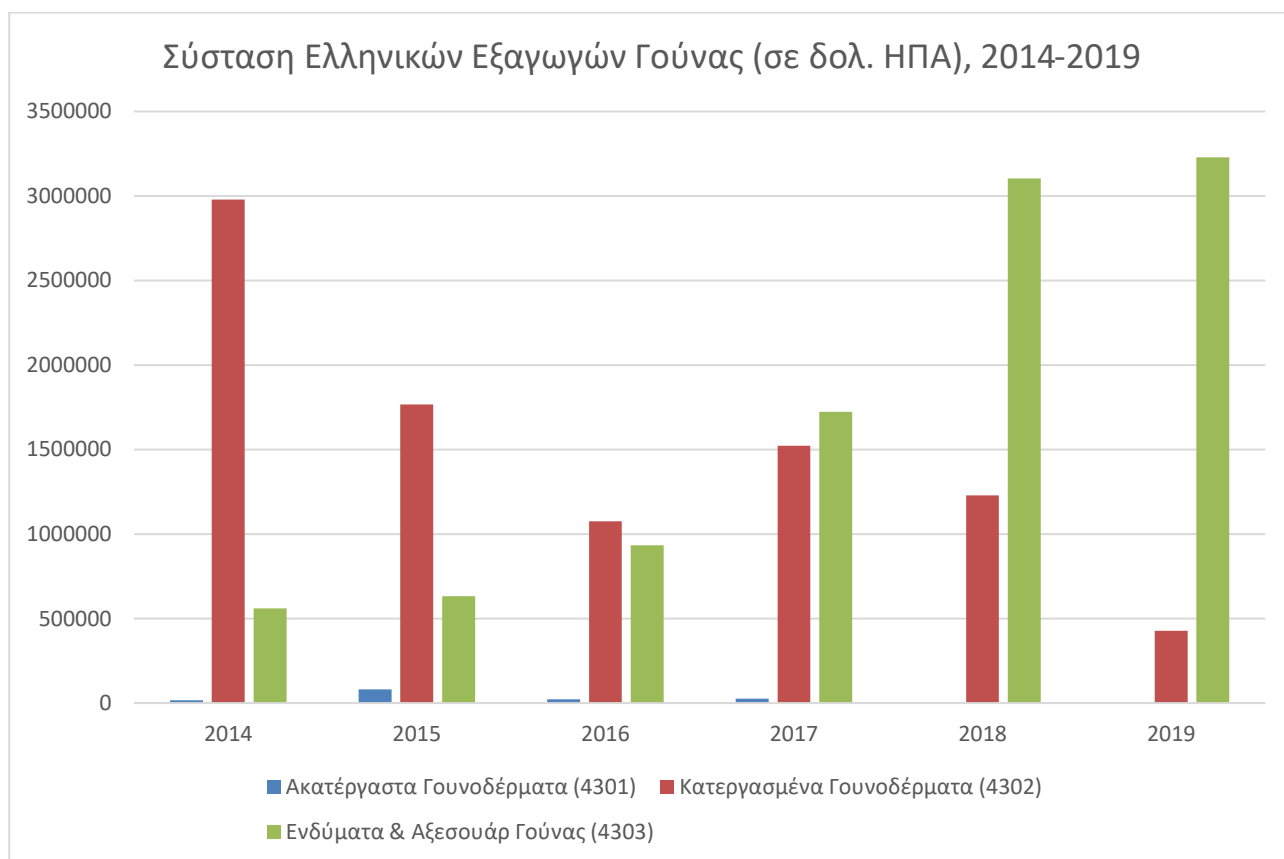
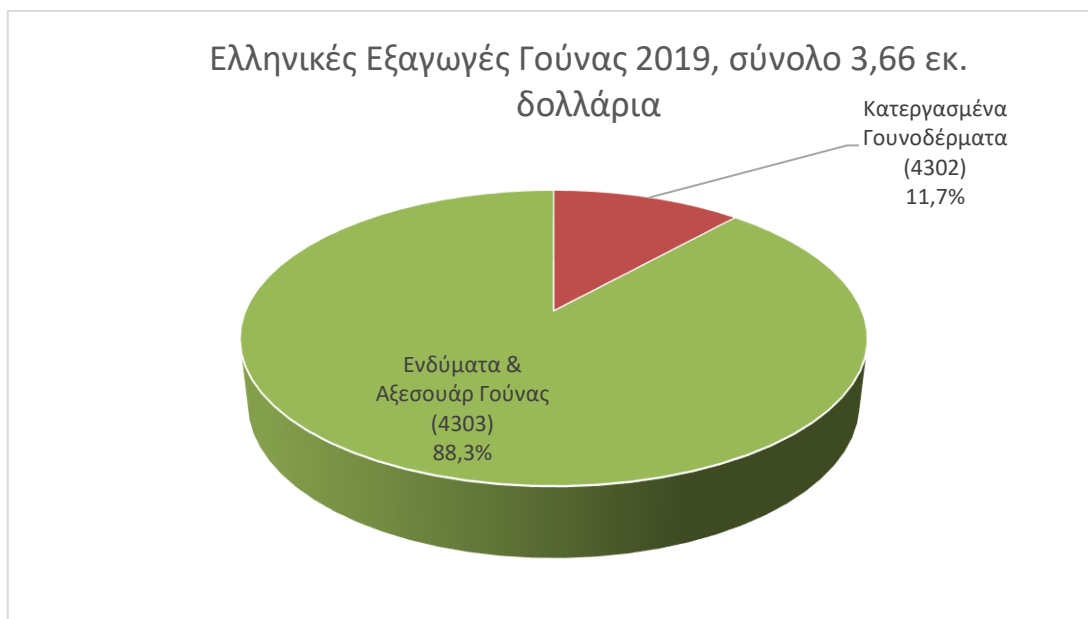
μεγάλη πτώση των εξαγωγών μας κατά το 2020 έχει βέβαια αλλοιώσει την σχετική εικόνα, η οποία ελπίζουμε να είναι παρενθετική.

Συνολικά, οι εισαγωγές προϊόντων γούνας της Νοτίου Κορέας σημείωσαν κατά το 2019 μείωση της τάξης του 27,7% σε σχέση με το παρελθόν έτος (από 328,1 σε 237,3 εκ. \$ Η.Π.Α.). Οι τελευταίοι ήπιο χειμώνες στη χώρα έχουν οπωσδήποτε συμβάλει στην εξέλιξη αυτή, καθώς αρκετές εταιρείες, παρά τις προσφορές στο τέλος της χειμερινής περιόδου, δεν κατάφεραν να εξαντλήσουν το στοκ τους. Κατά την ίδια χρονική περίοδο, η Ελλάδα εξήγαγε προϊόντα αξίας 3,66 εκ. δολαρίων ΗΠΑ έναντι 4,33 εκατομμυρίων κατά το 2018 (πτώση της τάξης του 15,5%, η οποία εστιάστηκε στις εξαγωγές κατεργασμένων δερμάτων, καθώς οι εξαγωγές μας σε ενδύματα και αξεσουάρ γούνας σημείωσαν οριακή άνοδο 3,8%). Κατά το έτος πανδημίας 2020 βέβαια, οι συνολικές εισαγωγές προϊόντων γούνας της χώρας της Άπω Ανατολής συρρικνώθηκαν σημαντικά, από 237,3 εκ. \$ Η.Π.Α. σε 124,6 εκ. \$ Η.Π.Α. (πτώση 47,5%).

Παρατηρούμε σταδιακή μείωση και υποκατάσταση των ελληνικών εξαγωγών κατεργασμένων γουνοδερμάτων από ενδύματα και αξεσουάρ γούνας, εξέλιξη που κρίνεται ως ιδιαίτερα

ικανοποιητική, καθώς τα τελευταία είναι προϊόντα που ενσωματώνουν σαφώς μεγαλύτερη τεχνογνωσία και προστιθέμενη αξία.

Σε γενικές γραμμές, οι εισαγωγές από την Κίνα καλύπτουν το χαμηλό κομμάτι της αγοράς και, παρά το μεγάλο μερίδιο που καταλαμβάνουν, δεν αποτελούν τον ουσιαστικό ανταγωνισμό για τα ελληνικά προϊόντα, ο οποίος, στην περίπτωση των ενδυμάτων και αξεσουάρ γούνας προέρχεται κυρίως από την Ιταλία, την Γαλλία αλλά και την Τουρκία.

Πιστεύουμε ότι οι εξαγωγές ελληνικής γούνας προς τη Νότιο Κορέα εμφανίζουν ιδιαίτερα θετικές προοπτικές, με έμφαση στα τελειοποιημένα προϊόντα (ενδύματα και αξεσουάρ) που

παρουσιάζουν και την μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και περιθώρια κέρδους. Σημειώνουμε ότι, στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Κορέα, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2011, **ο εισαγωγικός δασμός στην Κορέα για όλα τα ευρωπαϊκά προϊόντα γούνας έχει μηδενιστεί**. Χρειάζεται ωστόσο προσοχή στο γεγονός ότι γίνονται δειγματοληπτικοί έλεγχοι από τα Κορεατικά Τελωνεία και για να γίνει δεκτή η προέλευση “Made in Greece”, θα πρέπει να πιστοποιείται η διαδικασία μεταποίησης δερμάτων της Δ.Κ. 4302 προς παραγωγή τελικών προϊόντων της Δ.Κ. 4303 εντός της ελληνικής επικράτειας (βλ. τον ορισμό του όρου “sufficiently processed” στο EU-RoK Free Trade Agreement/Protocol Concerning the Definition of Originating Products and Methods of Administrative Co-Operation, Article 5, page 966 & Annex II, page 1003 για τα προϊόντα γούνας).

Με επιτυχία υλοποιήθηκε η συμμετοχή της Κορεατικής αποστολής στην 44^η Διεθνή Έκθεση Γούνας Καστοριάς 2019. Στην πόλη της Καστοριάς μετέβησαν δεκατέσσερις Κορεάτες επιχειρηματίες από εννέα εταιρείες και ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Γούνας Κορέας (Korean Fur Association), συνοδευόμενοι από τον υπογράφοντα και την επιτόπια υπάλληλο του Γραφείου ΟΕΥ Σεούλ. Τέσσερις (4) από τις εταιρείες ήταν “παραδοσιακοί αγοραστές”, οι οποίοι είχαν επισκεφθεί ξανά στο παρελθόν την Έκθεση Καστοριάς, τρεις (3) εταιρείες επισκέφθηκαν την Έκθεση για πρώτη φορά, ενώ για πρώτη φορά συμμετείχαν στην αποστολή και δύο (2) νέες μεγάλες εταιρείες από τον ευρύτερο χώρο των ειδών πολυτελείας, οι οποίες ενδιαφέρονται για ευρύτερες συνεργασίες και συμπαραγωγές.

Όλοι οι Κορεάτες επιχειρηματίες πραγματοποίησαν πολυάριθμες επαφές και παραγγελίες ενώ μας εξέφρασαν την ομόφωνη ικανοποίησή τους για την ποιότητα των προϊόντων και τον επαγγελματισμό των συνομιλητών τους. Καθώς η μέση Κορεάτισσα καταναλώτρια διαθέτει ήδη 2-3 γούνινα παλτά μινκ (κυρίως blackglama), η προσοχή των Κορεατών εμπόρων στρέφεται πλέον σε ακριβότερες γούνες από sable (zibellina), lynx & chinchilla. Οι παραγγελίες που καταγράφηκαν έφτασαν το 1,5 εκ. €, συνεπώς, η σχέση κόστους/οφέλους της δράσης πρόσκλησης Κορεατών αγοραστών στη Διεθνή Έκθεση Καστοριάς είναι καταφανώς ιδιαίτερα ευνοϊκή και προτείνεται η συνέχισή της.

Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Γούνας Κορέας είχαν εξάλλου ιδιαίτερα παραγωγικές συναντήσεις με στελέχη του Συνδέσμου Γουνοποιών Καστοριάς και της Ελληνικής Ομοσπονδίας Γούνας, στις οποίες συμμετείχε και ο υπογράφων. Κύριο αντικείμενο των συναντήσεων αυτών υπήρξε η ανταλλαγή απόψεων για την διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής προβολής, προώθησης και **ισχυροποίησης του ονόματος και της θέσης** της ελληνικής γούνας στην Κορεατική αγορά.

Το μέγεθος της Έκθεσης προκαλεί πραγματικά εντύπωση, ενώ υπάρχει σχεδιασμός περαιτέρω επέκτασής της. Η Διεθνής Έκθεση Καστοριάς αποτελεί σήμερα μία από τις τρεις σημαντικότερες Εκθέσεις Γούνας παγκοσμίως, μαζί με την Έκθεση του Μιλάνου και του Χονγκ Κονγκ. Αρκετοί Κορεάτες επιχειρηματίες μας εκμυστηρεύτηκαν ότι η Έκθεση του Χονγκ Κονγκ φθίνει τα τελευταία

χρόνια με ταχείς ρυθμούς, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ακόμη και σκέψεις κατάργησής της στο ορατό μέλλον, με αποτέλεσμα πολλές Κορεατικές εταιρείες του κλάδου να εξετάζουν το ενδεχόμενο να επισκέπτονται μόνο το Μιλάνο και την Καστοριά.

Οι εξελίξεις αυτές δημιουργούν ένα παράθυρο προοπτικής για την Καστοριά να καταστεί μία από τις δύο μεγαλύτερες Εκθέσεις στον κόσμο και να αναβαθμιστεί συναφώς, τόσο σε επίπεδο εθνικών και διεθνών συμμετοχών, όσο και σε ότι αφορά στους αριθμούς και την διαφοροποίηση προέλευσης των αλλοδαπών επισκεπτών.

Την στιγμή αυτή, η Έκθεση δίνει την εντύπωση πως απευθύνεται σχεδόν μονοσήμαντα σε Ρώσους αγοραστές, με μόνη αναγνωρίσιμη προσθήκη την Κορεατική αντιπροσωπεία και λοιπούς μεμονωμένους αγοραστές από άλλες χώρες. Η Ρωσική αγορά είναι φυσικά πολύ σημαντική για τα ελληνικά γουναρικά, είναι όμως και ασταθής και, όπως έχει δείξει η εμπειρία, η αποκλειστική εστίαση σε αυτή ενέχει σοβαρότατους επιχειρηματικούς κινδύνους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, προτείνουμε στο Enterprise Greece και στον Σύνδεσμο Γουνοποιών Καστοριάς την **ενίσχυση και επέκταση του προγράμματος πρόσκλησης αγοραστών** στις προσεχείς Εκθέσεις. Το εν λόγω πρόγραμμα θα πρέπει να συμπεριλάβει αγοραστές και από άλλες χώρες που εισάγουν γούνες. Σε ότι αφορά στο γεωγραφικό χώρο της Άπω Ανατολής, η Νότια Κορέα αποτελεί έναν επιτυχημένο πιλότο, καθώς συνδυάζει τρία βασικότερα για την γούνα στοιχεία: **Ευμάρεια σε συνδυασμό με ισχυρή μεσαία τάξη, κρύο χειμώνα και παντελή έλλειψη ακτιβισμού εναντίον της φυσικής γούνας**. Τα στοιχεία αυτά ισχύουν, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, σε αρκετές χώρες της περιοχής, ώστε θα μπορούσε να προσκληθεί δοκιμαστικά για το 2020, μικρός αριθμός αγοραστών από την Ιαπωνία, την Κίνα, το Χονγκ Κονγκ και την Ταϊβάν. Ειδικά η απουσία ή η υποτονική παρουσία ακτιβισμού θα μπορούσε να καταστήσει την γεωγραφική περιοχή της Άπω Ανατολής σημαντικό κέντρο πωλήσεων για την ελληνική γούνα κατά τα προσεχή 15-20 χρόνια. Επίσης, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γουνοποιών, θα πρέπει να εντοπιστούν και άλλες αγορές-στόχοι για τις ελληνικές εταιρείες του κλάδου ώστε να προσκληθούν πελάτες και από εκεί (π.χ. Ιράν).

Ταυτόχρονα, η προσέλευση μεγαλύτερου και πιο διαφοροποιημένου ως προς την εθνική και γεωγραφική προέλευση αριθμού αγοραστών και η εκδηλωθείσα ζήτηση πιστεύουμε ότι θα συμβάλλουν στην αντίστοιχη διαφοροποίηση και εμπλουτισμό του σχεδιασμού των ελληνικών γουναρικών, ο οποίος αυτή τη στιγμή είναι κάπως μονότονος και επαναλαμβανόμενος αφού στοχεύει πρωτίστως στην προσέλκυση της Ρωσίδας καταναλώτριας.

Πέραν τούτου, προκειμένου να βελτιωθεί η αναγνωρισιμότητα και να προβληθεί η ποιότητα των προϊόντων μας σε διεθνές επίπεδο, αποτελεί απόλυτη ανάγκη η δημιουργία εμπορικής ονομασίας (brand name) **“Γούνα Καστοριάς”** και στη συνέχεια η προστασία της και η υιοθέτηση και υποχρεωτική χρήση της σε όλα τα προϊόντα ελληνικής γούνας. Η εμπορική αυτή ονομασία θα πρέπει να συνδεθεί με την πλούσια ιστορία της γούνας στην περιοχή και να δημιουργηθεί έντυπο και

οπτικοακουστικό υλικό, βασισμένα σε ιστορικά σημεία καμπής και ανέκδοτα. Το εν λόγω υλικό μπορεί στη συνέχεια να μεταφραστεί στις γλώσσες των προαναφερθέντων αγορών-στόχων ώστε να ενισχύσει την συνειδητοποίηση των εκεί καταναλωτών για την ελληνική γούνα και να συμβάλει στη διεθνή προώθηση και προβολή της.

Πιστεύουμε ότι η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να τύχει τόσο της οργανωτικής όσο και της οικονομικής στήριξης του Enterprise Greece, καθώς μάλιστα η όλη οικονομία του Νομού Καστοριάς είναι αξεδιάλυτα συνδεδεμένη με τον εξωστρεφή κλάδο της παραγωγής γούνας.

Από την άλλη πλευρά, προκειμένου να υπάρξουν πιο απτά αποτελέσματα πρέπει οι ανωτέρω κινήσεις να συνδυαστούν και με ένα μεσοπρόθεσμο σχέδιο προωθητικών κινήσεων στην Κορέα, όπως η διοργάνωση κοινού εργαστηρίου για Έλληνες και Κορεάτες σχεδιαστές προκειμένου να αναπτυχθούν μοντέλα προσαρμοσμένα στον κορεατικό σωματότυπο και τις εδώ τρέχουσες σχεδιαστικές τάσεις, καθώς και εκδήλωσης επίδειξης γουναρικών προς ενίσχυση της εικόνας (brand name) της “Γούνας Καστοριάς” στην Κορέα τουλάχιστον κάθε 2-3 χρόνια. Τελικός στόχος και βέλτιστο αποτέλεσμα του πλάνου αυτού θα πρέπει να θεωρείται το στάδιο συμπαραγωγής από Έλληνες γουνοποιούς και Κορεάτες επιχειρηματίες-επενδυτές για την Κορεατική και, κατ’ επέκταση, για την αγορά της Άπω Ανατολής.

Τέλος, το 2020 (και ενδεχομένως και το 2021), λόγω πανδημίας κορονοϊού, θα πρέπει να θεωρηθεί παρενθετικό σε ότι αφορά στις εξαγωγές γουναρικών προς την Κορέα. Σε ότι αφορά την εδώ αγορά, έχει παρατηρηθεί σαφής ενίσχυση του επιχειρηματικού μοντέλου on-line πωλήσεων, το οποίο όμως δυστυχώς δεν ταιριάζει καθόλου στην φύση των γούνινων παλτών, τα οποία διατίθενται κυρίως μέσω πολυκαταστημάτων ή εξειδικευμένων μπουτίκ. Από την άλλη πλευρά, η ακύρωση των διεθνών εκθέσεων έχει δυσχεράνει τις επαφές μεταξύ παραγωγών και εισαγωγέων, καθώς και τις παραγγελίες, ενώ οι εγχώριοι επιχειρηματίες και τα καταστήματα έχουν και αδιάθετο απόθεμα. Εκτός ελαχίστων περιπτώσεων ύπαρξης μεγάλης εμπιστοσύνης μεταξύ αγοραστή-πωλητή, η γούνα, ως ιδιαίτερο και ακριβό προϊόν πολυτελείας, δεν μπορεί ούτε να παραγγελθεί ούτε να διατεθεί on-line. Τα στατιστικά στοιχεία εμπορίου του 2020 επιβεβαιώνουν δυστυχώς τις ανωτέρω ποιοτικές διαπιστώσεις.

Θ. Δομικά Υλικά (Μάρμαρα, Προφίλ Αλουμινίου).

I. Μάρμαρα

- Ενδιαφέρον προϊόν για την κορεατική αγορά, λόγω ισχυρού τομέα κατασκευών. Εξάγουμε κυρίως κατεργασμένα μάρμαρα.
- Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από την Κίνα, την Ιταλία, την Αίγυπτο, το Ομάν και την Τουρκία.
- Ο κατασκευαστικός τομέας της Νοτίου Κορέας αποδείχτηκε ιδιαίτερα ανθεκτικός εν μέσω πανδημίας. Το 2020 ήταν ένα εξαιρετικό έτος για την Ελλάδα καθώς πραγματοποιήσαμε εξαγωγές αξίας 5,1 εκ. \$ Η.Π.Α..

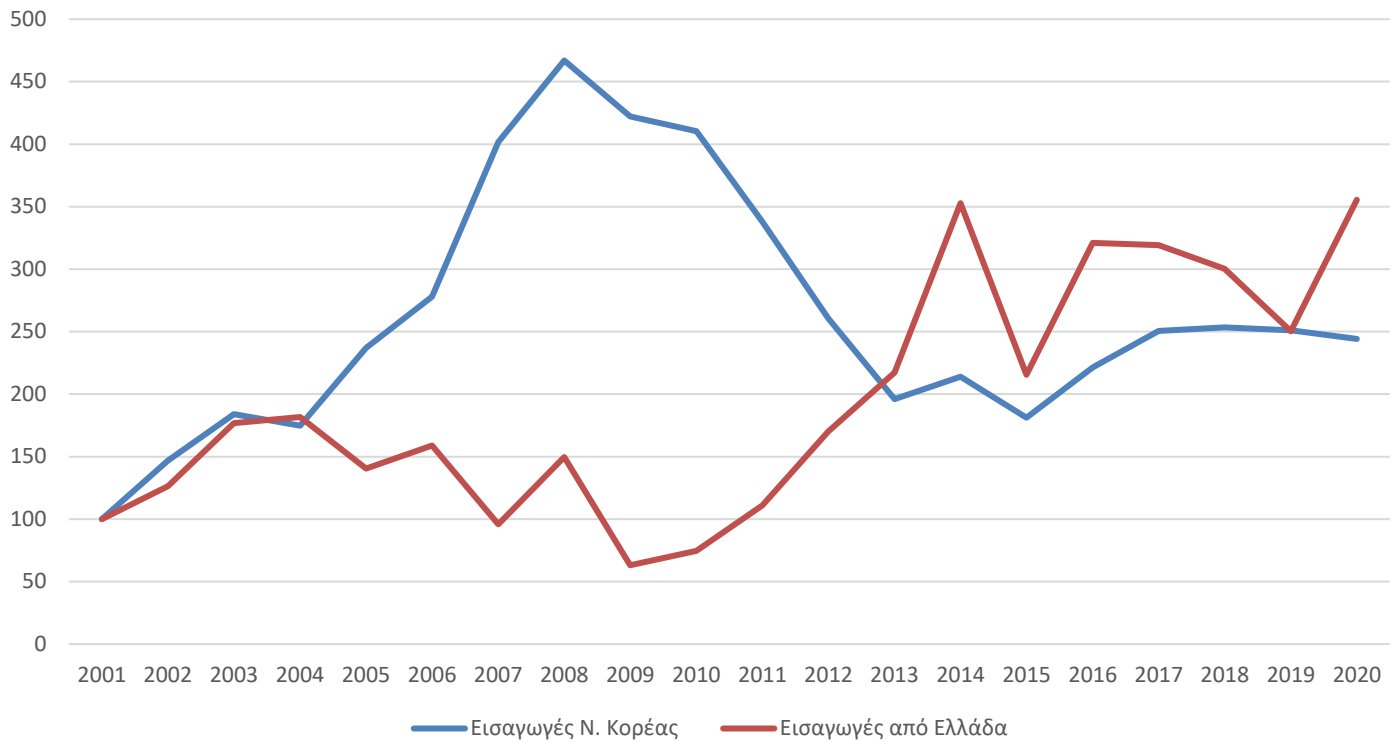
Η ζήτηση του μαρμάρου ως δομικού υλικού “πολυτελείας” ακολουθεί, όπως είναι φυσικό, την πορεία του κατασκευαστικού τομέα. Κατά συνέπεια, οι εισαγωγές κατεργασμένου μαρμάρου (δασμολογικές κλάσεις 680221 και 680291) της Νοτίου Κορέας αυξήθηκαν από 50,8 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2001 σε 237,3 εκ. δολ. ΗΠΑ κατά το 2008. Στη συνέχεια, λόγω της κρίσης του κατασκευαστικού τομέα, ο οποίος επλήγη από την υπερπροσφορά νεόκτιστων διαμερισμάτων και την υπερχρέωση των νοικοκυριών, σημείωσαν κάμψη για να διαμορφωθούν το 2015 σε 92,1 εκ. δολ. ΗΠΑ. Η εκ νέου αναθέρμανση της οικοδομικής δραστηριότητας οδήγησε σε αύξηση των εισαγωγών μαρμάρων σε 128,7 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2018 και 127,5 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2019, για να σημειώσουν μικρή κάμψη το έτος Covid-19 2020, στα 124,2 εκ. δολ. ΗΠΑ.

Αντίθετα, η διακύμανση των ελληνικών εξαγωγών κατεργασμένου μαρμάρου δεν υπήρξε τόσο ακραία, καθώς επηρεάστηκαν περισσότερο από τη σύναψη συγκεκριμένων συμβολαίων προμήθειας για έργα κορεατικών κατασκευαστικών εταιριών στην Κορέα ή σε τρίτες χώρες. Σημειωτέον ότι οι κορεατικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις πολύ σπάνια εισάγουν οι ίδιες μάρμαρα, καθώς προτιμούν να τα προμηθεύονται από εγχώριους εισαγωγείς και διανομείς.

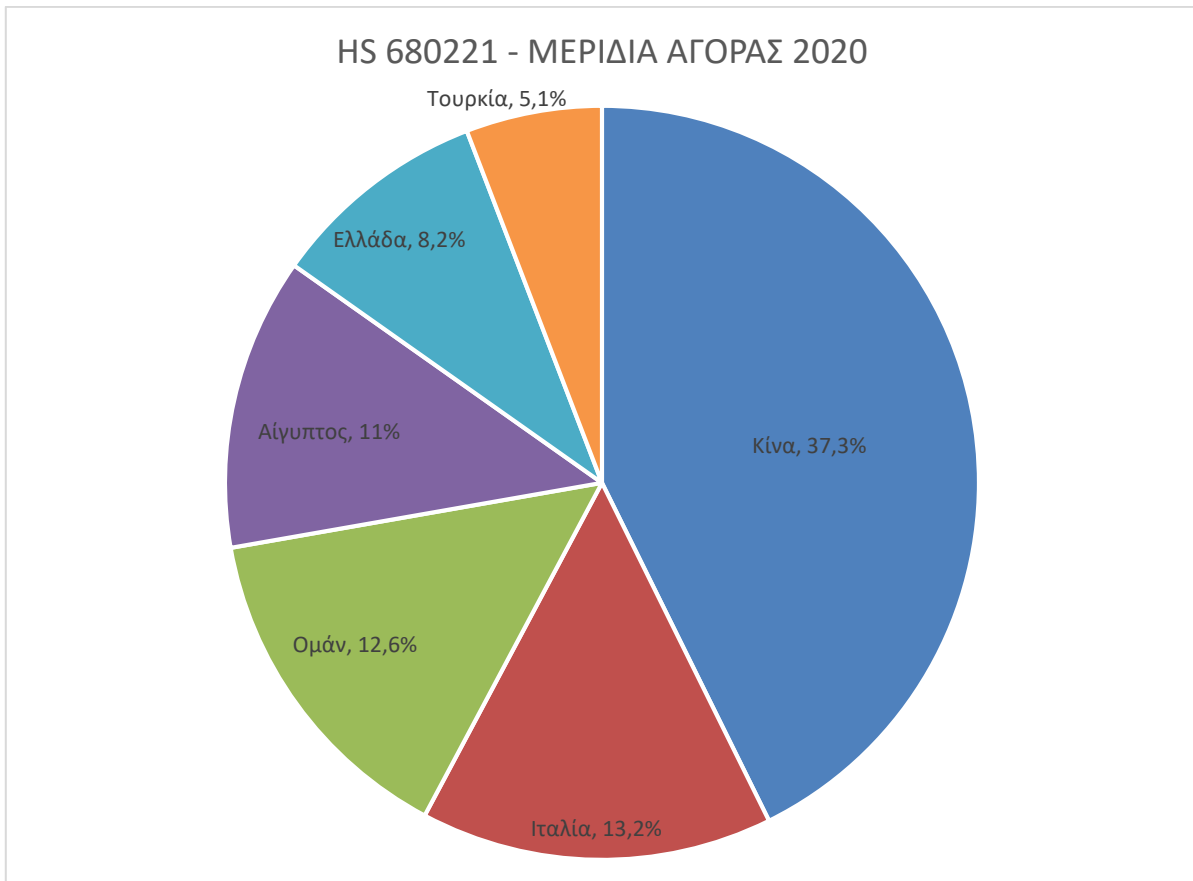
Το μερίδιο αγοράς του ελληνικού κατεργασμένου μαρμάρου στην εδώ αγορά ήταν 4,6% το 2014 (ιστορικό υψηλό), 3,5% το 2017, 3,3% το 2018, 2,8% το 2019 (3,5 εκ. \$ Η.Π.Α.) και 4,05% το 2020 (5 εκ. \$ Η.Π.Α., άνοδος 42,9%). Ο ανταγωνισμός προέρχεται πρωτίστως, στην δασμολογική κλάση 680221 από την Κίνα, την Ιταλία, το Ομάν, την Αίγυπτο και την Τουρκία, ενώ στην δασμολογική κλάση 680291 από την Κίνα, την Αίγυπτο, την Ιταλία, το Ομάν, την Τουρκία και το Πακιστάν. Σαφώς και το ελληνικό μάρμαρο διαθέτει αξιόλογες προοπτικές στην κορεατική αγορά αλλά απαιτείται πιο έντονη δραστηριοποίηση των ελληνικών εξαγωγικών εταιριών και προσοχή στην συμμόρφωση προς τις κορεατικές προδιαγραφές.

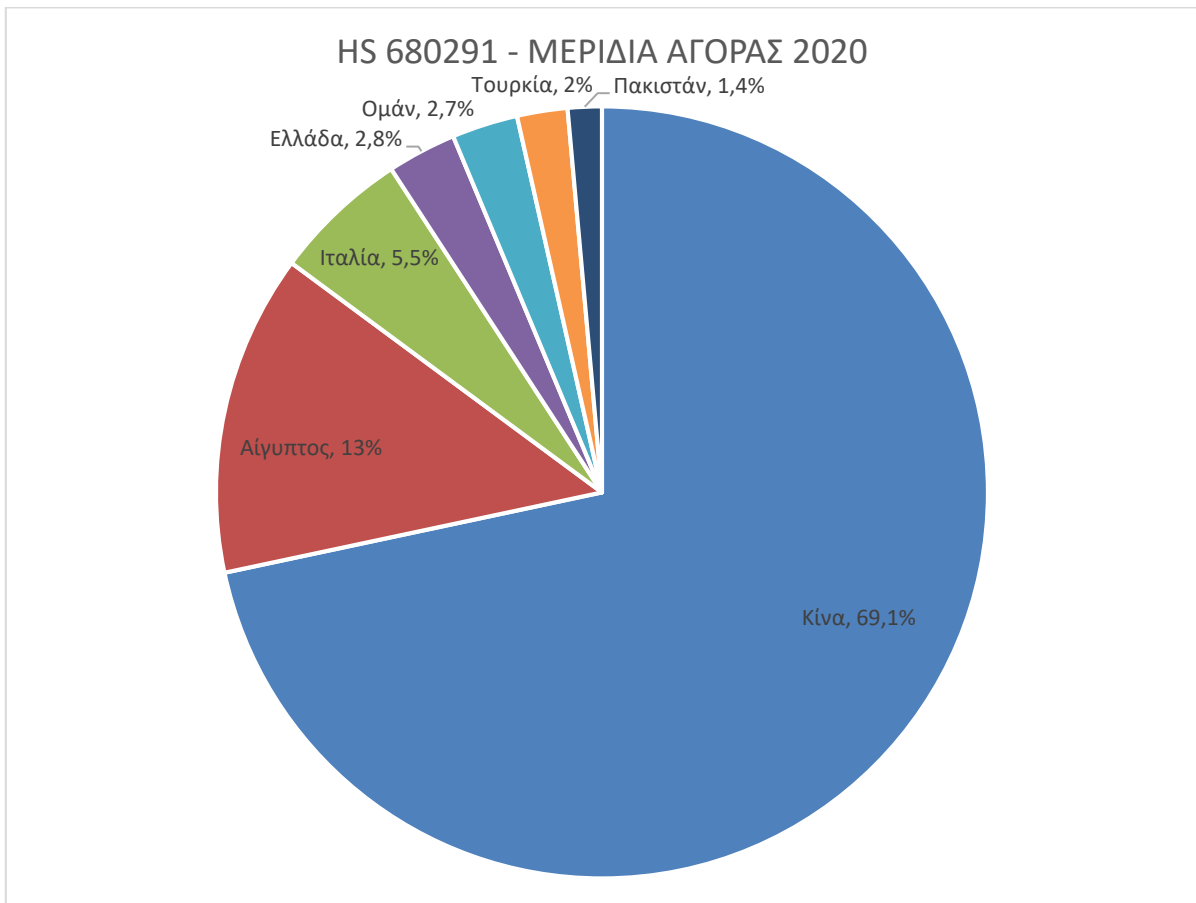
Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, οι εισαγωγές ακατέργαστου μαρμάρου πραγματοποιούνται αδασμολόγητα ενώ το κατεργασμένο επιβαρύνεται με εισαγωγικό δασμό της τάξης του 5%.

Εισαγωγές Κατεργασμένου Μαρμάρου Νοτίου Κορέας, HSC 680221 & 680291

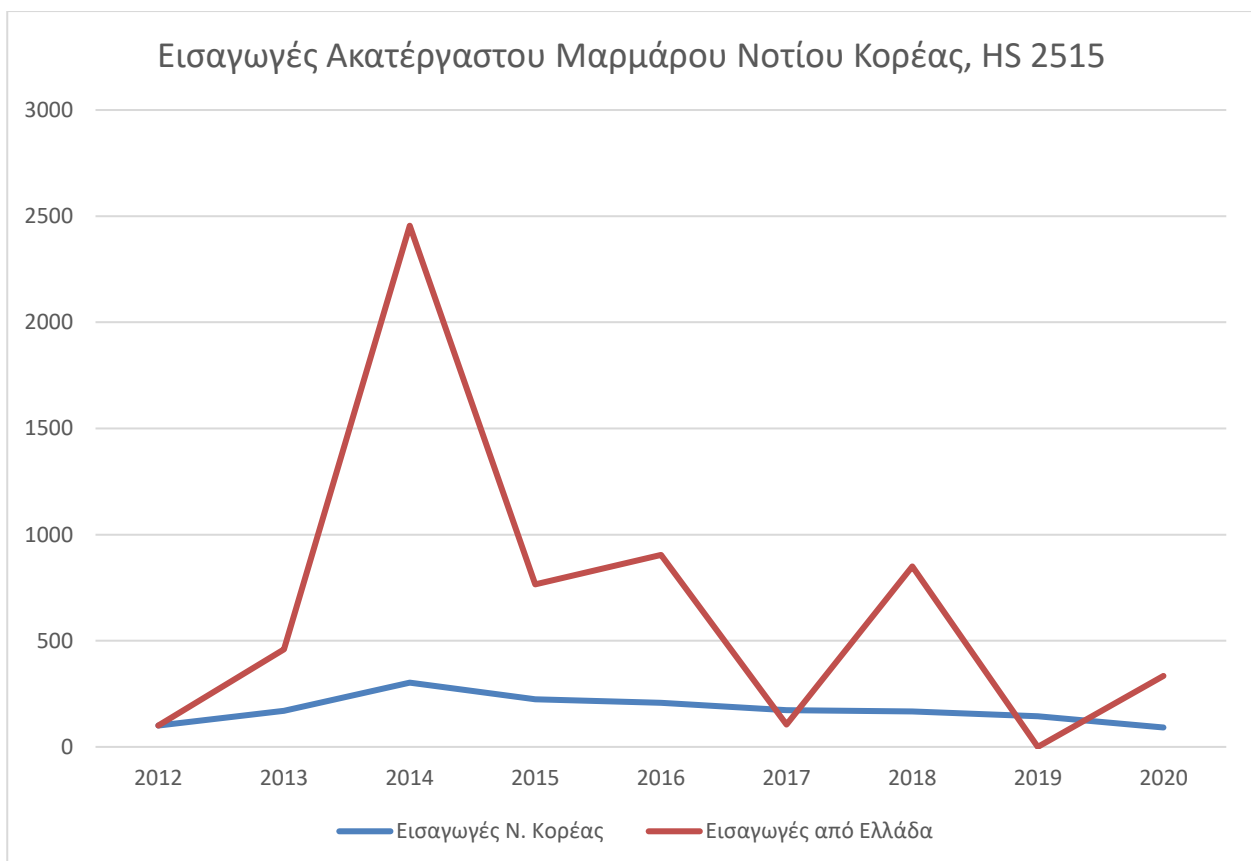

Προμηθευτές Επεξεργασμένων Μαρμάρων Νοτίου Κορέας

Οι εισαγωγές ακατέργαστου μαρμάρου της Νοτίου Κορέας είναι πολύ πιο περιορισμένες (1,14 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2020) και ακολούθησαν, σε γενικές γραμμές, την πορεία των κατεργασμένων μαρμάρων. Οι εξαγωγές μας σε ακατέργαστα μάρμαρα είναι επίσης πολύ χαμηλές και παρουσιάζουν διαχρονικά μεγαλύτερη παραλλακτικότητα από τις εξαγωγές μας σε κατεργασμένα.

Κατά το 2019 η χώρα μας δεν εξήγαγε καθόλου ακατέργαστο μάρμαρο προς τη Νότιο Κορέα, ενώ το 2020 πραγματοποίησε πολύ μικρές εξαγωγές της τάξης των 67 χιλ. \$ Η.Π.Α. Από τις ανταγωνίστριες χώρες, αξιόλογη αύξηση σημείωσε το μερίδιο αγοράς της Τουρκίας.

Συνολικά, το 2020 ήταν μια εξαιρετική χρονιά για τις ελληνικές εξαγωγές μαρμάρου στη Νότιο Κορέα. Πραγματοποιήθηκαν περιορισμένες εξαγωγές ακατέργαστου μαρμάρου, αλλά η αξία των εξαγωγών μας σε κατεργασμένο μάρμαρο (που αποτελεί την μερίδα του λέοντος) σημείωσε άνοδο της τάξης του 43%, φτάνοντας τα 5 εκ. \$ Η.Π.Α..

II. Αλουμίνιο

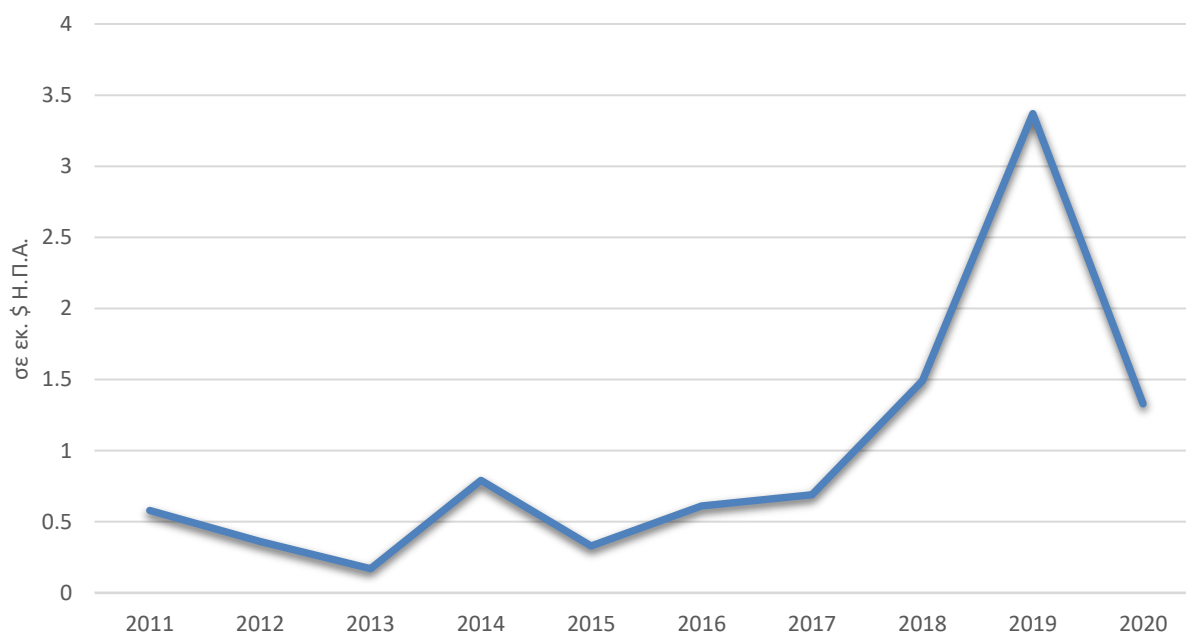
- Επίσης πολύ ενδιαφέρον, και μάλιστα μη πεπερασμένο με μεγάλη προστιθέμενη αξία, προϊόν για την κορεατική αγορά, με ευρεία χρήση στα υψηλά κτίρια που κυριαρχούν στην Κορέα.
- Ο εισαγωγικός δασμός έχει ουσιαστικά μηδενισθεί. Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από την Κίνα, τις Η.Π.Α., την Γερμανία, την Ταϊλάνδη, την Ιαπωνία και την Γαλλία.
- Ιδιαίτερη σημασία έχει η εξοικείωση με τον τρόπο λειτουργίας των κορεατικών επιχειρηματικών ομίλων και τις ιδιαίτερες τεχνικές προδιαγραφές, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι προοπτικές συνεργασιών και υπεργολαβιών σε τρίτες χώρες.
- Οι ελληνικές εξαγωγές παραμένουν χαμηλές σε σχέση με τον ανταγωνισμό αλλά εμφανίζουν διαχρονική αύξηση. Κατά το 2019, οι εξαγωγές μας σημείωσαν ιστορικό υψηλό αξίας 3,4 εκ. \$ Η.Π.Α. για να επανέλθουν το 2020 στα 1,33 εκ. \$ Η.Π.Α..

Τα προφίλ αλουμινίου είναι ένα ακόμη πιο ενδιαφέρον προϊόν για την κορεατική αγορά, καθώς:

- Δεν είναι πεπερασμένος πόρος (αντίθετα από τα μάρμαρα),
- Έχει μεγάλη προστιθέμενη αξία και δημιουργεί πολλές θέσεις εργασίας,
- Η χώρα μας έχει πολύ αξιόλογη τεχνογνωσία και σοβαρές εξαγωγές,
- Δεν αποτελεί δομικό υλικό πολυτελείας αλλά είναι απολύτως απαραίτητο, και μάλιστα στα υψηλά κτίρια που καταλαμβάνουν τη μερίδα του λέοντος του κατασκευαστικού τομέα της Νοτίου Κορέας, και
- Ένα πολύ σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού κατασκευής των κτιρίων αυτών (έως και 50%) αφορά τις προσόψεις τους, όπου τοποθετούνται τα προφίλ αλουμινίου.

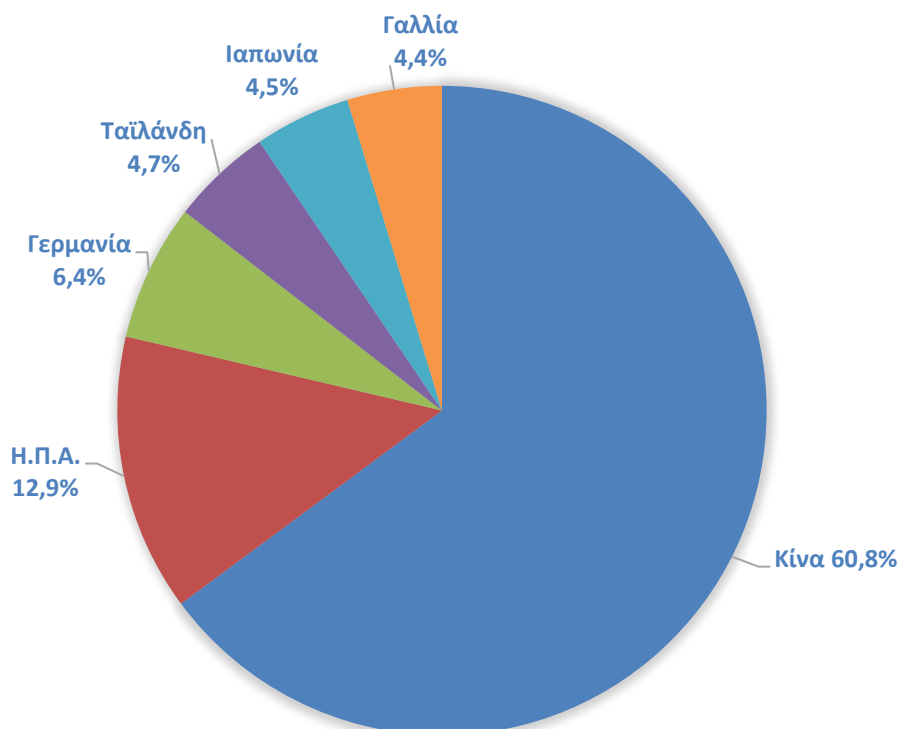
Οι ελληνικές εξαγωγές κινούνται ακόμη σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Οι εξαγωγές μας ωστόσο σε ελάσματα και ταινίες αλουμινίου (δασμολογική κλάση 7606) αυξήθηκαν από 689 χιλ. \$ Η.Π.Α. το 2017 σε 1,5 εκ. \$ Η.Π.Α. το 2018, φτάνοντας το 2019 στα ιστορικά υψηλά επίπεδα των 3,4 εκ. \$ Η.Π.Α. για να υποστούν το 2020 διόρθωση στα 1,33 εκ. \$ Η.Π.Α.

Εξέλιξη Ελληνικών Εξαγωγών Αλουμινίου προς τη Νότιο Κορέα, 2011-2020

Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από την Κίνα, Η.Π.Α., Γερμανία, Ταϊλάνδη, Ιαπωνία και Γαλλία. Το συνολικό μέγεθος των ετήσιων εισαγωγών της Νοτίου Κορέας είναι της τάξης του 1 δις δολαρίων Η.Π.Α.

ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ 2020

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. – Νοτίου Κορέας, οι εισαγωγές αλουμινίου επιβαρύνονται –ανάλογα με την δεκαψήφια δασμολογική κλάση- με εισαγωγικό δασμό της τάξης του 0 έως 3%.

Καθώς σχεδόν το σύνολο της κατασκευαστικής δραστηριότητας στη Νότιο Κορέα ελέγχεται από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους (chaebols), είναι σημαντικό για τις ελληνικές εταιρείες του κλάδου να αφιερώσουν πόρους στην ανάπτυξη των κατάλληλων επαφών και διασυνδέσεων, καθώς και στην σε βάθος κατανόηση των τεχνικών προδιαγραφών που πρέπει να διέπουν τα προϊόντα αυτά στην Κορέα.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης και η προοπτική συνεργασιών ελληνικών εταιρειών του κλάδου με κορεατικές κατασκευαστικές εταιρείες σε έργα που αναλαμβάνουν οι τελευταίες στην αλλοδαπή, και ιδίως σε γεωγραφικές περιοχές οι οποίες είναι ιδιαίτερα οικείες στους Έλληνες επιχειρηματίες, όπως η Ανατολική Ευρώπη, η Βόρεια Αφρική και η Μέση Ανατολή. Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται η συμμετοχή στην ετήσια Διάσκεψη Συνεργασίας Παγκοσμίων Υποδομών της (Global Infrastructure Cooperation Conference – GICC, <https://www.gicc.kr/eng/>, μήνας Σεπτέμβριος), όπου πρακτικά οι κορεατικές κατασκευαστικές εταιρείες συναντιούνται με τους πελάτες και συνεργάτες τους, πρωτίστως από τις ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές της Βόρειας και Υποσαχαρικής Αφρικής, Μέσης Ανατολής, Κεντρικής & Νοτιοανατολικής Ασίας και Νοτίου Αμερικής. Οι ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρείες ή σύνδεσμοι παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με το Γραφείο μας προκειμένου να λάβουν περαιτέρω πληροφορίες και επιβοήθηση.

I. Καλλυντικά.

A. Διαδικασίες Εισαγωγής Ελληνικών Καλλυντικών στην Κορέα

Από την 1^η Ιουλίου του 2011 τέθηκε σε ισχύ η “Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Κορέας”, η οποία προβλέπει σταδιακή κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για τα περισσότερα προϊόντα. Η ελληνική εξαγωγική επιχείρηση μπορεί εξάλλου να ελέγξει εύκολα την τρέχουσα δασμολογική επιβάρυνση των προϊόντων της, μέσω της σελίδας 86 του πλήρους κειμένου της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου, στο σύνδεσμο

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0514(01))

ή με βάση τον κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας τους, μέσω της ιστοσελίδας

<https://www.customs.go.kr/english/ad/ct/CustomsTariffList.do?mi=8037>

Ενδεικτικά αναφέρουμε εισαγωγικούς δασμούς για τις βασικές κατηγορίες καλλυντικών προϊόντων:

A/A	Προϊόν	Δασμολογική Κλάση	Εισαγωγικός Δασμός
1	Περιποίησης Δέρματος (Skincare)	330491, 330492, 330493, 33049910	3 – 5% (για face powders & skincare cosmetics)
2	Αρώματα (Perfumes)	3303	3%
3	Σαμπουάν & προϊόντα τριχωτού κεφαλής	3305	0 - 5%
4	Make-up	330410, 330420	3%
5	Περιποίησης Νυχιών	330430	3%
6	Παιδικά καλλυντικά	33049930 (baby cosmetics) & 33049120 (baby powders)	0%

Για να υπαχθεί το εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στην Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ), εφόσον η συνολική αξία του εμπορεύματος υπερβαίνει τις 6.000 ευρώ, ο εξαγωγέας θα πρέπει να ζητήσει την έκδοση “Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα” από την Τελωνειακή Περιφέρεια στην χωρική αρμοδιότητα της οποίας είναι εγκατεστημένος, καθώς η εν λόγω συμφωνία δεν προβλέπει την έκδοση πιστοποιητικού κυκλοφορίας EUR.1. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση Άδειας Εγκεκριμένου Εξαγωγέα καθορίζονται με την υπ’ αριθμ. Δ17Γ 5005477 ΕΞ2012/03-02-2012 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Α.Υ.Ο.), η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ αρ. 588/Τεύχος

B'/05-03-2012 και αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο διαύγεια, όπου και είναι προσβάσιμη στο σύνδεσμο

<https://diavgeia.gov.gr/doc/%CE%9244%CE%A5%CE%97-%CE%913%CE%A3?inline=true>.

Επίσης, υφίσταται και διευκρινιστικό έγγραφο της Διεύθυνσης Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δύναται να αντληθεί από την ιστοσελίδα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - ΑΑΔΕ <https://www.aade.gr/epiheiriseis/teloneiakos-ypiresies/plirofories-pros-oikonomikoys-foreis/teloneia/aplopoiimeni-diadikasia-apodeixis-protim> (πρόκειται για το αρχείο Απλοποιημένη Διαδικασία Εξαγωγές στην Κορέα - Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δημοκρατίας της Κορέας).

Από τον ανωτέρω σύνδεσμο έχει κανείς πρόσβαση και στα **απαραίτητα δικαιολογητικά** που θα πρέπει να υποβληθούν στην αρμόδια τελωνειακή αρχή (Αίτηση, Υπεύθυνες Δηλώσεις, Ερωτηματολόγιο αυτό-αξιολόγησης).

Η σαφής γνώση της σχετικής διαδικασίας από τον εξαγωγέα είναι πολύ σημαντική, διότι σε αρκετές περιπτώσεις τα Ελληνικά Τελωνεία δεν είναι ενημερωμένα ή/και παρουσιάζουν μεγάλη δυσκαμψία στην έκδοση της άδειας αυτής.

Ωστόσο, η απόκτησή της από τον εξαγωγέα είναι απολύτως απαραίτητη, διότι αυτός στη συνέχεια θα πρέπει να συντάξει “**Δήλωση Προτιμησιακής Καταγωγής**”, στο τιμολόγιο, το δελτίο παράδοσης ή σε άλλο εμπορικό έγγραφο (αλλά όχι στη φορτωτική, καθώς αυτή δεν εκδίδεται από τον εξαγωγέα). Πρέπει όμως πάνω στο έγγραφο της δήλωσης καταγωγής να γίνεται λεπτομερής και επακριβής καταγραφή των εμπορευμάτων ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός και η αναγνώρισή τους.

Η δήλωση αυτή πρέπει να έχει τη μορφή:

«The exporter of the products covered by this document (customs authorization No..... (Αναφέρεται ο αριθμός έγκρισης του εξαγωγέα από το τελωνείο)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of (αναφέρεται η καταγωγή των προϊόντων)».

Εντούτοις, υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθεί η εξαγωγή χωρίς να ακολουθηθεί η ανωτέρω διαδικασία. Στην περίπτωση αυτή, καταβάλλεται κανονικά ο εισαγωγικός δασμός και στη συνέχεια, εφόσον υποβληθεί η άδεια εγκεκριμένου εξαγωγέα συν την δήλωση προτιμησιακής καταγωγής εντός διαστήματος δώδεκα μηνών, το ποσό αυτό επιστρέφεται. Είναι μια λύση την οποία δεν προκρίνουμε, διότι στη συνέχεια οι διάφοροι φόροι εντός της Κορεατικής επικράτειας υπολογίζονται επί της αξίας CIF συν τον εισαγωγικό δασμό και επιβαρύνουν επιπλέον την τελική τιμή του προϊόντος, καθώς βέβαια η διαφορά του φόρου δεν επιστρέφεται μαζί με τον καταβληθέντα

δασμό. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, αποτελεί μια λύση εκτάκτου ανάγκης, προκειμένου να μην χαλάσει μια εμπορική συμφωνία και το προϊόν να εισέλθει στην αγορά.

Η εισαγωγή και εμπορία **καλλυντικών** στην Νότιο Κορέα υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ministry of Food and Drug Safety (MFDS), χωρίζονται δε σε δύο κατηγορίες: **Λειτουργικά Καλλυντικά (Functional Cosmetics)**, τα οποία περιλαμβάνουν τα προϊόντα λεύκανσης, αντιρυτιδικά, αντιηλιακά, αποτριχωτικά, κατά της τριχόπτωσης, για ανταύγειες μαλλιών (decarpage), κατά της ακμής και συνδυασμοί αυτών. Για τα προϊόντα αυτά απαιτείται έλεγχος και προέγκριση κυκλοφορίας στην αγορά από το MFDS, μια διαδικασία που διαρκεί 60 εργάσιμες ημέρες (3 μήνες). Ο εισαγωγέας απευθύνει σχετικό αίτημα στο MFDS, υποβάλλοντας τα συστατικά του προϊόντος, την μέθοδο παρασκευής και τα δεδομένα των κλινικών δοκιμών που έγιναν στο εξωτερικό. Για τα λοιπά, **Κανονικά Καλλυντικά (Regular Cosmetics)**, η διαδικασία είναι απλοποιημένη και έχει ανατεθεί από το MFDS στην Ένωση Φαρμακευτικών Εμπόρων Κορέας (Korea Pharmaceutical Traders Association). Ο ενδιαφερόμενος εισαγωγέας υποβάλλει αίτηση έγκρισης κυκλοφορίας του προϊόντος, η οποία συνοδεύεται από πλήρη κατάλογο των συστατικών του και την μέθοδο παρασκευής του, λαμβάνει δε την απάντηση σε 3-4 εργάσιμες ημέρες.

Μεγάλη προσοχή συνιστάται στις **ετικέτες των προϊόντων προς εξαγωγή**, καθώς η εγχώρια νομοθεσία είναι αυστηρή και η ερμηνεία των προβλεπομένων από τη Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών ιδιαίτερα “στενή”. Για παράδειγμα, οι αναγραφές στην ετικέτα:

- **Εξαιρετικής ποιότητας** (Τι το καθιστά εξαιρετικό; Ποιος το βεβαιώνει αυτό; Σε τι διαφέρει από το μέσο προϊόν;)
- **Με μειωμένη περιεκτικότητα σε ...** (Ποια είναι η φυσιολογική περιεκτικότητα; Πόσο μειωμένη; Ποιος το πιστοποιεί αυτό; Ο Οργανισμός που το βεβαιώνει είναι πιστοποιημένος; Ποια η ακριβής επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία από ένα προϊόν με μειωμένη ποσότητα αλατιού;)
- **Υγιεινό προϊόν** (Τι ακριβώς το καθιστά τέτοιο; Πώς και από ποιόν πιστοποιείται αυτό;)

δεν γίνονται αποδεκτές και είναι εξαιρετικά πιθανό τα κορεατικά τελωνεία να μην επιτρέψουν την εισαγωγή του προϊόντος και να επιβάλλουν την επιστροφή του στην χώρα προέλευσης. Παρακαλούνται οι Έλληνες επιχειρηματίες να είναι προσεκτικοί και φειδωλοί με τις ετικέτες τους. Ότι αναγράφεται θα πρέπει να είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο φορέα, για παράδειγμα αν ένα προϊόν έχει λάβει κάποιο βραβείο σε διεθνή διαγωνισμό, αυτό μπορεί να αναγραφεί στην ετικέτα εφόσον η επιχείρηση δύναται να προσκομίσει το αντίστοιχο παραστατικό.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη **ρήτρα απευθείας μεταφοράς**, σύμφωνα με την οποία η μεταφορά των εμπορευμάτων πρέπει να γίνεται απευθείας μεταξύ Ε.Ε. και Κορέας ή, εφόσον υπάρχει μεταφόρτωση, απαγορεύεται η ελεύθερη κυκλοφορία και η αποθήκευση των προϊόντων στον ενδιάμεσο σταθμό:

The preferential treatment provided for under this Agreement applies only to products, satisfying the requirements of this Protocol, which are transported directly between the Parties. However, products constituting one single consignment may be transported through other territories with, should the occasion arise, trans-shipment or temporary warehousing in such territories, provided that they are not released for free circulation in the country of transit or warehousing and do not undergo operations other than unloading, reloading or any operation designed to preserve them in good condition.

Όταν αποστέλλονται **δείγματα** προς ενδιαφερόμενη Κορεατική εταιρεία, προκειμένου να εκτελωνιστούν χωρίς προβλήματα θα πρέπει στην φορτωτική να αναγράφεται λεπτομερώς το περιεχόμενο, η ποσότητα και μια συμβολική αξία. Για παράδειγμα:

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΑ (COMMERCIAL SAMPLES)

Περιγραφή		Ποσότητα	Τιμή Μονάδας
Κρέμα προσώπου	100 gr	3	0,01 ευρώ
Ενυδατική κρέμα	150 ml	5	0,01 ευρώ

Ως συνολική αξία περιεχομένου προτείνεται η αναγραφή **UNDER VALUE**.

Σε περίπτωση επίσκεψης στην Κορέα με εμπορικά δείγματα, συνιστάται θερμά η προηγούμενη έκδοση **CARNET ATA** από το οικείο Επιμελητήριο.

Ακολουθεί η διαδικασία εισαγωγής καλλυντικών σε ότι αφορά στον Κορεάτη εισαγωγέα:

- The procedure of importing general cosmetics is as follows.
 - Manufacturer-seller registration to a regional office of MFDS(once)
 - Submission of an “Entry Notice of Imported Cosmetics” to KPTA(each time of importing)
※ KPTA: Korea Pharmaceutical Traders Association
 - Customs clearance(each time of importing)
- The procedure of importing functional cosmetic is as follows.
 - Registration as a manufacturer-seller to a regional office of MFDS(once)
 - Functional cosmetic review or notification(once per item)
 - Submission of an “Entry Notice of Imported Cosmetics” to KPTA(each time of importing)
 - Customs clearance(each time of importing)

3. Documents required for an “Entry notice of Imported Cosmetics” are as follows. Detailed information is provided in the Article 31 of the 「Consolidated Public Notice」(The notification of the Ministry of Trade, Industry and Energy no. 2018-184(Oct 1, 2018).
 - a. Initial Import: Certificate of manufacturer, Certificate of Free sale, Registration certificate of manufacturer-seller, Notice on the examination of functional cosmetics or Report of items excluded from the examination of functional cosmetics(Functional cosmetics only), BSE-Free documents(only when applicable), CITES permit(only when applicable)
 - b. From Second import: A document proving the importing history, BSE-Free documents (only when applicable), CITES permit(only when applicable)
4. There is no separate category or legal term of “drugstore cosmetics” in Korea.
5. As to a document required for the examination of functional cosmetics, a human study conducted overseas is also acceptable as long as its data meets the criteria set by the regulations.

B. Η αγορά καλλυντικών της Νοτίου Κορέας

- Η Νότιος Κορέα είναι σημαντικότετος παραγωγός, καταναλωτής, εξαγωγέας και εισαγωγέας καλλυντικών.
- Εξάγει πρωτίστως προϊόντα περιποίησης δέρματος και make-up.
- Αγορά με πολλές ιδιαιτερότητες ως προς την δομή της και τους ενδεδειγμένους τρόπους προβολής και προώθησης των προϊόντων.
- Κατά το 2020 εισήγαγε καλλυντικά αξίας 1,3 δις \$ Η.Π.Α. (πτώση 10,3%) . Σημαντικότεροι προμηθευτές είναι η Γαλλία, οι Η.Π.Α., η Ιαπωνία και η Ιταλία.
- Ελληνικές εξαγωγές ύψους 952 χιλ. \$ Η.Π.Α. (άνοδος 88,5%). Εξάγουμε κυρίως προϊόντα περιποίησης δέρματος.
- Θετικές προοπτικές σε προϊόντα με φυσικά συστατικά και υψηλή λειτουργικότητα.

Η Νότιος Κορέα είναι **σημαντικότετος παραγωγός, καταναλωτής, εξαγωγέας και εισαγωγέας καλλυντικών προϊόντων**. Αποτελεί την δέκατη μεγαλύτερη αγορά καλλυντικών, με εκτιμώμενο κύκλο εργασιών 7 δις δολάρια Η.Π.Α., αντιπροσωπεύοντας το 2,9% της παγκόσμιας αγοράς και εξακολουθεί να παρουσιάζει ετήσια μέση ανάπτυξη της τάξης του 5%. Οι Κορεάτισες ακολουθούν

διαδικασία περιποίησης της επιδερμίδας πολλών σταδίων, ενώ και οι Κορεάτες ξοδεύουν περισσότερα κατά κεφαλή χρήματα ετησίως για καλλυντικά από οποιαδήποτε άλλη χώρα στον κόσμο.

Η συνολική αξία της ετήσιας εγχώριας παραγωγής καλλυντικών ανέρχεται σε 10 δις δολάρια ΗΠΑ, και κατανέμεται σε προϊόντα περιποίησης δέρματος (57,8%), make-up (15,9%) και περιποίησης μαλλιών (13%). Στην αγορά κυριαρχούν δύο εταιρείες, η Amore Pacific (Laneige, Etude House, Innisfree, Sulwhasoo, Mamonde) και η LG Household & Health Care Ltd. (Isa Knox, Face Shop), με συνολικό μερίδιο αγοράς 41,3%. Ακολουθούν οι Kolmar Korea (2,9%), Aekyung (2,6%), Atomy (2,5%), Cosmax (2,1%), Able C&C (2%), It's skin (1,8%), Nu Skin Korea (1,7%), Nature Republic (1,6%), Etude (1,5%), Tonymoly (1,3%), Yonwoo (1,1%), L&P Cosmetics (1,1%), Skinfood (1%).

Κατά τα τελευταία χρόνια, τα κορεατικά προϊόντα του κλάδου παρουσιάζουν αυξημένη δημοτικότητα και παρουσία εκτός Κορέας, με αιχμή του δόρατος τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας, σε μεγάλο βαθμό λόγω της διάδοσης της νεανικής της κουλτούρας και τρόπου ζωής (K-pop/K-beauty). Κατά το 2020, η Κορέα εξήγαγε προϊόντα αξίας 6,5 δις δολαρίων, με κύριο πελάτη την Κίνα και βασική έμφαση στα προϊόντα skincare & make-up. Η κατανομή στις βασικές δασμολογικές κλάσεις έχει ως εξής:

- **Αρώματα** (Δασμολογική Κλάση 3303) αξίας 9,9 εκ. δολ. ΗΠΑ, τα οποία εξήχθησαν κατά κύριο λόγο στις Η.Π.Α. (19,7%), Σιγκαπούρη (18,2%), Ταϊβάν (16,1%) και Κίνα (10,2%).
- **Προϊόντα περιποίησης δέρματος και make-up** (Δασμολογική Κλάση 3304) αξίας 6,1 δις δολ. ΗΠΑ, τα οποία εξήχθησαν στην Κίνα (49,8%), στο Χονγκ Κονγκ (10%), στην Ιαπωνία (9%), στις Η.Π.Α. (7,9%), στο Βιετνάμ (3,7%), στην Ρωσία (3,2%), στην Ταϊβάν (2,1%), στην Ταϊλάνδη (1,75%) και στη Σιγκαπούρη (1,6%).
- **Προϊόντα περιποίησης μαλλιών** (Δασμολογική Κλάση 3305) αξίας 357,5 εκ. δολ. ΗΠΑ, τα οποία εξήχθησαν στην Κίνα (52,7%), στις Η.Π.Α. (8,6%), στην Ιαπωνία (6%), στην Ταϊβάν (4,8%), στο Χονγκ Κονγκ (4,1 %) και στη Ρωσία (4,1%).

Η τάση στην εγχώρια αγορά είναι η ενίσχυση των δικτύων πώλησης μέσω διαδικτύου, εξειδικευμένων καταστημάτων (brand shops), τηλεπωλήσεων και drug stores. Οι σημαντικότερες αλυσίδες drug stores είναι τα CJ Olive Young (950 καταστήματα), GS Watsons-Lalavla (188 καταστήματα), Lotte LOHBs (96 καταστήματα) και τα Boots του ομίλου Shinsegae (10 καταστήματα), προσφέρουν δε κατά κύριο λόγο οργανικά και φυσικά καλλυντικά, συμπληρώματα διατροφής και διάφορα καταναλωτικά είδη (wellness products).

Η προβολή, προώθηση και πώληση καλλυντικών προϊόντων μέσω κινητής τηλεφωνίας παρουσιάζει, κατά τα τελευταία έτη, εκθετική ανάπτυξη στη Νότιο Κορέα, η οποία διαθέτει το

ταχύτερο διαδίκτυο παγκοσμίως σε συνδυασμό με την υψηλότερη κατά κεφαλή κατοχή έξυπνων τηλεφωνικών συσκευών (smartphones). Στο πλαίσιο των πωλήσεων μέσω διαδικτύου, οι πωλήσεις μέσω smartphones, από 17% το 2013 ξεπέρασαν το 50% το 2017. Η νέα αυτή τάση αποκαλείται “morooming” και αναφέρεται στη συνήθεια διερεύνησης της αγοράς σε επίπεδο καταστημάτων και στη συνέχεια πραγματοποίησης αγορών μέσω τηλεφωνικών συσκευών.

Ιδιαίτερη δυναμική παρουσιάζει επίσης το φαινόμενο της προβολής μέσω διαδικτύου ως μέσο προσαρμογής του διαφημιστικού μηνύματος στις ιδιαιτερότητες του κάθε καταναλωτή, ενώ εξαιρετικά διαδεδομένη και αποτελεσματική παραμένει η χρήση αναγνωρίσιμων προσωπικοτήτων (celebrities/beauty bloggers) για την προβολή των προϊόντων μέσω του διαδικτύου (celebrity product placement).

Το βασικότερο χαρακτηριστικό της Κορεατικής αγοράς είναι η πόλωση μεταξύ δύο ακραίων τάσεων, με την ταυτόχρονη ύπαρξη ισχυρής ζήτησης για τα πλέον ακριβά και υψηλής ποιότητας καλλυντικά (μεγάλα πολυκαταστήματα και ορισμένες εξειδικευμένες αλυσίδες), ενώ το μεγαλύτερο μέρος των καταναλωτών προτιμά τα πολύ χαμηλής τιμής προϊόντα (αλυσίδες καταστημάτων χαμηλού κόστους).

Πολύ ενδιαφέρουσα είναι η στροφή των Κορεατών προς τα καλλυντικά που ταυτόχρονα έχουν και θεραπευτικές ιδιότητες (cosmeceuticals). Αυτά απαντώνται υπό την ορολογία “highly functional products” (εξαιρετικώς λειτουργικά καλλυντικά), με ιδιαίτερη έμφαση στα προϊόντα λευκάνσεως δέρματος. Επίσης, υψηλή ζήτηση υπάρχει για αντιρυτιδικά και για προϊόντα προστασίας από τον ήλιο.

Ταυτόχρονα, ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα αποτελεί επίσης η προϊούσα γήρανση του πληθυσμού της χώρας, καθώς οι Κορεάτισσες στην ηλικιακή ομάδα των 50 – 65 ετών δαπανούν κατά κεφαλή 46% περισσότερο από τη μέση καταναλώτρια, με αποτέλεσμα να ευνοείται η ανάπτυξη και διάθεση εξειδικευμένων και ακριβότερων καλλυντικών για ηλικιωμένες.

Στην Κορεατική αγορά υφίσταται μεγάλη ποικιλία εισαγόμενων καλλυντικών, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 40% του συνολικού κύκλου εργασιών. Τα προϊόντα αυτά προσπαθούν να διαφοροποιηθούν από τα αντίστοιχα της εγχώριας παραγωγής μέσω της αναγνωρισιμότητας της μάρκας (brand identity), της συσκευασίας, των συστατικών και της λειτουργικότητάς τους. Τα εισαγόμενα καλλυντικά διατίθενται μέσω του διαδικτύου (32,7%), εξειδικευμένων καταστημάτων (16%), υπεραγορών (9%), πολυκαταστημάτων (6,6%), καταστημάτων αφορολόγητων ειδών (1,7%) και τηλεπωλήσεων (1,3%).

Η συνολική αξία των εισαγόμενων στη Νότιο Κορέα καλλυντικών διαμορφώνεται στα **1,3 δις δολ. ΗΠΑ** (πτώση 10,3% σε σχέση με το 2019). Οι σημαντικότερες συνολικά προμηθεύτριες χώρες της Νοτιοκορεατικής αγοράς είναι η Γαλλία (416,3 εκ. δολ. Η.Π.Α.), οι Η.Π.Α. (282,6 εκ. δολ.

Η.Π.Α.), η Ιαπωνία (147,9 εκ. δολ. Η.Π.Α.), η Ιταλία (71,4 εκ. δολ. Η.Π.Α.), η Μεγάλη Βρετανία (47,2 εκ. δολ. Η.Π.Α.), η Γερμανία (46,6 εκ. δολ. Η.Π.Α.) και η Κίνα (43,6 εκ. δολ. Η.Π.Α.).

Στις επιμέρους κατηγορίες, η κατάσταση διαμορφώνεται ως εξής:

- Στα **προϊόντα περιποίησης δέρματος** (skincare, δασμολογικές κλάσεις 330491, 330492, 330493 & 330499), οι συνολικές εισαγωγές είναι **740,4 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από την Γαλλία (31,1%), τις Η.Π.Α. (24,3%, με μάρκες όπως MAC, Bobby Brown, Estee Lauder, Maybelline, Neutrogena, Aveeno & Cetaphil), και την Ιαπωνία (10,6%).
- Στα **αρώματα** (perfumes, δασμολογική κλάση 3303), οι συνολικές εισαγωγές είναι **202,2 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από την Γαλλία (57,8%), την Ιταλία (12,5%) και τις Η.Π.Α. (12%).
- Στα **προϊόντα περιποίησης του τριχωτού της κεφαλής** (δασμολογική κλάση 3305), οι συνολικές εισαγωγές είναι **204 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από τις Η.Π.Α. (25,4%), την Ταϊλάνδη (19,4%) και την Ιαπωνία (18,7%).

- Στα **προϊόντα μακιγιάρισματος** (δασμολογικές κλάσεις 330410 & 330420), οι συνολικές εισαγωγές είναι **136,9 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από την Γαλλία (37,3%), τις Η.Π.Α. (15,9%), την Ιαπωνία (15,7%), και την Ιταλία (9,9%).
- Στα **παιδικά καλλυντικά** (δασμολογικές κλάσεις 33049120 & 33049130), οι συνολικές εισαγωγές είναι **12,7 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από την Γαλλία (26,6%), τις Η.Π.Α. (23,4%), την Ιταλία (19,9%) και την Ιαπωνία (15,1%).
- Στα **προϊόντα περιποίησης νυχιών** (δασμολογική κλάση 330430), οι συνολικές εισαγωγές είναι **6,1 εκ. δολ. Η.Π.Α.** και προέρχονται από την Γερμανία (32,1%), τις Η.Π.Α. (28,1%), την Γαλλία (16,3%) και την Κίνα (12,5%).

Οι ελληνικές εξαγωγές καλλυντικών προς την Κορέα κατά το 2020 ανέρχονται σε 952 χιλ. δολ. ΗΠΑ, αυξημένες κατά 88,5% σε σχέση με το παρελθόν έτος (877 χιλ. \$ Η.Π.Α. προϊόντα περιποίησης δέρματος, 41 χιλ. \$ Η.Π.Α. προϊόντα μακιγιάζ, 30 χιλ. \$ Η.Π.Α. προϊόντα περιποίησης νυχιών και 4 χιλ. \$ Η.Π.Α. προϊόντα περιποίησης τριχωτού κεφαλής). Ωστόσο, οι προτιμήσεις των Κορεατών καταναλωτών δείχνουν να μετατοπίζονται από τον απλό προσανατολισμό προς ορισμένες μάρκες υψηλού προφίλ σε αναζήτηση προϊόντων που χαρακτηρίζονται από φυσικά συστατικά και υψηλή αποτελεσματικότητα για τη χρήση που προορίζονται. Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί ένα παράθυρο ευκαιρίας για τα ελληνικά προϊόντα του κλάδου, εφόσον βέβαια τοποθετηθούν σωστά στην εδώ αγορά και προωθηθούν αναλόγως.

Η σημαντικότερη Διεθνής Έκθεση του κλάδου στη Νότιο Κορέα είναι η

COSMOBEAUTY Seoul 2021, International Cosmetics & Beauty Expo

https://www.cosmobeautyseoul.com/fairContents.do?FAIRMENU_IDX=658&hl=ENG

2 – 4 Ιουλίου 2021

Απολογισμός Cosmobeauty 2019 (η έκδοση Απριλίου 2020 ακυρώθηκε λόγω πανδημίας κορονοϊού): 373 εκθέτες με 520 περίπτερα, από 13 χώρες. 52.376 επισκέπτες από 85 χώρες, εκ των οποίων οι 20.426 αγοραστές και 31.950 γενικό κοινό.

Επιμέρους θεματικές ενότητες:

- Καλλυντικά – Ζώνη Ομορφιάς
- Ζώνη Εσωτερικής Ομορφιάς (αδυνάτισμα, υγιεινή διατροφή)
- Φυσικά και Οργανικά Προϊόντα

5. Διμερείς Τουριστικές Σχέσεις.

- Όπως είναι αυτονόητο, λόγω της επιδημιολογικής κατάστασης το 2020 αποτέλεσε ένα απόλυτα παρενθετικό έτος σε ότι αφορά τον εισερχόμενο τουρισμό από τη Νότιο Κορέα. Κατά συνέπεια, η ανάλυση αφορά την περίοδο έως το 2019 και οι προτάσεις την μετά-Covid περίοδο.
- Από πλευράς προοπτικών Νοτίου Κορέας, ο τουριστικός τομέας είναι ένας από τους δυναμικότερους αλλά και τους πλέον αναξιοποίητους.
- Οι 50-55.000 Κορεάτες επισκέπτες που κατ'επίσημη υποδεχόμαστε ετησίως αποτελούν την κορυφή του παγόβουνου σε ότι αφορά τις δυνατότητες της χώρας μας. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να ξεπεράσουμε τους 100.000 τουρίστες ώστε να επιτύχουμε την τακτική απευθείας διασύνδεση Αθήνας-Σεούλ με πτήσεις της Korean Air.
- Η ετήσια συμμετοχή στην Διεθνή Έκθεση Τουρισμού της Σεούλ έχει ξεπεραστεί ως εργαλείο προβολής και προώθησης του τουριστικού μας προϊόντος.
- Σε πρώτη φάση απαιτείται ακριβής καταγραφή του αριθμού των Κορεατών επισκεπτών και η χρονική κατανομή τους εντός του έτους.
- Στη συνέχεια, προτείνεται η κατάρτιση ανανεούμενων τριετών προγραμμάτων, με έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς θεματικού τουρισμού, εστιασμένες εκδηλώσεις στην Κορέα και αντίστοιχα fam trips στην Ελλάδα.
- Θα πρέπει επίσης να δοθεί προτεραιότητα στην προσέλκυση γυρισμάτων Κορεατικών τηλεοπτικών και κινηματογραφικών εκπομπών στην χώρα μας.

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία η συμμετοχή της χώρας μας με εθνικό περίπτερο του ΕΟΤ στην Διεθνή Έκθεση Τουρισμού της Σεούλ SITIF 2019 (6-9 Ιουνίου). Το Ελληνικό Περίπτερο των 60 τ.μ. ήταν καλαίσθητο και είχε αξιόλογη επισκεψιμότητα τόσο από το Κορεατικό κοινό όσο και από επαγγελματίες. Εκτός από τους εκπροσώπους του ΕΟΤ, στο Περίπτερο συμμετείχαν ως συνεκθέτες η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η πόλη της Καβάλας και το ταξιδιωτικό γραφείο ARGO TRAVEL GROUP. Όλοι οι συνεκθέτες έμειναν ικανοποιημένοι από τις επαφές τους με Κορεάτες επαγγελματίες του χώρου, γεγονός που δεν προκαλεί έκπληξη, καθώς η Ελλάδα είναι ένας τουριστικός προορισμός που ενδιαφέρει τους Κορεάτες ταξιδιώτες. Δεν είναι τυχαίο ότι οι επισκέπτες της χώρας μας από την Κορέα έχουν πολλαπλασιασθεί τα τελευταία χρόνια, ξεκινώντας βέβαια από μηδενική σχεδόν βάση.

Με μέριμνα του Γραφείου ΟΕΥ Σεούλ, προγραμματίστηκε σειρά συναντήσεων με ταξιδιωτικά γραφεία, τουριστικούς πράκτορες θρησκευτικού τουρισμού, τηλεοπτικά κανάλια και εταιρείες δημοσίων σχέσεων, στις οποίες συμμετείχαν από ελληνικής πλευράς εκπρόσωποι του ΕΟΤ συνοδευόμενοι από τον υπογράφο. Σε γενικές γραμμές, το μήνυμα που λάβαμε είναι ότι η χώρα μας παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για το Κορεατικό κοινό ως ταξιδιωτικός προορισμός, πλην όμως

το ενδιαφέρον αυτό δεν καλλιεργείται και δεν αναπτύσσεται λόγω της παντελούς έλλειψης Προγράμματος Προβολής και Προώθησης του Ελληνικού τουρισμού στη Νότιο Κορέα.

Κατά την συνάντησή μας με τον εκπρόσωπο της HANJIN Travel, μας παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα των τεσσάρων απευθείας πτήσεων charter Σεούλ-Αθηνών της Korean Air στις 26/4, 3/5, 10/5 και 17/5. Τα πακέτα των ταξιδιών διατέθηκαν μέσω κυρίως home shopping και οι πτήσεις εμφάνισαν πληρότητα 97%. Συνολικά 840 Κορεάτες επισκέφτηκαν την χώρα μας με τις πτήσεις charter (το φθινόπωρο πραγματοποιήθηκαν άλλες τρεις πτήσεις, ανεβάζοντας τον αριθμό των Κορεατών που επισκέφτηκαν την Ελλάδα με απευθείας πτήσεις charter το 2019 στους 1.500 περίπου). Ως αιτία για το μειωμένο ενδιαφέρον της εταιρείας να αυξήσει τα δρομολόγια απευθείας σύνδεσης, το αρμόδιο για τις πτήσεις charter στέλεχος της Hanjin Travel μας ανέφερε την μη εκπλήρωση από ελληνικής πλευράς των δεσμεύσεων συνχρηματοδότησης της διαφήμισης των ανωτέρω πακέτων. Η εξόφληση από πλευράς ΕΟΤ τελικά έγινε με καθυστέρηση ενός περίπου έτους.

Προκειμένου να εστιασθεί περαιτέρω η στόχευση της μελλοντικής προσπάθειας προώθησης και προβολής του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στην Κορέα, απαιτείται σε πρώτη φάση η επανασχεδίαση του ελληνικού περιπτέρου με βάση τη νοοτροπία και τις προσδοκίες των δυνητικών Κορεατών επισκεπτών. Το εγχείρημα αυτό θα πρέπει να ξεκινήσει ένα τουλάχιστον εξάμηνο πριν την συμμετοχή στην έκθεση και να περιλάβει τον χωρισμό του ελληνικού περιπτέρου σε θεματικές ενότητες, ελκυστικές στους Κορεάτες. Καθώς ο ήλιος και η θάλασσα δεν αποτελούν προτεραιότητα εδώ, προτείνεται η προβολή του θεματικού, περιηγητικού, αρχαιολογικού, θρησκευτικού, ιαματικού κλπ. τουρισμού. Η στόχευση αυτή έχει επίσης το ιδιαίτερα επιθυμητό για εμάς αποτέλεσμα της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, όπως υποδηλώνεται και από το μήνυμα που χαρακτήριζε το περίπτέρό μας. Οι ιδιώτες συνεκθέτες θα πρέπει να παρουσιάζουν πακέτα προσαρμοσμένα στην λογική αυτή και στην περιορισμένη διάρκεια διακοπών των Κορεατών επισκεπτών.

Προτείνεται η κατάργηση των προωθητικών φυλλαδίων και η ανάπτυξη διαδραστικών ψηφιακών εφαρμογών, τις οποίες θα “κατεβάζουν” στα κινητά τους τηλέφωνα οι επισκέπτες του περιπτέρου και θα τους μεταφέρουν μια εντύπωση εμπειρίας της κάθε θεματικής ενότητας.

Επίσης, για να τονωθεί το ενδιαφέρον, η προσέλευση και η διαδραστικότητα του περιπτέρου, θα μπορούσαν κάθε μία ώρα να λαμβάνουν χώρα διαγωνισμοί (για παράδειγμα: Ποιος μπορεί να τοποθετήσει τα Μετέωρα ή τη Βεργίνα πάνω στο χάρτη της Ελλάδας;) με μικρά δώρα, όπως ένα μπουκάλι κρασί ή ένα βαζάκι πάστας ελιάς, ώστε ταυτόχρονα να στηρίξουμε και να καταστήσουμε γνωστότερα επώνυμα προϊόντα μας που βρίσκονται ήδη στην αγορά.

Το Υπουργείο Τουρισμού, σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης προτείνεται να καταρτίσουν στρατηγικό πλάνο και να προβούν, με την στήριξη της Πρεσβείας, σε παφές και συναντήσεις με τηλεοπτικά κανάλια και παραγωγούς οπτικοακουστικού υλικού (content) της Κορέας. Δεν υφίσταται καλύτερη προώθηση στη Νότιο Κορέα από την προβολή τηλεοπτικών εκπομπών και

ταινιών με οπτικές αναφορές στην χώρα μας, η οποία εξάλλου είναι υπερπλήρης αξιοθεάτων με ευθείες αναφορές στην εκπαιδευτική εμπειρία των Κορεατών (ιστορία, μυθολογία, θρησκεία). Οι ανταγωνίστριες χώρες εξάλλου επιδοτούν γενναιόδωρα και επιδιώκουν επιθετικά την προσέλκυση των παραγωγών αυτών, οι οποίες διαμορφώνουν τάσεις σε επίπεδο που πολλές φορές αποτελούν την ειδοποιό διαφορά ως προς τις τουριστικές ροές.

Θα θέλαμε απλώς εδώ να προσθέσουμε ότι η συμμετοχή, παρότι βέβαια προτιμότερη από την πλήρη απουσία, καθώς αποτελεί μέχρι στιγμής ουσιαστικά την μόνη δράση από Ελληνικής πλευράς για την προβολή του ελληνικού τουριστικού προϊόντος στην Κορέα, δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Οι ανταγωνίστριες χώρες (όπως για παράδειγμα η Τουρκία ή η Κροατία) γενικά χρησιμοποιούν την συμμετοχή στην SITIF ως ένα μέσο αρχικής διερεύνησης και απόκτησης κάποιας γνώσης της αγοράς πριν προχωρήσουν στην εφαρμογή συγκεκριμένου εθνικού προγράμματος προώθησης και προβολής, το οποίο, από ένα σημείο και μετά, ενδεχομένως και να μην συμπεριλαμβάνει την εν λόγω συμμετοχή, δίνοντας προτεραιότητα σε πιο εστιασμένες δράσεις.

Επιπλέον, η παρουσία μας στην Κορέα μία φορά ετησίως δεν είναι αρκετή. Θα πρέπει να συνοδευτεί από προσεκτικά σχεδιασμένες και ελεγχόμενου κόστους εστιασμένες δράσεις, κατά προτίμηση στο δεύτερο μισό του έτους. Σε πρώτη φάση προτείνεται η διοργάνωση:

1. Κλειστού workshop ενημέρωσης του ΕΟΤ και ελληνικών ταξιδιωτικών πρακτόρων για την κορεατική τουριστική αγορά και τις ιδιαιτερότητές της, με εκπροσώπους ενός από τους δύο μεγαλύτερους tour operators της Κορέας (HANA Tour ή MODE Tour).
2. Ανοικτή εκδήλωση προβολής-προώθησης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος, και ιδίως των θεματικών ενοτήτων του περιπτέρου μας στην SITIF, σε εκπροσώπους tour operators & travel agents Κορέας, καθώς και σε εκπροσώπους MME και διαμορφωτών κοινής γνώμης. Εφόσον υπάρχει σχετικό ενδιαφέρον, το Γραφείο μας θα προβεί σε περαιτέρω εξειδίκευση, ανάλυση και κοστολόγηση της ανωτέρω πρότασης, η οποία ως έχει δεν αναμένεται να ξεπεράσει το ποσό των 20.000 \$ Η.Π.Α. κατά προσέγγιση, το οποίο κρίνεται πολύ λογικό σε σχέση με το προσδοκώμενο αποτέλεσμα. Σε δεύτερη φάση, θα πρέπει να οργανωθεί fam trip επαγγελματιών του κλάδου στην Ελλάδα, διατηρώντας πάντα την έμφαση προβολής και προώθησης των ίδιων θεματικών ενοτήτων.

Σχετικά με την ευρύτερη προβολή και προώθηση του τουριστικού μας προϊόντος στην Κορέα, σημειώνουμε:

1. Την ανάγκη ταχείας υλοποίησης των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουμε ως χώρα, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, χάνεται η αξιοπιστία έναντι της εδώ αγοράς και καθίσταται ιδιαίτερα δυσχερής ακόμη και ο διάλογος με τους επαγγελματίες της.
2. Για τον θρησκευτικό-προσκυνηματικό τουρισμό, προτείνεται η μετάφραση του νέου εντύπου του ΕΟΤ για τα “Βήματα του Αποστόλου Παύλου” στα Κορεατικά και αποστολή

του προς εμάς προκειμένου να διανεμηθεί σε εξειδικευμένους επαγγελματίες του κλάδου. Θα μπορούσε επίσης να διοργανωθεί μια εκδήλωση στην Σεούλ για την παρουσίασή του σε επαγγελματίες, Μ.Μ.Ε. και διαμορφωτές κοινής γνώμης, η οποία να ακολουθηθεί από αντίστοιχο ταξίδι εξοικείωσης επιλεγμένων Κορεατών στην χώρα μας.

3. Για τα περιηγητικά ντοκυμαντέρ που γύρισε στην χώρα μας το KBS2TV στις αρχές Μαΐου 2019 σε Θεσσαλία και Κρήτη, απαιτείται να δοθεί η ανάλογη συνέχεια.
4. Την ανάγκη κατάρτισης τριετούς κατ' ελάχιστο προγράμματος, το οποίο θα συνοδεύεται από συγκεκριμένους στόχους και προϋπολογισμό. Στη συνέχεια, σε συνεργασία με την Πρεσβεία Σεούλ θα προσδιορίζεται ο βέλτιστος τρόπος κατανομής και διάθεσης των χρημάτων, προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Προκρίνεται η συνεργασία με εξειδικευμένες εταιρείες δημοσίων σχέσεων, οι οποίες διαθέτουν την μακροχρόνια εξειδίκευση, τεχνογνωσία και επαφές που δύνανται να εξασφαλίσουν τα ζητούμενα αποτελέσματα. Η Πρεσβεία θα παρακολουθεί επίσης και θα εποπτεύει την εκτέλεση δράσεων ώστε να εξασφαλιστεί η επίτευξη των εκάστοτε στόχων.
5. Εάν δεν είναι δυνατή η κατάρτιση και έγκριση τριετούς προγράμματος, θα μπορούσε να προκριθεί η λύση ετήσιων, κυλιόμενων προγραμμάτων, πάντα βέβαια με τον απαραίτητο προϋπολογισμό. Ούτως ή άλλως, τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να είναι δυναμικά και όχι στατικά, στηριζόμενα σε αναλυτικούς απολογισμούς της κάθε δράσης και συνολικούς ετήσιους απολογισμούς οι οποίοι θα βοηθήσουν στην στοχοθεσία και την αντίστοιχη διαμόρφωση του προγράμματος του επομένου έτους.
6. Από την στιγμή που, επί του παρόντος, η μοναδική μας παρουσία στην εδώ αγορά είναι η συμμετοχή στην Ετήσια Διεθνή Έκθεση Τουρισμού που λαμβάνει χώρα τον Ιούνιο, είναι πλήρως αδόκιμο η συζήτηση για λοιπές δράσεις να έρχεται στο προσκήνιο 2-3 μήνες πριν την Έκθεση. Η προετοιμασία θα πρέπει να ξεκινά αμέσως μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής μας στην Έκθεση και, σε κάθε περίπτωση, όχι αργότερα από τον Σεπτέμβριο ώστε μέχρι το τέλος του εκάστοτε έτους να έχει ολοκληρωθεί η στοχοθεσία και ο προϋπολογισμός δράσεων του επομένου έτους. Με τον τρόπο αυτό, θα καταστεί και δυνατή η έγκαιρη δρομολόγηση και η αποτελεσματική υλοποίησή τους.

Επιπρόσθετα, παρότι κατά γενική παραδοχή, η Νότιος Κορέα αποτελεί μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη και ταυτόχρονα ιδιαίτερα ελπιδοφόρα αγορά για το Ελληνικό τουριστικό προϊόν, επισημαίνουμε ότι η απουσία αξιόπιστων απογραφικών στατιστικών στοιχείων για τον αριθμό των εισερχόμενων Κορεατών δημιουργεί πολύ σοβαρά ζητήματα ως προς την περαιτέρω ανάπτυξη της εν λόγω δυναμικής.

Από όσο γνωρίζουμε, η ΕΛΣΤΑΤ διαθέτει τα στοιχεία αυτά έως και τον Ιούνιο του 2016 (είναι διαθέσιμα και μέσω της ιστοσελίδας της στον σύνδεσμο <http://www.statistics.gr/el/statistics/>-

[/publication/STO04/-](#)). Στην συνέχεια, τα μόνα διαθέσιμα στοιχεία είναι εκείνα της Υπηρεσίας Έρευνας Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία όμως, είναι στατιστικά μη σημαντικά και, επομένως, μη αξιοποιήσιμα ως προς τα απόλυτα μεγέθη καθώς αποτελούν ουσιαστικά μια περισσότερο ή λιγότερο αξιόπιστη αποτίμηση της τάσης και όχι μια απογραφή του αριθμού των τουριστών.

Συνεπώς, παρότι γνωρίζουμε ότι ο εισερχόμενος τουρισμός από τη Νότια Κορέα έχει εκτιναχθεί από τους 6.200 επισκέπτες που καταγράφηκαν το 2012, ο αριθμός των 50-55.000 επισκεπτών που συνήθως αναφέρεται για το 2019 προέρχεται πρωτίστως από Κορεατικές πηγές και δεν είναι τεκμηριωμένος από Ελληνικής πλευράς ώστε αποτελεί, στην καλύτερη περίπτωση, μια καλή εκτίμηση του μεγέθους και, στην χειρότερη, μια κατά προσέγγιση υπόθεση.

Σε κάθε περίπτωση, η σαφής και εμπειριστατωμένη γνώση του αριθμού των Κορεατών επισκεπτών αποτελεί βασικότατο εργαλείο άσκησης εξωτερικής τουριστικής πολιτικής, καθώς η αποτελεσματικότητα οποιουδήποτε προγράμματος ή δράσης προώθησης του τουριστικού μας προϊόντος στην χώρα της Άπω Ανατολής μπορεί να μετρηθεί αποκλειστικά και μόνο μέσω της επίδρασης στην αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού, κάτι που είναι αδύνατο να γίνει χωρίς σαφή γνώση της τρέχουσας κατάστασης.

Πιο συγκεκριμένα, κατά την επίσκεψη της τ. Υπουργού Τουρισμού κας Κουντουρά στην Σεούλ στις 16-21 Σεπτεμβρίου 2018, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με στελέχη της Korean Air, με αντικείμενο το ενδεχόμενο έναρξης απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Σεούλ – Αθήνας. Οι εκπρόσωποι της Korean Air κατέστησαν σαφές ότι η βιωσιμότητα της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης προϋποθέτει μια αμφίδρομη ροή 100.000 ατόμων τουλάχιστον ετησίως και ζήτησαν τεκμηριωμένα ιστορικά στοιχεία εισερχόμενων Κορεατών επισκεπτών στην Ελλάδα προκειμένου να εξετάσουν το σχετικό αίτημα. Η αδυναμία μας να τα παράσχουμε έχει ουσιαστικά αδρανοποιήσει τα επιχειρήματα για το πόσο ελκυστική είναι η χώρα μας για τους Κορεάτες επισκέπτες και τις προοπτικές που παρουσιάζει ως τουριστικός προορισμός.

Αντίθετα, και για του λόγου το αληθές, η Πορτογαλία ήταν σε θέση να πιστοποιήσει, με βάση στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής της Υπηρεσίας, ότι ο αριθμός των επισκεπτών από τη Νότιο Κορέα ξεπέρασε τους 100.000 κατά το 2016, με αποτέλεσμα την έναρξη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Σεούλ-Λισαβόνας από την Korean Air.

Σημειώνεται ότι η έναρξη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης αποτελεί κομβικό σημείο που θα δώσει πολύ σημαντική ώθηση στον εισερχόμενο τουρισμό, δημιουργώντας νέες τάξεις μεγέθους τουριστικών ροών από τη Νότιο Κορέα προς την Ελλάδα, καθώς οι Κορεάτες επισκέπτες προτιμούν σαφώς δρομολόγια με απευθείας πτήση και μάλιστα από δικές τους αερογραμμές. Οπωσδήποτε, η πραγματοποίηση απευθείας πτήσεων charter της Korean Air την άνοιξη (4 δρομολόγια) και το

φθινόπωρο (3 δρομολόγια) του 2019 αποτελεί μια θετική εξέλιξη προς την επίτευξη του στόχου μόνιμης απευθείας αεροπορικής σύνδεσης.

Υπό το φως των ανωτέρω, προτείνουμε να δοθεί προτεραιότητα στην εκ νέου σαφή καταγραφή του αριθμού των Κορεατών επισκεπτών και μάλιστα όχι μόνο σε ετήσια αλλά και σε τριμηνιαία τουλάχιστον βάση (η Korean Air ζήτησε στην πραγματικότητα μηνιαία στοιχεία για να εξετάσει την κατανομή της συχνότητας δρομολογίων εντός του ημερολογιακού έτους). Για παράδειγμα, μια ετήσια αύξηση της τάξης των 10.000 επισκεπτών μπορεί να αφορά τουρίστες τον Ιούλιο-Αύγουστο που επισκέπτονται την Σαντορίνη ή κάποια τοποθεσία που προβάλλεται στο τελευταίο K-Drama ή πεζοπόρους που φτάνουν στην χώρα μας την άνοιξη και το φθινόπωρο ως αποτέλεσμα της προβολής περιηγητικού ντοκιμαντέρ “The Mountain” από το Κορεατικό κανάλι KBS2TV.

6. Διεθνείς Εκθέσεις.

Οι σημαντικότερες Διεθνείς Εκθέσεις στη Νότια Κορέα είναι οι κατωτέρω:

A/A	Έκθεση	Κλάδο που Αφορά	Ημερομηνίες	Δικτυακός Τόπος	Εκθεσιακός Χώρος
1	SECON	Security	18 – 20/3/2020	http://www.seconexpo.com/2020/eng/main.asp	KINTEX
3	Bio Korea	Biotechnology	20-22/3/2020	www.biokorea.org	COEX
3	International Green Energy Expo and Conference	Green Energy	1-3/4/2020	www.greenenergyexpo.co.kr	EXCO Daegu
4	Seoul International Sourcing Fair	Home Interior, accessories, gifts	2-4/4 & 8-10/10/2020	www.sipremiumseoul.com/	COEX
5	Drink & Dessert Show/Coffee Expo	Wine, Desserts, Coffee	10-12/4/2020	http://drinkndessertshow.com/	COEX
6	Cosmobeauty	Cosmetics	23-25/4/2020	www.cosmobeautyseoul.com	COEX
7	Seoul Food & Hotel	Food, Beverages, Equipment & Machinery	19-22/5/2020	www.seoulfoodnhotel.co.kr/	KINTEX
8	Korea World Travel Fair (SITIF)	Tourism	21-24/5/2020	www.kotfa.co.kr/	COEX
9	Wine Meets Korea	Wine	22-24/5/2020	http://wine.world-expo.co.kr	KINTEX
10	Seoul International Wines & Spirits Expo	Wine & Spirits	12-14/6/2020	http://siwse.com	COEX
11	In-Cosmetics Korea	Personal care ingredients and innovative technologies	17–19/6/2020	http://korea.in-cosmetics.com	COEX
12	Import Goods Fair	Consumer Goods	25-27/6/2020	www.igf.co.kr/	COEX
13	Autoweek Korea	Vehicle equipment, parts and materials	15–18/10/2020	www.autoweek.kr	KINTEX
14	G-FAIR Korea	Small & Medium Enterprises Showcase	21-23/10/2020	https://gfair.or.kr/eng/main.do	KINTEX
15	Food Week Korea	Food & Beverage	25–28/11/2020	www.koreafoodweek.com/	COEX

7. Διμερές Συμβατικό Πλαίσιο.

Οι οικονομικές σχέσεις των δυο χωρών διέπονται από τα εξής συμβατικά κείμενα:

- Συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ν. Κορέας για τα κλωστοϋφαντουργικά. Εμπορική Συμφωνία Ελλάδος και Ν. Κορέας (1974).
- Συμφωνία Επιστημονικής & Τεχνολογικής Συνεργασίας Ελλάδος και Ν. Κορέας (1987). Έχει λήξει, αλλά προωθείται η υπογραφή νέας συμφωνίας.
- Μορφωτική Συμφωνία Ελλάδος και Ν. Κορέας (1967).
- Σύμβαση Αμοιβαίας Αναγνώρισης Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Ελλάδος και Ν. Κορέας (1974).
- Συμφωνία Αμοιβαίας Κατάργησης Θεώρησης Διπλωματικών και Υπηρεσιακών Διαβατηρίων μεταξύ Ελλάδος και Ν. Κορέας (1979)
- Συμφωνία Κατάργησης Θεώρησης Διαβατηρίων (1979).
- Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. (Υπεγράφη στις 20-3-1995, Έχει επικυρωθεί και είναι εν ισχύ)
- Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας των Επενδύσεων. (Υπεγράφη στις 25-1-1995).
- Συμφωνία Πλαίσιο Συνεργασίας και Εμπορίου μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κορέας.
- Τουριστική Συμφωνία και Ναυτιλιακή Συμφωνία που υπογράφηκαν στις 4-9-2006 στην Αθήνα, με ευκαιρία την επίσημη επίσκεψη του προέδρου της Κορέας στην Ελλάδα.
- Συμφωνία Οικονομικής Συνεργασίας Ελλάδος και Νοτίου Κορέας.
- Τουριστική Συμφωνία και Ναυτιλιακή Συμφωνία που υπογράφηκαν στις 4-9-2006 στην Αθήνα, με ευκαιρία την επίσημη επίσκεψη του προέδρου της Κορέας στην Ελλάδα.
- Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Κορέα που ετέθη σε ισχύ από 1-7-2010.
- Συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νοτίου Κορέας και την αμοιβαία αναγνώριση συστημάτων πιστοποίησης προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας.

8. Χρήσιμες Διευθύνσεις.

1. Ελληνικές Αρχές

Embassy of Greece in Seoul	Τηλ: +82-2-729-1400, 1	Fax: +82-2-729-1402
	27th fl Hanwha Bldg, 86 Cheonggyecheon-ro, Jung-gu, Seoul 04541	
	South Korea	
	greekemb@kornet.net	
	gremb.sel@mfa.gr	
Office of Economic & Commercial Affairs	Τηλ: +82-10-729-1397	Fax: +82-2-729-1402
	27th fl Hanwha Bldg, 86 Cheonggyecheon-ro, Jung-gu, Seoul 04541	
	South Korea	
	ecocom-seoul@mfa.gr	

2. Αρχές Νοτίου Κορέας

Ministry of Foreign Affairs	Τηλ: +82-2-2100-2114	Fax: +82-2-2100-7999
	95-1, Doryeom-dong, Jongno-gu, Seoul 110-787	
	South Korea	
	www.mofa.go.kr	
	web@mofat.go.kr	
Ministry of Economy and Finance	Τηλ: +82-44-215-2114	Fax: +82-44-215-8033
	Sejong Government Complex,	
	477, Galmae-ro, Sejong-si	
	30109, South Korea	
	http://english.mofe.go.kr	
	fpfr@korea.kr	
Ministry of Trade, Industry and Energy	Τηλ: + 82-2-1577-0900	
	402 Hannuri-daero, Sejong-si,	
	30118 South Korea	
	http://english.motie.go.kr	
Ministry of Culture, Sports and Tourism	Τηλ +82-44-203-2000	
	Government Complex – Sejong 388	
	Galmae-ro, Sejongsi, 30119 South Korea	
	http://www.mcst.go.kr/english/index.jsp	

Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs Τηλ. + 82-2-6196-9110 Fax. +82-44-868-0846

94 Dasom2-ro, Government Complex-Sejong

Sejong-si, 339-012, South Korea

www.mafra.go.kr

Ministry of Health and Welfare

Τηλ. +82-129

13, Doum4-ro, Sejong-si, 30113 South Korea

www.mohw.go.kr

Ministry of Environment

Τηλ. +82-2-1577-8866

Government Complex-Sejong

11, Doum6-ro, Sejong-si, 30103 South Korea

<http://eng.me.go.kr/docs/index.html>

mepr@korea.kr

Ministry of Land, Infrastructure and Transport Τηλ. +82-44-1599-0001 +82-44-860-9500

Government Complex-Sejong

11, Doum6-ro, Sejong-si, 30103 South Korea

<http://molit.go.kr/english/intro.do>

Fair Trade Commission

Τηλ +82-44-200-4326

+82-44-200-4242

95, Dasom3-ro, Sejong-si, 30108 South Korea

www.ftc.go.kr/eng/index.do

Financial Services Commission

Τηλ. 82-2-2100-2568

Seoul Government Complex, 209 Sejong-daero,

Jongno-gu, Seoul, South Korea

<http://www.fsc.go.kr/eng/>

fsc-media@korea.kr

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

Korea Chamber of Commerce & Industry

Τηλ. +82-2-6050-3114

Fax. +82-2-6050-3400

45, 4ga Namdaemunro, Jung-gu, Seoul 100-743, South Korea

<http://english.korcham.net/>

international@korcham.net

European Chamber of Commerce

in Korea - ECCK

Τηλ. + 82-2-6261-2700

Fax. +82-2-6261-2730

5 Fl. Seoul Square, 416 Hangang-daero, Jung-gu, Seoul

04637 South Korea

<https://ecck.eu/>

ecck@ecck.eu

4. Τράπεζες

Bank of Korea

Τηλ. +82-2-759-4114

Fax. +82-2-759-4060

110, 3-ga, Namdaemunno, Jung-gu, Seoul 100-794, South Korea

bokdpl@bok.or.kr

<http://www.bok.or.kr/>

Korea Exchange Bank

EXPAT Call Center +82-1544-3000, 82-1588-3500

Foreign Office +82 42 520 2500

35, Eulji-ro, Jung-gu, Seoul, South Korea

<http://pr.kebhana.com/contents/eng/index.jsp>

Kookmin Bank

Τηλ. 82-2-2073-7114

#36-3 Yeoido-dong, Yeongdeungpo-ku, Seoul South Korea

<https://omoney.kbstar.com/quics?page=oeng&QSL=F#loading>

Shinhan Bank

Τηλ. +82-2-7560505

Daekyung Bldg.,20, Sejong-daero 9-gil, Jung-gu, Seoul, South Korea

<https://www.shinhan.com/en/index.jsp#300000000000>

Korea Development Bank.

Τηλ. + 82-2-787-6450

Fax. +82-2-787-6496

14 Eunhaeng-ro, Yeongdongpo-gu, Seoul, 07242 South Korea

<https://www.kdb.co.kr/index.jsp>

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

COEX (Exhibition Center)

Τηλ. +82-2-6000-1121

COEX, World Trade Center Samseong-dong,

513, Yeongdong-daero, Gangnam-gu, Seoul 06164, South Korea

[Conventions: susan_mcgregor@coex.co.kr](mailto:susan_mcgregor@coex.co.kr)

[Exhibitions: gabrielle@coex.co.kr](mailto:gabrielle@coex.co.kr)

KINTEX (Exhibition Center)

Tel: 82-31-810-8114 Fax: 82-31-810-8083

217-60, Kintex-ro, Ilsanseo-gu, Goyang-si, Gyeonggi-do, South Korea

cklee@kintex.com

master@kintex.com

Association of Korean Exhibition Industries

Τηλ. +82-2-574-2024

<http://www.a.kei.or.kr>

kei@kei.or.kr

6. Ξενοδοχεία

Seoul Plaza Hotel

Τηλ. +82-2-771-2200

Fax +82-2-755-8897

23, Taepyeongno 2-ga, Jung-gu, Seoul, South Korea

Hilton Millennium

Τηλ. +82-2-317-3240

Fax: +82-2-754-2510.

395, 5-ga, Namdaemun-ro, Jung-gu, Seoul, 100-676 South Korea

Lotte Hotel Seoul

Τηλ. +82-2-771-1000

1 Euljiro 1 ga, Jung-gu, Seoul 100-070, South Korea

Hotel Novotel Seoul

Τηλ. +82-2-567-1101

Fax. +82-2-564-4573

130, Bongeunsa-ro, Gangnam-gu, 135-080 Seoul, South Korea

Novotel.gangnam@ambatel.com

Grand Hyatt Seoul

Τηλ. +82-2-797-1234

Fax. +82-2-798-6953

747-7 Hannam-dong, Yongsan-gu, Seoul, 140-738 South Korea

seoul.grand@hyatt.com

7. Διπλωματικές Αποστολές

Delegation of the European Commission

to the Republic of Korea

Τηλ. +82-2-3704-1700

Fax. +82-2-735-1211

11 Fl. Seoul Square, 416 Hangang-daero, Jung-gu, Seoul

04637 South Korea

https://eeas.europa.eu/delegations/south-korea_en

Delegation-rep-of-Korea@ec.europa.eu

8. Οργανισμοί και Επιχειρηματικές Ενώσεις

KITA

Korea International Trade Association

Tel. +82-2- 1566-5114,

Address: 511, Yeongdongdae-ro, Gangnam-gu, Seoul, Korea 135-729.

Τηλ. 82-2-6000-5425

Fax 82-2-6000-5199

admin@kita.net

<http://www.kita.org>

KOIMA

Korea Importers Association

KOIMA Bldg. 169, Bangbae-ro, Seocho-gu, Seoul, South Korea

Tel +82-6677-3663

Fax 82-2-798-5461

<http://www.import.or.kr>

KOTRA

Korea Trade-Investment Promotion Agency 13,Heolleungno, Seocho-gu, Seoul, Korea

Tel : 82-2-3460-7114

Fax : 82-2-3460-7777-8

<http://kotra.or.kr>